

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Управління екології та природних ресурсів

РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ

ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ЗА 2025 РІК

Вступне слово

Волинь – край унікальної природи, лікувального мікроклімату, самобутнього народного мистецтва і великої історико-культурної спадщини. За наявності природних рекреаційних ресурсів, які зазнали відносно невеликого антропогенного впливу і добре зберегли рекреаційну здатність, область належить до перспективних регіонів України з розвитку туристично-рекреаційної галузі.

Волинь вважається регіоном, де населення і влада традиційно дбають про збереження унікальних природних ландшафтів, раціональне використання ресурсів лісу, озер, боліт, надр, піклуються збереженням чистоти атмосфери і води.

Для забезпечення більш широкого доступу громадськості до екологічної інформації щороку оприлюднюється на офіційному вебсайті Волинської ОДА (<http://voladm.gov.ua/>) Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області (надалі - Доповідь). У пропонованій Доповіді приведені систематизовані дані про якісний стан довкілля області в 2025 році (атмосферного повітря, земельних та водних ресурсів, рослинного та тваринного світу), поводження з відходами, екологічну та радіаційну безпеку, контроль у галузі охорони природи та природокористування, впровадження еколого-економічних реформ, виконання регіональних екологічних програм, екологічний моніторинг навколишнього середовища, діяльність громадських екологічних організацій, наукові дослідження в сфері екології, охарактеризовано ключові екологічні проблеми області та визначено пріоритети регіональної екологічної політики на майбутнє.

Матеріали даного видання знайомлять читачів зі станом екологічної ситуації в Волинській області, а також розкривають особливості всіх складових довкілля.

Над Доповіддю працював колектив управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації при активній інформаційній підтримці суб'єктів системи екологічного моніторингу: Державної екологічної інспекції у Волинській області, Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області, Волинської філії державної установи «Інституту охорони ґрунтів України», Волинського обласного центру з гідрометеорології, Управління європейської інтеграції та міжнародного співробітництва облдержадміністрації, Департаменту економіки, інвестиційної діяльності та регіональної політики облдержадміністрації, Департаменту житлово-комунального господарства та капітального будівництва облдержадміністрації та ін.

Сподіваємося, що дана Доповідь стане в нагоді та буде цікавою і корисною для діяльності наукових установ, представників ЗМІ, громадських організацій та окремих громадян, небайдужих до збереження та охорони довкілля.

Колектив управління екології та природних ресурсів Волинської облдержадміністрації

1. Загальні відомості

1.1. Географічне розташування та кліматичні особливості Волинської області

Волинська область розміщена на північному заході України. На півночі вона межує з Брестською областю Республіки Білорусь, на сході – із Рівненською областю, на півдні – із Львівською, на заході – із Хелмським і Замостським воєводствами Республіки Польща. Площа області складає 20,1 тис. кв. км. або 3,3% від загальної території України.

Фізико-географічне розміщення Волинської області доволі вигідне. Область належить до регіонів із відносно збереженими природно-територіальними комплексами (геосистемами). Хоча простежують суттєві відмінності в їх освоєності у різних частинах області. Найбільше перетворені ландшафти південної лісостепової частини Волинської області.

Основні фізико-географічні особливості ландшафтів області Волинського Полісся – це наявність крейдових порід, рівнинність, значний розвиток льодовикових форм рельєфу, карсту, високе залягання ґрунтових вод, значні показники густини річкової мережі та заозереності, перезволоженість і заболоченість, широкий розвиток долинних ландшафтів.

Протягом тривалого часу природні ландшафти Волинського Полісся змінювалися під впливом господарської діяльності людини. Інтенсивні перетворення ландшафтів Волинського Полісся почались у 60-х роках і визначались активним розвитком промисловості, транспортної мережі, осушенням поліських ґрунтів, екстенсивним веденням сільського господарства, зменшенням площ лісу. Проведення рубок головного користування, створення штучних лісонасаджень призвело до зміни мікроклімату ландшафтних систем, їх фауністичного та флористичного складу.

За природними умовами область поділяють на три зони: північнополіську, південнополіську і лісостепову. На теренах Волинської області чітко виділяють два види ландшафтів – поліський і лісостеповий. Для поліських ландшафтних районів характерні велика лісистість, заболоченість місцевостей, переважання малородючих ґрунтів, наявність значної кількості заплавних і карстових озер. Для лісостепових ландшафтних районів властивий долинно-грядовий рельєф, ускладнений яружно-балочними й карстовими формами із сірими опідзоленими ґрунтами в поєднанні з малогумусними чорноземами.

Клімат області помірно континентальний: зима м'яка, із нестійкими морозами; літо тепле, нежарке; весна та осінь – затяжні зі значними опадами.

1.2. Соціальний та економічний розвиток області

Від початку російського повномасштабного вторгнення Волинська область залишається у своїх звичних адміністративно-територіальних межах. Регіон не зазнав суттєвих змін у політичній сфері та значних пошкоджень інфраструктури, але стикнувся з неочікуваними викликами в соціально-економічній сфері.

Територія Волинської області не зазнала тимчасової окупації, тут не

відбуваються і не відбувалися активні воєнні дії. Однак область зазнала соціально-економічних змін — зросли ціни на товари першої необхідності та збільшився рівень безробіття. При цьому місцеві бюджети переважно перевиконані в дохідній частині.

НАСЕЛЕННЯ

Через об'єктивні умови воєнного стану (відсутність загального перепису та значні міграційні процеси) органи статистики оперують оціночними даними. Демографічна ситуація в регіоні за підсумками 2025 року визначається кількома важливими факторами:

1. Демографічні показники за 2025 рік

Згідно зі статистичними звітами (зокрема, за даними платформи Опендатабот) протягом 2025 року в області народилося 7 466 дітей. За цей же період на Волині померли 12 658 жителів. Смертність у регіоні перевищує народжуваність, унаслідок чого за рік населення області зменшилося за природним чинником на понад 5 тисяч осіб.

2. Структура розселення та міграція

Чисельність постійного населення коригується за рахунок зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб. Станом на кінець 2025 — початок 2026 року область дала прихисток понад 43 тисячам ВПО.

3. Розподіл міського й сільського населення

Співвідношення міських і сільських жителів залишається майже рівним із незначною перевагою міст (близько 50,4% — міщани, 49,6% — жителі сіл). Найбільш густонаселеним залишається Луцький район.

З перших днів війни Волинь почала приймати вимушено евакуйованих осіб з інших областей України.

Від початку повномасштабного вторгнення в територіальних громадах області знайшли прихисток 82,1 тис. переміщених осіб.

До Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб включено 43,2 тис. громадян, що становить 31,4 тис. сімей, де виховується 10,8 тис. дітей. Із загальної кількості ВПО 2,3 тис. осіб з інвалідністю та 7,0 тис. осіб похилого віку, які потребують особливої соціальної підтримки, вирішення житлових питань тощо.

У розрізі районів області кількість ВПО становить:

- 8 493 особи у Володимирському районі;
- 3 308 осіб у Камінь-Каширському районі;
- 9 938 осіб у Ковельському районі;
- 21 427 осіб у Луцькому районі.

На території області діє Комплексна регіональна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Волинській області на 2024-2026 роки, затверджена наказом начальника обласної військової адміністрації від 04.10.2023 № 362, яка спрямована на забезпечення комплексного підходу з реалізації засад державної політики на регіональному рівні в частині всебічного забезпечення нагальних та постійних потреб внутрішньо переміщених громадян України, також і в соціально-економічній сфері.

В області переселеним особам надають оперативну допомогу в поселенні (приватний сектор, готелі, комунальні заклади тощо) й оформленні статусу ВПО, виплачують матеріальну допомогу на проживання в регіоні, безкоштовно надають правову допомогу в очному режимі та онлайн. Для пошуку житла в регіоні створили інтерактивну мапу «Прихистки Волині».

У Волинській області затверджено Перелік місць тимчасового проживання ВПО, до якого включено 18 об'єктів на 977 ліжко-місць (розпорядження обласної військової адміністрації від 31.10.2023 № 462, від 12.01.2024 № 13 та від 02.09.2024 № 361).

Місця тимчасового проживання утворені в громадах Луцького району (Берестечківській, Горохівській, Городищенській, Луцькій, Олицькій, Рожищенській та Цуманській), Ковельського району (Голобській, Луківській та Любомльській), Володимирського району (Володимирській та Нововолинській). 18 територіальних громад ведуть роботу щодо створення фонду житла, призначеного для тимчасового проживання ВПО.

Щодо вирішення житлових проблем ВПО у Волинській області у Луцькій, Ківерцівській, Ковельській та Нововолинській громадах реалізуються проекти щодо будівництва/реконструкції житла для ВПО.

У 2025 році на виконання заходів з облаштування додаткових місць у місцях тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб профінансовано 13,8 млн грн, з них: 3,0 млн грн – з місцевих бюджетів різних рівнів та 10,8 млн грн – Благодійною організацією «Благодійний фонд “РОКАДА”».

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Споживчі ціни на продукти харчування у Волинській області у 2025 році зросли порівняно з 2024 роком. За даними офіційної статистики, інфляція на споживчому ринку регіону за 2025 рік склала близько 8–9,7%, а темпи зростання цін на Волині дещо перевищували загальноукраїнські показники.

Упродовж 2025 року споживчі ціни в області поступово збільшувалися через дорожчу логістику, енерговитрати виробників та наслідки інфляційних процесів.

Традиційно найбільших коливань зазнавали сезонні товари та яйця, які в окремі періоди року (зокрема восени та на початку зими) різко дорожчали на 18–40%.

Здорожчання фіксувалося переважно на хлібопродукти, м'ясопродукти, соняшникову олію та зернові вироби, тоді як деякі позиції (наприклад, окремі овочі чи цукор) у періоди збору врожаю тимчасово дешевшали.

У 2025 році ціни на молоко та м'ясо у Волинській області продемонстрували помітне зростання, спричинене дефіцитом сировини, подорожчанням кормів та зростанням енерговитрат підприємств. За даними Головного управління статистики у Волинській області, динаміка цих категорій товарів мала свої особливості.

Роздрібні ціни на молочні продукти у 2025 році зросли орієнтовно на 10–25% залежно від категорії товару та бренду. Основна причина — скорочення надоїв у господарствах населення (в середньому на 14%).

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Промисловість Волині також адаптувалася до нових реалій. Територіальні громади регіону заявили про готовність приймати в себе релокований бізнес.

Економіка Волині продемонструвала високу стійкість. У 2025 році статус критично важливих отримали понад 1180 підприємств Волині, що дозволило зберегти кадровий потенціал та перевиконати місцеві бюджети області на суму понад 2,1 млрд грн. Крім того, регіон став лідером в Україні за темпами залучення інвестицій через спрощення процедур виділення земель під нові промислові об'єкти та склади.

Промисловість Волинської області протягом 2025 року демонструвала високу стійкість, гнучкість та диверсифікацію в умовах воєнного стану. Економіка регіону спирається на переробний сектор, який глибоко інтегрований у європейський ринок та забезпечує стабільні податкові надходження.

Завдяки стабільній роботі промислових підприємств, місцеві бюджети Волинської області за підсумками 2025 року було перевиконано загалом на понад 2,1 млрд грн.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Господарства усіх категорій у 2025 році зібрали 1,5 млн т зернових та зернобобових культур, що на 16,1% більше, ніж у 2024 році.

Підприємствами зібрано майже 1,2 млн т зерна (78% загального обсягу), середня врожайність якого становила 72,9 центнер з гектара зібраної площі.

Серед зернових культур половину обсягу займала кукурудза, 43% – пшениця, решта – ячмінь, жито, овес та тритикале.

Крім того, господарствами усіх категорій вирощено 962 тис.т картоплі, 559 тис.т цукрового буряку, 291 тис.т овочевих культур, 195 тис.т сої, 84 тис.т соняшнику та 37 тис.т плодових та ягідних культур.

Протягом звітної періоду на забій реалізовано 155 тис.т сільськогосподарських тварин (у живій масі), вироблено майже 268 тис.т молока та 187,7 млн шт яєць.

Господарства населення залишались основними виробниками картоплі, овочів, плодів і ягід, у тваринництві – молока та яєць. Підприємства переважали у вирощуванні зернових та технічних культур, виробництві м'яса.

Вагомий вклад у виробництві сільськогосподарської продукції в області вносять фермерські господарства, які у 2025 році виростили 277,7 тис.т зерна, що на 24,7% більше ніж у 2024 році, 109,7 тис.т цукрових буряків (на 36,9% більше), 54,8 тис.т сої (на 10,3% менше), 35,4 тис.т ріпаку (на 7,1% менше), 19,9 тис.т соняшнику (на 24,7% більше), 14,1 тис.т овочевої продукції (в 2,7 рази більше).

У виробництві овочевих культур частка фермерських господарств серед підприємств області становила 62%, сої, ріпаку, зернових та зернобобових культур, соняшнику, цукрового буряку – 29-22%.

Для ведення виробничої діяльності фермери мали у власності та користуванні 86,2 тис.га сільськогосподарських угідь.

Також фермерські господарства області на кінець 2025 року утримували 7,4 тис. голів великої рогатої худоби, 3 тис. голів корів, 9 тис. голів свиней та 0,7 тис. голів овець і кіз. На забій ними реалізовано 2,7 тис. т сільськогосподарських тварин (у живій масі), вироблено 24,7 тис. т молока.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Обсяг експорту послуг у порівнянні із 2024 роком збільшився на 13,0% і склав 150,9 млн дол. США, імпорту – на 17,1% і становив 58,9 млн дол. Позитивне сальдо склало 92,0 млн дол.

Структуру експорту формували послуги з переробки матеріальних ресурсів, транспортні, ділові, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, імпорту – послуги, пов'язані з подорожами, транспортні, з ремонту та технічного обслуговування, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, ділові.

Із загального обсягу експортованих послуг 95,7% припало на країни Європейського Союзу. В отриманих послугах частка цих країн становила 88,1%.

Серед країн ЄС найбільше послуг надано Австрії, Польщі, Німеччині, Румунії, отримано – від Польщі, Німеччини, Франції.

БУДІВНИЦТВО

У 2025 році прийнято в експлуатацію 429,4 тис.м² загальної площі житлових будівель, що на 3,2% менше ніж у 2024 році.

Три чверті нового житла збудовано у сільській місцевості (320,0 тис.м²). Серед районів області найбільше житла прийнято в експлуатацію у Луцькому районі (291,3 тис.м² або 67,8% загального обсягу в регіоні).

Упродовж минулого року введено в експлуатацію 4588 квартир, з них 3171 – у сільській місцевості, 1417 – у міській.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Капітальні інвестиції підприємств та організацій у 2025 році становили 15396,5 млн грн.

Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій (72,2%). Частка коштів населення на будівництво житла становила 15,8%, коштів державного та місцевих бюджетів та коштів кредитів банків та інших позик – по 4,3%.

У матеріальні активи спрямовано 15327,5 млн грн, з яких у машини, обладнання, інвентар – 5577,1 млн грн (36,4% від обсягу матеріальних активів), нежитлові будівлі – 3319,8 млн грн (21,6%), житлові будинки – 3211,5 млн грн (20,9%), транспортні засоби – 1776,5 млн грн (11,6%).

За видами економічної діяльності найбільша частка капітальних інвестицій припадала на промислові підприємства – 44,4%. У будівництві використано 22,5% капітальних інвестицій, підприємствами сільського, лісового та рибного господарства – 15,7%

2. Атмосферне повітря

2.1. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

2.1.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

За даними Головного управління статистики у Волинській області в 2025 році в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів надійшло 5,4 тис. тонн шкідливих речовин. Порівняно з минулим роком, загальний обсяг шкідливих речовин, які потрапили в атмосферне повітря від роботи стаціонарних джерел викидів зменшився на 0,3 тис. тонн.

У зв'язку із збільшенням навантаження пересувних джерел на атмосферне повітря відбувається погіршення якості довкілля, санітарного стану території, фіксуються перевищення концентрацій забруднюючих речовин.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021 - 2025 р.р. наведені в таблиці 2.1.

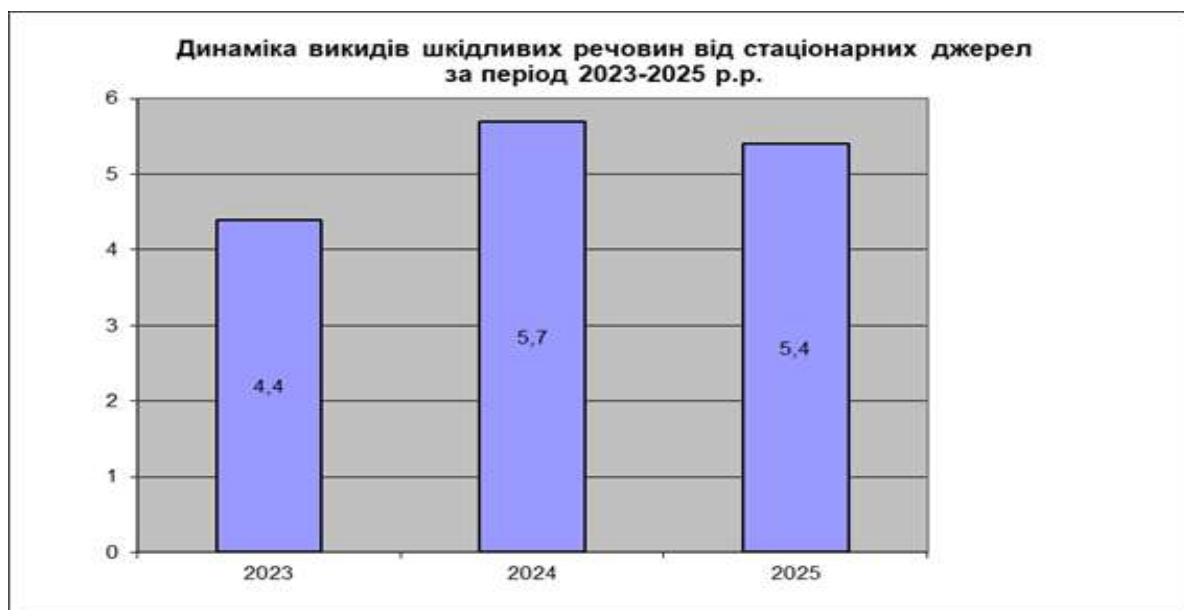
Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. т.

Таблиця 2.1.

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, тис.т/млн.гр н.
	Всього	у тому числі				
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами			
2021	*	5,6	*	200,0	4,8	0,00000005
2022	*	4,8	*	200,0	4,7	**
2023	*	4,4	*	400,0	4,3**	**
2024	*	5,7	*	300,0	5,5**	**
2025	*	5,4	*	**	**	**

* розрахунок викидів забруднюючих речовин та парникових газів від транспортних засобів не проводиться відповідно до наказу Державної служби статистики від 19.02.2015 № 60 про визнання таким, що втратив чинність наказ Державного комітету статистики України від 13 листопада 2008 року № 452 "Про затвердження Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів".

** обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг та значення ВРП за даними Головного управління статистики у Волинській області не оприлюднено.

2.1.2. Динаміка викидів найпоширеніших забруднюючих речовин в атмосферне повітря у містах Волинської області

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення переважають метан (18,9 %), речовини у вигляді твердих суспендованих частинок (19,5%), оксид вуглецю (34,6%) та сполуки азоту (17,9%).

У сумарній кількості шкідливих речовин викиди метану та азоту оксиду (N₂O), які належать до парникових газів, становили відповідно 1,020 та 0,048 тис.тонн.

Крім того, від стаціонарних джерел в атмосферу потрапило 530,846 тис. т діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату.

Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в районах Волинської області, подано в табл. 2.2.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у регіоні по окремим населеним пунктам, тис. т

Таблиця 2.2

	2023	2024	2025
<i>Всього</i>	4,4	5,7	5,4
<i>Луцький район</i>	1,4	2,6	2,6
<i>Камінь-Каширський район</i>	0,4	0,13	0,3
<i>Ковельський район</i>	0,7	0,99	0,6
<i>Володимирський район</i>	1,8	1,99	1,9

Протягом 2025 року викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря надійшли від 161 стаціонарного джерела підприємств та організацій області, що становило 5,4 тис. тонн. В порівнянні з минулим 2024 роком викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел суб'єктів господарювання зменшились на 0,3 тис. тонн.

2.1.3. Основні забруднювачі атмосферного повітря за видами економічної діяльності

Основними забруднювачами повітря були підприємства переробної промисловості, сільського, лісового та рибного господарства, здійснення діяльності у сфері постачання електроенергії, газу, пари та конденсованого повітря, а також транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської доставки. На них припадає понад 80% загальнообласних викидів.

Серед основних забруднювачів – ТзОВ «Птахокомплекс Губин» (8,5%), Локачинський ЦВНТК ПАТ «Укргазвидобування» (3,4 %), ТзОВ «Луцька аграрна компанія» (15,0 %), ТзОВ «Радехівський цукор» (19,1%), ТзОВ «Кроноспан УА» (3,5 %), ЛВУМГ ТОВ «Оператор газотранспортної системи» (1,9%), ТОВ «Агробіостандарт» (4,1%).

Основні забруднювачі атмосферного повітря подані в табл. 2.3; 2.4.

Основні забруднювачі атмосферного повітря

Таблиця 2.3

№ п/п	Підприємство - забруднювач	Відомча приналежність	Валовий викид, т		Зменшення/- збільшення/+	Причина зменшення/ збільшення
			2024 р.	2025 р.		
1.	Локачинський ЦВНТК ГПУ «Львівгазвидобування» ПАТ «Укргазвидобування»	Міністерство палива та енергетики	172,942	184,152	+11,210	Збільшення технологічних викидів
2.	ТзОВ «Радехівський цукор» с.Рованці	-	1098,714	1030,744	-67,970	Зменшення викидів
3.	ТзОВ «Птахокомплекс Губин»	-	367,531	460,960	+ 93,429	Збільшення виробничих потужностей
4.	ТзОВ «Луцька аграрна компанія»	-	805,544	811,934	+6,36	Збільшення технологічних викидів
5.	ТзОВ «Кроноспан УА»	-	217,351	191,494	-25,857	Зменшення викидів
6	Ковельський промисловий майданчик Бібрське ЛВУМГ ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»	-	449,521	102,967	-346,554	Зменшення викидів
7	ТОВ «Агробіостандарт»	-	-	219,545	-	Нове підприємство

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 2.4

№ з/п	Види економічної діяльності	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць	Обсяги викидів по регіону		Викинуто в середньому одним підприємством, т.
			тис. т	у % до 2025 р.	
	Всі види економічної діяльності	161	5,4	93,1	33,5

* дані у розрізі видів економічної діяльності Головне управління статистики за 2025 рік не надало.

2.2. Транскордонне забруднення атмосферного повітря

Волинським гідрометеоцентром на протязі 28 років проводяться спостереження за програмою транскордонного переносу на метеостанції М Світязь. Середньодобові концентрації визначаються при відборі проб 5 разів на добу.

За даними спостережень, рівень забруднення на М Світязь становив:

- по діоксиду сірки - 0,01 ГДК с.д.;
- по діоксиду азоту - 0,13 ГДК с.д.

По даних спостережень на М Світязь у 2025, як і у 2024 році не спостерігалися випадки перевищення ГДК с.д. по діоксиду азоту і діоксиду сірки.

У звітному році по М Світязь, порівнюючи з 2024 роком, середньорічні концентрації по діоксиду сірки залишились на попередньому рівні, по діоксиду азоту дещо підвищились. По діоксиду сірки та діоксиду азоту відзначено незначне зниження середньорічних концентрацій за п'ятирічний термін.

2.3. Якість атмосферного повітря в населених пунктах

Спостереження за станом атмосферного повітря та вмістом забруднюючих речовин, у тому числі радіоактивного забруднення, на території області проводять 3 суб'єкти державної системи моніторингу довкілля: Волинський обласний центр з гідрометеорології, Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області та ДУ «Волинський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Державною гідрометеорологічною службою в області оцінка стану забруднення атмосферного повітря здійснюється за даними спостережень в місті Луцьку на 3-х стаціонарних постах спостереження. Програма обов'язкового моніторингу якості атмосферного повітря включає сім забруднюючих речовин: пил, оксид азоту, діоксид азоту (NO₂), діоксид сірки (SO₂), оксид вуглецю, фенол, формальдегід (H₂CO), а також показники радіоактивного забруднення (гамма-фон, мкР/год).

Вміст основних забруднюючих речовин наведено в таблиці 2.5.

Вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі

Таблиця 2.5

Речовина	Клас небезпеки	Кількість міст, охоплених спостереженнями	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК	Максимальний вміст, мг/м ³	Максимально разові ГДК	Частка міст (%), де середньорічний вміст перевищував:			Частка міст (%), де максимальний разовий вміст перевищував:		
							1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК	1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК
Пил	4	1	0.0627	0.15	0.3	0.5				-	-	-
Діоксид сірки	3	2 1-Луцьк, 2-Світязь	0.0022 0,0001	0.05	0.0087 0.0002	0.5				-	-	-
Оксид вуглецю	4	1	0.3436	3.0	3,0	5,0				-	-	-
Діоксид азоту	3	2 1-Луцьк 2-Світязь	0.067 0,001	0.04	0,2663 0.004	0.2				-	-	-
Оксид азоту	3	1	0.0289	0.06	0.1267	0.4				-	-	-
Фенол	2	1	0.0055	0.003	0,014	0.01				-	-	-
Формальдегід	2	1	0.006	0.003	0.0872	0.035				-	-	-

За даними спостережень на трьох стаціонарних постах рівень забруднення атмосферного повітря у м.Луцьку за 2025 рік по середньорічних концентраціях становив: концентрація формальдегіду в атмосферному повітрі на рівні 2,0 ГДК с.д., фенолу- 1,83 ГДК с.д., окису азоту – 0,48 ГДК с.д., двоокис азоту – 1,83 ГДК с.д., пилу – 0,42 ГДК с.д., двоокису сірки - 0,04 гДК с.д., окису вуглецю - 0,11 ГДК с.д. (дані наведені в таблиці 2.6).

Найбільші середні і максимальні концентрації забруднюючих речовин (в кратності ГДК) в атмосферному повітрі міст

Таблиця 2.6.

<i>Забруднююча речовина</i>	<i>Місто</i>	<i>Середньорічна концентрація</i>	<i>Максимально середньорічна концентрація</i>
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	м. Луцьк	0,418	0,8
Діоксид сірки	м. Луцьк	0,044	0,017
Оксид вуглецю	м. Луцьк	0,115	0,6
Діоксид азоту	м. Луцьк	1,675	1,332
Оксид азоту	м. Луцьк	0,481	0,317
Фенол	м. Луцьк	1.833	1,4
Формальдегід	м. Луцьк	2,0	2.491

Рівень забруднення атмосферного повітря м.Луцька середній по Україні. Індекс забруднення атмосфери ІЗА м.Луцька за 2025 рік становить 7,24, у 2023 році він складав 8,63.

Рівень забруднення атмосферного повітря за значеннями ІЗА наведено в таблиці 2.7.

Рівень забруднення атмосферного повітря за значенням ІЗА

Таблиця 2.7

<i>Міста</i>	<i>значення ІЗА</i>	<i>Забруднюючі речовини, які визначають високий рівень забруднення атмосферного повітря</i>
м.Луцьк	2,46	Формальдегід
м.Луцьк	1,68	Діоксид азоту
м.Луцьк	2,2	Фенол
м.Луцьк	0,42	Пил
м.Луцьк	0,48	Оксид азоту

Протягом 2025 року за даними Волинського обласного центру з гідрометеорології спостерігалось 40 випадків перевищення ГДК проти 103 випадків перевищення ГДК у 2024 році, з них: 8 випадків по діоксиду азоту, 20 випадків по фенолу та 12 випадків по формальдегіду.

За даними Державної екологічної інспекції у Волинській області, протягом 2025 року не проводились планові заходи державного нагляду (контролю) щодо додержання вимог природоохоронного законодавства

суб'єктами господарювання, оскільки відповідно до вимог п.1 постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 №303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану» припинено проведення планових та позапланових перевірок.

Разом з тим, здійснено 7 обстежень, як захід реагування, на публікацію сайту «Еко Загроза».

Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області здійснює лабораторно-інструментальні дослідження якості атмосферного повітря у населених пунктах, в межах житлової забудови, на межі санітарно-захисної зони в рамках заходів державного нагляду (контролю).

Аналізуючи викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, можна зробити висновок, що головними причинами, що обумовлюють незадовільний стан атмосферного повітря в населених пунктах є недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту, які не забезпечені приладами для нейтралізації відпрацьованих газів, і як наслідок збільшується кількість викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

2.4. Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Спостереження за радіаційним забрудненням атмосфери є важливою та найоперативнішою ланкою в системі моніторингу радіоактивного забруднення навколишнього природного середовища. Система спостережень за радіоактивним забрудненням атмосфери є невід'ємною частиною національної радіаційної безпеки.

На території Волинської області контроль за рівнем радіаційного забруднення атмосферного повітря здійснює Волинський обласний центр з гідрометеорології на шести метеостанціях, які знаходяться в містах Володимир, Ковель, Луцьк, смт Любешів, Маневичі та с. Світязь.

За рівнем природної радіоактивності проводяться спостереження приладами ДБГ-06Т та ДРГ-01Т та планшетні спостереження (крім М Ковель).

Протягом 2025 року перевищення радіаційного забруднення атмосферного повітря не виявлено, максимально-разовий рівень природного фону за рік на території області становив 10-16 мкР/год. Найбільший рівень потужності експозиційної дози гама-випромінювання було зафіксовано на М Світязь (16 мкР/год), мінімальний - на М Любешів (10 мкР/год).

В порівнянні з 2024 роком, середньорічні та максимальноразові значення гама-фону коливалися у межах 1-2 мкР/год, залишаючись значно нижче рівня природного фону.

2.5. Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття

Забруднення атмосферного повітря впливає на здоров'я людини та біорізноманіття різними шляхами – від прямої негайної загрози до повільного поступового руйнування систем життєзабезпечення організму.

На сьогоднішній час налічуються тисячі забруднюючих речовин газоподібного стану, що потрапляють до атмосфери. Всі забруднюючі речовини в атмосферному повітрі більшою чи меншою мірою негативно впливають на здоров'я людини. Ці речовини потрапляють в організм людини переважно через систему дихання. Органи дихання страждають від забруднення безпосередньо, оскільки близько 50% часток домішок радіусом 0,01-0.1 мкм, проникаючих в легені, осідають в них. Проникаючі в організм частки викликають токсичний ефект, оскільки вони:

- токсичні (отруйні) по своїй хімічній або фізичній природі;
- служать перешкодою для одного або декількох механізмів, за допомогою яких нормально очищається респіраторний (дихальний) шлях;
- служать носієм поглиненої організмом отруйної речовини.

Всесвітня організація охорони здоров'я зазначає, що два найбільші «екологічні» вбивці у світі – це інсульти та інфаркти (2,5 млн на рік). Далі йдуть хвороби серця (2,3 млн) та рак (1,7 млн), респіраторні хвороби (1,4 млн) та діарея (846 тисяч). У доповіді ВООЗ визначено цілий ряд екологічних причин і їхній зв'язок зі смертністю, а саме: забруднення навколишнього середовища, вплив хімічних речовин, зміна клімату та ультрафіолетового випромінювання, більш ніж 100 захворювань і травм та ін.

Забруднення повітря можна звинуватити в 8,2 мільйона випадків смертей, включаючи вплив вторинного тютюнового диму, який відповідає за серцево-судинні захворювання, рак і хронічні респіраторні захворювання.

Найбільше на здоров'я українців впливає забруднене повітря. Щорічно по всій Україні в атмосферу виділяється близько 17 млн тонн шкідливих речовин. Крім того, деякі з цих речовин мають значний вплив на зміну клімату, а, відтак, і на погіршення стану здоров'я людей. Свій внесок у забруднення повітря роблять, зокрема, підприємства чорної металургії, енергетики, вугільної промисловості, хімічної та нафтохімічної промисловості. Маємо також великі викиди з ТЕЦ та автомобілі, кількість яких щороку зростає. «Не останнє місце займає забруднення повітря різного роду металургійними підприємствами з їх морально і фізично застарілими системами очистки викидів в атмосферу. Впливають також незаконні вирубки лісів в Карпатах, які провокують серйозні природні катаклізми»

Дуже небезпечними для людини є вихлопні гази автотранспорту містять різні сполуки (чадний газ, вуглеводні, оксиди азоту, альдегіди тощо), які, утворюючи фотооксиданти, здійснюють подразнюючий, токсичний, канцерогенний, мутагенний вплив на людський організм. Чадний газ насичує людську кров, замість кисню сполучається з еритроцитами та переноситься до всіх органів. У людини порушується сон та працездатність, підвищується втомлюваність, послаблюється увага, різко змінюється настрій. При хронічному отруєнні чадним газом порушується робота нервової системи, печінки, нирок.

Зростання кількості викидів свинцю в атмосферу відображується на здоров'ї населення міста і в першу чергу дітей. Автотранспорт, крім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, також спричиняє негативне акустичне

забруднення. Це особливо вагомий чинник для центральних магістралей міста. Дослідження свідчать про те, що акустичне забруднення впливає на розвиток серцево-судинних захворювань, що є основною причиною смертності населення.

Забруднення атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легенів. Такі явища особливо характерні для дітей, хоча на їх здоров'я ніяким чином не впливають шкідливі умови праці, паління та інші чинники.

Здоров'я населення можна оцінити такими показниками, як середня тривалість життя при народженні або після досягнення певного віку, загальна смертність та смертність дітей до одного року життя, захворюваність і функціональні відхилення, поширеність хвороб.

2.6. Державна політика та заходи у сфері поліпшення та відновлення стану атмосферного повітря

В рамках виконання Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 - 2026», затвердженої наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами) у 2025 році за рахунок власних коштів підприємств проведено:

режимно-налагоджувальні роботи на котлоагрегатах ДКП «Луцьктепло» та ТзОВ «БАС Мотор» – 659,0 тис. гривень;

реконструкцію газоочисного устаткування ПрАТ «СКФ Україна» – 189,0 тис. гривень;

інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря на ПрАТ «СКФ Україна» – 268,0 тис. гривень;

лабораторний контроль викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел на ДКП «Луцьктепло» та ТзОВ «БАС Мотор» – 28,0 тис. гривень.

Також на території Шацької СТГ за кошти обласного фонду охорони навколишнього середовища та кошти місцевих бюджетів проведено реконструкцію котельного обладнання, зокрема, закладу дошкільної освіти №1 «Росинка» та КНП «Шацька лікарня Шацької селищної ради» на суму 1548,38 тис.гривень.

Загалом, у 2025 році було виконано природоохоронних заходів, спрямованих на охорону атмосферного повітря, на суму 2740,98 тис. гривень, що складає 100 % до запланованого на рік.

3. Зміна клімату

3.1. Тенденції зміни клімату

Волинський обласний центр з гідрометеорології, аналізуючи погодні умови 2025 року стверджує, що по Волині відслідковується тенденція до потепління.

Рік розпочався аномально теплим січнем. Середня місячна температура

перевищила норму на $4,4^{\circ}$. Середня доба на $3-12^{\circ}$ була вищою за кліматичні показники. Перша половина місяця сформувалася під впливом Атлантики: дощ, мокрий сніг, пориви вітру до 16 м/с. Друга половина пройшла під антициклоном

— переважно без опадів. Загальна кількість опадів відповідала нормі, лише на північному сході та південному заході – 61-74% від неї.

Лютий виявився прохолодним – на $1,3^{\circ}$ нижче норми. Перший тиждень приніс відносно тепло з Атлантики, проте вже з 8 лютого розпочалося переміщення арктичного повітря: вночі температура знижувалася до 17° морозу, вдень не перевищувала $0-5^{\circ}$ морозу. Антициклон у середині другої декади забезпечив суху погоду, Балканський циклон 14–16 лютого приніс сніг і покрив 1-7 см. Загальна кількість опадів склала лише третину місячної норми.

Березень був теплим — на $3,8^{\circ}$ вище за норму, перша половина відповідала квітневим показникам: вдень $17-20^{\circ}$ тепла. Лише 15–18 березня арктичне вторгнення знизило нічні температури до $2-8^{\circ}$ морозу. Внаслідок проходження активного Скандинавського циклону 14–15 березня спостерігалися: вітер 15–18 м/с, налипання мокрого снігу 6–16 мм. Кількість опадів по області склала 83–126% норми.

Квітень характеризувався нестійкою погодою з динамічними амплітудними коливаннями температури, що є характерним для перехідного періоду року. Середня місячна температура на $1,3^{\circ}$ перевищувала багаторічні показники. 6-13 квітня відбулося різке зниження температури повітря. Середня доба коливалася від 4° тепла до 1° морозу, що на $3-8^{\circ}$ нижче за норму. Вночі спостерігалися заморозки в повітрі $0-6^{\circ}$, що відповідало II і III рівням небезпечності. Пройшли опади у вигляді мокрого снігу та снігу, подекуди з погіршенням видимості до 1000 м, відмічалось посилення північного вітру до 15-16 м/с, місцями налипання мокрого снігу до 5 мм. 26-29 квітня – друга хвиля холоду із заморозками $0-3^{\circ}$. Третя декада пройшла переважно сухою. Опадів випало 50-77% норми.

Травень характеризувався надзвичайно холодною погодою. Середня місячна температура була на $3,1^{\circ}$ нижчою за багаторічні показники. Майже увесь місяць середня доба температура була на $3-9^{\circ}$ нижчою за кліматичні показники, вдень в окремі дні лише $7-11^{\circ}$ тепла. Арктичні повітряні маси панували весь місяць, у першій та другій декадах відмічалися заморозки на ґрунті. У третій декаді спостерігалися грози, місцями град і значні дощі. Опадів випало 89-137% від норми.

Червень характеризувався помірно теплою погодою. Середня місячна температура становила $18,3^{\circ}$, що в межах норми.

Перша декада була теплою, в окремі дні до $30-31^{\circ}$ тепла, 3 червня спостерігалися грози та значні дощі 18-27 мм. 9-15 червня відбувалося переміщення холодного повітря з півночі, у зв'язку з чим температура повітря знизилася. Середня доба стала на $2-5^{\circ}$ нижчою за кліматичні показники. У третій декаді циклони з півночі принесли грози та дощі, вітер до 15 м/с. По більшій частині області випало 60-93% від місячної

норми опадів, у центральних районах — у межах норми, у північно-східних — 136%. У другій половині місяця місцями по області відмічався надзвичайний рівень пожежної небезпеки.

Липень відзначився нестійкою погодою та частою зміною теплих і прохолодних періодів. Середня місячна температура становила 19,9°, що в межах норми. 6–7 липня спека сягала 29–34° тепла, однак уже ввечері 7 липня потужний Балтійський циклон зумовив погіршення погодних умов: грози, шквали 15-20 м/с. 8–10 липня відмічалися грози та значні дощі 18-31 мм. Повторні грози та шквали до 17 м/с відмічалися 14-15 та 19-20 липня. Загальна кількість опадів у східних та північно-східних районах була близькою до норми, на решті території – перевищила її на 117-176%.

Серпень характеризувався помірно теплою, переважно сухою погодою. Середня місячна температура становила 18,6°, що відповідає багаторічній нормі. Середня добова температура була в межах норми та на 3–5° нижче за неї, лише в окремі дні на 2–8° перевищувала багаторічні показники. Перші дві декади контролювали антициклони, лише 22 серпня холодний фронт приніс дощі та шквали 15–16 м/с. 23–26 серпня – помітна хвиля холоду: вдень лише 16-20°, вночі 6-9° тепла. Внаслідок таких погодних умов загальна кількість опадів по області була набагато нижчою від місячної норми – лише 15-34%.

У вересні середня добова температура за місяць на 2,7° перевищила норму. Першу декаду контролював антициклон, спостерігалася переважно суха погода, у другій декаді Норвезький циклон приніс дощі, 12 вересня — значні 17–20 мм. З 24 вересня, після проходження холодного атмосферного фронту з півночі, відбулося зниження середньої добової температури на 11–13°. Стовпчики термометрів вночі знижувалися до позначки 0–8° тепла, 27 вересня – заморозки 0-1° у повітрі. Опадів по області – 77-147% від багаторічної норми.

В цілому середня місячна температура у жовтні становила 8,0° тепла, що в межах норми, однак із контрастним розподілом: перші дві декади холодні та дощові, на 1-7° нижче норми, з 22 жовтня – потепління на 1-6° вище неї. 16 та 19 жовтня фіксувалися заморозки у повітрі 1-4°. Наприкінці місяця Атлантичний циклон зумовив вітер 16-17 м/с, грозу та шквал 17 м/с. Загалом опадів випало менше за норму – 76-91%.

Листопад виявився теплим. Середня місячна температура — в межах норми. Перша половина місяця була зумовлена впливом антициклону: сухо, тумани 100–800 м, 3 листопада — аномальне тепло до 16–18° тепла. З 15 листопада північноєвропейські циклони принесли дощі, 18 листопада холодний фронт супроводжувався вітром до 15–16 м/с. Наприкінці третьої декади циклон з південного заходу зумовив мокрий сніг, налипання 3–7 мм, сніговий покрив до 7 см, що зберігався до 25 листопада. Внаслідок таких погодних умов загальна кількість опадів у східних районах була в межах норми, на решті території області – дещо більшою і становила 122-162% від неї.

Грудень був не по-зимовому теплим. Середньомісячні температурні

значення на $2,8^{\circ}$ перевищували кліматичні показники. Переважали плюсові температури, антициклони забезпечували суху погоду. 21 грудня відбувалася перебудова синоптичних процесів. Погоду зумовлював арктичний циклон. 27–31 грудня, у зв'язку з переміщенням пірнаючого циклону, на Волині спостерігалось ускладнення погодних умов та встановлення зимової погоди. Пройшов невеликий та помірний сніг зі щоденним наростанням снігового покриву. Відмічалися пориви вітру зі швидкістю 15-18 м/с, 30 грудня фіксувалася хуртовина. 31 грудня висота снігового покриву становила 2–6 см. Унаслідок таких погодних умов загальна кількість опадів у грудні була суттєво нижчою за норму і становила 43–61% від неї.

Середня річна температура повітря по території Волинської області була $9,5^{\circ}$ тепла, що на $1,0^{\circ}$ вище за норму.

Кількість опадів по території області суттєво нижча за багаторічну норму: протягом року випало 562 мм при нормі 641 мм. Найпосушливішим місяцем був серпень — 15 мм при нормі 64 мм.

2025 рік зберігав загальну тенденцію до підвищення температури і зменшення кількості опадів, характерну для останніх років.

Всього протягом 2025 року по області спостерігалось 83 випадки небезпечних метеорологічних явищ (НМЯ І) та 7 випадків стихійних метеорологічних явищ — заморозки у повітрі (СМЯ ІІ): гроза – 25, вітер –13, туман –13, ожеледиця – 17, заморозки –1, значний дощ – 8, шквал – 6.

3.2. Політика та заходи у сфері скорочення антропогенних викидів парникових газів та адаптації до зміни клімату

Зміна клімату на планеті є однією з найбільш серйозних екологічних проблем сучасності, яка все частіше стає причиною негативних наслідків для довкілля, економіки та суспільства.

Зміна клімату – це не лише зміна стану довкілля, але й питання, пов'язане з правами людини для мільйонів людей та спільнот в усьому світі. Визнанням світового значення проблеми антропогенних змін клімату є те, що 194 країни ратифікували Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату та 187 країн - Кіотський протокол до неї. Викиди парникових газів стають частинкою атмосферного повітря, так як відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»: атмосферне повітря – життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який є природною сумішшю газів, що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень. Підписавши Кіотський протокол, Україна, як і інші держави, визнала, що державний сектор економіки і приватний бізнес можуть і повинні запобігати глобальному потеплінню. Базовими аспектами у сфері адаптації до зміни клімату є:

- визначення шляхів досягнення скорочення або обмеження викидів парникових газів;
- створення і стійке функціонування національної системи для оцінки викидів і поглинання парникових газів, національної системи реєстрації;
- розробка програми участі у гнучких механізмах Кіотського протоколу -

проектах спільного впровадження та міжнародної торгівлі квотами на викиди парникових газів;

- наукова підтримка всієї діяльності, пов'язаної з питанням зміни клімату;
- участь громадськості у прийнятті рішень з національних дій в області зміни клімату, що є складовою побудови громадянського суспільства в державі.

Чинне законодавство України заклало основи для охорони, збереження та відновлення стану атмосферного повітря, як одного із основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища, у деяких її законах ще до часу ратифікації Україною Рамкової конвенції та Кіотського протоколу. Зважаючи, що більшість парникових газів є водночас забруднюючими речовинами, то за роз'ясненням Міндовкілля на сьогодні інвентаризація антропогенних викидів парникових газів здійснюється відповідно до виданих дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Одним із пріоритетних напрямків в зменшенні впливу викидів парникових газів на зміну клімату є зменшення викидів цих газів за рахунок енергозбереження, раціоналізації структури енергозбереження, зниження непродуктивних втрат енергоресурсів, впровадження нових малоресурсоемних технологій, а також збільшення площі лісів.

На зменшення викидів забруднюючих речовин (твердих частинок, двоокису сірки, оксидів азоту) та парникових газів в атмосферне повітря спрямована політика впровадження біоенергетичних технологій в області.

3.3. Політика та заходи у сфері охорони озонowego шару

Відносини, що виникають у сфері озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів, регулюються Віденською конвенцією про охорону озонowego шару, Монреальським протоколом про речовини, що руйнують озонівий шар, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами», постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання регулювання діяльності у сфері охорони озонowego шару», іншими актами законодавства, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

За даними Державної екологічної інспекції у Волинській області перевірки щодо використання на підприємствах області озоноруйнівних речовин не проводились.

4. Водні ресурси та їх використання

4.1.1. Загальна характеристика

4.1.2. Водокористування та водовідведення

Волинська область багата на поверхневі води: ріки, озера, ставки. Гідрографічна сітка області представлена річками двох великих басейнів: річки Прип'ять та річки Західний Буг. Ріки області переважно належать до басейну річки Прип'ять. Річка Прип'ять з притоками Турія, Стохід і Стир є найбільшою річкою області. Специфікою суббасейну Прип'яті є те, що вона розташована в

межах п'яти областей, а також на території Республіки Білорусь. Його українська частина розташована у верхів'ях басейну і саме тут в основному формується хімічний склад води та значна частина стоку. Верхів'я річки Прип'ять (71 км) являється магістральним каналом найбільшої в Європі Верхньо-Прип'ятської осушувальної системи.

Вддовж західної межі області протікає річка Західний Буг. Вона протікає по території області в основному з півдня на північ, має повільну течію, через незначне зниження рельєфу в північному напрямку. В гідрогеологічному відношенні вся територія басейну Західний Буг відноситься до Польсько-Литовського артезіанського басейну, північна і центральна частини якого характеризуються значними запасами підземних вод.

Більшість річок Волині через невеликі глибини не суднохідні. За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області на території області нараховувалося 147 річок довжиною 3711,86 км.

Серед західних областей України Волинська область має найбільшу кількість озер: 263 озера -площею водного дзеркала 13026,29 га. Найбільші і наймальовничіші озера області – Світязь, Пулемецьке, Турське, Люцимир, Перемут, Оріхове, Волянське, Біле, Любязь. За походженням вони різноманітні. Переважна більшість - карстові озера, менша – заплавні. Їх режим тісно пов'язаний з річками, а під час весняної повені самостійне існування озер припиняється. Заплавні озера заболочені, з низькими берегами і в'язким дном.

У Волинській області в експлуатації станом на кінець 2025 року знаходиться 11 водосховищ. Площа дзеркала води у водосховищах становить 2151,1 га. Використовуються вони для зволоження осушених земель на меліоративних системах та риборозведення. Протягом року за допомогою водосховищ проводиться перерозподіл стоку річок області з метою збільшення їх водності та подальшого використання за акумульованих об'ємів води для зволоження осушених земель в засушливі періоди.

На території області нараховується 1265 ставків загальною площею водного дзеркала 5369,845 га, основними джерелами живлення яких є талі, повеневі, дощові і підземні води.

Запаси поверхневих вод області достатні для їх використання на різні потреби.

За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області у 2025 році обсяги забору води становили 45,8 млн.м³, що на 0,09 млн.м³ більше, ніж у 2024 році. З підземних водоносних горизонтів забрано 36,34 млн.м³, з поверхневих водних об'єктів –9,46 млн.м³.

Водопостачання в області експлуатують шість спеціалізованих підприємств, які створені в містах: Луцьк, Ковель, Нововолинськ, Володимир-Волинський, Ківерці, Любомль. В інших районних центрах області системи водопостачання експлуатуються районними виробничими управліннями житлово-комунального господарства.

Загальні запаси водних ресурсів Волинської області формуються здебільшого за рахунок місцевого й транзитного річкового стоків. Загалом

аналіз водного балансу засвідчує, що запасів води достатньо для забезпечення в необхідній кількості водокористувачів і водоспоживачів усіх галузей господарства. Забір прогнозних запасів підземних вод становить 990 млн.м³, що становить 4% використаної води користувачами за 2025 рік, щоб забезпечити не лише побутові потреби населення, а й технічні потреби значної кількості промислових підприємств. Основними водоспоживачами в області є комунальне господарство, сільське господарство та промисловість (харчова, цукрова).

Таким чином, запаси поверхневих вод області достатні для їх використання на різні потреби. Використання водних ресурсів в області є раціональним, водний баланс бездефіцитний.

В 2025 році в області нараховувалось 510 основних водокористувачів, охоплених звітом 2-ТП (водгосп), якими за рік було використано 32,87 млн.м³ свіжої води, що на 1,108 млн.м³ більше, ніж у попередньому році. У 2025 році всього скинуто зворотних вод 29,471 млн. м³, що на 0,389 млн.м³ більше, ніж у 2024 році.

Обсяги водокористування та водовідведення в області, в т.ч. по водних об'єктах подано в таблицях 4.1; 4.2.

Основні показники використання і відведення води, млн. м³

Таблиця 4.1

<i>Показники</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
Забрано води з природних водних об'єктів - всього	43,729	45,71	45,80
у тому числі для використання			
Спожито свіжої води (включаючи морську) з неї на	30,867	31,762	31,87
виробничі потреби	11,628	12,61	13,85
побутово-питні потреби	18,07	17,931	17,693
зрошення	0,887	0,934	1,032
сільськогосподарські потреби	0,283	-	-
ставково-рибне господарство	3,675	3,14	4,001
Втрати води при транспортуванні	8,624	7,729	8,981
Загальне водовідведення з нього	28,177	29,082	29,471
у поверхневі водні об'єкти	25,253	25,987	26,748
у тому числі			
забруднених зворотних вод	0,046	-	-
з них без очищення	-	-	-
нормативно очищених	19,897	20,257	20,208
нормативно чистих без очистки	5,227	5,687	6,506
Обсяг оборотної та послідовно використаної води	7,856	7,825	7,825
Частка оборотної та послідовно використаної води, %	20	19	19,8
Потужність очисних споруд	76,521	75,795	76,496

Забір, використання та відведення води за 2025 рік, млн м³

Таблиця 4.2

<i>Назва водного об'єкту</i>	<i>Забрано води всього в т.ч. із поверхневих водних об'єктів</i>	<i>Використано води всього в т.ч. із поверхневих водних об'єктів</i>	<i>Водовідведення у поверхневі водні об'єкти</i>	
			<i>всього</i>	<i>з них забруднених зворотних вод</i>
Басейн р. Прип'ять	34,486/7,065	25,35/5,312	19,168	-
Басейн р. Західний Буг	11,314/2,397	7,52/0,647	7,58	-
Разом	45,8/9,462	32,87/5,959	26,748	-

4.2. Забруднення поверхневих вод

4.2.1. Скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та очистка стічних вод

На території Волинської області експлуатуються очисні споруди різних типів (повного біологічного очищення, механічного очищення) з подальшим скидом очищеної стічної води у водні об'єкти. Переважну більшість становлять очисні споруди повного біологічного очищення.

Потужність очисних споруд в області становить 76,496 млн.м³. Забезпечують нормативне очищення зворотньої води підприємства водопровідно-каналізаційного господарства, які експлуатують каналізаційно-очисні споруди.

4.2.2. Основні забруднювачі водних об'єктів (за сферами діяльності)

У 2025 році основні забруднювачі поверхневих водних об'єктів на території області відсутні у зв'язку із проведенням КП «Луцькводоканал» реконструкції очисних споруд, що дало можливість забезпечити якісну очистку стічних вод.

Використання та відведення води підприємствами, які займаються певним видом економічної діяльності наведено в табл. 4.3.

Використання та відведення води підприємствами галузей економіки, млн м³

Таблиця 4.3

<i>Галузь економіки</i>	<i>Використано води</i>	<i>З неї на:</i>		<i>Відведено зворотних вод у поверхневі водні об'єкти</i>		
		<i>побутово-питні потреби</i>	<i>виробничі потреби</i>	<i>всього</i>	<i>у тому числі забруднених</i>	<i>з них без очищення</i>
Житлово-комунальне господарство	18,288	16,254	2,034	20,529	-	-
Сільське господарство	8,144	0,067	7,045	3,463	-	-
Рибне господарство	4,001	-	4,001	3,19	-	-
Промисловість	3,226	0,282	2,943	2,715	-	-
в т.ч. енергетика	1,476	0,013	1,463	0,001	-	-
Інші	3,212	1,09	1,828	0,041	-	-
Всього	32,87	17,693	13,85	26,748	-	-

4.2.3. Транскордонне забруднення поверхневих вод

В рамках програми Державного моніторингу поверхневих вод Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області забезпечує проведення відборів проб в 4 контрольних створах в басейні річки Прип'ять та на транскордонних водах в басейні річки Західний Буг у 5 контрольних створах.

Проведення хімічних аналізів по р.Припять здійснює лабораторія Міжрегіонального офісу захисних масивів дніпровських водосховищ (м.Вижгород), а по р.Західний Буг Дністровське БУВР (м.Івано-Франківськ).

За узагальненими результатами гідрохімічних аналізів встановлено, що суттєвих змін в санітарному стані річок не відбувається.

4.3. Стан поверхневих вод

4.3.1. Екологічний стан та потенціал масивів поверхневих вод

4.3.2. Хімічний стан масивів поверхневих вод

Контроль якості поверхневих вод у 2025 році проводився: Регіональним офісом водних ресурсів у Волинській області, ДУ «Волинський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» та Волинським обласним центром з гідрометеорології.

За результатами досліджень гідрохімічних показників якості води встановлено перевищення гранично допустимої концентрації по азоту амонійному, залізу загальному, нітратах, біонічному споживанню кисню та інших показниках на річках Прип'ять, Стир, Турія, Стохід.

Випадків екстремально високого забруднення води річок Волині зафіксовано не було.

Басейн р. Дніпро суббасейн р. Прип'ять **р. Турія с. Бахів**

На якість води р. Турія с. Бахів впливають стічні води ВУВКГ міста Ковель.

Вміст розчиненого кисню коливався в межах від $2,50 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ до $13,6 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $6,81 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$.

Біохімічне споживання кисню фіксувалось в межах від $3,30 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ до $8,90 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $5,43 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$.

Хімічне споживання кисню у воді впродовж року змінювалось від $30,0 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ до $37,5 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$ при середньорічній концентрації $33,3 \text{ мгO}_2/\text{дм}^3$.

Концентрація нітрогену амонійного фіксувалась в межах $0,30 - 1,20 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $0,63 \text{ мгN}/\text{дм}^3$; нітрогену нітритного $0,010 - 0,533 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $0,177 \text{ мгN}/\text{дм}^3$, та нітрогену нітратного $0,02 - 1,04 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $0,35 \text{ мгN}/\text{дм}^3$.

Концентрація фосфору фосфатів фіксувалась в межах від $0,072 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ до $0,123 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $0,094 \text{ мгP}/\text{дм}^3$.

Концентрація фосфору загального знаходилась в діапазоні $0,138 - 0,216 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ з середньорічним значенням $0,177 \text{ мгP}/\text{дм}^3$.

р. Стохід смт Любешів

Організованих джерел забруднення на р. Стохід в пункті спостереження селище Любешів немає. Внаслідок дуже частих підтоплень на р. Стохід на якість води можуть мати вплив змиви з сільгоспугідь та забруднення приватного сектору.

Вміст розчиненого кисню у воді даного створу коливався в межах 5,60 – 11,2 мгО₂/дм³ з середньорічним значенням 8,73 мгО₂/дм³.

Біохімічне споживання кисню фіксувалось в діапазоні концентрацій 0,92 – 3,96 мгО₂/дм³ з середньорічним значенням 2,96 мгО₂/дм³; та хімічне споживання кисню: 29,5 – 37,0 мгО₂/дм³ з середнім річним значенням 32,3 мгО₂/дм³.

Концентрація нітрогену амонійного фіксувалась в межах від 0,43 мгN/дм³ до 1,38 мгN/дм³ з середнім показником за рік 0,76 мгN/дм³.

Концентрація нітрогену нітритного знаходилась в діапазоні 0,008 – 0,035 мгN/дм³ з середньорічним значенням 0,016 мгN/дм³.

Концентрація нітрогену нітратного знаходилась в діапазоні 0,01 – 0,09 мгN/дм³ з середньорічним значенням 0,03 мгN/дм³.

Концентрація фосфору фосфатів фіксувалась в межах від 0,024 мгP/дм³ до 0,040 мгP/дм³ з середньорічним значенням 0,032 мгP/дм³.

Концентрація фосфору загального знаходилась в діапазоні 0,050 – 0,124 мгP/дм³ з середньорічним значенням 0,067 мгP/дм³.

р. Стир м. Луцьк

На якість води р. Стир у даному створі мають вплив забруднення, що потрапляють з р. Іква ЖКП «Млинівське» та ДКП «Дубнівське», а також стічні води, що переносяться з Львівської області: КП «Радехівське ВКГ» (через р. Острівка) та КП «Бродиводоканал» (через р. Болдурка).

Вміст розчиненого кисню у воді протягом звітного року коливався від 5,10 мгО₂/дм³ – 11,9 мгО₂/дм³ з середньорічним значенням 8,73 мгО₂/дм³.

Біохімічне споживання кисню коливалось від 1,52 мгО₂/дм³ до 5,80 мгО₂/дм³ з середньою концентрацією за рік 3,69 О₂/дм³.

Хімічне споживання кисню знаходилось в межах від 18,0 мгО₂/дм³ до 24,0 мгО₂/дм³. Середньорічна концентрація становила 20,4 мгО₂/дм³.

Концентрація нітрогену амонійного фіксувалась в межах від 0,10 мгN/дм³ до 0,59 мгN/дм³ з середнім значенням за рік 0,27 мгN/дм³.

Концентрація нітрогену нітритного знаходилась в діапазоні 0,017 – 0,037 мгN/дм³ з середньорічною концентрацією 0,028 мгN/дм³.

Вміст нітрогену нітратного протягом року змінювався від 0,02 мгN/дм³ до 0,05 мгN/дм³ з середнім значенням за рік 0,028 мгN/дм³.

Рівень забруднення води фосфором фосфатів фіксувався в межах 0,033 – 0,048 мгN/дм³ (в середньому за рік – 0,038 мгP/дм³).

Рівень забруднення води фосфором загальним фіксувався в межах 0,060 – 0,098 мгP/дм³ з середньорічним значенням 0,079 мгP/дм³.

р.Стир а/міст Жидичин - с. Княгининок

Якість води в даному пункті спостереження зазнає впливу стічних вод КП “Луцькводоканал”.

Вміст розчиненого кисню у воді даного створу фіксувався в межах від 4,00 мгО₂/дм³ до 10,4 мгО₂/дм³ з середнім значенням за рік 6,99 мгО₂/дм³.

Вміст органічних сполук по БСК₅ впродовж року фіксувався в межах 2,22 – 6,56 мгО₂/дм³. Середньорічна концентрація біохімічного споживання кисню становила 4,83 мгО₂/дм³.

Хімічне споживання кисню впродовж року фіксувалось на рівні 21,0 – 26,5 мгО₂/дм³ з середньорічною концентрацією 23,6 мгО₂/дм³.

Забруднення води нітрогеном амонійним фіксувалось в межах від 0,44 мгN/дм³ до 2,16 мгN/дм³ з середньорічним значенням 1,16 мгN/дм³.

Концентрація нітрогену нітритного знаходилась в діапазоні від 0,019 мгN/дм³ до 0,128 мгN/дм³ з середнім значенням за рік 0,045 мгN/дм³.

Концентрація нітрогену нітратного знаходилась в межах 0,02 – 0,33 мгN/дм³ з середньорічним значенням 0,07 мгN/дм³.

Концентрація у воді фосфору фосфатів фіксувалась в межах від 0,044 мгP/дм³ до 0,078 мгP/дм³ з середньорічним значенням 0,054 мгP/дм³.

Вміст фосфору загального у воді становив коливався в межах 0,084 – 0,122 мгP/дм³ з середньорічною концентрацією 0,105 мгP/дм³.

Басейн р. Вісла суббасейн р. Західний Буг

р. Луга с. П'ятидні

Основним джерелом забруднення р. Луга в пункті спостереження с. П'ятидні є вплив стоків м. Володимир, с. Турійськ та приватного сектору.

Концентрація розчиненого кисню у воді даного створу знаходилась в діапазоні 3,80 – 13,1 мгО₂/дм³ з середньорічним вмістом 8,28 мгО₂/дм³.

Середньорічне біохімічне споживання кисню становило 4,55 мгО₂/дм³ з інтервалом коливань значень 3,08 – 7,00 мгО₂/дм³, а хімічного споживання кисню – 15,6 мгО₂/дм³ з діапазоном значень 14,0 – 17,5 мгО₂/дм³.

Вміст нітрогену амонійного фіксувався в межах 0,20 – 1,78 мгN/дм³ з середньою за рік концентрацією 0,69 мгN/дм³.

Діапазон коливань концентрацій нітрогену нітритного становив 0,004 – 0,142 мгN/дм³ з середньорічним значенням 0,042 мгN/дм³; нітрогену нітратного – від 0,02 мгN/дм³ до 0,43 мгN/дм³ з середньою за рік 0,17 мгN/дм³.

Середньорічна концентрація фосфору фосфатів дорівнювала 0,029 мгP/дм³ з діапазоном коливань значень 0,023 – 0,035 мгP/дм³; фосфору загального – 0,057 мгP/дм³ з інтервалом концентрацій 0,046 – 0,068 мгP/дм³.

оз. Світязь с. Світязь

Організованих джерел забруднення на оз. Світязь в даному пункті спостереження немає. На якість води може мати вплив забруднення від численних баз відпочинку та приватного сектору.

Концентрація розчиненого кисню у воді даного створу становила в

середньому за рік $9,96 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ з діапазоном значень від $8,00 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ до $10,9 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$.

Середньорічний вміст органічних сполук по БСК₅ дорівнював $1,33 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ з діапазоном коливань концентрацій від $0,64 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ до $1,96 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$.

Хімічне споживання кисню знаходилось на рівні $14,5 - 17,5 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ з середнім значенням за рік $16,1 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$.

Концентрація нітрогену амонійного у воді фіксувалась в межах від $0,07 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ до $0,42 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ (при середньорічній концентрації – $0,18 \text{ мгN}/\text{дм}^3$), нітрогену нітритного – від $0,002 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ до $0,017 \text{ мгN}/\text{дм}^3$ (при середньорічній концентрації – $0,007 \text{ мгN}/\text{дм}^3$) та нітрогену нітратного в інтервалі $0,01 - 0,02 \text{ мгN}/\text{дм}^3$.

Вміст у воді фосфору фосфатів впродовж року змінювався від $0,012 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ до $0,027 \text{ мгP}/\text{дм}^3$. Середньорічна концентрація становила $0,020 \text{ мгP}/\text{дм}^3$.

Середньорічний вміст у воді фосфору загального дорівнював $0,035 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ з діапазоном коливань від $0,024 \text{ мгP}/\text{дм}^3$ до $0,048 \text{ мгP}/\text{дм}^3$.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення

В області забезпечення населення питною водою здійснюється із джерел підземних водоносних горизонтів. Поверхневі водойми використовуються для організованого відпочинку, купання та заняття спортом. Контроль за якістю питної води на території Волинської області здійснювали Державна установа «Волинський ОЛЦ МОЗ України» та Головне управління Держпродспоживслужби в області.

Централізоване водопостачання населення області здійснюється лише з підземного водоносного горизонту.

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області та за матеріалами органів місцевого самоврядування регіону перебуває 437 водопроводів та 792 джерела нецентралізованого водопостачання.

Головним управлінням Держпродспоживслужби у Волинській області (далі – Головне управління) посилено нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах питного водопостачання, в тому числі з проведенням необхідного комплексу лабораторних досліджень.

Контроль за дотриманням вимог санітарного законодавства підприємствами питного водопостачання здійснювався шляхом проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за заявами суб'єктів господарювання.

Поряд з цим, з метою забезпечення стабільної санітарно-епідемічної ситуації в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій Головним управлінням налагоджено співпрацю з органами місцевого самоврядування та продовжено роботу комісій щодо обстеження об'єктів централізованого та нецентралізованого водопостачання.

Протягом 2025 року перевірено 32 підприємства на балансі яких перебуває 228 водогонів та 7 водопроводів, що перебувають у відомчій належності територіальних громад.

З метою оцінки якості та безпечності питної води відібрано 701 проба на відповідність Державним санітарним нормам і правилам «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я від 12.05.2010 № 400, з них 21 (3 %) – не відповідає гігієнічним нормативам за вмістом заліза.

Зокрема, з джерел централізованого водопостачання відібрано 669 зразків:

-334 проби для дослідження за санітарно-хімічними показниками, згідно експертних висновків Волинської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів 21 зразок (6,3 %) – не відповідав вимогам за вмістом заліза;

-335 проб для дослідження за мікробіологічними показниками, відхилень від санітарних вимог не встановлено.

З джерел децентралізованого водопостачання відібрано 32 зразки:

-16 зразків для дослідження за санітарно-хімічними показниками, з яких у 3 (19 %) – встановлено перевищення гранично-допустимих концентрацій хімічних речовин (залізо);

-16 зразків для дослідження за показниками епідемічної безпеки, невідповідностей не виявлено.

Під час здійснення вказаних заходів встановлено, що різного типу та кількості порушення зафіксовано у 68 % випадків, зокрема: відсутність дозвільної та технічної документації у сфері водопостачання (паспортів на артсвердловини, складених в установленому законодавством порядку, спеціальних проєктів зон санітарної охорони споруд водопостачання, технологічних регламентів з описом технологічного процесу виробництва питної води, робочих програм виробничого контролю у сфері питної води та питного водопостачання, актів проведення дезінфекції), порушення утримання та режиму експлуатації систем і споруд водопостачання (недотримання охорони джерел водопостачання у межах першого поясу зони санітарної охорони, часткова пошкодженість чи відсутність огорожі свердловин, відсутність водовідбірних кранів свердловин, негерметичність оглядових вікон водонапірних башт, неналежний санітарний стан споруд), відсутність систематичного виробничого контролю за безпечністю та якістю води від місця водозабору до місця її споживання, невідповідність питної води вимогам санітарного законодавства.

Варто зазначити, що централізоване водопостачання населення Волинської області здійснюється лише з підземного водоносного горизонту, який, у порівнянні з поверхневими водами, є захищеним від прямого техногенного та антропогенного забруднення.

При цьому, перевищення вмісту заліза може бути спричинено як зношеністю мережі водопостачання, так і його природним надлишковим

вмістом у водовмісних ґрунтах, де формуються підземні води регіону.

За підсумками здійсненої роботи, беручи до уваги статтю 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статтю 25 Закону України «Про систему громадського здоров'я» вжито відповідних заходів реагування:

головам територіальних громад надано 31 лист з висвітленням виявлених недоліків;

керівникам комунальних підприємств та закладів загальної середньої освіти скеровано 4 приписи про усунення причин і умов, що сприяють вчиненню порушень законодавства у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, в тому числі щодо доведення показників води до нормативних.

Разом з тим, постійно здійснюється інформування населення через засоби масової інформації про заходи з профілактики гострих кишкових захворювань з водним шляхом передачі, харчових токсикоінфекцій. З цією метою на офіційному на вебсайті Головного управління та сайтах територіальних громад області опубліковано 17 статей.

За результатами лабораторних досліджень, проведених у 2025 році ДУ «Волинський ОЦКХП МОЗ України» та його відокремлених структурних підрозділів вірусологічних, паразитологічних, радіологічних досліджень питної води відхилень від гігієнічних нормативів не встановлено.

В області для питного водопостачання використовуються води підземних водоносних горизонтів.

За результатами вірусологічних, паразитологічних, радіологічних досліджень питної води відхилень від гігієнічних нормативів не виявлено. За санітарно-хімічними показниками питома вага невідповідних проб централізованого водопостачання становить 6,2% (у 2024 році – 4,9%), за бактеріологічними показниками 2,3% (у 2024 році – 2,9%). Значна кількість проб з відхиленнями від гігієнічних нормативів за санітарно-хімічними показниками виявлена на локальних (35,8%), сільських (12,3%), відомчих (7,4%) водопроводах, за бактеріологічними показниками - на локальних водопроводах (10,5%), сільських – (7,7%). Залишкової кількості пестицидів, ПАР у досліджених пробах питної водопровідної води не виявлено.

Зменшились показники питомої ваги невідповідних проб питної води децентралізованого водопостачання. За санітарно-хімічними показниками становить 30,2% (у 2024 році – 33,5%), за бактеріологічними показниками 5,9% (у 2024 році – 13,3%). Залишається високим показник питомої ваги невідповідних проб води колодязів, в основному, що споживають діти до 3 років, за надмірним вмістом нітратів (20,6%), що свідчить про значний ризик виникнення захворювання метгемоглобінемією.

Інфекційних захворювань, пов'язаних з водним фондом в області не зареєстровано.

З досліджених факторів довкілля, зокрема, пробах ґрунту з осередків геота біогельмінтозів, дитячих закладів, майданчиків, пляжів, територій СЗЗ

полігонів ТПВ, яйця і личинки гельмінтів, цисти та ооцисти кишкових найпростіших не виявлені.

У літній період 2025 року за результатами лабораторних досліджень проведено 199 проб води відкритих водойм у місцях відпочинку (водних рекреаціях, пляжах) за мікробіологічними показниками питома вага невідповідних становила 5,5 % проти 7,3% проведених у 2024 році. Не відповідали вимогам проби води річок Турія (м. Ковель), Стир, Сапалаївка (м. Луцьк), озер у Ковельському районі. За результатами невідповідних проб власникам місць масового відпочинку, органам місцевого самоврядування надавались рекомендації щодо заборони купання у таких водоймах. Інформація висвітлювалась у ЗМІ та передавалась у територіальні органи Держпродспоживслужби області для вжиття заходів реагування.

4.3.4. Радіаційний стан поверхневих вод

Спостереження за радіоактивним забрудненням поверхневих вод у зонах впливу атомних станцій виконувалися Рівненською гідрогеолого-меліоративною експедицією на пунктах спостережень в зоні Рівненської АЕС, що розташовані на території області на річках Турія, Стир, Західний Буг, Стохід. Кількісні значення ^{90}Sr та ^{137}Cs , які були зафіксовані в 2025 році, коливаються в допустимих межах.

4.5. Державна політика та заходи щодо поліпшення стану водних об'єктів

Природоохоронні заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання водних ресурсів в області, виконувалися в межах реалізації Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 - 2026», затвердженої наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами) та місцевих програм екологічного спрямування.

У 2025 році органами виконавчої влади та підприємствами в області було заплановано виконання заходів на суму 50 836,575 тис. гривень. Фактично освоєно кошти в 43 841,515 тис. гривень (86 %), з них:

- 7 926,392 тис. гривень – кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища;
- 14 196,372 тис. гривень – кошти місцевого бюджету (в тому числі 1 873,373 тис. гривень кошти місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища);
- 2 797,0 тис. гривень – власні кошти підприємств;
- 18 921,751 тис. гривень – залучені кошти (кошти гранту).

Кошти, які були спрямовані на охорону і раціональне використання водних ресурсів були використані в основному на заходи із забезпечення експлуатації внутрішньогосподарських меліоративних систем, будівництва і реконструкції каналізаційно-очисних споруд та систем водовідведення в населених пунктах, зменшення шкідливого впливу на водні об'єкти промислових відходів, захисту сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод та відродження і підтримання

сприятливого гідрологічного стану річок.

За кошти обласного екологічного фонду у 2025 році:

продовжено реконструкцію каналізаційної мережі Берестечківського психоневрологічного інтернату;

продовжено виконання робіт на об'єктах: «Нове будівництво каналізаційної мережі центральної частини с. Пульмо Ковельського району Волинської області»;

проведено поточний ремонт насосу КНС із заміною каналізаційних труб» для Луцького геріатричного пансіонату на вул. Теремнівська, 70 в м. Луцьку;

проведено поточний ремонт зовнішніх мереж каналізації із заміною каналізаційних труб Луцького геріатричного пансіонату на вул. Теремнівська, 70 у м. Луцьку Волинської області,

у співфінансуванні з місцевими бюджетами проведено:

капітальний ремонт водовідвідної мережі та здійснення заходів щодо запобігання підтопленню території Берестечківської міської ради Луцького району Волинської області;

поточний ремонт насосного відділення КНС (каналізаційної насосної станції) № 3 в селищі Люблинець Ковельського району Волинської області;

реконструкцію водовідведення дощових та поверхневих вод в районі вул. Виноградна та провулку Відродження в м. Любомль Волинської області;

капітальний (поточний) ремонт внутрішньогосподарських каналів Красновольської осушувальної системи на території Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області.

В результаті виконання запланованих робіт створюється можливість запобігання забрудненню навколишнього середовища (в тому числі водних об'єктів) стічними водами, відходами та недопущення попадання стічних вод на рельєф та у підземні водоносні горизонти, а також захищення від підтоплення повеневими і паводковими водами населених пунктів області.

5. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі

5.1. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, формування національної екологічної мережі

5.1.1 Загальна характеристика

У статті 2 Конвенції про біологічне різноманіття (1992) термін біорізноманіття визначається як розмаїття живих організмів з усіх джерел, зокрема наземних, водних екосистем та екологічних комплексів, складовими яких вони є. Це поняття охоплює розмаїття в межах виду, між видами і розмаїттям екосистем. Біологічне різноманіття є національним багатством України, яке забезпечує екосистемні та біосферні функції живих організмів, їх угруповань та формує середовище життєдіяльності людини. На жаль, сьогодні біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі,

меліорації, спорудження водосховищ, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської діяльності. Головні загрози біорізноманіттю пов'язані сьогодні з діяльністю людини. Вони полягають у знищенні природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення), у глобальній зміні клімату, екологічно - незбалансованій експлуатації видів людиною, поширенні чужорідних видів, розповсюдженні хвороб тощо. Знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин відбувається внаслідок розорювання земель, вирубування лісів, осушення або обводнення територій, промислового, житлового та дачного будівництва тощо.

5.1.2. Загрози та вплив антропогенних чинників на структурні елементи екомережі, біологічне та ландшафтне різноманіття

Вплив антропогенних чинників на структурні елементи екомережі, біорізноманіття, природні ресурси полягає в збільшенні площі деградованих, малопродуктивних та техногенно-забруднених земель, які потребують консервації. Відтворення природного стану елементів екомережі полягало в збереженні природних угідь у заплавах, недопущення випалу сухої рослинності через пропаганду серед місцевого населення та засоби масової інформації, здійснення перевірок на основних водоймах області з метою забезпечення орендарями водойм заходів по збереженню рибних запасів, вжиття заходів щодо недопущення задухи риби, підтримання сприятливого моніторингу за скупченнями мігруючих водоплавних птахів, а на водоймах області проводився моніторинг за зимуючими водоплавними та навколо водними птахами, що необхідно для розробки заходів по їх охороні під час міграцій та зимівлі.

5.1.3. Заходи щодо збереження біологічного та ландшафтного різноманіття

Збереження біорізноманіття в лісах здійснюється їх власниками та постійними лісокористувачами на видовому, популяційному та екосистемному рівнях. До слова, на території Шацького національного парку, із цільових заходів по збереженню біорізноманіття, слід відмітити здійснення активної охорони низькоберезових угруповань, занесених у Червону книгу України, локалітети якої у регіоні небагаточисельні і перебувають близько південної межі ареалу її поширення.

На території НПП на межах усіх постійних пробних площ інвентаризовано та поновлено спеціальні межові стовпчики з зазначенням нумерації.

Біля території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» діє метеостанція в смт Любешів, а на території НПП – 1 гідрологічний пост в с. Люб'язь, які підпорядковані Гідрометцентру України. Крім того, продовжувався збір даних на 8 власних гідропостах в межах території НПП, продовжувалися дослідження ґрунтів на окремих ділянках НПП.

Протягом звітнього періоду продовжено збір картографічних матеріалів про ґрунти та ідентифікацію їх з територією НПП, з подальшим узагальненням,

розробку теоретичних засад проведення системи ґрунтових розрізів на території НПП, проведення яких планується у майбутньому. Натомість, власними силами проводилася інвентаризація флори та фауни, ведення переліків рослин і тварин, що підлягають особливій охороні, вивчення фенологічних та міграційних аспектів.

5.1.4. Формування національної екомережі

На регіональному рівні сталий розвиток передбачає розробку соціально-економічних та екологічних програм розвитку територій, формування місцевих бюджетів з урахуванням пріоритетності цілей і завдань сталого розвитку, реалізацію комплексу заходів збалансованого розвитку регіонів.

17.01.2005 року створена обласна Координаційна рада з питань формування національної екологічної мережі, а 17.08.2007 року – Координаційна рада з питань розвитку територій та об'єктів природно-заповідного фонду в області.

Основною метою формування екомережі є максимальне збереження природності об'єктів і процесів, локалізація та мінімізація антропогенного впливу. До складу екомережі області входять:

- природно-заповідні об'єкти;
- землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;
- землі лісового фонду;
- полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- землі рекреаційного призначення;
- інші природні об'єкти, які мають особливу природну цінність.

Найкраще вивчене видове різноманіття флори і фауни у межах природного заповідника і національних природних парків області, які через свій особливий природоохоронний статус виділяються найбільшою концентрацією місцезнаходжень ендемічних, реліктових, рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України та міжнародних природоохоронних переліків. Важливими складовими об'єктами екомережі є також території, цінні як місця локалізації у їхніх межах рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин, занесених у Червону книгу України і в інші чинні для України природоохоронні переліки – Європейський червоний список (ЄЧС), Червоний список Міжнародного союзу охорони природи (ЧС МСОП), Додаток І Бернської конвенції, списки Конвенції про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів та ін.; та рідкісних рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України. Хоча існує певна проблема із збереженням і охороною через недостатній рівень вивченості цих видів та недостовірність інформації про місця їхньої локалізації та чисельності. Природні масиви Полісся є об'єднуючими елементами, що тісно пов'язують національну екомережу з такими ж системами Польщі і Білорусі.

До основних екомережоформувальних вузлів міжнародного і

національного рівнів регіональної екомережі належать: Шацький (цінний озерний комплекс), Прип'ятсько-Стохідський (водно-болотний), Білоозерсько-Черемський (болотний), Цуманський (комплекс дубових насаджень) (рис. 5.1.2). Поліський широтний і Західнобузький меридіональний природні коридори європейського рівня, просторово обмежені долинами річок Прип'яті і Західного Бугу, об'єднують транскордонні елементи регіональної і національної екомереж, засвідчуючи важливість ролі Волинського Полісся як необхідного функціонального складника екологічної структури Європи.

На території Волинської області є декілька поліфункціональних природоохоронних об'єктів з виокремленими у їхніх межах функціональними зонами, що відрізняються за цільовим призначенням та режимом охорони. Вони слугують біосфероформувальними вузлами, у їхніх межах, враховуючи функціональне зонування, виокремлюються центри концентрації біорізноманіття та буферні зони. Основою біосфероформувальних вузлів є екологічні ядра екомережі міжнародного та національного рівнів (екомережоформувальні вузли), що складаються з об'єктів природно-заповідного фонду.

Ландшафтне та біорізноманіття Верхньоприп'ятського фізико-географічного району Волинського Полісся репрезентують екомережоформувальні вузли міжнародного значення Шацький та Прип'ять-Стохідський та регіональні природні ядра: Липинсько-Турське, Доманівсько-Смольненське, Оріхівсько-Озерянське, Згоранське, Підрічненське, Святобузаківське (табл. 5.1.1, див. рис. 5.1.3).

Просторові зв'язки між ключовими територіями регіональної екомережі (процеси міграції, обміну та поширення видів на суміжні території) забезпечують природні коридори. Ширина екологічних коридорів загальнодержавного значення (межі яких практично співпадають з природними) складають від 10–15 до 20–30 км, ширина коридорів регіонального рівня – від 0,5 до 2 км.

Поліський широтний екологічний коридор національного значення (ширина у межах області варіює від 25 до 30 км), який проходить через усю зону мішаних хвойно-широколистяних лісів, бере початок на північному заході Волинського Полісся. Він включає транскордонні елементи загальноєвропейської екомережі, має важливе гідрологічне значення, є одним з головних міграційних шляхів птахів та осередком специфічної післяльодовикової рослинності. Поліський екокоридор у межах Волинської області простягається вздовж долини р. Прип'яті, пов'язуючи природні ядра міжнародного значення (екомережоформувальні вузли) – Шацьке та Прип'ятсько-Стохідське і низку регіональних.

Екомережоформувальні вузли та природні ядра у межах ландшафтних районів
Волинської області

Таблиця 5.1.1

Фізико-географічна область	Ландшафтний район	Назва екомережоформувального вузла, природного ядра	Площа, га	Статус в регіональній екомережі
Волинське Полісся	Верхньо-прип'ятський	Шацький (ЕВм 1)	75075	міжнародний
		Прип'ять-Стохідський (ЕВм 2)	80350	міжнародний
		Липинсько-Турське	4700	регіональний
		Доманівсько-Смольненське	1700	регіональний
		Оріхівсько-Озерянське	1500	регіональний
		Згоранське	750	регіональний
		Підріченське	200	регіональний
		Святобузаківське	3000	регіональний
	Нижньостирський	Черемський	6000	національний
		Бережницьке	1550	регіональний
	Любомльсько-Ковельський	Бузьке	3600	регіональний
		Волошківсько-Радощинське	3000	регіональний
		Стохідське	6000	регіональний
	Маневицько-Володимирецький	Градисько-Городоцьке	850	регіональний
		Череваське	550	регіональний
		Софіянівське	600	регіональний
		Вовчицьке	700	регіональний
	Колківсько-Сарненський	Градівське	1300	регіональний
		Тельчівсько-Красновільське	700	регіональний
		Осницьке	1400	регіональний
	Турійсько-Рожищенський	Мокрецько-Туричанське	1700	регіональний
		Соловичівсько-Радовичівське	2050	регіональний
		Осівське	1550	регіональний
		Озерянське	2750	регіональний
		Кашівське	1250	регіональний
	Ківерцівсько-Цуманський	Ківерцівський	50600	національний
Волинська височинна область	Нововолинсько-Сокальський	Павлівський	1550	регіональний
	Локачівсько-Торчинський	Нехворощинське	600	регіональний
		Садівське	2700	регіональний
		Чаруківське	650	регіональний
	Горохівсько-Берестечківський	Бужанівське	1550	регіональний
	Олицько-Рівненський	Воротнівське	650	регіональний

Західнобузький меридіональний екологічний коридор національного значення (шириною у межах області від 15 до 22 км), важливий функціональний елемент загальноєвропейської та національної екомереж, простягається вздовж долини р. Західного Бугу. У межах області на протязі 200 км фарватером річки проходить державний кордон між Україною і Польшею.

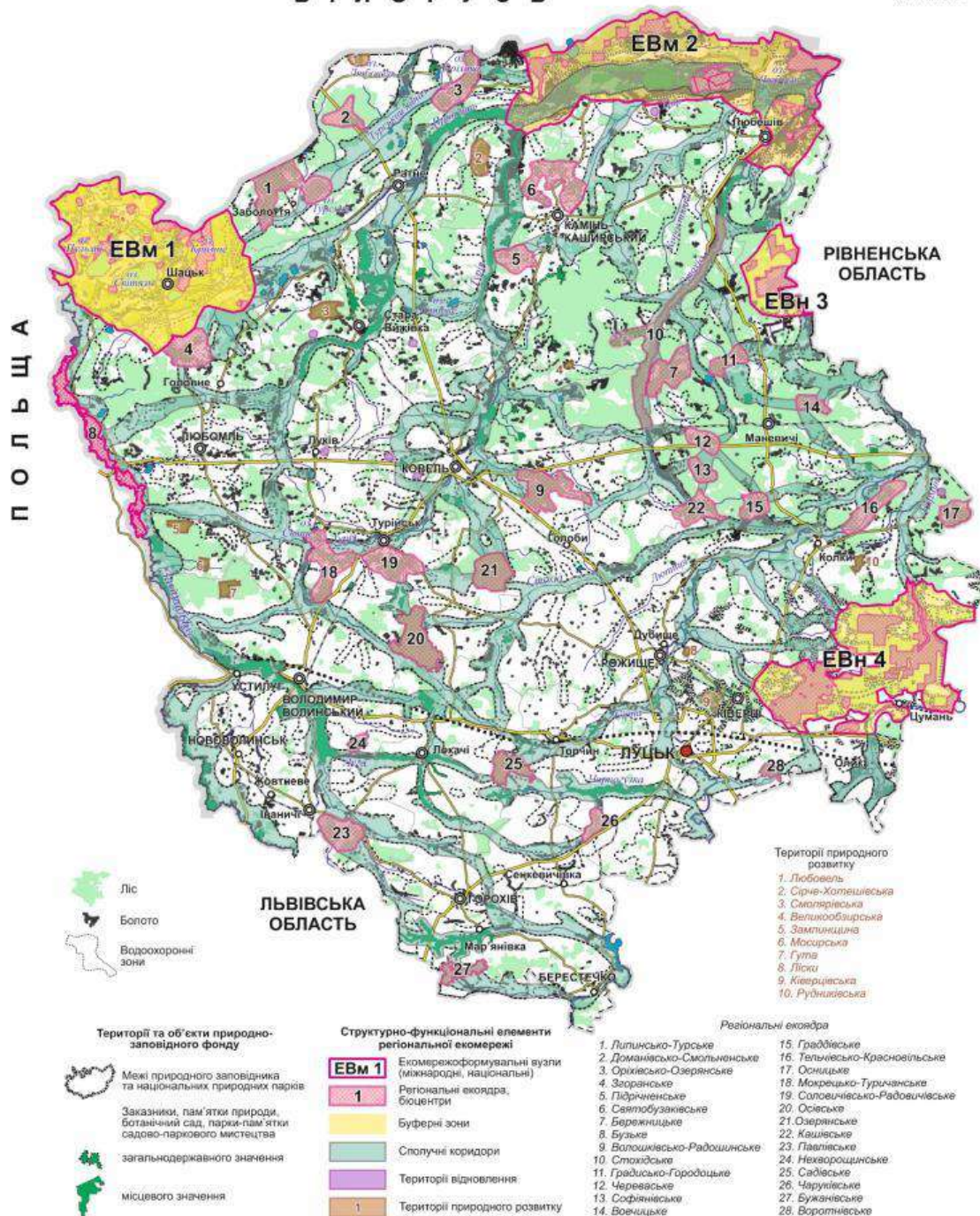

Рис. 5.1.2. Структурно-функціональні елементи регіональної екомережі Волинської області

Екокоридори регіонального рівня за територіальною цілісністю є суцільними смугами долинного типу звивистої і лінійної форми, ними слугують річкові долини середніх і малих поліських річок. У водоохоронні зони спеціалістами Волинського філіалу інституту Укземпроект та Укрдіпроектгосп з врахуванням природних умов і видів водокористування включені заплавні і осушені землі, схили більше 5° , які прилягають до заплави і розміщені на них яри і балки, які безпосередньо впадають у річкову долину, з яких талі та зливові води виносять твердий стік у річки, або ж у водоймища. Межі водоохоронних

зон виведені з урахуванням меж річкових долин, балок, контурів угідь, доріг і лісосмуг (див. рис. 5.1.3). Пересічна ширина прибережних смуг – територій суворого обмеження господарської діяльності, встановлена з обох сторін русел річки Західний Буг, Прип'ять, Стир, Стохід і Турія – 100 м, р. Виживка – 50 м, р. Цир – 30 м, інших річок – не менше 20 м, струмків – 10 м, периметром водоймищ загалом 20 м і більше. Якщо в межах прибережних смуг розташовуються болота, ліси, чагарники, то вся площа цих угідь включається у прибережні смуги, наприклад, на озерах Люб'язь, Тур, Тучне, Скорінь, Шини, Рогізне, вся група Шацьких озер та інші.

5.1.5. Біобезпека та поводження з генетично модифікованими організмами

В області відсутні спеціалізовані заклади, які займаються біобезпекою та генною інженерією по створенню генетично модифікованих організмів.

5.2. Охорона, використання та відтворення рослинного світу

5.2.1. Загальна характеристика рослинного світу

Згідно з сучасним геоботанічним районуванням, територія області входить до складу двох округів: Західнополіського соснових, дубово-соснових, евтрофних боліт та Волинського дубово-грабових та дубових лісів Поліської підпровінції Східноєвропейської провінції хвойно-широколистяних та широколистяних лісів Європейської широколистянолісової області.

Рослинність Волинського Полісся, як і Українського в цілому, відносно молода і сформувалася в післяльодовиковий період із різних ботаніко-географічних центрів.

За особливостями рослинного покриву – це рівнина, фрагментарно вкрита сосновими, березовими, ялиновими, чорновільховими та мішаними лісами, обширними заболоченими рівнинами та міжрічковими луками.

Лісові формації Волинського Полісся – це переважно бори, субори, сугруди, груди. Соснові ліси – одні з найпоширеніших. Вони поділяються за умовами зволоження, трофності, флористичного складу на лишайникові, зеленомохові, рунякові, сфагнові.

На дюно-горбистих місцевостях із глибоким заляганням ґрунтових вод поширені лишайникові сосняки. Поліські ялинові ліси з домішкою сосни звичайної, берези бородавчастої і пухнастої, вільхи чорної, осоки збереглися лише невеличкими острівцями в північній частині на перезволожений, заболочених зниженнях. Великі площі займають міжрічкові луки: суходільні і низинні. Заплавні луки поширені в долинах Прип'яті, Стиру, Стоходу, Турії.

Багата та різноманітна прибережно-водна і водна флора. До складу прибережно-водних формацій належать очерет, рогіз вузьколистий, вербозілля звичайне, лепешняк великий, верба попеляста.

Значною є роль у прибережних ценозах м'яти водяної, чистецю болотного, незабудки болотної, щавлю прибережного. Із водних ценозів найбільшу площу займають угруповання водяного різака алоєподібного, рдесників вузлуватого та блискучого.

У невеликих затоках та на спокійних місцях поблизу берегів трапляються ценози трьох видів лататтевих – латаття білого, латаття сніжно-білого та глечиків жовтих.

На болотах росте багато рідкісних видів рослин, занесених до Червоної книги України: альдрованда пухирчата, баранець звичайний, гніздівка звичайна, росянки англійська та середня, шейхцерія болотяна, різні види зозульок: м'ясочервона, плямиста, травнева, Фукса, жировик Льозеля, любка дволиста, ситник бульбастий, осоки Давелла і затінкова та інші.

У межах західної частини Волинського Полісся ростуть реліктові плейстоценового віку види рослин: береза низька, вовчі ягоди пахучі, рододендрон жовтий, відкаслик осотоподібний, плющ звичайний, кадило сарматське, які дуже чутливі до зміни екологічних умов і часто зникають внаслідок осушення земель.

Збереження заслуговують ендеміки регіону: гвоздики несправжньоопізня та несправжньорозчепірена, смілка литовська.

У складі флори Волині значне місце посідають види рослин, які підлягають охороні на міжнародному рівні, а саме Європейським Червоним списком та Додатком I Бернської конвенції.

Деякі рослинні угруповання занесені у Зелену книгу України: лісові – групи асоціацій лісів зелено мохових і чорницевих, дубових лісів із *Quercus robur*, дубово-соснових лісів ліщиново-трясучкоподібноосокових та крушиново-трясучкоподібноосокових; болотні – ценози формації осоки Давелла; водні – угруповання альдрованди пухирчатої, латаття сніжно-білого.

На півдні області на лесовій Волинській височині поширені природні дубові ліси із домішкою липи серцелистої, клена гостролистого, ясена звичайного. Трапляються степові і лісостепові види – ковила волосиста, осока низька, горицвіт весняний та інші.

Джерело: Карпюк З.К. Природно-заповідний фонд Волинської області: альбом-каталог / З.К. Карпюк, В.О. Фесюк, О.А. Антипюк. – Луцьк, 2018 р. – 136 с.

5.2.2. Охорона, використання та відтворення лісів

Загальна площа лісів на Волині (за уточненими даними, наданими Філією «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України») становить 687,2 тис. га. Це 34% від загальної площі області. У постійному користуванні Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» 618 тис. 208 га лісів.

Пріоритетним напрямком розвитку лісогосподарської галузі на сьогодні є забезпечення розширеного відтворення лісів. Одночасно з лісовідновленням лісівники також систематично працюють над питанням збільшення лісистості області, створюючи нові ліси на землях, що раніше не були вкритими лісовою рослинністю. Головна мета – збільшення лісистості області до оптимального рівня 36 %. Протягом останніх років лісогосподарськими підприємства Волині перевага надається природному відновленню лісів. На сьогодні відсоток природного відтворення лісів складає 35%. Це проводиться на ділянках, які мають відповідні ґрунтово-кліматичні умови, що дає змогу з мінімальними

затратами створювати високопродуктивні та біологічно стійкі деревостани протягом короткого періоду.

З метою природного відновлення залишаються площі з достатньою кількістю життєздатного самосіву і підросту головних і супутніх порід, що відповідають корінним типам деревостанів та площі, на яких проведення заходів щодо сприяння природному відновленню буде достатнім для наступного відновлення цінних порід і формування високопродуктивних молодняків.

Заходи сприяння, які використовуються з метою забезпечення природного лісовідновлення – збереження під час лісозаготівлі життєздатного підросту і молодняку господарсько-цінних порід, догляд за підростом та самосівом після закінчення лісосічних робіт, мінералізація ґрунту.

Ділянки з недостатньою кількістю або нерівномірним розміщенням природного поновлення відновлюються шляхом висівання насіння або садіння сіянців чи саджанців головної та супутніх порід.

Філією «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році проведено значні об'єми робіт із лісокультурного виробництва. Протягом всього періоду 2025 року відтворено лісів на землях лісового фонду загальною площею 2678,6 га. В тому числі:

- садіння та висівання лісу – 1609,2 га;
- сприяння природному відновленню та природне зарощування – 1069,4 га.

Окрім того, закладено 12,6 га плантацій новорічних ялинок.

З метою природного відновлення залишаються площі з достатньою кількістю життєздатного самосіву і підросту головних і супутніх порід, що відповідають корінним типам деревостанів та площі, на яких проведення заходів щодо сприяння природному відновленню буде достатнім для наступного відновлення цінних порід і формування високопродуктивних молодняків.

Щорічно на розсадниках підприємств вирощується понад 12 млн шт. стандартного садивного матеріалу, в тому числі головних порід – сосни звичайної 9,5 млн та дуба звичайного 2,2 млн шт. При цьому за останні роки значно збільшено вирощування сіянців ялини звичайної, модрина європейської, ясена звичайного, вільхи чорної та берези повислої.

У 2025 році висіяно лісового насіння в розсадниках на площі 8,0 га.

Щорічний об'єм доглядів за лісовими культурами становить 13 тис. га.

Головним завданням державної лісової охорони є забезпечення пожежної безпеки в лісі шляхом проведення планових профілактичних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території лісового фонду лісгосподарських підприємств.

В підпорядкуванні Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» функціонує 8 надлісництв, які в свою чергу розділені на 102 лісництва. Безпосередньою охороною лісових масивів займається державна лісова охорона в кількості 723 чоловік, в тому числі 412 майстрів лісу. Для боротьби з лісовими пожежами по Поліському лісовому офісу функціонує 23 лісові пожежні станції, 58 пожежно-спостережних вишок, з них 51 обладнані

системою телевізійного нагляду за лісовими масивами, 52 пожежних автомобілів, 96 мотопомп, 25 лісопожежних модулів, 20 пожежних цистерн, 112 колісних тракторів з плугами типу ПКЛ - 70 та інше протипожежне обладнання та засоби пожежогасіння.

Упродовж 2025 року зафіксовано 705 випадків незаконних рубок дерев і чагарників, унаслідок яких було знищено та пошкоджено 1172 м³ деревини, заподіяно шкоди лісовому господарству на 30 млн 759 тис. гривень. Значна увага в роботі державної лісової охорони приділяється проведенню профілактичної та роз'яснювальної роботи серед населення через засоби масової інформації.

5.2.2.1. Стан використання природних недеревних рослинних ресурсів

Заготівля другорядних лісових матеріалів, побічні лісові користування і використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних, освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт відносяться до спеціального використання лісових ресурсів місцевого значення.

Спеціальне використання недеревних рослинних ресурсів в Україні регулюється через визначення лімітів та видачу дозволів на таке використання в розрізі окремих видів та обсягів збору на місцевому чи державному рівні.

Відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 06.07.2020 № 390 «Про обласну постійно діючу комісію з координації дій державних органів, що здійснюють державний контроль за заготівлею другорядних лісових матеріалів, здійсненням побічних лісових користувань та використанням корисних властивостей лісів» (зі змінами) в області діє постійно діюча комісія з координації дій державних органів, що здійснюють державний контроль за заготівлею другорядних лісових матеріалів, здійсненням побічних лісових користувань та використанням корисних властивостей лісів.

За інформацією районних комісій протягом 2025 року за заготівлю ягід, грибів, лікарської сировини до бюджетів місцевого самоврядування сплачено понад 1 538 673 грн (у 2024 році – 1 900 559 грн) як збір за спеціальне використання (рентної плати) лісових ресурсів, а саме:

- Камінь-Каширський район – 255 213,67 грн;
- Ковельський район – 1 260 736,95 грн;
- Луцький район – 22 723,00 грн;
- Володимирський район – 0 гривень.

У цілому по області заготовлено:

- ягоди чорниці обсягом 179,4 тонн (3,7 %) при затвердженому ліміті 4915 тонн та сплачено збір за спеціальне використання лісових ресурсів у сумі 851 846,74 грн;
- ягоди ожини обсягом 7 тонн (1,5 %) при затвердженому ліміті 461,15 тонн та сплачено збір за спеціальне використання лісових ресурсів у сумі 16 212,28 грн;
- ягоди брусниці обсягом 1 тонна (0,7 %) при затвердженому ліміті 141,16 тонн;
- ягоди журавлини обсягом 1 тонна (0,3 %) при затвердженому ліміті

298,41 тонн;

- гриби лисички обсягом 25,06 тонн (3 %) при затвердженому ліміті 826 тонн та сплачено збір за спеціальне використання лісових ресурсів у сумі 217 697,77 грн;

- гриби білі обсягом 20,54 тонн (2,3 %) при затвердженому ліміті 890 тонн та сплачено збір за спеціальне використання лісових ресурсів у сумі 282 566,18 грн;

- гриби інші обсягом 61,76 тонн (4 %) при затвердженому ліміті в 1538,77 тонн та сплачено збір за спеціальне використання лісових ресурсів у сумі 170 350,65 грн;

- сік березовий обсягом 500 тонн (14,8 %) при затвердженому ліміті 3380 тонн;

- ялинки новорічні кількістю 6607 шт. при затвердженому ліміті в 112 500 штук (рентна плата сплачена відповідно до статті 257 Податкового кодексу України).

Відповідно до рішення Ради оборони Волинської області визначено лісові масиви у районах області, де можливий збір дикоросів. У зв'язку з цим, визначені правила заготівлі лісової продукції загального та спеціального використання.

***Рентна плата за здійснення побічних лісових користувань, заготівлю
другорядних лісових матеріалів та використання корисних
властивостей лісів у 2025 році****

Таблиця 5.1.2

Вид лісових ресурсів	Одиниця виміру	Ставки збору, копійок
		для лісокористувачів та заготівельників (згідно з ст.18 Лісового кодексу України)
1. Збір за здійснення побічних лісових користувань та заготівлю другорядних лісових матеріалів		
Дикорослі плоди		
чорниця	1 кг	487,05
журавлина	1 кг	770,07
ожина	1 кг	324,23
малина	1 кг	324,23
брусниця	1 кг	770,07
лохина	1 кг	378,59
горобина звичайна	1 кг	186,17
бузина чорна	1 кг	324,23
горіхи ліщини	1 кг	633,41
горіхи грецькі	1 кг	206,07
Гриби		
білі	1 кг	1446,09
лисички	1 кг	904,81

Інші (в т.ч. польський гриб, маслянки, маховики, опеньки, зелениці)	1 кг	285,06
Лікарсько-технічна сировина (у сухому вигляді)		
листя, трава	1 кг	775,68
квіти, суцвіття	1 кг	972,82
корінь, кора, плоди (супліддя), бруньки	1 кг	1292,21
Сік березовий	1 л	162,82
Очерет звичайний	1 сніп	162,82
Лоза	1 ц	1830,81
Новорічні ялинки	1 шт.	324,23
Соснові пні	1 м ³	2021,18
2. Збір за використання корисних властивостей лісів		
використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних, і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт	1 га	5 % від нормативно-грошово оцінки лісової земельної ділянки в рік

* згідно з листом Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» від 08.05.2025 № 5772/34.4.4-2025

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів у 2025 році

Таблиця 5.1.3

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, т		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1	Камінь-Каширський	Ягоди чорниці	1863	56,9	-
		Гриби лисички	600	1	-
		Гриби білі	515	1	-
		Гриби різні	987,45	2	-
		Ягоди брусниці	116	1	-
		Ягоди ожини	278	2	-
		Ягоди журавлини	278,24	1	-
		Березовий сік	1430	500	
		Новорічні ялинки	43000	4507 шт.	
2	Ковельський	Ягоди чорниці	2760	118,5	-
		Гриби лисички	180	24,06	-
		Гриби білі	242	19,54	-
		Гриби різні	272,2	59,76	-
		Ягоди ожини	123,25	4	
		Новорічні ялинки	41000	4200	
3	Луцький	Ягоди чорниці	273	4	-
		Ягоди ожини	58,4	1	
		Новорічні ялинки	22000	2100	

5.2.3. Охорона та відтворення видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів

Всі види рослин, занесені до Червоної книги України, скорочують своє поширення внаслідок антропогенного впливу, тому необхідно укрупнювати ареали їх зростання за рахунок збільшення прощі заповідних територій місцевого та загальнодержавного значення, включаючи до них суміжні території зростання цих рослин.

Відповідно до видання Червоної книги України у 2009 році для видів застосовано наступні критерії, які скорочено вказані у таблиці:

Зниклі (З): види, про які після неодноразових пошуків, проведених у типових місцевостях або в інших відомих та можливих місцях поширення, відсутня будь-яка інформація про наявність їх у природі чи спеціально створених умовах;

Зниклі в природі (ЗвП): види, які зникли в природі, але збереглися у спеціально створених умовах;

Зникаючі (Зч): види, які перебувають під загрозою зникнення у природних умовах і збереження яких є малоймовірним, якщо триватиме дія факторів, що негативно впливають на стан їх популяцій;

Вразливі (В): види, які у найближчому майбутньому можуть бути віднесені до категорії зникаючих, якщо триватиме дія факторів, що негативно впливають на стан їх популяцій;

Рідкісні (Р): види, популяції яких невеликі і на даний час не належать до категорії зникаючих чи вразливих, хоча їм і загрожує небезпека;

Неоцінені (Н): види, про які відомо, що вони можуть належати до категорії зникаючих, вразливих чи рідкісних, але ще не віднесені до неї;

Недостатньо відомі (НВ): види, які не можна віднести до жодної із зазначених категорій через відсутність необхідної повної і достовірної інформації.

У таблиці зазначено види рослин, що занесені до додатку II Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

У таблиці відображено дані відповідно до додатку II Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (СІТЕС), який включає всі види, які зараз хоч і не обов'язково знаходяться під загрозою зникнення, але можуть опинитися під такою загрозою, якщо торгівля зразками таких видів строго не регулюватиметься в цілях недопущення такого використання, яке несумісне з їх виживанням; а також інші види, які повинні підлягати регулюванню для того, щоб над торгівлею зразками деяких видів з першого списку міг бути встановлений ефективний контроль.

Відповідно до категорій Міжнародного союзу охорони природи на території Волинської області охороняються види, які включені до списку за наступними критеріями:

Види на межі зникнення (англ. Critically Endangered (**CR**)) є найвищою

категорією Міжнародного союзу охорони природи (IUCN) для видів, які існують у живій природі. Віднесення видів до цієї категорії означає, що їхня чисельність скоротилася або може скоротитись на 80 % протягом трьох поколінь.

Види під загрозою вимирання, або вимираючі види (англ. endangered species **(EN)**) – біологічні види, які є під загрозою вимирання через свою малу чисельність або певні чинники довкілля.

Види, близькі до загрозливого стану (англ. Near Threatened **(NT)**) – види або нижчі таксони, які можуть розглядатися як загрозливі з небезпекою зникнення у найближчому майбутньому, хоча у наш час (станом на 2011 рік) вони не претендують на статус загрозливих.

Вимерлий у природі (англ. Extinct in the Wild **(EW)**) – категорія МСОП та його червоного списку, до якої відносять види або нижчі таксони, відомі представники яких живуть в людському утриманні, або їх популяції є реінтродукованими поза історичним ареалом.

Даних недостатньо (англ. Data Deficient **(DD)**) – категорія, застосовувана МСОП, іншими установами, і окремими видами, коли наявна інформація недостатня для належної оцінки охоронного статусу і для того, щоб була визначена оцінка ризику зникнення.

Найменший ризик (англ. Least Concern **(LC)**) – категорія МСОП та його червоного списку, що надається сучасним видам або таксонам нижчого рангу, які пройшли оцінку стану популяції, але не були занесені до будь-якої іншої категорії.

Недосліджений **(NE)** – статус МСОП, а також інших організацій, для видів про яких зібрано недостатню кількість інформації (ареал, популяція, місце в екосистемі і т.д.) і тому такі види не можуть бути включені до Червоного Списку Міжнародного Союзу Охорони Природи.

Уразливі види (англ. Vulnerable species **(VU)**) є однією з категорій МСОП. Для такого таксона є високий ризик зникнення в дикій природі у найближчому майбутньому.

Регіонально рідкісні види – види рослин відповідно до рішення Волинської обласної ради від 20.12.2018 № 22/8 «Про затвердження Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області».

Оцінка природоохоронного статусу видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області, проведена за категоризацією МСОП, відповідно до неї встановлені види різних категорій загрозливості. Загалом використано шість категорій: RE – вид зниклий у регіоні дослідження, CR – критично загрозлений вид, EN – загрозлений вид, VU – вразливий вид, LC – вид, який потребує уваги, DD – вид недостатньо досліджений.

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області (станом на 01.01.2026 року)

Таблиця 5.2.1

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально- рідкісні види*	CITES	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Альдрованда пухирчаста <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	P	I				EN
Астрагал піщаний <i>Astragalus arenarius</i>	B					LC
Аденофора лілієлиста <i>Adenophora liliifolia</i>			DD			
Айстра степова <i>Aster amellus</i>			DD			
Аконіт строкатий <i>Aconitum variegatum</i>			DD			
Анемона (вітеринка) лісова <i>Anemone sylvestris</i> L.			DD			
Апозерис смердючий <i>Aposeris foetida</i>			DD			
Армерія звичайна <i>Armeria vulgaris</i> Willd.			LR			
Арнозерис дрібний <i>Arnoseris minima</i> (L.) Schweigg. & Koerte			DD			
Асплений волосоподібний <i>Asplenium trichomanes</i> L.			VU			
Астрагал еспарцетний <i>Astragalus onobrychis</i> L.			LR			
Астрагал нутовий <i>Astragalus cicer</i> L.			LR			
Астранція велика <i>Astrantia major</i> L.			LR			
Ахірофорус плямистий <i>Achyrophorus maculatus</i> (L.) Scop.			LR			
Багатоніжка звичайна <i>Polypodium vulgare</i> L.			VU			
Бамбузіна Бребіссона <i>Bambusina brebissonii</i>	P					
Баранець звичайний <i>Huperzia selago</i>	H					LC
Барвінок малий <i>Vinca minor</i> L.			LR			
Береза низька <i>Betula humilis</i>	B					LC
Береза темна <i>Betula obscura</i>	P					
Билинець довгородий <i>Gymnadenia conopsea</i>	B			II		DD
Билинець щільноквітковий <i>Gymnadenia densiflora</i>	B			II		

Борідник паростковий <i>Jovibarba sobolifera</i>	P					
Булатка великоквіткова <i>Cephalanthera damasonium</i>	P			II		
Булатка довголиста <i>Cephalanthera longifolia</i>	P			II		
Булатка червона <i>Cephalanthera rubra</i>	P			II		
Бульбохета майже квадратна <i>Bulbochaete subquadrata</i>	B					
Верба лапландська <i>Salix lapponum</i>	B					
Верба Старке <i>Salix starkeana</i>	B					
Верба чорнична <i>Salix myrtilloides</i>	B					
Відкасник татарниколистий, дев'ятисил татарниколистий <i>Carlina onopordifolia</i>	B	I				VU
Вовче лико пахуче (боровик) <i>Daphne sneorum</i>	B					
Водяний горіх плаваючий <i>Trapa natans</i>	H	I				LC
В'яз корковий <i>Ulmus suberosa</i> Moench			LR			
Верба мирзинолиста або чорніюча <i>Salix myrsinifolia</i> Salisb.			VU			
Відкасник звичайний <i>Carlina vulgaris</i> L.			DD			
Вільха сіра <i>Alnus incana</i> (L.) Moench			LR			
Вовчі ягоди звичайні <i>Daphne mezereum</i> L.			LR			
Вовчок жовтий <i>Orobancha lutea</i> Baumg.			DD			
Водяний жовтець водний <i>Batrachium aquatile</i> (L.) Dumort.			VU			
Волошка фрігійська <i>Centaurea phrygia</i> L.			LR			
Вольфія без коренева <i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Horkel ex Wimmer			VU			
Воронець колосистий <i>Actaea spicata</i> L.			LR			
Вужачка звичайна <i>Ophioglossum vulgatum</i> L.			VU			
Гвоздика несправжньопізня <i>Dianthus pseudoserotinus</i>	B					
Гвоздика картузіанська <i>Dianthus carthusianorum</i> L.			LR			
Гвоздика стиснуточашечна <i>Dianthus stenocalyx</i> Juz.			LR			
Гелодій Бландова <i>Helodium blandowii</i>	B					

Геріцій коралоподібний <i>Hericium coralloides</i>	В					
Глевчак однолистяний (малаксис однолистяний) <i>Malaxis monophyllos</i>	В			II		
Гніздівка звичайна <i>Neottia nidus-avis</i>	Н			II		LC
Гонатозігон волохатий <i>Gonatozygon pilosum</i>	Р					
Горицвіт весняний <i>Adonis vernalis</i>	Н			II		
Голокучник дубовий <i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.			VU			
Горобейник лікарський <i>Lithospermum officinale</i> L.			LR			
Горошок тонколистяний <i>Vicia tenuifolia</i> Roth			LR			
Голокучник дубовий <i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.			VU			
Горобейник лікарський <i>Lithospermum officinale</i> L.			LR			
Гронянка півмісяцева (ключ-трава) <i>Botrychium lunaria</i>	В					
Гудієра повзуча <i>Goodyera repens</i>	В			II		
Десмідіум Бейлі <i>Desmidium baileyi</i>	Р					
Дрочок крилатий <i>Genistella sagittalis</i>	Р					LC
Дзвоники оленячі <i>Campanula cervicaria</i> L.			LR			
Дзвоники персиколисті <i>Campanula persicifolia</i> L.			LR			
Дзвоники сибірські <i>Campanula sibirica</i> L.			LR			
Дивина фіолетова <i>Verbascum phoeniceum</i> L.			LR			
Дрік германський <i>Genista germanica</i> L.			LR			
Дуб скельний <i>Quercus petraea</i> (Mattuschka) Liebl.			LR			
Евастропис Ріхтера <i>Euastropsis richteri</i>	В					
Жировик Льозеля <i>Liparis loeselii</i>	В	I		II		
Жовтозілля Бессера <i>Senecio besserianus</i>	В				R	
Журавлина дрібноплісна <i>Oxycoccus microcarpus</i>	В					
Жимолість пухната <i>Lonicera xylosteum</i> L.			LR			
Жовтець бульбастий <i>Ranunculus bulbosus</i> L.			LR			

Жовтець сланкий <i>Ranunculus reptans</i> L.			EN			
Жовтозілля арктичне <i>Senecio arcticus</i> Rupr.			VU			
Жовтозілля болотне <i>Senecio paludosus</i> L.			VU			
Зелениця сплюснута (Дифазіаструм сплюснутий) <i>Diphasiastrum complanatum</i>	Р					
Зелениця триколоскова (дифазіаструм триколосковий) <i>Ipshasiastrum tristachyum</i>	Зч					
Зелениця Цайллера (дифазіаструм Цайллера) <i>Diphasiastrum zeilleri</i>	Зч					
Зіновать подільська, рокитничок подільський <i>Chamaecytisus podolicus</i>	В				R	
Змієголовник Рюйша <i>Dracocephalum ruyschiana</i>	Н	I				
Звіробій гірський <i>Hypericum montanum</i> L.			LR			
Звіробій сланкий <i>Hypericum humifusum</i> L.			LR			
Звіробій чотирикрилий <i>Hypericum tetrapterum</i> Fries			VU			
Зимолюбка зонтична <i>Chimaphylla umbellata</i> (L.) W.Barton			LR			
Зіновать регенсбурзька <i>Chamaecytisus ratisbonensis</i> (Schaeff.) Rothm.			LR			
Золототисячник гарний <i>Centaurium pulchellum</i> (Sw.) Druce			LR			
Зубниця бульбиста <i>Dentaria bulbifera</i> L.			LR			
Зубниця залозиста <i>Dentaria glandulosa</i> Waldst. et Kit.			LR			
Зозулинець шоломоносний <i>Orchis militaris</i>	В			II		
Зозулині сльози яйцеподібні <i>Listera ovata</i>	Н			II		
Зозулині черевички справжні <i>Cypripedium calceolus</i>	В	I		II		LC
Зозульки бузинові (пальчатокорінник бузиновий) <i>Dactylorhiza sambucina</i>	В			II		LC
Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) <i>Dactylorhiza incarnata</i>	В			II		
Зозульки плямисті (пальчатокорінник плямистий) <i>Dactylorhiza maculata</i>	В			II		
Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий) <i>Dactylorhiza majalis</i>	Р			II		LC

Зозульки Фукса (пальчатокорінник Фукса) <i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Н			II		
Їжача голівка маленька <i>Sparganium minimum</i> Wallr.			VU			
Кальдезія білозоролиста <i>Caldesia parnassifolia</i>	Зч	I				LC
Кадило сарматське <i>Melittis sarmatica</i> Klok.			DD			
Кипець великий <i>Koeleria grandis</i> Bess. ex Gorski			VU			
Китятки гіркуваті <i>Polygala amarella</i> Crantz			VU			
Клен несправжньо-платановий, <i>Acer pseudoplatanus</i> L.			LR			
Кладонія зірчаста, кладонія альпійська <i>Cladonia stellaris</i>	P					
Клопогін європейський <i>Cimicifuga europaea</i> Schipcz.			DD			
Комоничок зігнутий <i>Succisella inflexa</i>	P					
Коральковець тричінадрізаний <i>Corallorhiza trifida</i>	P			II		
Коручка болотна <i>Epipactis palustris</i>	B			II		LC
Коручка темно-червона <i>Epipactis atrorubens</i>	B			II		
Коручка чемерникоподібна (коручка широколиста) <i>Epipactis helleborine</i>	Н			II		
Косарики черепитчасті <i>Gladiolus imbricatus</i>	B					
Конюшина альпійська <i>Trifolium alpestre</i> L.			LR			
Конюшина гірська <i>Trifolium montanum</i> L.			LR			
Костриця піщанолубива <i>Festuca psammophila</i> (Hack. ex Celak.) Fritsch			EN			
Костриця поліська <i>Festuca polesica</i> Zapal.			VU			
Костриця тонколиста <i>Festuca filiformis</i> Pourr			VU			
Котячі лапки дводомні <i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaertn.			LR			
Куга колюча <i>Schoenoplectus pungens</i> (Vahl) Palla			CR			
Куга щетиновидна <i>Schoenoplectus setaceus</i> (L.) Palla			RE			
Купальниця європейська <i>Trollius europaeus</i> L.			VU			
Кушир підводний <i>Ceratophyllum submersum</i> L.			VU			
Лінея північна <i>Linnaea borealis</i>	Зч					

Листочня кучерява, спарасис кучерявий <i>Sparassis crispa</i>	Зч					
Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	Н					
Ломикамінь болотний <i>Saxifraga hirculus</i>	В	I				LC
Любка дволиста <i>Platanthera bifolia</i>	Н			II		
Любка зеленоквіткова <i>Platanthera chlorantha</i>	Н			II		
Ласкавець серповидний <i>Bupleurum falcatum</i> L.			LR			
Латаття біле <i>Nymphaea alba</i> L.			VU			
Латаття сніжно-біле <i>Nymphaea candida</i> C.Presl.			LR			
Лерхенфельдія звивиста <i>Lerchenfeldia flexuosa</i> (L.) Schur			VU			
Лешиця волотиста <i>Gypsophila paniculata</i> L.			LR			
Лешиця рівно вершинна <i>Gypsophila fastigiata</i> L.			LR			
Ломикамінь трипальчастий <i>Saxifraga tridactylites</i> L.			VU			
Ломиніс прямий <i>Clematis recta</i> L.			VU			
Льон багаторічний <i>Linum perenne</i> L.			LR			
Льон жовтий <i>Linum flavum</i> L.			VU			
Льонолисник льонолистий <i>Thesium linophyllum</i> L.			VU			
Марсilea чотирилиста <i>Marsilea quadrifolia</i>	В	I				LC
Меезія тригранна <i>Meesia triquetra</i>	Зч					
Меч-трава болотна <i>Cladium mariscus</i>	В					LC
Молодильник озерний <i>Isoetes lacustris</i>	В					LC
Маруна щиткова <i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.) Scop.			LR			
Миколайчики плоскі <i>Eryngium planum</i> L.			LR			
Миколайчики польові <i>Eryngium campestre</i> L.			EN			
Молодило руське <i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. et C.B.Lehm.			VU			
Молочай ребристий <i>Euphorbia angulata</i> Jacq.			VU			
Мучниця звичайна <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.			EN			

Мутин малиновий <i>Mutinus ravenelii</i>	Р					
Мутин собачий <i>Mutinus caninus</i>	Р					
М'якух болотний (хаммарбія болотна) <i>Hammarbya paludosa</i>	Зч			II		LC
Наперстянка великоцвіта <i>Digitalis grandiflora</i> Mill.			VU			
Неотіанта каптуровата <i>Neottianthe cucullata</i>	Зч			II		
Нітела струнка <i>Nitella gracilis</i>	В					
Нітелопсіс притуплений <i>Nitelopsis obtusa</i>	Р					
Осока дводомна <i>Carex dioica</i>	В					
Осока Девелла <i>Carex davalliana</i>	В					LC
Осока затінкова <i>Carex umbrosa</i>	Н					LC
Осока тонкокореневищна <i>Carex chordorrhiza</i>	В					LC
Осока торфова <i>Carex heleonastes</i>	Зч					DD
Осока Хоста <i>Carex hostiana</i>	В					
Одноквітка звичайна <i>Moneses uniflora</i> (L.) A.Gray			VU			
Ожика лісова <i>Luzula sylvatica</i> (Huds.) Gaudin			VU			
Ожина шорстка <i>Rubus hirtus</i> Waldst. et Kit.			VU			
Оман високий <i>Inula helenium</i> L.			DD			
Оман мечолистий <i>Inula ensifolia</i> L.			VU			
Омела австрійська <i>Viscum austriacum</i> Wiesb.			VU			
Орлики звичайні <i>Aquilegia vulgaris</i> L.			VU			
Ортилія однобока <i>Orthilia secunda</i> (L.) House			VU			
Осока багнова <i>Carex limosa</i> L.			VU			
Осока волотиста <i>Carex paniculata</i> L.			EN			
Осока Гартмана <i>Carex hartmanii</i> Gajand.			VU			
Осока дворядна <i>Carex disticha</i> Huds.			VU			
Осока колхідська <i>Carex colchica</i> J.Gay			EN			
Осока кульконосна <i>Carex pilulifera</i> L.			VU			

Осока слабка (повисла) <i>Carex flacca</i> Schreb.			VU			
Осот паннонський <i>Cirsium pannonicum</i> L. fil. Link			VU			
Палудела відстовбурчена <i>Paludella squarrosa</i>	Зч					
Педіаструм Каврайського <i>Pediastrum kawraiskyi</i>	В					
Підсніжник білосніжний (підсніжник звичайний) <i>Galanthus nivalis</i>	Н			II		NT
Плаун річний <i>Lycopodium annotinum</i>	В					
Плаунець заплавний (лікоподієлла заплавна) <i>Lycopodiella inundata</i>	Р					LC
Плодоріжка блощична (зозулинець блощичний) <i>Anacamptis coriophora</i>	В			II		
Плодоріжка болотна (зозулинець болотний) <i>Anacamptis palustris</i>	В			II		LC
Плодоріжка салепова (зозулинець салеповий) <i>Anacamptis morio</i>	В			II		
Псевдокалієргон плауноподібний <i>Pseudocalliergon lycopodioides</i>	В					
Псевдокалієргон трирядний <i>Pseudocalliergon trifarium</i>	Зч					
Пухирник малий <i>Utricularia minor</i>	В					LC
Пухирник середній <i>Utricularia intermedia</i>	В					LC
Первоцвіт високий <i>Primula elatior</i> (L.) Hill			VU			
Перестріч польовий <i>Melampyrum arvense</i> L.			VU			
Перстач білий <i>Potentilla alba</i> L.			VU			
Печіночниця звичайна <i>Hepatica nobilis</i> Mill.			LR			
Плющ звичайний <i>Hedera helix</i> L.			VU			
Порізник проміжний <i>Libanotis intermedia</i> Rupr.			VU			
Приворотень балтійський <i>Alchemilla baltica</i> Sam. ex Juz.			VU			
Проліска дволиста <i>Scilla bifolia</i> L.			VU			
Пухирник ломкий <i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.			VU			
Пухівка струнка <i>Eriophorum gracile</i> Koch			EN			
Пухівочка альпійська <i>Trichophorum alpinum</i> (L.) Pers.			CR			

Росичка англійська (росичка довголиста) <i>Drosera anglica</i>	В					
Росичка середня <i>Drosera intermedia</i>	В					
Рдесник альпійський <i>Potamogeton alpinus</i> Balb.			EN			
Рдесник маленький <i>Potamogeton pusillus</i> L.			VU			
Рдесник довгий <i>Potamogeton praelongus</i> Wulf.			EN			
Рдесник туполистий <i>Potamogeton obtusifolius</i> Mert. & Koch			EN			
Ринхоспора біла <i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl.			LR			
Рівноплідник рутвицелистий <i>Isopyrum thalictroides</i> L.			VU			
Різак звичайний <i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.			VU			
Різуха морська <i>Najas major</i> All.			LR			
Роман напівфарбувальний <i>Anthemis subtinctoria</i> Dobrocz.			VU			
Росичка кругло листа <i>Drosera rotundifolia</i> L.			VU			
Рутвиця орликолиста <i>Thalictrum aquilegiifolium</i> L.			VU			
Ряст порожнистий <i>Corydalis cava</i> (L.) Schweigg. et Koerte			LR			
Сашник іржавий <i>Schoenus ferrugineus</i>	В					
Ситник бульбистий <i>Juncus bulbosus</i>	В					LC
Ситняг сосочкоподібний <i>Eleocharis mamillata</i>	В					
Скорпідій скорпіоноподібний <i>Scorpidium scorpioides</i>	В					
Смілка литовська <i>Silene lithuanica</i>	Н				I	
Сон лучний (сон чорніючий, сон богемський) <i>Pulsatilla pratensis</i>	Н					
Синюха голуба <i>Polemonium caeruleum</i> L.			VU			
Ситник головчастий <i>Juncus capitatus</i> Weigel			LR			
Ситник нитковидний <i>Juncus filiformis</i> L.			VU			
Ситник темноцвітий <i>Juncus atratus</i> Krock.			VU			
Ситняг п'ятиквітковий <i>Eleocharis quinqueflora</i> (F.X.Hartm.) O.Schwartz			VU			
Скереда болотна <i>Crepis paludosa</i> (L.) Moench			VU			

Скереда м'яковолосиста <i>Crepis mollis</i> (Jacq.) Aschers.			EN			
Скорзонера низька <i>Scorzonera humilis</i> L.			VU			
Скорзонера пурпурова <i>Scorzonera purpurea</i> L.			VU			
Смовдь оленяча <i>Peucedanum cervaria</i> (L.) Lapeyr.			VU			
Сонцесвіт яйцевидний <i>Helyanthemum ovatum</i> (Viv.) Dun.			VU			
Стародуб широколистий <i>Laserpitium latifolium</i> L.			VU			
Стожильник сумнівний <i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell.			VU			
Суниці зелені <i>Fragaria viridis</i> Duch.			LR			
Суховершки великоквіткові <i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholl.			VU			
Товстянка звичайна <i>Pinguicula vulgaris</i>	B					LC
Тофільдія чашечкова <i>Tofieldia calyculata</i>	B					
Траунштейнера куляста <i>Traunsteinera globosa</i>	B					
Таволжник звичайний <i>Aruncus vulgaris</i> Rafin.			VU			
Талабанниця (тисдалія) голостебла <i>Teesdalia nudicaulis</i> (L.) R.Br.			LR			
Тимофіївка степова <i>Phleum phleoides</i> (L.) Karst.			EN			
Тирлич звичайний <i>Gentiana pneumonanthe</i> L.			VU			
Тирлич хрещатий <i>Gentiana cruciata</i> L.			EN			
Фегоптерис з'єднуючий <i>Phegopteris connectilis</i> (Michx.) Watt			VU			
Фіалка багнова <i>Viola uliginosa</i> Bess.			VU			
Фіалка ставкова <i>Viola stagnina</i> Kit.			VU			
Фітеума колосиста <i>Phyteuma spicatum</i> L.			VU			
Фітеума куляста <i>Phyteuma orbiculare</i> L.			EN			
Хамедафна чашечкова (торфяниця чашечкова) <i>Chamaedaphne calyculata</i>	B					LC
Хара витончена <i>Chara delicatula</i>	P					
Хара мохувата <i>Chara muscosa</i>	B					
Хвощ великий <i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.			VU			

Хвощ лучний <i>Equisetum pratense</i> L.			VU			
Хвощ рябий <i>Equisetum variegatum</i> Schleich. ex Web. et Mohr.			VU			
Хвощ зимуючий – <i>Equisetum hiemale</i> L.			VU			
Холодок лікарський <i>Asparagus officinalis</i> L.			VU			
Цибуля ведмежа (черемша) <i>Allium ursinum</i>	Н					
Цанікелія болотна <i>Zannichellia palustris</i> L.			EN			
Цибуля гірська <i>Allium montanum</i> F.W.Schmidt			VU			
Цибуля виноградиноків <i>Allium vineale</i> L.			VU			
Цирцея середня <i>Circaea intermedia</i> Ehrh.			VU			
Чаполоч повзуча <i>Hierochloë repens</i> (Host) Beauv.			VU			
Чемериця чорна <i>Veratrum nigrum</i> L.			VU			
Чистець прямий <i>Stachys recta</i> L.			VU			
Чихавка вербо листа <i>Ptarmica salicifolia</i> (Besser) Serg.			VU			
Шафран Гейфелів <i>Crocus heuffelianus</i>	Н					
Шейхцерія болотна <i>Scheuchzeria palustris</i>	В					LC
Шипшина м'яка <i>Rosa mollis</i> Smithl.			EN			
Шолудивник болотний <i>Pedicularis palustris</i> L.			VU			
Шпергель Морісона <i>Spergula morisonii</i> Boreau			LR			
Щитник австрійський <i>Dryopteris austriaca</i> (Jacq.) Woyнар ex Schinz et Thell.			VU			
Щитник гребенястий <i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Gray			VU			
Шолудивник королівський <i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>	В					
Шолудивник лісовий <i>Pedicularis sylvatica</i>	В					
Щитолісник звичайний <i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Р					LC
Язичник сибірський (буковинський, український) <i>Ligularia sibirica</i>	В	І				
Усього	109	10	165	30	3	33

На території Черемського природного заповідника зростає 62 види рослин, занесених до Червоної книги України (2009) (молодильник озерний

Isoetes lacustris, зелениця сплюснута (дифазіаструм сплюснутий) *Diphasiastrum complanatum*, плавунець заплашний (лікоподієлла заплавна) *Lucopodiella inundata*, плаун річний *Lycopodium annotinum*, баранець звичайний *Huperzia selago*, осока Давелла *Carex davalliana*, осока дводомна *Carex dioica*, ситник бульбастий *Juncus bulbosus*, лілія лісова *Lilium martagon*, булатка червона, коральковець тричінадрізаний, зозулині черевички справжні), 3 - види рослин, занесені до Європейського Червоного списку (глід український *Crataegus ucrainica*, смілка литовська *Silene lithuanica*, козельці українські *Tragopogon ucrainicus*). Тут також зростають 3 види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції (зозулині черевички справжні *Cypripedium calceolus*, жировик Льозеля *Liparis loeselii*, дикран зелений *Dicranum viride*), 13 - видів зозулинцевих рослин, занесені до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (Вашингтонська конвенція, 1973).

5.2.4. Охорона природних рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України

У складі флори Волині значне місце посідають види рослин, які підлягають охороні на міжнародному рівні, а саме Європейським Червоним списком та Додатком I Бернської конвенції.

Деякі рослинні угруповання занесені у Зелену книгу України: лісові – групи асоціацій лісів зелено мохових і чорницевих, дубових лісів із *Quercus robur*, дубово-соснових лісів ліщиново-трясучкоподібноосокових та крушиново-трясучкоподібноосокових; болотні – ценози формації осоки Давелла; водні – угруповання альдрованди пухирчастої, латаття сніжно-білого.

На півдні області на лесовій Волинській височині поширені природні дубові ліси із домішкою липи серцелистої, клена гостролистого, ясена звичайного. Трапляються степові і лісостепові види – ковила волосиста, осока низька, горицвіт весняний та інші.

Окрім того, в області значна увага приділяється охороні та збереженню рідкісних та зникаючих видів рослин.

Рішенням Волинської обласної ради від 26.05.2009 № 29/30 затверджено Список регіонального рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів і тварин, які потребують охорони у Волинській області (далі – Список).

Відповідно до статті 30 Закону України «Про рослинний світ» рішенням Волинської обласної ради від 20.12.2018 № 22/8 за поданням Волинської облдержадміністрації затверджено Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області.

Положення про перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області, які не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення на території Волинської області, є основним документом, у якому містяться відомості про видовий склад рослин, які ростуть на території області і потребують охорони.

Охорона та відтворення популяцій видів рослин, занесених до згаданого переліку, забезпечуватиметься шляхом:

- встановлення особливого правового статусу регіонально рідкісних видів рослин, які не занесені до «Червоної книги України», але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення на території Волинської області, з метою збереження їх популяцій та середовищ існування;
- проведення наукових досліджень з метою розробки наукових основ охорони та відтворення згаданих видів рослин;
- проведення систематичного моніторингу за станом та чисельністю їх популяцій;
- створення спеціальних об'єктів природно-заповідного фонду з метою збереження популяцій рідкісних видів рослин та середовищ їх існування;
- врахування спеціальних вимог щодо охорони цих видів під час розміщення продуктивних сил, вирішення питань відведення земельних ділянок, розробки проектної, проектно-експертної документації та проведення оцінки впливу на довкілля чи стратегічної екологічної оцінки.

Підставою для занесення до переліку певного виду рослин є дані про чисельність його популяції та її динаміку, зміни умов існування, що підтверджують необхідність вжиття заходів щодо його охорони. Пропозиції про занесення видів рослин до переліку можуть вносити науково-дослідні установи, вищі учбові заклади, державні та громадські організації, науковці та окремі громадяни.

Пропозиція про занесення певного виду рослин до переліку має включати: наукове обґрунтування необхідності занесення цього виду до переліку, відомості про його минуле та сучасне поширення та території області, необхідні заходи щодо збереження та відтворення у природних або спеціально створених умовах.

Особи, винні у порушенні вимог охорони та відтворення видів рослин, занесених до переліку, притягаються до адміністративної, та іншої відповідальності відповідно до законодавства України.

5.2.5. Охорона, використання та відтворення зелених насаджень

Одним із основних елементів благоустрою населених пунктів є зелені насадження. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи міста і села від диму, вихлопних газів, пилу тощо. Зелений масив приміської зони є резервуаром чистого повітря для населеного пункту. Парки, сади, алеї і бульвари - це своєрідні легені, які очищають забруднене повітря, створюють сприятливий мікроклімат і оздоровлюють довкілля. Вдале поєднання різних рослин дозволяє значно зменшити шкідливі санітарні фактори урбанізації. Так, насадження дерев і кущів значно зменшують амплітуду температурних коливань, збільшують у спекотні дні вологість повітря, покращуючи таким чином теплообмін людини і її самопочуття.

Зелені насадження мають меліоративне, водоохоронне і вітрозахисне значення. Зменшуючи силу вітру, завдяки величезній фільтрувальній поверхні листяного покриву, дерева сприяють осіданню пилових частинок. Повітря на озелених вулицях в 4 рази чистіше, ніж на ділянках, які не мають зеленого

покриву.

Основна діяльність громад та профільних відомств регіону була зосереджена на збереженні екологічного балансу, цифровізації обліку дерев та посиленні відповідальності за незаконні рубки.

Озеленення території міст та населених пунктів області традиційно проводиться в рамках акцій «День довкілля», «За чисте довкілля» та компенсаційними посадками забудовників. Для повноцінної організації таких акцій готуються схеми посадки та ландшафтні проєкти.

Окрім того, зазначені питання розглядаються на засіданнях постійних профільних комісій міських рад регіону. Зокрема, схвалено Програму розвитку збереження зелених насаджень Луцької міської територіальної громади на 2021-2025 роки. Програма передбачає якісний догляд і збільшення кількості зелених насаджень.

Програма розвитку збереження зелених насаджень Луцької міської територіальної громади на 2021-2025 роки містить чотири основні напрямки:

1. Збереження зелених насаджень міста, їх інвентаризація і облік.
2. Виготовлення правовстановлюючих документів на земельні ділянки під зеленими насадженнями.
3. Догляд та утримання за зеленими насадженнями.
4. Збільшення кількості зелених насаджень.

Варто зазначити, що на період дії воєнного стану фінансування зазначеної програми значно обмежене, відтак вона не виконується в повному обсязі.

Згідно із статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» вирішення питань щодо організації благоустрою населених пунктів, здійснення контролю за станом благоустрою виробничих територій, організації озеленення, охорони зелених насаджень, а також здійснення контролю за додержанням земельного та природоохоронного законодавства належить до компетенції виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

У Луцькій громаді у 2025 році на озеленення територій та догляд за рослинами з бюджету виділили 28 мільйонів гривень. Комунальне підприємство «Парки та сквери міста Луцьк» традиційно розпочинало сезон із висадки тисяч морозостійких віол біля пам'ятників і на центральних локаціях (зокрема на Театральному майдані), продовживши доглядати за традиційними квітковими композиціями попри обмеження через воєнний стан.

Окрім того, у громадах області, зокрема в Луцькій міській територіальній громаді, триває процес інвентаризації та наповнення інтерактивних мап зелених насаджень для відстеження стану, віку та хвороб дерев. За результатами проведеної інвентаризації буде можливість дізнатися про стан зелених насаджень громади (кількість, види, вік, хвороби та ушкодження). Впорядковані дані про зелені насадження дають можливість раціонально використовувати бюджетні кошти на утримання зеленого господарства. Дані обліку будуть занесені на інтерактивну мапу зелених насаджень для забезпечення доступу громадськості до питань охорони довкілля.

Окремі громади (наприклад, Володимирська та Луцька) оновлювали

локальні програми озеленення з акцентом на збільшення видового різноманіття та створення нових скверів.

Разом з тим, у 2025–2026 роках розпочато впровадження експериментальних урядових проєктів щодо чіткого врегулювання порядку видалення дерев за межами населених пунктів.

5.2.6. Інвазійні чужорідні види рослин у флорі в межах адміністративно-територіальної одиниці

Однією із перших адвентивних рослин, відомих на Волині, можна вважати нетребу звичайну. Серед, порівняно недавно заселених нових видів рослин, можна назвати борщівник Сосновського та золотушник канадський.

Найвідомішим інвазійним видом рослин на території області є борщівник Сосновського.

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області основними місцями поширення Борщівника Сосновського (*Heracleum sosnowskyi* Manden) є береги річок, узбіччя доріг, деградовані пасовища і покинуті поля. Зростає до 3-5 метрів в висоту, товщина стебла — до 10 сантиметрів. Насіння борщівника Сосновського дозріває навіть тоді, коли стовбур рослини зрізано. Воно проростає при температурі 1-2°C, а сходи з'являються при 7-10°C. У ґрунті насіння борщівника може зберігати життєздатність 3-5, іноді 10-15 років.

Рослина містить фотоактивні сполуки, небезпечні для шкіри людини при сонячному опроміненні. Зелена маса борщівника містить фуурокумарин, який під впливом сонячної енергії спричиняє дуже сильні опіки при контакті з рослиною відкритими частинами тіла.

З метою локалізації та ліквідації вищезазначених вогнищ регульованих шкідливих організмів проводилась роз'яснювальна робота серед населення шляхом виступів в радіо - та телеефірах, на нарадах, друкуванні інформаційних повідомлень в засобах масової інформації, проведенням лекцій та бесід із суб'єктами різних форм господарювання.

Крім того, за рахунок місцевих бюджетів у 2025 році проведені заходи щодо запобігання поширення чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам, зокрема локалізація та ліквідація борщівника Сосновського у м. Луцьку та м. Ковелі на загальну суму 590,0 тис. гривень.

Варто зазначити, що наказом Міндовкілля затверджено перелік чужорідних видів дерев, заборонених у відтворенні лісів. Вказаний перелік включає 13 інвазійних видів дерев.

Типовими інвазійними видами дерев на території Волинської області є дуб червоний та робінія (псевдоакація), які витісняють місцеві види дерев із лісів. Чимало науковців вважають, що він агресивно витісняє місцеві види дерев у лісах, тому загрожують нашим екосистемам.

Нагадаємо, що до 2021 року в Україні був відсутній всебічний підхід до розв'язання цього питання. За ініціативи Міндовкілля, були оновлені Правила відтворення лісів, ухвалена Державна стратегія управління лісами України до

2035 року та Стратегія біобезпеки та біологічного захисту, які, серед іншого, забороняють використання чужорідних видів дерев.

Окрім того, Міндовкілля розробило Національну стратегію щодо поводження з видами-вселенцями інвазійними чужорідними видами флори і фауни в Україні на період до 2030 року. Розроблення стратегії щодо поводження з видами-вселенцями удосконалисть державну екологічну політику щодо запобігання проникненню інвазійних чужорідних видів і посилить контроль за проникнення їх до природних екосистем. Крім того, мінімізує несприятливий вплив таких видів на господарську діяльність та здоров'я людини. Стратегія встановить правові механізми щодо поводження з ІЧВ, зокрема буде схвалено нормативно-правові акти, методичні рекомендації, а також внесено відповідні зміни до чинних нормативно-правових актів. Також, Стратегія визначає необхідність розроблення і затвердження відповідних планів заходів на місцевому рівні.

Разом з тим, більш широкий перелік інвазійних видів рослин та тварин та заходів боротьби із ними має бути розроблений і затверджений окремо.

5.3. Охорона, використання та відтворення тваринного світу

5.3.1. Загальна характеристика тваринного світу

Ландшафтне різноманіття, комплекс лісових та болотних екосистем, щільне розміщення озер, сприятливі кліматичні умови зумовлюють своєрідність та багатство біологічного різноманіття області.

Аборигенними є 90 % хребетних тварин, решта – інтродуковані. Фонові види ссавців області – це їжак білочеревий, вивірка звичайна, куниця лісова, лисиця руда, заєць-русак, дикий кабан, сарна європейська, лось та ін.

Інтродуковані види: сиг чудський, товстолобики амурський та строкатий, амур білий, собака єнотоподібний, норка американська, ондатра, олень плямистий.

Зафіксовано й низку видів-вселенців. Багато поліських видів хребетних тварин перебувають у охоронних списках через свою низьку чисельність і можливість зникнення – в Червоній книзу України: мінога українська, карась золотистий, ропуха очеретяна, лелека чорний, тетерук, глушець, білозубка білочерева, нічниця війчаста, широкоух, вухань звичайний, кажан північний, мишівка лісова, горностаї, рись звичайна; у Європейському Червоному списку тварин, які перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі: орлан білохвіст, очеретянка прудка, рись звичайна; у Червоному списку Міжнародного союзу охорони природи: короп, черепаха болотяна, ящірка живородна, гуска білолоба мала, скопа, деркач; охороняються Конвенцією про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі або Бернською конвенцією: лелека чорний, синиця біла, нічниця ставкова, вечірниця мала; Конвенцією про міжнародну торгівлю видами, які перебувають під загрозою зникнення або Вашингтонською конвенцією: шуліка рудий, зміїд, сапсан, рись звичайна.

Фауністичний комплекс лісів найбагатший за своїм видовим складом. У

них трапляються усі види земноводних, плазунів, переважна більшість птахів і ссавців. Типовими в соснових лісах є ящірки живородна та прудка, ропуха звичайна. У таких лісах гніздяться дрімлюги, щеврики лісові, жайворонки лісові, дятли строкаті, сойки звичайні, тетеруки. Із ссавців трапляються борозубки звичайні, лисиця руда, свиня дика тощо.

Зооценози мішаних лісів значно багатші за видовим складом через ширшу кормову базу, чергування у плодоношенні хвойних і широколистяних порід, ярусність насаджень, значну кількість місць, зручних для переховування та обладнання нир.

Серед земноводних і плазунів тут поширені жаби трав'яна і гостро морда, ропуха зелена, рахавка звичайна, веретільниці ламкі, вужі, гадюки та зрідка мідянки звичайні.

Орнітофауна багата фоновими видами: зозуля звичайна, сорока сіра, синиці, дрозди, голуби, горобині та інші. Території мішаних лісів населяють олені європейські, борсуки, ласки, вовки, дикі кабани тощо.

Водно-болотяні комплекси дуже строкаті. Іхтіофауна поліських річок та озер представлена щукою звичайною, карасем сріблястим, пліткою, головнем, лящем, окунем, краснопівками, линами, в'юнами.

Із водними умовами пов'язане мешкання жаби озерної, тритона гребінчастого. Поширені види птахів – багато пастушків, журавлів, куликів, мартинів, норців, гусей, сов, горобиних, чайок, сова болотяна, вівсянка очеретяна, жайворонок польовий, ластівка берегова.

Поширеними видами напівводних ссавців є видра річкова, бобер європейський. У міжнародні та українські охоронні списки занесені минь річковий, зуйок великий.

Типово болотяні види птахів – журавель сірий, лунь очеретяний, вівсянка очеретяна. Уздовж боліт полюють деякі види кажанів. Незважаючи на відносно бідний порівняно з іншими фауністичними комплексами видовий склад, тут зареєстровано 25 рідкісних видів хребетних тварин, що занесені до Червоної книги України, Європейського червоного списку, Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи.

Хребетні тварини, які формують біоценози, часто відзначаються значною мобільністю й можуть тимчасово перебувати і в інших фауністичних комплексах, здійснювати сезонні, добові переміщення. Частині видів притаманна пластичність – вони перебувають у межах кількох фауністичних комплексів. Збереження видового різноманіття флори і фауни – одне із головних завдань природоохоронної справи, бо стійкість геосистем підтримується за умови формування складної просторової структури та насичення природних комплексів компонентами з високою біотичною продуктивністю, що сприяють підтриманню кількісних і якісних параметрів інших компонентів.

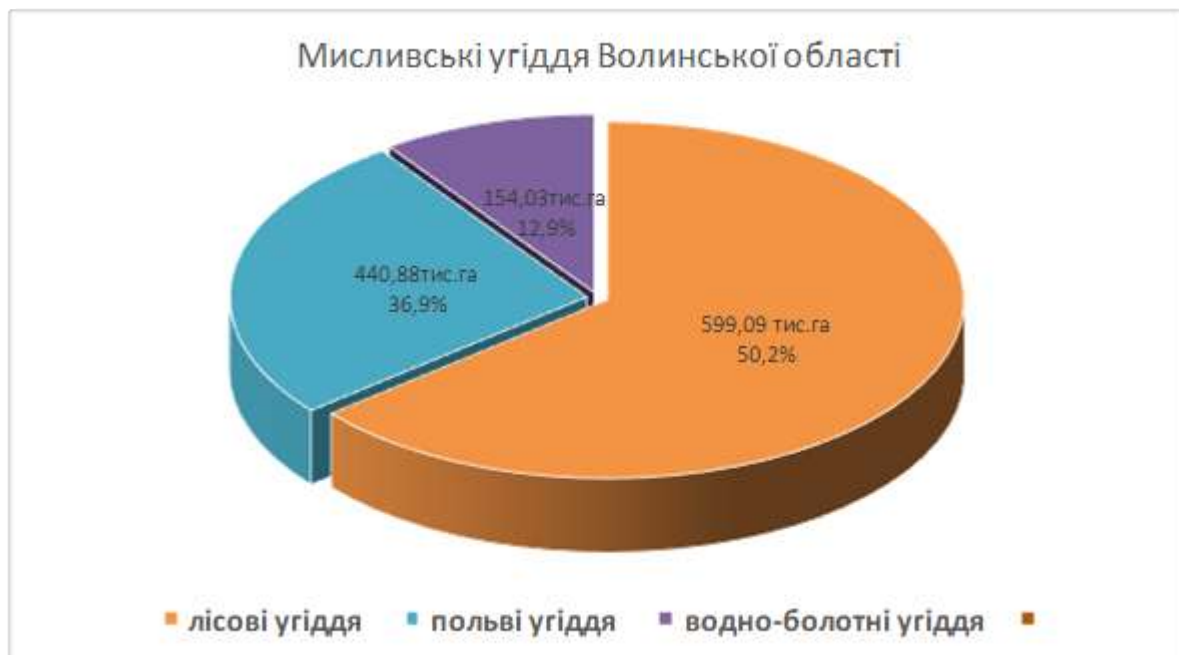
Джерело: Карпюк З.К. Природно-заповідний фонд Волинської області: альбом-каталог/ З.К. Карпюк, В.О. Фесюк, О.А. Антипук. – Луцьк, 2018 р. – 136 с.

5.3.2. Стан і ведення мисливського господарства

Мисливство відіграє одну з важливих ролей у житті суспільства. Це підтверджується історією його розвитку. Питання ведення мисливського господарства в області всебічно координується та контролюється Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства, Державною екологічною інспекцією у Волинській області, Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації, а також правоохоронними органами.

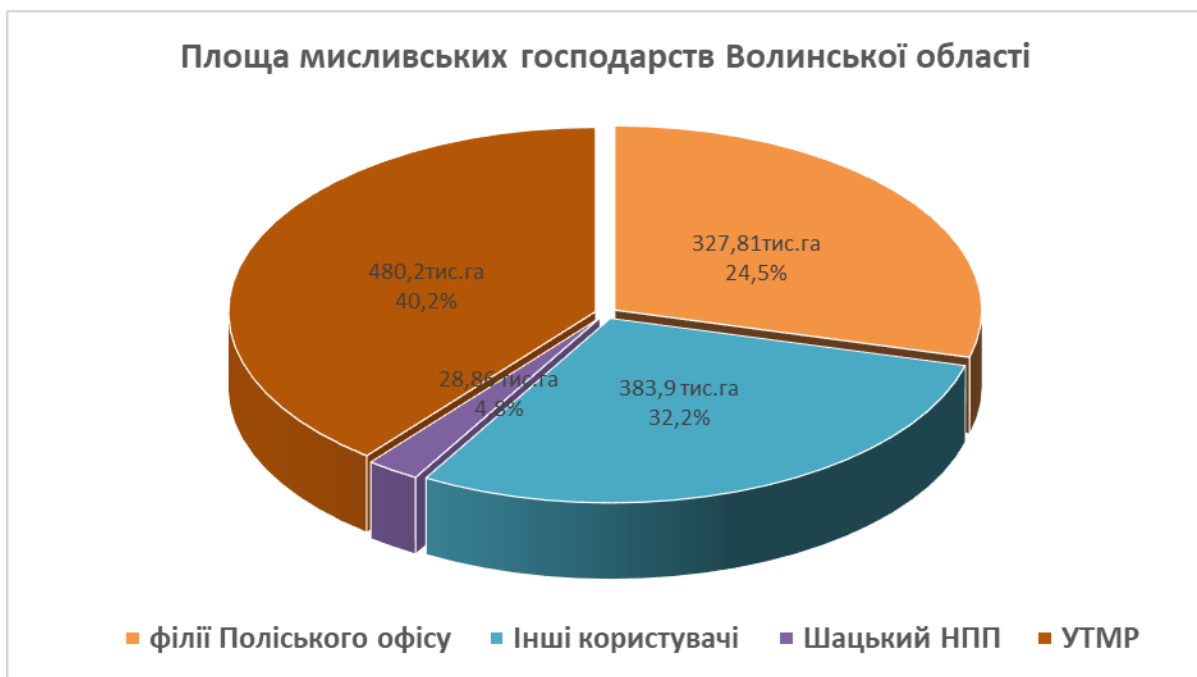
Загальна площа закріплених мисливських угідь Волинської області становить 1193,99 тис. га., у тому числі:

- лісових – 599,09 тис.га (50,2 % від загальної площі мисливських угідь області);
- польових – 440,88 тис.га (36,9 % від загальної площі мисливських угідь області);
- водно-болотних – 154,03 тис.га (12,9 % від загальної площі мисливських угідь області).

Веденням мисливського господарства в області у 2025 році займались 47 користувачів мисливських угідь, серед них:

- 2 від ДП «Ліси України», яким надано угідь на площі 356,67 тис. га, або 29,8% (в тому числі Шацький НПП, якому надано угідь на площі 28,86 тис. га, або 2,4 %) від загальної площі мисливських угідь області;
- 14 від Українського товариства мисливців і рибалок, яким надано угідь на площі 480,2 тис.га, або 40,2% від загальної площі мисливських угідь області;
- 32 користувачі інших форм власності (клуби, громадські організації, приватні підприємства, товариства з обмеженою відповідальністю тощо), яким надано угідь на площі 383,9 тис. га, або 32,2% від загальної площі мисливських угідь області;

У 2025 році на ведення мисливського господарства в області витрачено 36158,7 тис. грн, зокрема: ДП «Ліси України»– 18012,4 тис. грн, Українським товариством мисливців і рибалок – 2754,5 тис.грн., іншими користувачами – 15391,8 тис. гривень. Із загальних витрат на охорону та відтворення мисливських тварин витрачено 10436,9 тис. грн, що в перерахунку на 1 тис.га складає 8,741 тис. гривень.

В мисливському господарстві області відповідно до наданої інформації Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства за 2025 рік кількість штатних працівників становить 199 чоловік, з них: 13 мисливствознавці та 166 штатні егері.

В середньому по користувачам мисливських угідь на одного егеря припадає:

- в ДП «Ліси України»– 9,9 тис. га;
- в УТМР – 7,6 тис. га;
- в інших користувачів – 5,3 тис.га.

Відповідно до Закону України «Про мисливське господарство та полювання», Указу Президента України від 23.05.2005 № 837/2005 «Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин», користувачами мисливських угідь проведені зимові обліки мисливських тварин.

Облік проводився по основних видах мисливських тварин (лось, олень благородний, олень плямистий, кабан, козуля європейська) відповідно до Інструкції з обліків чисельності основних видів мисливських тварин України.

Під час обліку проводився також аналіз наявних біотехнічних споруд для підгодівлі диких тварин (оленя, кабана та козулі).

Аналіз зібраної інформації свідчить, що біотехнічні споруди у обстежених господарствах облаштовані в повному обсязі і заповнені відповідними кормами

(сіном, коренеплодами, різного роду зерновими).

За результатами проведеного зимового обліку чисельності мисливських тварин станом на січень 2026 року в мисливських угіддях та угіддях резерву області нараховується 17979 голів диких копитних тварин, з них:

- зубр 5 гол. (згідно поданих обліків користувачами мисливських угідь), 25 особин зафіксовані Ківерцівським Національним природним парком «Цуманська пуща»;

- лося – 827 гол.;

- оленя європейського – 1462 гол.;

- оленя плямистого – 969 гол.;

- козулі – 12109 гол.;

- кабана – 2543 гол.;

- лані – 64;

та близько 65 тис. голів основних видів мисливських хутрових звірів, в тому числі:

-зайця-русака – 33065 гол.;

-лисиці – 5031 гол.;

-вовка – 199 гол.;

-єнотоподібного собаки – 1072 гол.;

-куниці лісової – 2823 гол.;

-куниці кам'яної – 1749 гол.;

-тхір чорний – 1173 гол.;

-горностаї – 904 гол.;

-рись – 9 гол.;

-видра – 795 гол.;

- борсук – 1121 гол.;

- норка американська – 930 гол.;

- норка європейська – 497 гол.;

- бобр – 6561 гол.;

- ондатра – 3237 гол.;

- білка – 5683 гол.

Одна з найболючіших проблем, яка стоїть перед мисливським господарством області вже багато років – це браконьєрство. У 2025 році на порушників правил полювання складено 25 протоколів, з них стягнуто штрафів 9 тис. 316 грн. Накладено штрафів 9 тис. 826 грн., відшкодовано завданих збитків 486 тис. грн. До адміністративної відповідальності притягнуто 25 порушників правил полювання.

Основні показники ведення мисливського господарства за 2025 рік

Волинська область	Одиниця виміру	область	зокрема:		
		всього	ДАЛР	УТМР	ІНШІ
Площа наданих у користування угідь	тис.га	1193,99	356,67	480,2	383,9

у % до наданих у користування угідь регіону	%	100	29,87	40,22	29,91
Площа наданих у користування: лісових угідь	тис.га	599,09	231,69	85,52	281,87
Польових угідь	тис.га	440,88	91,66	288,2	61,02
водно -болотних угідь	тис.га	154,03	33,32	106,48	14,23
Проведено мисливське впорядкування угідь	тис.га	540,67	341,37	0	199,3
у % до наданих у користування угідь	%	45,3	95,7	0,0	55,8
Всього працюючих у мисливському г-ві	чол.	199	40	69	90
з них: мисливствознавці	чол.	13	4	2	7
штатні єгери	чол.	166	36	63	67
Припадає угідь на 1 штатного єгера	тис.га	7,2	9,9	7,6	5,3
Загальні витрати на ведення мисливського г-ва	тис.грн.	36158,7	18012,4	2754,5	15391,8
у середньому на 1 тис.га	грн.	30284	50501	5736	43100
Витрати на охорону, відтворення тварин	тис.грн.	10,436,9	2718,2	844,1	6874,6
в середньому на 1 тис.га	грн.	8741	7621	1758	19250
з них витрати на відтворення тварин, біотехнію	тис.грн.	6006,1	2100,8	639,7	3265,6
в середньому на 1 тис.га	грн.	5030	5890	1332	9144
Складено протоколів - всього	шт.	25	8	8	0
у % до всіх протоколів складених в регіоні	%	100	32	8	0

5.3.3. Стан і ведення рибного господарства

Рибне населення (іхтіофауна) водойм області представлена 37 видами риб, що відноситься до 11 родин. Переважають: лящ, щука, окунь, карась, лин, короп, плітка. З 2009 року 10 видів риб (карась звичайний (золотий), минь звичайний, марена звичайна, ялець звичайний, вугор європейський, гольян озерний) та мінога українська занесені до Червоної книги України, як зникаючі та вразливі.

Хоча видове біорізноманіття іхтіофауни водойм області багате, але запаси риби малі, рибопродуктивність дуже низька.

На рибогосподарських водних об'єктах області промисловий вилов риби в 2025 році не здійснювався.

На території Волинської області в 2025 році зареєстровано 81 суб'єкт аквакультури, які мають в користуванні рибогосподарські водні об'єкти.

Вирощування товарної риби здійснювалось на нагульних ставах площею 1013,5 га та в басейнах, решта ставів це вирощувальні, маточні, нерестові, карантинні, зимувальні.

1112,5 га загальної площі ставів не експлуатувалися (виведені на ремонт, гідропоруди перебувають в аварійному стані, ложе ставів потребують

поглиблення, розчистки від мулу та вищої водяної рослинності).

У 2025 році, згідно інформації суб'єктів аквакультури, обсяг вилову риби в області становить 426,955 тонн, що на 7,5 % більше, ніж в 2024 році (397,335 тонн).

Переважаючими видами виловленої товарної риби припадає на лососеві (форель райдужна, голец американський) – 226,889 тонн, що становить 53,1% від загального обсягу, коропа – 113,179 тонн, що становить 26,5 % від загального обсягу виловленої риби, рослиноїдних видів риб (товстолоб, білий амур) – 31,392 тонн (7,4 %), карась сріблястий – 41,481 тонн (9,7%), осетрові – 1,258 тонн (0,3%), щука 11,326 тонни (2,7%) та інші види риб (окунь, плітка, судак, краснопёрка, сом, лин) – 1,43 тонн (0,3 %).

Середня рибопродуктивність по вилову товарної риби з обловлених водних об'єктів становила 421 кг/га.

Значну частину в забезпеченні області рибою відіграють такі підприємства, як ФОП Круковський Ю.В., ДП «ФІШ» ТзОВ «Хай Фіш», ФОП Дробот В.О., ФОП Бурдило Л.Д., ПСГП «Павлівська риба», ФОП Балабух С.С., СГПП «Луцька РМС», МПП «Агросервіс-Холонів», ФОП Копилов А.Б., ДП "ФІШ", ПП «Садівська дача», ТОВ «НВЦ Форель», ФОП Шарікова В.М., ФОП Дарчук А.М.

Однак здійснення аквакультури на орендованих водоймах залишається складним процесом, потребує великих затрат і залежить від погодно-кліматичних умов.

З кожним роком зменшуються запаси водних біоресурсів та рибопродуктивність водних об'єктів. Поясненням цьому можуть бути несприятливі погодно-кліматичні умови (малосніжна зима, спекотне літо, маловодність), що призвели до зменшення площ водного дзеркала ставів та водообміну. Різке коливання рівнів води, часті перепади температур повітря і води, особливо в нерестовий період, відсутність локальних рибовідтворювальних ділянок на руслах малих річок, замулення та обміління водойм. З метою недопущення гибелі риби орендарі водних об'єктів зменшили обсяги вселення рибопосадкового матеріалу, а водойми, рівень води яких був критично мінімальним для вирощування водних біоресурсів, залишили на літування без води.

Серед антропогенних чинників, які впливають на рибопродуктивність природних водойм виділяють: забруднення стічними водами промислових підприємств, комунально-побутовими стоками, змив добрив та отрутохімікатів з сільськогосподарських угідь, браконьєрський вилов риби світними знаряддями лову, за допомогою електроструму, вибухівки та отруйних речовин, зарегулювання русел великих і малих річок гідротехнічними спорудами, що унеможливорює відтворення аборигенної іхтіофауни в заплавах, затоках, притоках першого та другого порядків, меліоративне осушення боліт, що призвело до зниження рівнів води, зменшення площі водного дзеркала, розвитку вищої водяної рослинності.

5.3.4. Охорона та відтворення видів тварин, занесених до Червоної книги України, та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів

Останніми роками на території області збільшилась заготівля деревини, в результаті такої господарської діяльності значно погіршилися умови існування таких рідкісних Червонокнижних тварин, як зубр, лісовий кіт, горностай, глухар.

На території створеного Ківерцівського національного природного парку «Цуманська пуща» знаходиться Волинська популяція зубра – виду занесеного до Червоної книги України, чисельність якої з кожним роком зменшується. Проблема збереження великих за розмірами рідкісних ссавців (зубрів), що потребують для своєї життєдіяльності значних природних ресурсів (просторових, кормових, захисних тощо) є чи не найгострішою проблемою охорони тваринного світу. Відтворення і нарощування поголів'я в існуючих осередках їх утримання проблему розв'язати не може. Тому, розглянуто і погоджено загальнодержавний план дій по збереженню та відновленню зубра у фауні України, в якому за стратегічний напрямок взято відновлення великої саморегульованої популяції зубра у Волинській області.

На виконання даного плану дій в області розроблена та затверджена Регіональна програма збереження та відновлення зубра у Волинській області. Головною метою програми є збереження зубра у Волинській області і відновлення його чисельності до оптимального рівня на територіях, де такі умови наявні.

На території Черемського природного заповідника виявлено 72 види тварин, занесених до Червоної книги України (2009) (карась звичайний (золотий) *Carassius carassius*, мідянка *Coronella austriaca*, лелека чорний *Ciconia nigra*, гоголь, скопа *Pandion haliaetus*, шуліка чорний *Milvus migrans*, лунь лучний *Circus pygargus*, зміїд *Circaetus gallicus*, підорлик малий *Aquila pomarina*, тетерук *Lyrurus tetrix*, глушець *Tetrao urogallus*, орябок *Tetrastes bonasia*, журавель сірий, баранець великий *Gallinago media*, кульон великий *Numenius arquata*, голуб-синяк *Columba oenas*, пугач *Bubo bubo*, сич волохатий, сова бородата, сиворакша *Coracias garrulus*, жовна зелена *Picus viridis*, дятел білоспинний *Dendrocopos leucotos*, дятел трипалий *Picoides tridactylus*, сорокопуд сірий *Lanius excubitor*, рясоніжка мала *Neomys anomalus*, нічниця війчаста *Myotis nattereri*, нічниця водяна *Myotis daubentoni*, вечірниця руда (дозірна) *Nyctalus noctula*, вечірниця мала *Nyctalus leisleri*, нетопир звичайний *Pipistrellus pipistrellus*, нетопир-карлик, нетопир лісовий *Pipistrellus nathusii*, кажан пізній *Eptesicus serotinus*, мишівка лісова *Sicista betulina*, горностай, норка європейська *Mustela lutreola*, тхір лісовий *Mustela putorius*, видра *Mustela erminea*, рись звичайна *Lynx lynx*).

До Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи включено 16 видів фауни (вечірниця мала, видра річкова, рись звичайна, норка європейська, бобр європейський, чернь білоока, баранець великий, очеретянка прудка, деркач, тритон гребенястий, кумка звичайна, рахкавка звичайна, вусач великий дубовий, сінниця Едіп, мурашка руда лісова, п'явка медична).

З Європейського червоного списку відмічено 14 видів фауни (вовк, рись, видра річкова, вовчок ліщиновий, нічниця Наттерера, шуліка рудий, очеретянка прудка, деркач, п'явка медична, вусач великий дубовий західний, сінниця Едіп, красотіл пахучий, мурашка руда лісова, мурашиний лев звичайний).

Зафіксовано 94 видів фауни занесених до II Додатку Бернської конвенції. 23 види птахів охороняється у відповідності до Конвенції збереження диких мігруючих тварин.

На території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» зареєстровано 1138 видів тварин, серед яких 84 види, занесені до Червоної книги України (з них 70 – хребетні тварини), 22 види - Європейського червоного списку (13 - хребетні), 25 видів – Червоного списку МСОП (17 - хребетних), 44 види – регіонального списку рідкісних видів (34 - хребетні), 139 видів (хребетні тварини) – Бернської конвенції, 35 видів (хребетні) – Вашингтонської конвенції, 62 види (птахів) – Угоди про збереження афро-євразійських водно-болотних птахів і 16 видів (кажани) – Угода про збереження кажанів у Європі.

Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні
(станом на 01.01.2026 року)

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Бабка перев'язана <i>Sympetrum pedemontanum</i>	B							LC
Баранець великий (Дупель) <i>Gallinago media</i>	Зч	II		II	+			NT
Бистрянка російська <i>Alburnoides rossicus</i>	Зч							LC
Білозубка велика <i>Crocodylus leucodon</i>	Нв							
Бражник мертва голова <i>Acherontia atropos</i>	P							
Бражник прозерпіна <i>Proserpinus proserpina</i>	P						V	DD
Ведмедиця велика <i>Pericallia matronula</i>	B							
Ведмедиця-господиня <i>Callimorpha dominula</i>	B							
Вечірниця руда <i>Nyctalus noctula</i>	B			II		+		LC
Видра річкова <i>Lutra lutra</i>	H	II	I				+	+
Вусач мускусний <i>Aromia moschata</i>	B							
Вусач-червонокрил Келлера <i>Purpuricenus kaehleri</i>	B							

Вухань звичайний <i>Plecotus auritus</i>	B			II		+	V	LC
Глушець (глухар) <i>Tetrao urogallus</i>	Зч	II						LC
Гоголь <i>Bucephala clangula</i>	P			II	+			LC
Голуб-синяк <i>Columba oenas</i>	B							LC
Гольян озерний <i>Eupallasella percnurus</i>	Зч							
Горностай <i>Mustela erminea</i>	H	III	III					LC
Гуска мала (гуска білолоба мала) <i>Anser erythropus</i>	B	I		I	+			VU
Джміль моховий <i>Bombus muscorum</i>	P							
Морозець-імператор <i>Anax imperator</i>	B							LC
Доліхомітус головастиий <i>Dolichomitrus cephalotes</i>	P							
Дятел білоспинний <i>Dendrocopos leucotos</i>	P							LC
Ендроміс березовий <i>Endromis versicolora</i>	B							
Жовна зелена (дятел зелений) <i>Picus viridis</i>	B							LC
Жовтих торфовищний <i>Colias palaeno</i>	Зч							
Жук-олень, рогач звичайний <i>Lucanus cervus</i>	P	III						
Журавель сірий <i>Grus grus</i>	P		II	II	+			LC
Зміїд <i>Circaetus gallicus</i>	P		II	II				LC
Зубр <i>Bison bonasus</i>	ЗвП	III					V	VU
Кажан північний <i>Eptesicus nilssonii</i>	P			II		+		LC
Кажан пізній <i>Eptesicus serotinus</i>	B			II		+		LC
Казарка червоно вола <i>Rufbrenta rufcollis</i>	B							
Каптурниця срібна <i>Oculia argentea</i>	P							
Карась звичайний, карась золотий <i>Carassius carassius</i>	B							LC
Кордулегастер кільчастий <i>Cordulegaster boltoni</i>	B							
Кошеніль польська <i>Porphyrupha polonica</i>	HB							
Красотіл пахучий <i>Calosoma (s.str.) sycophanta</i>	B							
Красуня діва <i>Calopteryx virgo</i>	B							LC

Ксилокопа (бджола-тесляр) фіолетова <i>Xylocopa violacea</i>	P							
Кулик довгоніг (ходуличник) <i>Himantopus himantopus</i>	B			II	+			LC
Кулик-сорока <i>Haematopus ostralegus</i>	B			II	+			NT
Кульон великий (кроншнеп великий) <i>Numenius arquata</i>	Зч			II	+			NT
Кульон середній (кроншнеп середній) <i>Numenius phaeopus</i>	Зч			II	+			LC
Кутора мала <i>Neomys anomalus</i>	P							LC
Лебідь малий <i>Gydus bewickii</i>	P							
Левкоринія білолоба <i>Leucorrhinia albifrons</i>	Зч	II					V	LC
Лелека чорний <i>Ciconia nigra</i>	P		II	II	+			LC
Лилик двоколірний <i>Vespertilio murinus</i>	B			II		+		LC
Лунь лучний <i>Circus pygargus</i>	B		II	II				LC
Лунь польовий <i>Circus cyaneus</i>	P		II	II				LC
Марена дніпровська <i>Barbus borysthenicus</i>	Зч							
Махаон <i>Papilio machaon</i>	B							
Мегариса рогохвостова <i>Megarhyssa superba</i>	P							
Мишівка лісова <i>Sicista betulina</i>	P	II						LC
Мишівка степова <i>Sicista subtilis</i>	Зч							LC
Мідянка звичайна <i>Coronella austriaca</i>	B	II						LC
Мінога українська <i>Eudontomyzon mariae</i>	Зч	III					V	LC
Мнемозина <i>Parnassius mnemosyne</i>	B	II					Вивч.	
Нерозень <i>Anas strepera</i>	P			II	+			LC
Нетопир звичайний <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	B	II		II		+		LC
Нетопир Натузюса <i>Pipistrellus nathusii</i>	H	II		II		+		LC
Нетопир-карлик <i>Pipistrellus pigmaeus</i>	B							
Нічниця водяна <i>Myotis daubentonii</i>	B			II		+		LC
Нічниця Наттерера <i>Myotis nattereri</i>	B			II		+	V	LC

Нічниця ставкова <i>Myotis dasycneme</i>	Зч			II		+	K	NT
Норка європейська <i>Mustela lutreola</i>	Зч	II						CR
Орлан-білохвіст <i>Haliaeetus albicilla</i>	P		I	II			R	LC
Орябок <i>Tetrastes bonasia</i>	B							
Офігомфус Цецилія <i>Orphiogomphus cecilia</i>	B	II						LC
Очеретянка прудка <i>Acrocephalus paludicola</i>	Зч			I			K	VU
Пилкохвіст український <i>Poecilimon ukrainicus</i>	B							LC
Підорлик малий <i>Aquila pomarina</i>	P		II	II				LC
Пісочник великий (Зуйок великий, галстучник) <i>Charadrius hiaticula</i>	P	II		II	+			LC
Подалірій <i>Iphiclidides podalirius</i>	B							
Пугач <i>Bubo bubo</i>	P		II					LC
Райдужниця велика <i>Aratura iris</i>	B							
Рись <i>Lynx lynx</i>	P	II, III	II				Вивч.	LC
Ропуха очеретяна <i>Bufo calamita</i>	B	II						LC
Савка <i>Oxyura leucoccephala</i>	Зч	II	II	I	+		V	EN
Сатир залізний <i>Hipparchia statilinus</i>	P							LC
Сатурнія руда <i>Aglaia tau</i>	B							
Сиворакша <i>Coracias garrulus</i>	Зч	II		I				LC
Синиця біла <i>Parus cyaneus</i>	P							LC
Сичик-горобець <i>Glaucidium passerinum</i>	B		II					LC
Скопа <i>Pandion haliaetus</i>	Зч			II				LC
Сова болотяна <i>Asio flammeus</i>	P		II					LC
Сова бородата <i>Strix nebulosa</i>	P		II					LC
Сова довгохвоста <i>Strix uralensis</i>	HB		II					LC
Соня садова <i>Elomys quercinus</i>	Зч							NT
Сорокопуд сірий <i>Lanius excubitor</i>	P			II				LC
Стабільн волохатий <i>Emus hirtus</i>	P							

Стрічкарка блакитна <i>Catocala fraxini</i>	B							
Стрічкарка орденська малинова <i>Catocala sponsa</i>	P							
Стрічкарка тополева <i>Limenitis populi</i>	B							
Тетерук <i>Lyrurus tetrix</i>	Зч							LC
Тетрадонтофора блакитна <i>Tetradentophora bielanensis</i>	Зч							
Турун Ештрайхера <i>Carabus (Trachycarabus) estreicheri</i>	B							
Тхір лісовий <i>Mustela putorius</i>	H							LC
Тхір степовий <i>Mustela eversmanni</i>	Зч	II						LC
Ховрах одеський <i>Spermophilus odessanus</i>	H							
Чернь білоока <i>Aythya nyroca</i>	B			I	+			NT
Широковух європейський <i>Barbastella barbastellus</i>	Зч			II		+		NT
Шовкопряд кульбабовий <i>Lemonia taraxaci</i>	B							
Шуліка рудий <i>Milvus milvus</i>	Зч		II	II			K	NT
Ялець звичайний <i>Leuciscus leuciscus</i>	B							LC
Усього	106	22	17	34	13	11	13	68

Аналіз фауни Шацького національного парку дозволяє виділити три основні фауністичні комплекси - лісовий, водно-болотний та синантропний. У кількісному відношенні домінують представники першого та другого комплексів.

До складу лісового комплексу входить до 35% ссавців і понад 50% всієї орнітофауни парку. Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців- полівка підземна (*Microtus subterraneus* (*De Selys Longchamps*)), миша лісова (*Apodemus sylvaticus* L.), вовчок лісовий (*Dryomys nitedula* Pall.) та вовчок (*Glis glis* L.), білка звичайна (*Sciurus vulgaris* L.), їжак звичайний (*Erinaceus europeus* L.), кріт звичайний (*Talpa europaea* L.), бурозубки: звичайна (*Sorex araneus* L.), середня (*Sorex caecutiens* Laxm.) та мала (*S. minutus* L.), білозубки: мала (*Crocidula suaveolens* Palb.) та білочеревна (*C. leucodon* Hermann), кажан пізній (*Vespertilio serotinus* Schreb.), тхір лісовий (*Mustela putorius* L.), куниця лісова (*Martes martes* L.), горностаї (*Mustela erminea* L.), лисиця (*Vulpes vulpes* L.), дика свиня (*Sus scrofa* L.), козуля європейська (*Capreolus capreolus* L.), лось (*Alces alces* L.); із птахів - припутень (*Columba palumbus* L.), горлиця звичайна (*Streptopelia turtur* L.), яструби великий (*Accipiter gentilis* L.) та малий (*A. nisus* L.), канюк звичайний (*Buteo buteo* L.), сови сіра (*Strix aluco* L.) та вухата (*Asio otus* L.), зозуля звичайна (*Cuculus*

canorus L.), дрімлюга (*Caprimulgus europaeus* L.), одуд (*Upupa epops* L.), крутиголовка (*Jynx torquilla* L.), жовна чорна (*Dryocopus martius* L.), дятли великий строкатий (*Dendrocopos major* L.), середній (*Dendrocopos medius* L.) та малий (*D. minor* L.), жайворонок лісовий (*Lullula arborea* L.), щеврик лісовий (*Anthus trivialis* L.), волове очко (*Troglodytes troglodytes* L.), вільшанка (*Erithacus rubecula* L.), соловейко східний (*Luscinia luscinia* L.), камінка звичайна (*Oenanthe oenanthe* L.), дрозди чорний (*Turdus merula* L.), співучий (*T. philomelos* L.) та чикотень (*T. pilaris* L.), берестянка (*Hippolais icterina* Vieill.), кропив'янка прудка (*Sylvia curruca* L.), вівчарики весняний (*Phylloscopus trochilus* L.), ковалик (*Ph. collybitus* Vieill.) та жовтобровий (*Ph. sibilatrix* Bechst.), мухоловки строката (*Ficedula hypoleuca* Pall.) та сіра (*Musticapa striata* Pall.), гаїчка чорноголова (*Parus montanus* L.), повзик (*Sitta europaea* L.), підкоришник звичайний (*Certhia familiaris* L.), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella* L.), зяблик (*Fringilla coelebs* L.), коноплянка (*Acanthis cannabina* L.), шпак звичайний (*Sturnus vulgaris* L.), іволга (*Oriolus oriolus* L.), сойка (*Garrulus glandarius* L.), гава (*Corvus cornix* L.), крук (*C. corax* L.) та інші.

До складу водно-болотного комплексу (акваторії озер, болота, вологі луки) входить біля 30% всіх теплокровних парку (біля 30 видів ссавців і 60 видів птахів). Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців - кріт звичайний, бурозубка звичайна, білозубки, горностай, полівки водяна (*Arvicola terrestris* L.) та темна (*Microtus agrestis* L.); із птахів - норець великий (*Podiceps cristatus* L.), чапля сіра (*Ardea cinerea* L.), лебідь-шипун (*Cygnus olor* Gm.), крижень (*Anas platyrhynchos* L.), чирок-тріскунок (*A. querquedula* L.), чернь чубата (*Aythya fuligula* L.), погонич (*Porzana porzana* L.), курочка мала (*P. parva* Scop.), пастушок (*Rallus aquaticus* L.), лиска (*Fulica atra* L.), чайка (*V. vanellus* L.), травник (*Tringa totanus* L.), бекас (*G. gallinago* L.), слуква (*Scolopax rusticola* L.), грицик великий (*L. limosa* L.), мартин звичайний (*Larus ridibundus* L.), крячки річковий (*Stema hirundo* L.) та чорний (*Chlidonias nigra* L.), лунь болотяний (*Circus aeruginosus* L.), плиска біла (*Motacilla alba* L.) та жовта (*M. flava* L.), щеврик лісовий (*Anthus pratensis* L.), ластівка берегова (*R. riparia* L.), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor* L.), кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis* Wolf.), очеретянки лучна (*Acrocephalus schoenodaenus* L.), чагарникова (*A. palustris* Bechst.), ставкова (*A. scirpaceus* Herm.) та велика (*A. arundinaceus* L.), вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus* l.), сорока (*P. pica* L.), гава та інші.

До складу синантропного комплексу (агроценози, населені пункти) входить найменша кількість теплокровних - всього біля 20% від загальної кількості в парку (приблизно 27-28 видів ссавців і 40 видів птахів). Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців - миші хатня (*Mus musculus* L.) та польова (*Apodemus agrarius* Pall.), полівка звичайна (*Microtus arvalis* Pall.), пацюк сірий (*Rattus norvegicus* Berkthout), їжак звичайний, кріт звичайний, вухань, соні горішнікова (*Muscardinus avellanarius* L.) та вовчок, заєць-русак (*Lepus europaeus* Pall.), ласка (*Mustela nivalis* L.), тхір лісовий, куниця кам'яна (*Martes foina* (Erxleben)); із птахів - куріпка сіра (*P. perdix* L.), лелека білий (*C. ciconia* L.), голуб сизий (*Columba livia* Gm.), горлиця кільчаста

(*Streptopelia decaocto* Friv.), сич хатній (*Athene noctua* Scop.), сова сіра, серпокрилець чорний (*A. apus* L.), жайворонок польовий (*Alauda arvensis* L.), плиска біла, ластівки сільська (*Hirundo rustica* L.) та міська (*Delichon urbica* L.), соловейко східний, горихвістка чорна (*Phoenicurus ochruros* Gm.), дрозди чорний та співочий, славки салова (*Sylvia borin* Bodd.) та чорноголова (*S. atricapilla* L.), в'юрок канарковий (*Serinus canaria* L.), зеленяк (*Ch. chloris* L.), щиглик (*C. carduelis* L.), коноплянка, горобці хатній (*Passer domesticus* L.) та польовий (*P. montanus* L.), шпак звичайний (*Sturnus vulgaris* L.), сорока, грак (*Corvus frugilegus* L.), галка (*C. monedula* L.) та інші.

На даний час в Шацькому парку нараховується 55 видів ссавців, із яких 20 занесено до «Червоної книги України».

На території парку за час його існування було відмічено 332 види хребетних: ссавці – 55, птахи – 241, плазуни – 7, риби – 30.

Ще потребують додаткового вивчення родини землерийкових, соневих, мишиних та звичайних кажанів. Із 55 видів – 2 акліматизовані: ондатра і єнотовидна собака.

З початку заснування Шацького національного природного парку на Волинському Поліссі розпочато систематичне вивчення орнітофауни та різноманітних питань, пов'язаних з екологією, міграцією, охороною. Важливим моментом для розгортання екологічного моніторингу є те, що інвентаризація орнітофауни парку розпочата разом з проектними роботами по його створенню і перші наслідки відображені в матеріалах «Літопису природи», а згодом, за п'ятирічний період опубліковані (Горбань, 1990). Ці обставини дають змогу об'єктивно оцінити сучасний стан орнітофауни, її історичні тенденції та здійснювати екологічний моніторинг на основі зоологічних об'єктів.

Орнітофауна Шацького національного природного парку досить своєрідна і різноманітна. Її орнітокомплекси найбільш повно характеризують і відображають весь склад орнітофауни Волинського Полісся. В фауні західно-українського Полісся, птахи найбільш представлена група серед хребетних тварин.

Різнманітність орнітофауни в Шацькому національному парку зумовлена багатством біотопів, різноманітням ландшафту та його утворень. Серед лісових комплексів птахів (лісових орнітокомплексів) можна виділити угруповання соснового лісу, змішаного лісу з перевагою сосни, соснових однотипних молодняків, рідколіссь, ольсів, змішаних лісів з перевагою окремих листяних порід, вільхового та березового лісу, прибережних рідколіс (зустрічаються біля берегів озер Луки, Перемут, Чорне Male, Чорне Велике, Довге, Кругле). Крім цього, на території Шацького національного парку чітко виділяються орнітокомплекси сільськогосподарських угідь (поля засіяні зерновими, картоплею, буряком, льоном), пасовищ, заболочених лук. Одним з найбільш багатих і цінних для західно-українського Полісся орнітокомплексів – є озерні орнітокомплекси. Власне озерні орнітокомплекси Шацького парку ґрунтовно збагатшують орнітофауну Волинського Полісся.

Загальний стан охорони, збереження та відтворення видів тварин,

занесених до Червоної книги України, та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів України задовільний.

Разом з тим, з метою охорони, використання і відтворення видів тварин, які не занесені до Червоної книги України, але мають особливу наукову, природоохоронну та іншу цінність, наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 14.09.2020 № 140 затверджено Перелік видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області.

5.3.5. Охорона, використання та відтворення водних біоресурсів

З кожним роком зменшуються запаси водних біоресурсів та рибопродуктивність водних об'єктів. Поясненням цьому можуть бути несприятливі погодно-кліматичні умови (малосніжна зима, спекотне літо, маловодність), що призвели до зменшення площ водного дзеркала ставів та водообміну. Різке коливання рівнів води, часті перепади температур повітря і води, особливо в нерестовий період, відсутність локальних рибовідтворювальних ділянок на руслах малих річок, замулення та обміління водойм. З метою недопущення гибелі риби орендарі водних об'єктів зменшили обсяги вселення рибопосадкового матеріалу, а водойми, рівень води яких був критично мінімальним для вирощування водних біоресурсів, залишили на літування без води.

Серед антропогенних чинників, які впливають на рибопродуктивність природних водойм виділяють: забруднення стічними водами промислових підприємств, комунально-побутовими стоками, змив добрив та отрутохімікатів з сільськогосподарських угідь, браконьєрський вилов риби світними знаряддями лову, за допомогою електроструму, вибухівки та отруйних речовин, зарегулювання русел великих і малих річок гідротехнічними спорудами, що унеможливорює відтворення аборигенної іхтіофауни в заплавах, затоках, притоках першого та другого порядків, меліоративне осушення боліт, що призвело до зниження рівнів води, зменшення площі водного дзеркала, розвитку вищої водної рослинності.

Наслідком цього стало значне заростання водойм та зменшення площ нагулу молоді, зниження природних нерестовищ. Динаміка вилову та виявлені порушення представлено у таблицях 5.1, 5.2.

Динаміка вилову риби в 2025 році*

Таблиця 5.1

Водний об'єкт	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
-	-	-

* на протязі 2025 року ліміт на вилов риби не видавався.

Дані про виявлені порушення законодавства
з охорони водних біоресурсів за 2025 рік інспекторами Волинського
рибоохоронного патруля

Таблиця 5.2

Кількість проведе- них рейдів	Викрито порушень							Складе нобезха зяйних актів
	Всьог о	За ч. 3 ст. 85 КУпАП	За ч. 4 ст. 85 КУпАП	За ст. 85- 1 КУпА П	За ст. 88-1 КУпА П	За ст. 50, 86-1, 91-2, 188-5, 164 КУпАП	Кільк істьп оруш ник- ків	
320	628	449	115	-	2	1	569	59

Зариблювати водойми або штучно відтворювати цінних представників іхтіофауни необхідно для відновлення рибогосподарського потенціалу та підтримання сталих запасів риби у водоймах. Завдяки вселенню водних біоресурсів формується суттєва частка загальної промислової рибопродукції, а також поповнюються природні популяції аборигенних видів риб, у тому числі, занесених до Червоної книги України.

Для проведення будь якого зариблення, необхідно дотримуватися чітких правил, встановлених законодавством. Проведення робіт із штучного розведення (відтворення), переселення та акліматизації водних біоресурсів регламентується Порядком штучного розведення (відтворення), вирощування водних біоресурсів та їх використання.

Варто зауважити, що відповідно до ст. 50 Закону України «Про тваринний світ» переселення тварин у нові місця перебування, акліматизація нових для фауни України видів диких тварин, а також заходи щодо схрещування диких тварин допускаються в науково-дослідних і господарських цілях з урахуванням науково обґрунтованих експертних висновків з дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства.

5.3.6. Інвазійні чужорідні види тварин у фауні в межах адміністративно-територіальної одиниці

Вагомою загрозою для збереження біорізноманіття, а також для окремих видів і навіть цілих екосистем, особливо на територіях природоохоронних об'єктів, є поширення інвазивних видів тварин та риб.

Інвазійними називають види тварин, випадково занесених людиною в нові для них регіони, де вони успішно приживаються, починають розмножуватися і захоплювати нові території. Інвазійні («агресивні») види негативно впливають на місцеву флору і фауну, від чого стають шкідниками і карантинними об'єктами.

Процес розселення диких видів тварин на нові території визначається терміном біологічні інвазії.

Серед комах поширені чужорідні види, такі як американський білий метелик (*Hyphantria cunea*). У 2025 році забезпечено проведення заходів щодо локалізації та ліквідації регульованого шкідливого організму в межах м. Луцька за рахунок фінансування з місцевого бюджету у сумі 135,0 тис. гривень.

5.4. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні

5.4.1. Стан і перспективи розвитку природно-заповідного фонду

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.

Природно-заповідний фонд області (далі – ПЗФ) представлений наступними категоріями заповідності: природний заповідник, національні природні парки, заказники, заповідні урочища, пам'ятки природи, ботанічний сад, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Розвиток природно-заповідного фонду є одним з основних пріоритетів екологічної політики держави. Питання охорони природного довкілля, зокрема природно-заповідного фонду, розглядається як один із пріоритетів європейської та євроатлантичної інтеграції України. Вимоги щодо вступу до Європейського Союзу передбачають впровадження протягом нетривалого перехідного періоду стратегії сталого(екологічно збалансованого) розвитку не лише на рівні документів, а й її реалізацію на практиці.

Волинською обласною державною адміністрацією постійно вживаються заходи щодо розвитку природно-заповідної справи в області: відбувається погодження створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розроблена Регіональна схема формування екологічної мережі Волинської області.

Станом на 01 січня 2026 року на території Волинської області знаходиться 400 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, з них 27 – загальнодержавного значення та 373 – місцевого значення. Фактична площа заповідності області складає 220798,248 га.

Загальна площа природно-заповідного фонду з врахуванням тих територій, що увійшли до складу інших (ботанічних пам'яток природи, заказників у складі національних природних парків тощо), становить 235963,901

га.

На сьогодні питома вага площі заповідності в області складає 11,71 %. Враховуючи, що більше 15 тис. га територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення увійшли до складу територій загальнодержавного значення, фактична площа заповідності області становить –10,96 %.

Природно-заповідний фонд Волинської області за категоріями розподілено згідно з таблицею 1.

Розподіл природно-заповідного фонду за категоріями

Таблиця 1

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ			
	К-сть, од.	разом		% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
		площа, га		
		усього	у т. ч. надана в постійне користування	
1	2	3	4	5
Природні заповідники	1	2975,7	2975,7	1,26
Національні природні парки	3	121767,84	30289,9	51,60
Заказники, усього	225	95294,06	X	40,39
в т. ч. ландшафтні	38	20637,79	X	8,75
лісові	39	5723,0	X	2,42
ботанічні	34	2642,7	X	1,12
загальнозоологічні	35	37208,39	X	15,78
орнітологічні	15	3586,1	X	1,52
іхтіологічні	1	46	X	0,02
гідрологічні	62	25359,98	X	10,75
загальногеологічні	1	90,1	X	0,04
Пам'ятки природи, усього	131	741,746	X	0,32
в т. ч. комплексні	1	30	X	0,01
ботанічні	101	311,796	X	0,13
зоологічні	7	44,5	X	0,02
гідрологічні	18	201,95	X	0,09
пралісові	4	153,5	X	0,07
Заповідні урочища	27	15064,02	X	6,38
Ботанічні сади	1	10	X	0,004
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	12	110,63	X	0,046
РАЗОМ	400	235963,901	33265,63	100,00

5.4.2. Водно-болотні угіддя міжнародного значення

В Україні питання охорони, використання та відтворення водно-болотних екосистем регулюються Законом України “Про охорону навколишнього природного середовища” та Водним кодексом України. Пріоритетами національної політики у цій сфері охорони є виявлення цінних водно-болотних угідь, забезпечення їх охороною, а також екологічно безпечне використання їх ресурсів.

Реалізація на практиці пріоритетів щодо поліпшення збереження водно-болотних угідь можлива лише за умови об'єднання зусиль усіх державних та недержавних установ та організацій, всього населення країни.

Під особливим наглядом та охороною в області перебувають водно-болотні угіддя міжнародного значення із переліку «Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів»: «Шацькі озера» (1995 р. – 13 039 га; 2002 р. – розширена до 32 850 га), «Заплава річки Прип'ять» (12 000 га), «Заплава річки Стохід» (10 000 га) - постанова Кабінету Міністрів України № 935 від 23.11.1995 р.

До Рамсарського списку розпорядженням Кабінету Міністрів України № 818-р від 24.10.2012 р. включений рідкісний еумезотрофний Черемський болотний комплекс, що має абсолютний заповідний режим.

Основна мета затвердження цих об'єктів, відповідно до Рамсарської конвенції, – збереження найцінніших водно-болотних угідь у природному стані при проведенні невиснажливої традиційної господарської діяльності.

Водно-болотні угіддя слугують місцями зупинки водоплавних і навколководних птахів під час міграційних перельотів. Ці угіддя повністю або частково, згідно з резолюцією комітету Бернської конвенції, віднесено до меж ІВА (Important Bird Area) – територій міжнародного значення, що підтримують життєдіяльність багатьох видів водно-болотних птахів.

Під час весняних та осінніх міграцій в Шацькому озерному краї Волинської області зупиняються понад 100 тис. особин птахів, тому що тут перетинаються два потужних міграційних шляхи: Поліський широтний та Біломоро-Балтійсько-Середземноморський.

Найчисельнішими під час міграцій є гуси і качки, особливо гуска сіра *Anser anser* (L.), а також мартин звичайний (річковий) *Larus ridibundus* L., *Fulica atra*, норець великий (пірникоза) *Podiceps cristatus* (L.), чайка *Vanellus vanellus* (L.), кулики: коловодник звичайний (травник) *Tringa totanus* (L.), кулик болотяний *Limosa limosa* (L.).

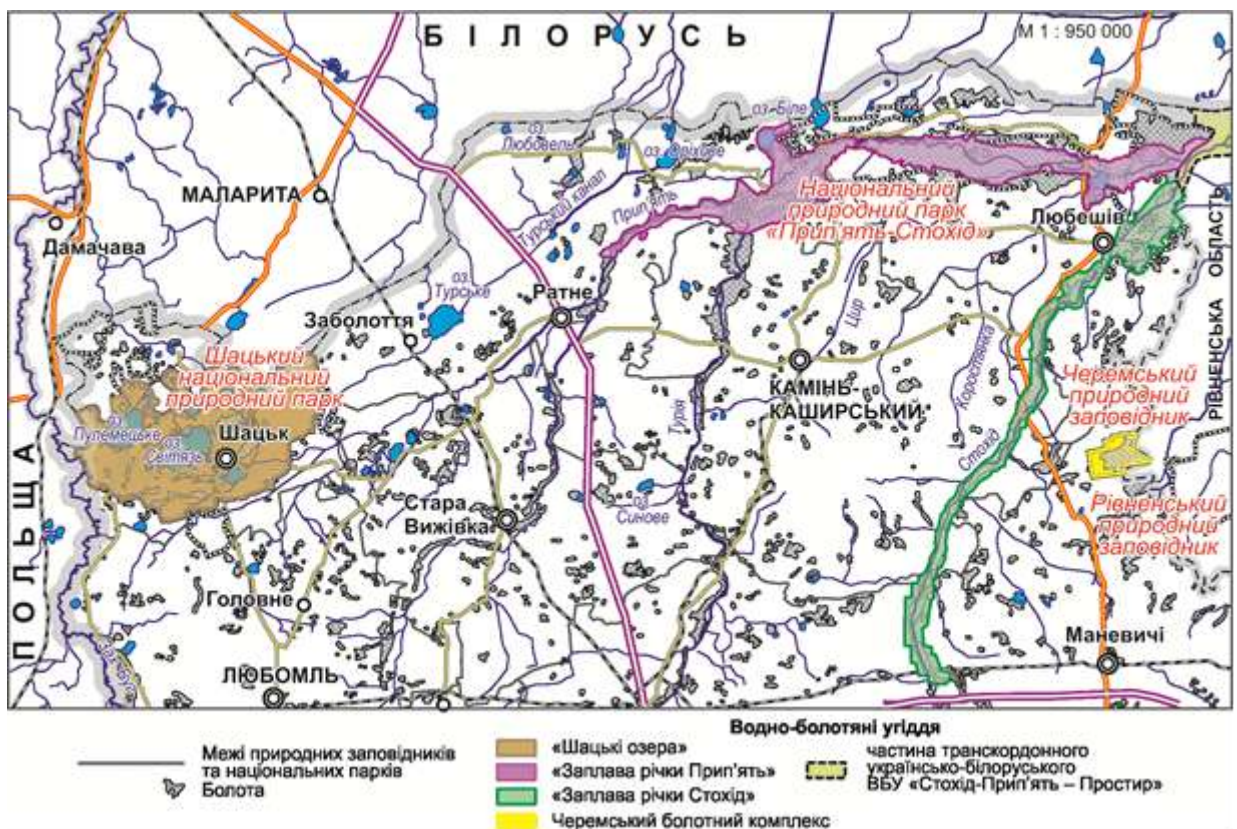

Рис. 5.1.1. Водно-болотні угіддя міжнародного значення у межах Волинської області (складено із використанням матеріалів «Волиньводпроекту»)

Водно-болотні угіддя міжнародного значення «Шацькі озера», включають межі Шацького національного природного парку – 32850 га, в т.ч. 6932 га водойм, 1344 га боліт і торфовищ, 4763 га лук. Угіддя є частиною унікального озерного комплексу, що відіграє дуже важливу роль не тільки в охороні болотяної фауни та флори, але й як місце гніздування та міграції значної кількості водно-болотних птахів.

Протягом звітного періоду на ВБУ «Шацькі озера» продовжувались роботи, в т. ч. наукові дослідження.

На сьогодні, водно-болотні угіддя «Шацькі озера» за оцінками науковців знаходяться в доброму стані та під постійним моніторингом за різними складовими екосистем.

Черемське болото, яке в більшій своїй частині знаходиться в межах Черемського природного заповідника (ПЗ) відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України №818-р від 24.10.2012 року набуло статус міжнародного значення.

Водно – болотний масив має велике наукове значення і являється ядром біорізноманіття Західного Полісся, має абсолютний заповідний режим.

В Черемському ПЗ нараховується близько 800 видів вищих судинних рослин, з них велика кількість зростає на Черемському болотному масиві такі, як Росичка англійська, Росичка середня, Альдрованда пухирчаста й інші, та Шейхцерія болотна, яка є наче візиткою й зображена на логотипі заповідника. На території водно – болотного масиву є два озера: Редичі й Черемське, де зафіксовані рідкісні види риби такі, як уклейка, щипавка звичайна, верхівка,

тощо. Однією з найрізноманітніших груп тварин Черемського болота є птахи, з них багато видів мають тут постійне гніздування. Окремі види птахів занесені до Додатку II Бернської конвенції: бугай, волове очко, гаївка болотна, жовна чорна, канюк звичайний, тощо. Окрім гніздування таких рідкісних птахів, як скопа, зміїд, журавель сірий, Черемське болото є чудовою кормовою базою для багатьох перелітних птахів. Через територію болотного масиву пролягають міграційні шляхи перельотів водно-болотних птахів.

На території Черемського озера – болотного комплексу проходить канал, який забезпечує гідрологічний баланс усіх водно – болотних угідь. Канал є центром розмноження та міграції в'юна, щипавки звичайної, які занесені до Додатку III Бернської Конвенції, як види, що підлягають особливій охороні. Завдяки зв'язку каналу з озером сюди на нерест приходить чимало видів інших риб.

Внаслідок процесів, що відбуваються в каналі проходять негативні явища, такі як замулення, заростання прибережною рослинністю. Отож, з метою покращення гідрологічного режиму каналу та з метою покращення життєдіяльності тваринного й рослинного світу проводилась розчистка західної частини центрального каналу від загатів та завалів. Вздовж каналу вирубані вербові чагарники. Працівниками охорони із русла каналу проведена розчистка від гілок дерев. В урочищі «Гвуздець» побудований місток. Проведена робота по розширенню русла, штучно зроблені перетоки засипані ґрунтом, а також важко прохідні місця доріг.

Науковцями Черемського ПЗ ведуться спостереження за станом флори й фауни, на постійних пробних площах, які закладені в усіх екотопах заповідника. З них 5 моніторингових ділянок функціонує на водно – болотному масиві.

На озері Черемське встановлена водомірна рейка, де ведуться спостереження за рівнем води. Через водно – болотний масив пролягає ценотичний профіль (протяжністю 3 км.), де також проводяться спостереження за тваринним й рослинним світом заповідника.

З метою охорони водно – болотних угідь постійно проводяться екологічні заходи у вигляді бесід та лекцій.

Два водно-болотні угіддя міжнародного значення (основна частина ВБУ «Заплава Прип'яті», загальною площею 12000 га та крайня північна частина ВБУ «Заплава Стоходу», загальною площею 10000 га), знаходяться на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід».

Загалом екологічний стан ВБУ на території НПП «Прип'ять-Стохід» задовільний. Такому стану справ сприяла, зокрема стабілізація гідрологічного режиму на ключовій ділянці: р.Прип'ять - Вижівський водозабір - канал Вижівський - оз.Біле, а також на ділянці р. Прип'ять від Вижівського водозабору до кордону з Рівненською областю (стабілізація спостерігається упродовж 2 останніх років).

На території зазначених вище ВБУ протягом вегетаційного періоду і періоду масового розмноження тварин, поряд з цим були загалом стабільні рівні води на усіх водоймах НПП, що забезпечило разом з охороною території НПП

їх оптимальне відтворення.

Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» (далі – парк) займає площу 39315,5 га, і з моменту утворення (2007 р.) ландшафтне та біологічне різноманіття взяте під посилену охорону.

На території парку знаходяться частини 2 водно-болотних угідь міжнародного значення: «Заплава Прип'яті» та «Заплава Стоходу», а також транскордонне водно-болотно-угіддя «Стохід-Прип'ять-Простир» (українсько-білоруське водно-болотне угіддя). На цих територіях під особливу охорону взяті місця зростання рідкісних видів рослин і місця поширення рідкісних видів тварин, головним чином водоплавні та болотні види птахів, які у період міграцій утворюють скупчення до 20 тисяч особин.

5.4.3. Біосферні резервати та Всесвітня природна спадщина

Біосферні резервати створені для вирішення найважливіших питань по проблемах охорони природи і збереження біологічного різноманіття і біологічних ресурсів. Концепція біосферного резервата була розроблена в 1974 році робочою групою програми «Людина і біосфера» МАВ ЮНЕСКО.

В існуючій на сьогодні в Україні мережі національних природних парків Шацький НПП, виходячи з ландшафтних позицій, представляє озерні, та болотні екосистеми західнополіського типу, і за характером озерного комплексу, флористичними, фітоценотичними і геоморфологічними особливостями, за характером орнітофауни не має аналогів в Україні. У результаті вивчення рослинного покриву та тваринного світу Шацького НПП (на площі 32830 га) підтверджено важливе природоохоронне значення цього об'єкта для збереження біоти регіону Західного Полісся в цілому. Разом з тим репрезентативність Шацького парку ще не відповідала сучасним вимогам до природоохоронних територій такого рангу і потребувала підвищення.

З поліпшення збереження, відтворення, а також раціонального використання унікальних поліських комплексів Шацького поозер'я, посилення охорони водно-болотних угідь міжнародного значення і сприяння розвитку міжнародного співробітництва в галузі збереження біологічного та ландшафтного різноманіття Указом Президента України за № 992/99 від 16 серпня 1999 року територію парку розширено на 16166,6 га і становить 48977 га.

Рішенням 17-ї сесії Бюро Координаційного Комітету ЮНЕСКО-МАВ від 29 березня 2002 року Шацькому національному парку було надано статус «Шацького біосферного резервату ЮНЕСКО МАВ».

За результатами рішень Бюро Координаційного Комітету ЮНЕСКО МАВ адміністрації Шацького парку, було запропоновано провести відповідну роботу по розширенню території «Шацького резервату біосфери» за рахунок земель, що знаходяться на південному заході та півночі і межують із державним кордоном України, що дозволило б поєднати міждержавні природоохоронні території для збереження біорізноманіття та сталого розвитку і соціально-економічного стану регіону.

Після розширення Шацький НПП в існуючих границях має високий рівень

статично-об'єктної репрезентативності щодо флори та рослинності і практично забезпечує повне виявлення біорізноманітності Західнополіського регіону. З включенням у межі парку оригінальних лісових масивів ДП «Шацьке УДЛГ», зокрема урочищ «Тугор», «Втенське», «Красний Бір», «Ялиник» флористичне і фітоценотичне представництво значно зросло. До того ж північно-західна приєднана частина сучасної території Шацького НПП є досить різноманітною і в геоморфологічному, і в ботанічному, і в лісівничому відношеннях.

В межах території приєднання знаходяться найбільші підвищення у рельєфі (околиці с.Ростань), представлені моренними горбами та підвищеннями з близьким заляганням крейди, що значно розширило спектр екологічних умов Шацького НПП. Особливості геологічних відкладів та рельєфу зумовлюють розподіл рослинності та формування рослинних угруповань, структуру екологічних рядів.

Характеризуючи рослинність цієї частини, слід зазначити, що переважаючими по площі тут є різновікові соснові та вільхові ліси. Соснові бори представлені насадженнями широкого екологічного спектру – від сухих до мокрих; значною є участь лісових культур сосни різного віку. Так, моренні гряди вкриті сосняками кладонієвими (з перевагою кладонії оленячої, лісової, бокальчатої, цетрарії ісландської та участю ксерофітів - костриці овечої, булавоносія сіруватого тощо). Зрідка трапляються й куртини сосни з домінуванням мучниці звичайної в наземному покриві; як правило вони формуються в місцях, пройдених лісовими пожежами. Екологічний ряд соснових фітоценозів є типовим для Полісся: на вершинах горбів формуються соснові ліси лишайникові, нижче по схилу – вересові, далі їх заміщують зеленомохові, орляково-чорницеві, молінієві, лохинові, багнові та сфагнові угруповання). Соснові ліси сфагнові з подальшим підвищенням рівня обводненості і застійності води змінюються рідколісними сосново-пухівково-сфагновими болотами (наприклад, болото Втенське). Відмічено й фрагменти таких цікавих асоціацій як сосняки мітлицеві (постпірогенні та постпасквальні варіанти сукцесійних змін соснових лісів), а також сосняки лерхенфельдієві, що приурочені до моренних відкладів.

Підвищення з близьким заляганням крейди зайняті насадженнями неморального типу з перевагою граба, дуба, участю ільма та вільхи в пониженнях. В таких насадженнях зростає багато рідкісних видів рослин-мегатрофів, але домінантами трав'яного покриву переважно є зірочник гайовий, яглиця, квасениця, деколи трапляється участь плюща в приземному ярусі фітоценозів.

Вільхові ліси, як правило, заболочені, і представлені вільшняками побережноосоковими з участю болотного різнотрав'я, кропивними, а на сухіших ділянках – вільшняками гравілатовими.

Фрагментарно представлені похідні березові (звичайномітлицеві, чорницеві, жіночопапоротеві) та осикові ліси. Останні, як правило, формують кільцеві смуги довкола блюдцеподібних середлісових западин.

5.4.4. Формування Смарагдової мережі

Угодою про асоціацію між Україною та ЄС визначено ряд зобов'язань в сфері охорони навколишнього природного середовища, зокрема і тих, що мають відношення до природоохоронних територій.

Так на виконання Угоди про асоціацію розроблена Смарагдова мережа, яка має переважно ті самі основи формування, що й НАТУРА 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ.

Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями НАТУРА 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (PanEuropean Ecological Network (PEEN)), яка також підтримується Бернською конвенцією. Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі НАТУРА 2000, а території особливої охорони НАТУРА 2000 відповідають територіям особливого природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Повний перелік Смарагдової мережі України, затверджений Постійним комітетом Бернської конвенції, включає 377 територій. Постійним комітетом Бернської конвенції 06 грудня 2019 року затверджено оновлений перелік об'єктів Смарагдової мережі України, до якого увійшли 14 територій Смарагдової мережі Волинської області, а також 5 територій, що пропонуються до включення.

Території національних природних парків Шацького та Прип'ять-Стохід, а також Черемського природного заповідника мають статус водно-болотних угідь міжнародного значення відповідно до Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів.

5.5. Еколого-освітня та рекреаційна діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду

Волинська область володіє значними туристично-рекреаційними ресурсами, які використовуються не в повній мірі та мають потенціал для організації відпочинку та оздоровлення, в'їзного та внутрішнього туризму, екскурсійної діяльності.

Варто зазначити, що у вересні 2022 року затверджено Програму розвитку туризму на Волині протягом 2022-2026, розроблену департаментом зовнішніх зносин, залучення інвестицій та з питань туризму і курортів Волинської обласної державної адміністрації.

До слова, на Волині під охороною держави перебувають 1534 об'єкти культурної спадщини, нараховується 20 історичних населених місць, два історико-культурні заповідники, 265 озер, 231 рекреаційна зона та три Національні природні парки.

Реалізація заходів програми розвитку туризму на 2022-2026 роки дозволить розширити мережу закладів туристичної інфраструктури області, підвищити якість туристичних послуг та безпеку туристів, поживавити розвиток

сільського туризму, підвищити рівень зайнятості населення, утримувати в належному стані об'єкти історико-культурної спадщини, збільшити кількість туристичних відвідувань краю та надходження від туризму до бюджетів усіх рівнів, зокрема від туристичного збору.

Серед заходів програми:

- обстеження пляжів, місць масового відпочинку, функціонування рятувальних постів;
- ведення електронного каталогу інвестиційних проєктів у сфері туризму;
- створення та облаштування еколого-освітніх стежок і туристичних маршрутів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;
- розробка спільних вело-, піших та інших маршрутів між близько розташованими національними парками та в межах рекреаційних пунктів області;
- розвиток мережі велоінфраструктури;
- сприяння облаштуванню туристичних об'єктів та прилеглих до них територій під'їздами, зупинками, туалетами тощо;
- установа інформаційно-вказівних знаків до об'єктів туристичної інфраструктури українською та англійською мовами;
- створення сучасних туристично-інформаційних центрів;
- проведення конкурсу проєктів громадських ініціатив, спрямованих на розвиток туризму в області;
- створення та поновлення Е-реєстру екскурсоводів, гідів-перекладачів;
- проведення досліджень щодо створення та визнання природних територій курортами місцевого та державного значення;
- виготовлення друкованої продукції, промоматеріалів щодо туристичних можливостей області тощо.

Загалом, на території області функціонують 2 природоохоронні, науково-дослідні, рекреаційні установи загальнодержавного значення – Шацький національний природний парк та національний природний парк «Прип'ять-Стохід», на території яких, відповідно до функціонального зонування, виділено зони стаціонарної та регульованої рекреації.

Варто зазначити, що у перспективних планах оголошення рекреаційної зони Шацьких озер курортом державного значення та залучення інвестицій у будівництво цілорічних закладів санаторно-курортного типу. У результаті прогнозованих очікувань – створення позитивного туристичного іміджу курорту на державному та міжнародному рівні, оскільки до реноме Шацька як відпочинкового центру додається ще й статус оздоровчого.

Шацький НПП базується на системі природоохоронних і рекреаційних територій, доріг, туристично-екскурсійних маршрутів, центрів обслуговування, населених пунктів, в якій виділена головна під'їзна транспортно-екскурсійна дорога Ковель – Любомль – Брест, що пересікає парк з півдня на північ, визначаючи основні в'їзди в парк південний – Любомльський і північний – Брестський.

Структура території Шацького національного природного парку прийнята

з врахуванням сучасного та перспективного господарського і рекреаційного використання територій і базується на комплексному аналізі, характеристики і оцінки його природних ресурсів.

Багаті рекреаційно-курортні ресурси району розташування Шацького НПП роблять його перспективним для організації відпочинку, туризму, санаторного лікування.

Система доріг і туристичних маршрутів об'єднує територію в єдину планувальну систему і сприяє оптимальному обслуговуванню і ознайомленню з ландшафтами і видатними місцями парку.

Озера Світязь, Пісочне, Пулемецьке, Люцимер, Соминець, Кримно, Чорне і прилеглі до них території, являються традиційними місцями масового організованого і не організованого відпочинку, і складають територію, яка найбільш піддається впливу урбанізації. Вона представлена типовим Поліським ландшафтом з рівнинним рельєфом та відкритими просторами прилеглими, як правило, до озер заболоченими територіями, та лісовими масивами, що складаються з соснових, дубових, вільхових, і березових насаджень.

Варто зазначити, що значна робота проведена лісогосподарськими підприємствами області в частині створення та розміщення рекреаційних пунктів короткочасного відпочинку вздовж автомобільних доріг, навколо озерних та річкових комплексів області в межах лісового фонду.

Волинські ліси – це потужний потенціал для розвитку туризму. Волинь має унікальні туристично-рекреаційні та природні ресурси, однак, не завжди цей ресурсний потенціал використовується ефективно. Тому облаштування волинськими лісівниками рекреаційних пунктів допомагає зробити регіон туристично привабливим як для місцевих жителів, так і для іноземних туристів та потенційних інвесторів. Зокрема, йдеться про зони відпочинку у Ковельському, Володимир-Волинському, Прибузькому, Маневицькому, Колківському лісових господарствах, ДП «СЛАП «Ратнеаголіс». Загалом у лісах Волині облаштовано 127 великих та 655 малих зон відпочинку.

Водні ресурси області мають значний нереалізований потенціал і можуть служити основою для будівництва на їх берегах будинків і баз відпочинку, пансіонатів, створення рекреаційних зон короткочасного відпочинку.

5.6. Державна політика та заходи збереження біорізноманіття

Природоохоронні заходи, спрямовані на збереження біорізноманіття в області, виконувалися в межах реалізації Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 - 2026», затвердженої наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами) та місцевих програм екологічного спрямування.

У 2025 році за кошти місцевих бюджетів (зокрема фондів охорони навколишнього природного середовища) реалізовано природоохоронні заходи:

виготовлення проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій ПЗФ на території Луцької міської територіальної громади – 19,5 тис. гривень кошти місцевого фонду ОНПС;

виготовлення проєкту землеустрою щодо організації і встановлення меж території державного загальнозоологічного заказника «Шепель» - 135,0 тис. гривень кошти місцевого фонду ОНПС;

утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території Луцької міської територіальної громади - 18,65 тис. гривень кошти місцевого фонду ОНПС;

заходи щодо збереження тварин, занесених до Червоної книги (придбання кормів) на території Луцької МТГ - 49,95 тис. гривень кошти місцевого фонду ОНПС;

заходи щодо запобігання поширенню чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам на території Луцької міської територіальної громади - кошти міського бюджету 286,65 тис. гривень та Ковельської міської територіальної громади - кошти місцевого фонду ОНПС 298,9 тис. гривень.

Ковельською територіальною громадою розпочато реалізацію проєкту «Співпраця на користь клімату – розвиток зеленої інфраструктури в Ленчні та Ковелі» в рамках Програми Interreg (Interreg VI-A) NEXТ Польща – Україна. У звітному періоді використані кошти міського бюджету в сумі 4 524,8 тис. гривень та залучені кошти (кошти гранту) в сумі 9 832,0 тис. гривень.

6. Земельні ресурси та ґрунти

6.1. Структура та стан земель

6.1.1. Структура та динаміка основних видів земельних угідь

Земельний фонд області становить 2014,4 тис. га. За останні 15 років у структурі земельного фонду Волинської області відбулися незначні зміни, проте загальна площа земель залишилася незмінною.

Земельні ресурси та ґрунти Волинської області характеризуються переважанням гідроморфних (56,7%) та дерново-підзолистих ґрунтів, відсутністю вільних резервів для нових сільгоспугідь, а також стабільним коефіцієнтом індексації нормативної грошової оцінки земель за 2025 рік на рівні 1,08.

У структурі використання переважають землі двох категорій — сільськогосподарські угіддя та лісові масиви. З огляду на обсяги використання, можна зробити висновок, що земельний фонд регіону повністю залучений до господарського обігу без додаткових резервів для розширення сільськогосподарських площ.

Коефіцієнт індексації земель за 2025 рік згідно з даними Держгеокадастру становить 1,08.

Серед основних особливостей і тенденцій 2025 року у структурі земель регіону виділяють наступні. Основний масив сільськогосподарських земель (з орієнтовною площею 1050 тис. га) зосереджений у Луцькому та Володимирському районах. Близько 68% у структурі угідь займає рілля. Ліси та лісовкриті площі (з орієнтовною площею 690 тис. га – близько 34,3%) переважають у північних районах (Камінь-Каширський, Ковельський) та

перебувають в управлінні ДП «Ліси України». Забудовані території – близько 104 тис. га (5,2%) це землі житлової, громадської забудови, промисловості та інфраструктури.

За адмінподілом найбільша частка орних родючих земель припадає на Луцький та Володимирський райони. У Камінь-Каширському та Ковельському районах значну частину структури займають сіножаті, пасовища, ліси та території природно-заповідного фонду (наприклад, Національний парк «Прип'ять-Стохід»).

6.1.2. Стан ґрунтів

Ґрунти є одна із найважливіших складових частин природних комплексів, оскільки вони утворилися внаслідок взаємодії компонентів ландшафту.

Ґрунтовий покрив області надзвичайно строкатий, особливо в поліській зоні, що зумовлено впливом геологічних і геоморфологічних особливостей місцевості, клімату й рослинності. Поряд із ґрунтами, які мають високу природну родючість, наявні низькородючі, що мають відповідні фізико-хімічні особливості, запаси поживних речовин, гранулометричний склад й інші показники. Це впливає на розміщення сільськогосподарських культур, технологію їх вирощування, концентрацію та спеціалізацію виробництва, на величину і якість урожаю.

Відмінні особливості природних умов Полісся й Волинської височини позначилися на процесах ґрунтоутворення. На Поліссі переважають дерново-підзолисті, дернові оглєсні, лучно-болотні, торф'яно-болотні та торфові на торфовищах низинних, а на Волинській височині – сірі й темно-сірі опідзолені та чорноземи, на заплавах приток Західного Бугу й Стиру – торф'яно-болотні та торфові на торфовищах низинних.

Стан ґрунтів Волинської області у 2025 році характеризується як загалом стабільний, але з низьким природним рівнем родючості, високою кислотністю та дефіцитом основних поживних елементів. Згідно з дослідженнями Інституту охорони ґрунтів України, Волинь офіційно входить до трійки областей України з найнижчою середньою якістю земельного покриву, що зумовлено природними особливостями Поліського регіону.

Реакція ґрунтового розчину відіграє важливу роль у розвитку рослин і ґрунтових мікроорганізмів, впливає на швидкість і напрямок перебігу в ньому хімічних і біохімічних процесів. Засвоєння рослинами елементів живлення, інтенсивність мікробіологічної життєдіяльності, мінералізація органічної речовини, розкладення ґрунтових мінералів і розчинення різноманітних важкорозчинних сполук, коагуляція і пептизація колоїдів та інші фізико-хімічні процеси великою мірою визначають реакцію ґрунту.

Для забезпечення нормального розвитку сільськогосподарських культур в умовах зростаючого забруднення оточуючого середовища ґрунти потребують тривалого екологічного обстеження – моніторингу.

В області моніторинг за станом забруднення ґрунтів здійснюють:
- Волинська філія ДУ «Держґрунтохорона»;

- Державна екологічна інспекція у Волинській області;
- Головне управління Держгеокадастру у Волинській області.

Волинською філією щорічно проводиться агрохімічне обстеження та паспортизація земель сільськогосподарського призначення у господарствах всіх форм власності і сільських радах на площі близько 100 тис. гектарів, з якої відбирається 12 – 13 тисяч ґрунтових зразків і проводяться до 60 тисяч аналізів з метою визначення показників родючості ґрунтів і рівнів забруднення їх важкими металами, радіонуклідами і залишковими кількостями пестицидів.

6.1.3. Деградація земель

Однією з найважливіших оцінок стану навколишнього природного середовища є родючість ґрунтів, збереження якої залишається ключовою проблемою охорони природи і благополучної життєдіяльності людей. Показником родючості є вміст органічної речовини ґрунту, основну частину якої складає гумус. Він визначає рівень природної родючості ґрунту, вміст елементів мінерального живлення рослин і його фізико-хімічні властивості. Гумус відіграє важливу роль у ґрунтоутворенні і розвитку родючості, в формуванні профілю ґрунту у всіх природних зонах, причому характер цієї участі в значній мірі обумовлений складом гумусових речовин.

Лабораторні дослідження зразків ґрунтів показують критично низький вміст мінерального азоту (у 70% зразків), рухомого фосфору (у 45%) та дефіцит гумусу. Це наслідок надінтенсивного використання земель без належного відновлення. Досвід показує, що в сільськогосподарських підприємствах, особливо останніми роками, порушуються землеробські технології господарювання – не дотримуються сівозміни, вносяться низькі норми органічних і мінеральних добрив, не виконується вапнування кислих ґрунтів. Все це призводить до недобору врожаю і зниження родючості ґрунтів, погіршення екологічної ситуації в цілому.

6.2. Основні чинники антропогенного впливу на земельні ресурси та ґрунти

Антропогенне навантаження на навколишнє природне середовище протягом багатьох десятиріч спричинило значну техногенну ураженість агросфери. Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси регіону є сільське господарство, промисловість та транспорт. Найбільшу загрозу становлять явища, які спостерігаються в ґрунтовому покриві, де внаслідок ерозії, відкритих розробок корисних копалин та будівельної сировини, забруднення хімічними речовинами і промисловими викидами, неправильної агротехніки деградовано й виведено з використання великі площі продуктивних земель.

За низької культури сільськогосподарського природокористування, недосконалості й відсутності спеціальної сільськогосподарської техніки посилюються несприятливі процеси у ландшафтних комплексах. Це призводить до того, що природне середовище втрачає притаманні йому властивості до саморегуляції. Через частий обробіток землі розпилюється поверхня ґрунту,

здійснюється його ущільнення колесами важких тракторів і комбайнів. Однією з причин втрати родючості – є багаторазовий обробіток ґрунтів різними знаряддями за допомогою потужної і важкої техніки. Глобальною проблемою сьогодні є постійне зменшення вмісту гумусу, який відіграє провідну роль у формуванні ґрунту, його цінних агрохімічних властивостей.

6.3. Державна політика та заходи у сфері охорони земель

Аналізом існуючого стану факторів, що не сприяють поліпшенню ситуації в питаннях земельних відносин на території області, які в цілому негативно впливають на стан дотримання вимог законодавства про охорону земель, на ефективність системи державного управління земельними ресурсами, від чого залежить координованість діяльності органів виконавчої влади в області земельних відносин, слід віднести:

- відсутність матеріалів планування території області, районів, їх окремих частин (сільських рад та їх частин) з визначенням заходів реалізації державної політики та врахуванням державних інтересів під час планування території, історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних та культурних традицій вказаних територій;

- відсутність відкоригованих у відповідності до умов сучасного розвитку планування і забудови та вимог діючого законодавства України генеральних планів населених пунктів, в тому числі міст обласного підпорядкування;

- відсутність затвердженої проектної документації по визначенню та встановленню водоохоронних зон та прибережних водозахисних смуг вздовж відкритих водойм на території області, включаючи природно-заповідний фонд;

- відсутність проектної документації по організації територій об'єктів природно-заповідного фонду, межі ПЗФ не винесені в натуру.

6.3.1. Практичні заходи

Система заходів у сфері охорони земель включає:

- 1) державну комплексну систему спостережень, тобто здійснення топографо-геодезичних, картографічних, ґрунтових, агрохімічних, радіологічних та інших обстежень і розвідування стану земель і ґрунтів, їх моніторинг.

- 2) розробку загальнодержавних і регіональних програм використання та охорони земель, документації із землеустрою в галузі охорони земель;

- 3) створення екологічної мережі;

- 4) здійснення природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель, що включає в себе:

- поділ земель за цільовим призначенням з урахуванням природних умов, агробіологічних вимог сільськогосподарських культур, розвитку господарської діяльності та пріоритету вимог екологічної безпеки;

- установлення вимог щодо раціонального використання земель відповідно до району (зони);

- визначення територій, що потребують особливого захисту від антропогенного впливу;

- установлення в межах окремих зон необхідних видів екологічних обмежень у використанні земель або ґрунтів з урахуванням їх геоморфологічних, природно-кліматичних, ґрунтових, протиерозійних та інших особливостей відповідно до екологічного району (зони).

5) економічне стимулювання впровадження заходів щодо охорони та використання земель і підвищення родючості ґрунтів здійснюється шляхом:

- надання податкових і кредитних пільг фізичним і юридичним особам, які здійснюють за власні кошти заходи щодо захисту земель від ерозії, підвищення родючості ґрунтів та інші заходи, передбачені загальнодержавними і регіональними програмами використання та охорони земель;

- звільнення землевласників і землекористувачів від плати за землю, за земельні ділянки, на яких виконуються роботи з меліорації, рекультивації, консервації земель та інші роботи щодо охорони земель на період тимчасової консервації, будівництва та сільськогосподарського освоєння земель відповідно до затвердженої документації із землеустрою;

7. Надра

7.1. Мінерально-сировинна база

7.1.1. Стан та використання мінерально-сировинної бази

В надрах Волині знаходиться досить значний мінерально-сировинний потенціал. Мінерально-сировинна база області складається з корисних копалин паливно-енергетичного напрямку (газ, вугілля, торф) - 29,12%, сапропелю - 45,35%, сировини для виробництва будівельних матеріалів - 19,33%, прісних та мінеральних підземних вод - 5,73%, металічних та гірничохімічних корисних копалин - по 0,24%.

У межах області відоме розвідане родовище газу – Локачинське, яке введене в експлуатацію і передане в промислову розробку в 1999 р. Балансові (видобувні) запаси вільного газу по родовищу складають 1,022 млрд.м³, видобуток в 2017 р. склав 0,029 млрд.м³.

Крім того, в області налічується 2 нафтогазоперспективних об'єкта, підготовлені до глибокого буріння, перспективні ресурси (кат. С3) вільного газу на яких оцінюються в 1,553 млрд.м³, а нафти – 0,085 млн.т.

Важливе промислове значення для області має наявність власної паливно-енергетичної сировинної бази кам'яного вугілля.

Одне з провідних місць за кількістю розвіданих родовищ посідає торф, геологічні запаси якого у 2020 році налічували 419388 тис.т. Незважаючи на те, що видобуток органічних та мінеральних, досить часто карбонатних, відкладів сучасних озер та торфу за останні роки значно знизився, що в свою чергу спричинило дефіцит мінеральних добрив та їх суттєве подорожчання, вже найближчим часом можливе зростання попиту на торф і сапропель.

Всі балансові запаси сапропелю придатні для добрива, а деякі види

органовапнистого і змішано-водоростевого типів можуть використовуватись для підкормки худоби і в медицині. Періодично розробляється 4 родовища сапропелю у Волинській області. ТОВ «Зендер-Україна» має спеціальні дозволи на розробку озера Біле в Старовижівському районі та озера Прибич в Любомльському районі; ТОВ «ДПЗКУ – Українські органічні ресурси» та ТОВ «Волиньсапрофос» - озера Синове в Старовижівському районі; ТОВ «Корнер Озерне» - озера «Мшане» у Ратнівському районі. У 2019 році на ділянці озера «Синове» ТОВ «Волиньсапрофос» видобуто 0,3 тис. т сапропелю.

Зруденіння міді представлені також самородною міддю в траповій формації Волино-Подільської металогенічної області. Розміри рудопроявів, в основному, не досягають промислових значень. Найбільш перспективним є Волинський рудний район (північна частина Волино-Подільської плити). За генезисом мідь самородна і супроводжується супутньою мінералізацією срібла, золота та платиноїдів. Найбільш вивченою у Волинському рудному районі є Турсько-Лугівське рудне поле. В 2016 році ВК «Геолог» відповідно до технічного завдання КП «ВОЛИНЬПРИОДРЕСУРС» проведено геолого-економічну оцінку ділянки мідних руд Жиричі, яка розташована в межах Поліської низовини на території Ратнівського району Волинської області. За результатами робіт запаси та ресурси комплексних (Au, Ag, Pt, Pd) мідних руд та міді апробовані рішенням ДКЗ України в якості сировини, придатної для виробництва товарних концентратів за технологією КП «ВОЛИНЬПРИОДРЕСУРС».

Вперше запаси комплексних золото-срібних руд міді враховані Держбалансом по родовищу Жиричі станом на 01.01.2017 р. Спеціальний дозвіл з метою видобування самородно-мідної руди надано КП «ВОЛИНЬПРИОДРЕСУРС». ДП «Українська геологічна компанія» завершені пошукові роботи в межах рудопроявів Волинського міднорудного району та прогнозних ресурсів категорії РЗ. За результатами робіт проведено районування з виділенням металогенічних районів: Волинського, Кухотсько-Вольського, Маневицького, в їх межах рудоносні поля і окремі рудопрояви (Заліси-Шменьки, Південно-Рафалівський), які можна вважати потенційними родовищами.

Таким чином, металічні корисні копалини в області представлені єдиним комплексним родовищем золото-срібних мідних руд – Жиричі, запаси якого вперше враховані Держбалансом в 2017 році. За результатами геологорозвідувальних робіт запаси та перспективні ресурси золото-срібних мідних руд апробовані рішенням ДКЗ України в 2016 році. Відзначена наявність прогнозних ресурсів супутніх корисних компонентів в руді – Pt та Pd.

Будівельна індустрія області базується на власній, в цілому добре розвиненій, сировинній базі крейди, каменю будівельного, піску будівельного та цегельно-черепичної сировини. Так, в області налічується 7 родовищ та 1 об'єкт обліку крейди із загальними запасами 27,11 млн. т, а до розробки залучено 2 родовища та 1 об'єкт обліку, на яких запаси крейди складають 11486,75 тис. т за категоріями А+В+С1. Видобуток сировини на цих родовищах у 2017 році склав

2,01 тис. т (1,11% від загального видобутку в Україні).

Дуже гострою для області є проблема будівельного піску (виготовлення бетону, силікатних виробів, будівельних розчинів, баластування залізниць, покриття автодоріг тощо). Із врахованих Державним балансом 36 родовищ та 1 об'єкту обліку, із загальними запасами піску 61252,43 тис. м³, до розробки залучено лише 14 родовищ із сумарними запасами піску 6577,95 тис. м³ за категоріями А+В+С1. Видобуток корисної копалини у 2017 році склав 304,33 тис. м³.

Цегельно-черепична сировина посідає одне з перших місць серед будівельних матеріалів і представлена 36 розвіданими родовищами, запаси яких складають 42977,85 тис. м³ за промисловими категоріями А+В+С1. На даний час розробляється 6 родовищ з запасами 5300,36 тис. м³ за промисловими категоріями А+В+С1. Видобуток сировини в 2017 р. склав 56,13 тис. м³.

В області налічується одне родовище піску для пісочниць локомотивів – Радошинське, запаси якого підраховані за категоріями А+В+С1 кількістю 1412 тис. м³. На даний час родовище не експлуатується.

Камінь будівельний представлений одним, але великим за обсягом розвіданих запасів (17,96 млн. м³) Малоосницьким родовищем базальту. Запаси корисної копалини були затверджені ще в 1986 році. Щебінь і камінь бутовий на будівельні об'єкти завозяться із сусідніх областей.

Ресурси бурштину в Україні достатньо значні. Розміщені вони у північній її частині, в межах Прип'ятського бурштиноносного олігоценного басейну. У 2016-2017 рр. отримані спецдозволи на видобування бурштину Західної частини ділянки родовищ Маневицьке 1, Маневицьке 2, Камінь-Каширське 1, Камінь-Каширське 2 (загалом 4 родовища) із прогнозованими запасами в 999621 кг.

Перелік родовищ корисних копалин наведено в наступних таблицях*

Область Волинська											
Група ГОРЮЧІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ											
Підгрупа Тверді корисні копалини											
Державний баланс запасів корисних копалин 22 Вугілля											
Діючі шахти											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс Ви	добуток	Втрати	Всього
№9 "Нововолинська" ДП Родовище на балансі Самостійного підприємства		с. Литовеж, вул. Шахтарська,37	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	2189	0	5591	18	0	1
№9 Нововолинська Родовище на балансі ДП "Волиньвугілля"		ст. Іваничі Львівської з-ці	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	0	0	0	0	0	
Бужанська Родовище на балансі ДП "Волиньвугілля"		ст. Іваничі Львівської з-ці	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	4917	0	3702	6	1	

Перспективні для розвідки ділянки для шахт

Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Кречівська Верхня Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"		На території сс. Кречів, Мовники	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	7842	0	39374	0	0	

Шахти, що будуються											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
№10 Нововолинська ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДИРЕКЦІЯ ПО БУДІВНИЦТВУ ОБ'ЄКТІВ", код 179737; рег.№ 2995 від 12.05.2003 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	37806	0	16049	0	0	

Вільні ділянки поблизу діючих шахт											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Бубнівська Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ЛОКАЧІНСЬКИЙ	ДГ	тис.т	0	0	13284	0	0	
Бужанська Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	5063	0	2530	0	0	
Північна Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	ДГ	тис.т	3273	0	30207	0	0	
Порицька Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	0	0	14024	0	0	

Закриті шахти											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
№4 Нововолинська (Закрита в 1999 р.) Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	1767	0	4873	0	0	
№5 "Нововолинська" (Закрита в 2014 р.) Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	530	0	0	0	0	
Шахта №1			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	ДГ	тис.т	3967	0	1627	0	0	

"Нововолинська" (Закрита в 2017 р.) Родовище на балансі НАК "Надра України" ДП "Західукргеологія"										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Державний баланс запасів корисних копалин 92 Торф

Охоронні										
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік	
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати
Бужня Родовище на балансі Державної служби геології та надр України		Від р.ц. Любомль на Пн3х 34км, від с.Пульмо на Пд 3км, біля оз. Бужня. Шацький державний національний парк. Пошук.КГЕ,1978р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	44	0	0
Велике (Прип'ять) Родовище на балансі Державної служби геології та надр України		Від р.ц.Любомль на Пн3х 21км, від з.ст.Любомль на Пн3х 24км, с.Кропивники на Пд3х 1,5км, від с.Плоске на Пн, від с.Голядин на Сх. В заплаві р. Прип'ять. Д. КГРЕ, 1985р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ Діл. Північно-Західна Діл. Південно-Східна	Торф	тис.т	0	0	5246	0	0
				Торф		0	0	1829	0	0
				Торф		0	0	3417	0	0
Князь-Багон Родовище на балансі Державної служби геології та надр України		Від р.ц.Любомль на Пн 28км, від з.ст.Заболоття на Пд3х 18км, від с.Кропивники на Пн3х 2,5км, від с.Шацьк на Сх 0,5км. Шацький національний парк. Постанова РМ УРСР №263 від 04.6.83р. Д.КГЕ, 1968р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	6883	0	0
Луки Родовище на балансі Державної служби геології та надр України		Від р.ц.Любомль на Пн 3х 39км, з.ст.Влада на Сх 15км, від с.Острів'я на Сх і Пд Сх 2км, від с.Мельники на Пд 3х 3км, від с.Пульмо на	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ Діл. Біля с. Пульмо	Торф	тис.т	0	0	1141	0	0
				Торф		0	0	1141	0	0

Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік	
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати
		Пн Сх 3км. Осушене.								
Ніговище Родовище на балансі Державної служби геології та надр України		Від р.ц.Любешів на Пн Сх 17км, від з.ст.Камінь-Каширський на Пд 3х 7,8км, від с.Ніговище на Пд 3х 1,5км, від с.Сваловичі на Пн 2,5км, від с.Дольськ на Сх 7км. На правому березі р.Стохід. Пошук. КГЕ. 1978р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	302	0	0
Підманове		Від р.ц.Любомль на	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	157	0	0

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Пн 3х 28км, від с.Підманове на Пд 3х. Шацький Державний Національний парк. Пошук. КГЕ, 1978р.									
Пулемецьке	Від р.ц.Любомль на Пн3х 30км, від з.ст.Влодава на Сх 6 км, с. Пулемець на Сх. Шацький Державний Національний Парк. Пост. РМ УРСР №263 від 4.06.83р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	763	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Пулемець	Торф		0	0	763	0	0	(
Світязьке 1	Від р.ц.Любомль на Пн 3х 29км, с.Світязь на Пн 3х 0,5км. Шацький Державний Національний парк. Пошук. КГЕ, 1978р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	91	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Світязьке 2	Від р.ц.Любомль на Пн3х 29км, від с.Світязь на Пд. Шацький Державний Національний парк. Пошук. КГЕ, 1978р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	294	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Став (Шацьке)	Від р.ц. Любомль на Пн 3х 32км, від с.Мельники на Пд 0,5км, від с.Шацьк на Пн 1км. Пошук. КГЕ, 1978р. Заболочене. Сінокіс. Пасовище. Шацький Державний Національний парк. Пост. РМ УРСР №263 від 4.06.83р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	540	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дан про надрокористування	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс Ви	добуток	Втрати	Всього
Велике (Прип'ять) Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Любешів на Пн Зх 22км, від з.ст.Камінь-Каширський на Пн Сх 35км, від с.Горки на Пн Зх 3,5км, с.Мукошин на П Зх 1км, від с.Зарогізне на Пд. Осушене. Сінокіс. Ліс. Попер. КГЕ, 1972р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	2372	0	0	
Велике (ур. Лебезин Дубовий) Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Маневичі на ПдЗх 15км, від з.ст.Маневичі на ПдЗх 15км, від с.Саф'янівка на ПдЗх 2км, від с.Кашівка на ПнСх 2,5км, ДЛФ-Маневицького р-ну. Осушене. Лісові угіддя. Д.КГЕ, 1982р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	2037	0	0	
Веприк Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р. ц. Камінь-Каширський на Пд Сх 31км, від з.ст.Камінь-Каширський на Пд Сх 30км, від с.Боровне на Пд Сх 5км, від с.Лешнівка на Пн Зх, від с.Коніщуківка на Пд Зх. Попер. КГЕ, 1968р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ		тис.т	0	0	0	0	0	
			Торф	тис.т	0	0	2754	0	0	
Витуле Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Любешів на Пн Зх 25км, від с.Бірки на Пд Зх 2,5км. Попер. КГРЕ, 1982р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	220	0	0	
Забрани-Букатин Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Ратне на Пн Сх 22,5км на ПнСх в 34км, від с.Самари на Зх. Д. КГРЕ, 1989р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	228	0	0	
Залухів (Ярево) Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПнСх 28км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнЗх 28км, від с.Щитинська Воля на Пд 4км, від с.Залухів на ПнЗх. Осушене. Д. ДГП "Північугргеологія" 1982р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	965	0	0	
Калинник Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Камінь-Каширський на Зх 3,5км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнЗх 4,5км, від с.Калинник на Сх. Пошук. КГЕ, 1978р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	160	0	0	
Коростянка 2 Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Камінь-Каширський на ПдСх 22км, від с.Рудка-Червинська на ПнЗх 2,4км, від с.Тоболи на ПдЗх 0,8км. В заплаві р.Коростяна. М. ГТР, 1960р. Д. КГРЕ, 1991р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	82	0	0	
Родовище на балансі Державної служби геології та надр України	Від р.ц.Любомль на Пн 20км, від з.ст.Любомль на Пн 22км, від с.Шацьк на ПдСх 7км, від с.Крушинець на	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	114	0	1558	0	0	
			Торф		0	0	1538	0	0	

Осушені

Назва родовища та дан про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Іваничі Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Іваничі на Пн Зх. Обстеж. КГЕ, 1975р.	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	64	0	0	
Буянівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на Пн в 5км, від с.Конище на Пн. Д. КГРЕ, 1982р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	113	0	0	
Ведмеже Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Маневичі на Сх 17км, від с.Велика Ведмежка на Сх. Пошук. КГЕ, 1978р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	217	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабалан Ви	добуток	Втрати	Всього
	ПнЗх 1км, від с.Пехи на Сх.	частина Діл. Північно-західна частина (Пехи) Діл. Крушинецька	Торф		0	0	20	0	0	
			Торф		114	0	0	0	0	
Кунівець 1 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПнСх 22км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнЗх 24км, від с.Залуків на Пд 0,5км, від с.Крутин на Пн, від с.Голики на Пд. Осушене. Попер. КГЕ, 1968р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	2196	0	0	
Навіз Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м.Рожище на ПнСх 17км, від с.Незвір на Пн, від с.Навіз на ПдСх. У лівобережній заплаві р.Стир. Д.КГЕ, 1974 р.	ЛУЦЬКИЙ Діл. № 1	Торф	тис.т	0	0	496	0	0	
			Торф		0	0	496	0	0	
Осик Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПдЗх 29км, від с.Ратнінська-Гута на ПдСх 3км. Пошук. КГЕ, 1978р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	203	0	0	
Острівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Любомль на ПнЗх 40км, від с.Піща на ПдЗх, від с.Острів'я на Пн 2км. Пошук.КГЕ 1978р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ Діл. Острів'я Діл. Шацький Державний Національний парк	Торф	тис.т	0	0	193	0	0	
			Торф		0	0	120	0	0	
			Торф		0	0	73	0	0	
Островки Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПдЗх 11,5км, від с.Здомисль на Зх 1км. Пошук. КГЕ, 1978р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	51	0	0	
Павлівка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Іваничі на ПдСх 7км, від с.Павлівка на Пд, від з. ст.Порицьк на ПдЗх 1км. Осушене. Гончарний дренаж. Д.КГРЕ, 1984р.	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	1639	0	0	
Переспа-Духче Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м.Рожище на ПнЗх 8км, від з.ст.Переспа на ПдСх 2км. Від с.Рудка Козинська, від сс.Козин, Пожарець, Оленівка на Зх. Від сс.Любче, Переспа, Духче на Сх. Д.КГЕ, 1982 р.	ЛУЦЬКИЙ Діл. Переспа-Духче Діл. Козин	Торф	тис.т	0	0	1480	0	0	
			Торф		0	0	1399	0	0	
			Торф		0	0	81	0	0	
Прип'ятське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Стара Виживка на ПнЗх 19км, від з.ст.Кримне на ПнЗх 5км, від с.Кропивники на ПдСх 1 км, при сс..Рокита, Лютка на П	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	4914	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	0,5км, від с.Краска на Пд. В заплаві р.Прип'ять. Д. КГЕ, 1989 р.									
Сереховичі 2 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Стара Вижівка на Сх 13км, від с.Неци на 3х 2км, від с.Буцинь на Сх 3км. Раніше розробл. Вижівське РВСХ. Пошук. КГЕ, 1978р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	99	0	0	
Скриголівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м.Горохів на ПдСх 15км, від з.ст.Стоянів на Сх 12км, від с.Пильгани на Пн, від с.Бужани на 3х 1,5км, від с.Барилів Львів. обл. Осушене. Д. КГРЕ, 1984р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	359	0	0	
Стара Нива Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПнЗх 15км, від с.Кортеліси на ПдСх 6км. Пошук. КГЕ, 1978р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	53	0	0	
Стохід Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ковель на ПдСх 30км, від с.Линівка на Пн, від с.Малий Порськ на Пд.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	1292	0	0	
		Діл. Малий Порськ	Торф		0	0	1138	0	0	(
		Діл. Линівка	Торф		0	0	44	0	0	(
		Діл. Свідники	Торф		0	0	110	0	0	(
Топільне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м.Рожище на ПнСх 1,5км, від с.Топільне на Сх, від с.Дубище на ПнСх 0,2км, від с.Вишенька на ПдЗх 3,5км. Д. КГЕ, 1975р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	1224	0	0	
Хрипське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Любомль на ПнЗх 48км, від с.Піща на ПнЗх 2,5км, від с.Хрипськ на ПнЗх, Пд, ПдСх. Попер. КГРЕ, 1982р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	445	0	0	
Череваха 2 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Маневичі на ПнЗх 16км, від с.Лишнівка на ПдЗх 3,5км, від с.Нова Руда на ПнСх. Осушене. Пошук.КГЕ, 1978р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	269	0	0	
Шклин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м.Горохів на ПнСх 14км, від с.Михлін на Пн. В заплаві р.Полонна. Обстеж. КГЕ, 1975 р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	693	0	0	
		Діл. Шклин	Торф		0	0	693	0	0	(

Мілкопокладові											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс Ви	добуток	Втрати	Всього
Зелене Родовище на балансі Державна		Від р.ц.Ковель на ПдЗх 2,5км, від с.Зелене на ПнЗх 1км.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	59	32	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
служба геології та надр України		Пошук. КГЕ, 1978р.									
Світязь Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц. Любомль на ПнЗх 34км, від с.Пульмо на Сх 0,5км. Пошук.КГЕ, 1978р.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	94	0	0	0	
Сваловичі 1 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц.Любешів на ПнСх в 15км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнСх в 50км, від с.Сваловичі на ПнЗх 2км, від с.Дольськ на ПдСх 6,5км, від с.Хоцунь на ПнСх 6,5км. В лівобер. заплаві р.Прип'ять.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ Діл. Заповідник Діл. Сваловичі	Торф Торф Торф	тис.т	0 0 0	69 0 69	159 137 22	0 0 0	0 0 0	((
Тростне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц.Маневичі на ПнЗх 16,5км, від с.Лешнівка на ПдСх 1,5км, від с.Карасин на ПнЗх 2км. На водорозділі р.Стохід і р.Веселуха. Пошук. КГЕ, 1978р.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	500	12	0	0	
Троянівка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц.Маневичі на ПнЗх 19км, від с.Троянівка на Пн 1км. Пошук.КГЕ, 1978р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	29	11	0	0	
Хвилка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц.Камінь-Каширський на ПнЗх 10км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнЗх 11км, від с.Мала Глуша на ПдЗх 3км, від с.Щітинь на ПдСх 0,5км, від с.Добре на Сх В заплаві р.Тур'я. Д. і пошук. КГРЕ, 1980р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ Діл. Хорошів. Щітинь Діл. Біля с. Мельники-Мостище	Торф Торф Торф	тис.т	3039 3039 0	394 0 394	1196 737 459	0 0 0	0 0 0	((

Експлуатаційні											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс Ви	добуток	Втрати	Всього
Велике Болото Родовище на балансі КП "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС"		Від р.ц.Маневичі на Зх 13,5км, від з.ст.Троянівка на Зх 1,5км, від с.Кошівка на ПнСх 2,5км, від с.Чернявка на Сх 1км. Д. КГЕ, 1973р. ГЕО, ВК "Геолог", 2016 р.	МАНЕВИЦЬКИЙ Діл. Ділянки Північна та Південна Діл. Решта площі	Торф	тис.т	7069.86	0	0	.14	0	.1
				Торф		6624.86	0	0	.14	0	.14
				Торф		445	0	0	0	0	(
				Торф							
Велике-Багно Родовище на балансі КП "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС"		Від р.ц.Маневичі на Пд 12,5км, від с.Довжиця на ПдЗх 1,5км, від с.Градсь на ПдЗх 1,5км, від с.Копильє на ПнЗх 2км. Д.КГЕ, 1976р., ГЕО, ВК "Геолог", 2016 р.	МАНЕВИЦЬКИЙ Діл. Ділянка Південно-Східна Діл. Ділянка Північно-	Торф	тис.т	2578	0	0	33	0	3
				Торф		996	0	0	33	0	33
				Торф		1582	0	0	0	0	(
				Торф							

Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Стоянів Родовище на балансі Стоянівський торфобрикетний завод . Державне комунальне підприємство		Від р.ц.Радехів на Пн С 4км, від с.Куликів на Пн Зх, від с.Рожищів на Пд, від с.Стоянів на Пд Сх. В заплаві р.Судилівка.	ГОРОХІВСЬКИЙ Діл. По Львівській обл. Діл. Ділянка у Волинській обл.	Торф	тис.т	4440	0	0	9	0	
				Торф		4142	0	0	6	0	
				Торф		298	0	0	3	0	

Резервні											
Назва родовища та дан про надрокористувача	i	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс Ви	добуток	Втрати	Всього
В заплаві р. Стир Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від м. Рожище на ПнСх 3,8 км, від с.Вишеньки на Пд. Д. КГРЕ, 1991р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	143	0	87	0	0	
В заплаві р. Чорногузка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від м.Луцьк на ПдЗх 13км, від сс.Сімаки, Одоради на Пд, від сс. Коршів, Вікторіяни, Ратне на Пн.	ЛУЦЬКИЙ Діл. Одереди	Торф	тис.т	4555	0	1046	0	0	
Веліхове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р.ц.Ратне на ПнЗх 18км, від с.Тур на Пн 6км, від с.Гірники на Зх 12км. Попер. КГРЕ, 1991р. Д. 1991р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	394	0	0	0	0	
			Діл. № 1	Торф		133	0	0	0	0	
			Діл. № 2	Торф		261	0	0	0	0	
Журавичі		Від р.ц.Ківерці на Пн	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	199	0	54	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 19км, від с.Журавич на Пд Зх, від с.Домашів на Пн Сх, при с. Журавичі на ПдЗх. В заплаві р. Рудка.	Діл. Рудка	Торф		199	0	54	0	0	(
Заболотівське	Від р.ц. Ратне на Пд Зх 15 км, від с.Заліси на Зх 0,5 км, від с.Заболоття на Пд Сх. Між р. Прип'ять і р. Рита. Раніше розробл. Ратнівське РВСХ. Д.КГЕ, 1974 р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	2067	0	2	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Кияж	Від м. Рожище на Пн Зх 20 км, від з. ст. Переспа на Пд Зх 12 км, від с. Доросині на Зх 0,5 км, від с. Кияж на Пд Зх 0,5 км. Д. КГРЕ, 1980 р. Попер. КГРЕ 1982 р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	143	0	2	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Доросині	Торф		34	0	2	0	0	(
		Діл. Кияж (Н4, Н5)	Торф		109	0	0	0	0	(
Кобче	Від м. Рожище на Пн Сх 8 км, від з. ст. Рожище на Пн Сх 10 км, від с. Оленівка на Сх 1 км, від с. Кобче на Пн. В заплаві лівобережної притоки р. Стир.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	818	0	107	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. № 1	Торф		803	0	91	0	0	(
		Діл. №2, №3	Торф		15	0	16	0	0	(
	Від м. Ківерці на ПнСх	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	1077	0	45	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	і Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець року 2022			Зміни 2022 рік за		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Кормін	29км, від с.Берестяне на ПдСх 4км. В заплаві р.Кормін. Д. КГРЕ, 1980р.									
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Коростянське	Від р. ц. Любешів на Зх 6 км, від з. ст. Камінь-Каширський на Пн Сх 23км, від с. Бихів на Сх, від с. Доринки на Сх, ві с. Волиця на Зх.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	2187	0	209	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Деревок	Торф		488	0	101	0	0	(
		Діл. Пневне	Торф		1409	0	108	0	0	(
		Діл. Соснівка	Торф		290	0	0	0	0	(
Куликівщина	Від р. ц. Любешів на Зх 18 км, від з. ст. Камінь-Каширський на Пн Сх 6,5 км, від с. Цир на Пд Зх 2 км, від с. Залоззя на Пд Сх, від с.Воєгоща на Пн. Д. КГЕ, 1968 р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	12283	0	468	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Куликівщина 1	Торф		7773	0	352	0	0	(
		Діл. Куликівщина 2	Торф		4510	0	116	0	0	(
Ласків	Від р.ц. Володимир-Волинський на Пд Зх 6 км, від с. Орane на Зх, від с. Ласків на Сх. В заплаві р. Студянка.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Торф	тис.т	3127	0	4440	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Біля с.Орани	Торф		1204	0	718	0	0	(
		Діл. Кропивщина	Торф		1923	0	3722	0	0	(

Липа Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м. Горохів на Пн, від з.ст. Горохів на Пд, від сс. Мирків, Марківці, Холонів, Горишне на Пд, від сс. Старостів, Іванівка, Борочине, Журавники на Пн. П. і Д. КГЕ, 1979 р.	ЛУЦЬКИЙ Діл. Боричичі Діл. Біля сс. Волиця, Старостав, Ольхівка, Старики	Торф	тис.т	22894	0	13718	0	0	
			Торф		11188	0	5734	0	0	(
			Торф		11706	0	7984	0	0	(
Луґа Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Локачі на Пд Зх, від р.ц.Володимир-Волинський на Пд Сх 12 км, від сс.Світанок, Нехворощі, Вуйковичі на Пн, від с. Замличі на Пд. Пошуки, КГЕ, 1972 р. Д. і П., КГЕ, 1976 р.	ЛОКАЧИНСЬКИЙ Діл. Біля сс.Ротовичі, Козлів, Целевичі, Марковичі, Павловичі. Діл. Біля сс.Бужковичі, Замлиничі, Дорошничі, Нехворощі	Торф	тис.т	7524	0	7908	0	0	
			Торф		0	0	6555	0	0	(
			Торф		7524	0	1004	0	0	(

Назва родовища та дан про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни 2022 рік за		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабалан Ви	добуток	Втрати	Всього
		Діл. Біля с. П'ятикори	Торф		0	0	349	0	0	(
Лютка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		СТАРОВИЖІВСЬКИЙ Діл. Смолярівка	Торф	тис.т	97	0	0	0	0	
			Торф		97	0	0	0	0	(
Мерва Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м. Горохів на Пд Сх 22 км, від с.Берестечко на Пд Зх, від с. Мерва на Пд і Пн Зх, від с.Кутрів на Пн Сх. В заплаві р.Стир. Д. КГЕ, 1984р	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	398	0	151	0	0	
Млинівка-Безім'янка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м. Горохів на Пн Зх, від з. ст. Горохів на Пн Зх 7,5 км, від с.Марків на Зх. В заплаві р. Млинівка.	ЛУЦЬКИЙ Діл. Мирків Діл. Пірванче	Торф	тис.т	2560	0	3373	0	0	
			Торф		156	0	2131	0	0	(
			Торф		2404	0	1242	0	0	(
Нарізки Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р. ц. Рожище на Пн Сх 16 км, від с. Навіз на Пд, від с. Луків на П Зх.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ Діл. Біля с. Навіз на південь Діл. Біля с. Навіз	Торф	тис.т	360	0	673	0	0	
			Торф		360	0	484	0	0	(
			Торф		0	0	189	0	0	(

Поліське і Цирське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Любешів на Пн Зх 9 км, від з.ст. Камінь-Каширський на Пн Сх 7,5 км, від с.Лахвичі на Пн 0,5 км, від с.Ветли на Пд, від с. Видерта на Сх, від с. Цир на Пн Зх, від с. Бірки на Пн Зх. Д. КГЕ, 1968-69рр.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ Діл. Цирське	Торф	тис.т	17590	0	579	0	0	
			Торф		17590	0	579	0	0	(
Радове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на ПнСх 6км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнЗх 21км, від с.Якушів на Сх 0,5км, від с.Поступіль на Пн 1км, с.Мельники Речицькі н ПдСх 2км. Осушене. Раніше розробл. Ратнівське РВСХ. Д.КГЕ, 1972 р. Д.КГЕ, 1972 р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	1726	0	94	0	0	
Ситовичі Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Сх 39км, від з. ст. Голоби на Пн Сх 19км, від с.Пісочне на Сх 8,5км, від с.Сітовичі на Зх, від с.Підріття на Пн. В заплаві р.Стоход.	КОВЕЛЬСЬКИЙ Діл. Ситовичі Діл. Озерне Діл. Підріжжя	Торф	тис.т	1161	779	1001	0	0	
			Торф		1137	0	749	0	0	(
			Торф		24	0	236	0	0	(
			Торф		0	779	16	0	0	(

Назва родовища та дан про надрокористувача	і Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець року 2022			Зміни 2022 рік за		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Сойне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ковель на ПдСх 38км, від с.Арсеновичі на Пд, від с.Корсики на ПдСх. М. ГТР, 1963р.	КОВЕЛЬСЬКИЙ								
Стави Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Камінь-Каширський в 20км на Пд Сх, від с.Верхи на Сх прилягає, від с.Обзир на Зх 6,5км, від с.Стобихівка на Пн Зх 6км. Д. КГРЕ, 1991р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	142	0	0	0	0	
Стохід Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Любешів на Сх 0,5км, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнСх 40км, від с.Судче на Зх, від с.Бучин на ПдСх.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ Діл. Центральна (Н1) Діл. Зарудчі Діл. Бучин Діл. Сваловичі	Торф	тис.т	4808	0	5933	0	0	
			Торф		4808	0	305	0	0	(
			Торф		0	0	3540	0	0	(
			Торф		0	0	588	0	0	(
			Торф		0	0	1500	0	0	(
Стрипа Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Іваничі на Пд Сх 9,5км, від с.Кучків на Сх, від с.Трубки на Зх, від с.Переславиці. Д. КГРЕ, 1985р.	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	2106	0	505	0	0	

Турійське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Локачі на Пн 10км, від з.ст.Овадне на Пд Сх 12км, від с.Дубострівка на Сх, в с.Затурці. В заплаві р. Тур'я.	ЛОКАЧИНСЬКИЙ Діл. Озютичі Діл. Свичів Діл. Затурці	Торф	тис.т	4698	0	580	0	0	
			Торф		3582	0	424	0	0	(
			Торф		671	0	121	0	0	(
			Торф		445	0	35	0	0	(
Фомічове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ковель на ПнСх 15км, від з.ст.Тойкут на ПдСх 4км, від с.Стобихівка на ПдЗх 3км, від с.Гірне на Пд, від с.Гішин на Сх. В заплаві р.Тур'я.	КОВЕЛЬСЬКИЙ Діл. Кричевська Діл. Гішинська Діл. Сомине	Торф	тис.т	1261	4146	7	0	0	
			Торф		763	0	7	0	0	(
			Торф		0	4146	0	0	0	(
			Торф		498	0	0	0	0	(
Ясинське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Зх - 28 км, при с. Гута на З прилягає. В заплаві р. Рита	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	1577	0	197	0	0	

Перспективні для розвідки											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
		Від р.ц.Любешів на	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	229	0	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Берізка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		ПдСх 5 км, від с.Березичі на Пн 3,5 км. Пошук.КГЕ, 1978 р.									
Буцинь Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р. ц. Стара Вижівка на Сх 6км, від с.Синове на Зх, від с.Буцинь на Пн. Раніше розробл. Старо-Вижівське РВСХ. Пошук. КГЕ, 1978 р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	135	0	0	0	
Вижівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р. ц. Стара Вижівка на Пд 4,5 км, від з. ст. Вижівка на Пд Сх 4 км, від с. Лісняки на Пд Сх Осушене. Пошук. КГЕ, 1978р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	1029	0	0	0	
Воєгоща Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р. ц. Камінь-Каширський на Пд Сх 6,5 км, с. Воєгоща на Пд. Біля р. Стохід і р. Прип'ять. Урочище Мішець. Пошук. КГЕ, 1978 р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	203	0	0	0	
Горіхове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Від р. ц.Стара Вижівка на Пн Сх 20,5км, від с.Меньці на Пн Зх 2 км від с.Підсинівка на Пд 1км. Пошук. КГЕ, 1978 р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	211	0	0	0	

Збищине Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Камінь-Каширський на ПдСх 29км, від с.Нове Червище на ПдСх 0,5км, від с.Конішуківка на Пн. Попер. КГЕ, 1968р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ Діл. Лишнівська Діл. Тоболи	Торф	тис.т	2599	0	135	0	0	
			Торф		586	0	16	0	0	(
			Торф		2013	0	119	0	0	(
Карасин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Маневичі на ПнЗх 16км, від с.Карасин на ПдЗх 3,5км, від с.Руда 1км. Пошук.КГЕ, 1978р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	182	3	0	0	
Красновольське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Пн 2км, від з.ст.Мощина на Пн 1км, від с.Гишин на ПдЗх, від с.Красноволя на Пн, від с.Перевисся на Пн Сх, від с.Городище на Пд. В долині р.Рудка. Пошук.КГЕ, 1978 р.	КОВЕЛЬСЬКИЙ Діл. Центральна	Торф	тис.т	0	316	6	0	0	
			Торф		0	316	6	0	0	(
Кунівець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пн Сх 8,5км, від з.ст.Камінь-Каширський на Пн Сх 28км, від с.Піски Речицькі на Пн Зх 2км, від с.Лагожа на Пд, від с.Бородятино на Пд. Осушене. Попер. КГЕ, 1968р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	2534	0	71	0	0	
Любязь Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від смт. Любешів на Пн Сх 9,5км, від с. Любязь на Пн Сх, від с.Ходунь на Пн і Пн Зх. В заплаві р. Прип'ять.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	415	0	98	0	0	

Назва родовища та дан про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	Раніше розробл. Любешівське РВСХ. Попер. КГРЕ, 1982р.									
Мощина (Ковельське) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Зх 1,5 км, від с.Мощина на Пд 1 км, від с.Черкаси на Пн 0,5 км. Раніше розробл. Ковельське РВСХ і Журавецький ТБЗ. Д. УПМТ, 1954р.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	340	0	0	0	0	
Неци Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Вижівка на Пд Сх 19 км, від с. Неци на Пд Зх 2км. Пошук. КГЕ, 1978 р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	48	0	0	0	
Підцаревичі 3 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Маневичі на Пн Сх 16км, від с. Велика Медведка на Пн Сх 1 км, від с.Костюхівка на Пд Сх 0,5 км, від с.Колодин на Пд Зх. раніше розробл. Маневичьке РВСХ.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	943	206	0	0	
Путилівка і Мощаниця	Від м. Ківерці на Пд	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	111	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 20км, від с.Мощаниця на Пд. Раніше розробл. Ківерцівське РВСХ. Пошук. УПКП, 1963р.									
Ратнівське	Від р.ц.Ратне на ПнЗх 24км, від з.ст.Заболоття на ПнСх 24км, від с.Речиця на З 1км, від сс.Здомишель, Сеньки, Шменьки, Комарово-прил., від с.Якушів на Зх, до сЗабріддя, Лучигі, Ратне-прил. М. Гіпроторфрозв. 1965р. Попер. КГРЕ, 1989р.	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	611	0	110	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України		Діл. Комарове	Торф		611	0	110	0	0	(
Синове (Людське)	Від р.ц.Стара Вижівка на Пн Сх 18км, від с.Синове на Сх 2,5км, від с.Підсинівка на Пн Зх 0,5км. Розроб. Старо-Вижівське РВСХ. Пошук. КГЕ, 1978р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	27	30	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Сир'є	Від р.ц. Камінь-Каширський на Пн Зх 15км, від с.Добре на Пн Зх 2км. Пошук. КГЕ, 1978р.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	115	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Стир	Від р.ц. Маневичі на Пд Сх 23км, від с.Колки на Пн Сх 4км, від с.Семки на Пд Зх. Пошук. КГЕ, 1978 р.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	53	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Судче	Від р.ц.Любешів на Пд Сх 7км, від с.Судче на Пн Сх 1км. Пошук. КГЕ, 1978р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	163	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Турське 2	Від р.ц.Ратне на ПнСх 4,5км, від з.ст.Заболоття на ПнСх 6, 5км, с.Ясинець на Пд Зх 1,5км, с.Броди на ПнЗх, с.Гірники на	РАТНІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	8241	0	745	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	ПнЗх, с.Жиричі на Зх. В межах річки р. Прип'ять і р. Західний Буг. П.КГЕ, 1969 р.									
Червинське	Від р.ц.Любешів на ПнЗх, від з.ст.Камінь-Каширський на ПнСх 38км, від с.Гірки на Пн Сх 1км. Попер. КГЕ, 1972р.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Торф	тис.т	2298	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Шкуратівське	Від р.ц.Ковель на ПнСх 20км, від с.Мельниці на ПнЗх, від с.Байківці. Пошук. КГЕ, 1978р.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Торф	тис.т	0	143	35	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Що розвідуються										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Блудний Мох	Від р. ц. Камінь-	КАМІНЬ-	Торф	тис.т	0	1356	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України Державна служба геології та надр України	Каширський на Пд Сх 12 км, від с. Полиці на Пн Сх 2 км, від с. Малі Голоби на Пн 3х 1,5 км від с. Іваномисль на Пн Сх 1,5 км. Біля р. Стохід і р. Тур'я. ПІГЕО, 2013 р.	КАШИРСЬКИЙ								
Бужани Родовище на балансі ТОВ "Стоун Преміум"	Від м. Горохів на Пд Сх, від з. ст. Горохів на Пд 10 км, від с.Бужани на Пд, від с.Вориця-Борилова на Пн. Раніше розробляло Горохівське РВСХ. Рекогн. УПМТ, 1952р.	ЛУЦЬКИЙ	Торф	тис.т	0	0	0	0	0	

Група МЕТАЛІЧНІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ												
Підгрупа Руди кольорових металів												
Державний баланс запасів корисних копалин 56 Руди міді												
Родовища, що розробляються:												
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік			
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього	
ЖИРИЧІ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС" ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, код 40422121; рег.№ 6189 від 13.03.2017 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Ратнівський р-н, між Пн. околицями селищ Тур та Жиричі	РАТНІВСЬКИЙ	Золото-срібні мідні самородні	метал (Cu), тис.т	0	73	0	0	0		
				Золото-срібні мідні самородні	руда, тис.т	0	20488	0	0	0	0	

Шахти, що будуються											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисн а копалин а	Одиниц я виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. С2	Позабал Ви	добуток	Втрати	Всього о
№10 Нововолинська			ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Г енерг.	Вугілля (тисяч тонн)	37837	0	0	0	0	
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДИРЕКЦІЯ ПО БУДІВНИЦТВУ ОБ'ЄКТІВ", код 179737; per.№ 2995 від 12.05.2003 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.				Г енерг.	Германій (тонни	218.3	0	0	0	0	

Група НЕМЕТАЛІЧНІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ											
Підгрупа Гірничохімічні корисні копалини											
Державний баланс запасів корисних копалин 95 Фосфорит											
Родовища, що не розробляються:											
Назва родовища та дані про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
РАТНІВСЬКЕ (Поступельська)		Волинська обл., Ратнівський р-н, 0,3 км на Сх від с. Поступель, 10 км на Сх від м. Ратне	РАТНІВСЬКИЙ	Фосфорити жовнові	P2O5, тис.т	211.256	0	0	0	0	
				Фосфорит в жовнях	P2O5, тис.т	179.768	0	0	0	0	
				Фосфорити жовнові	руда, тис.т	2710.359	0	0	0	0	
				Фосфорит в жовнях	руда, тис.т	1480.018	0	0	0	0	

		Діл. Північний кар'єр	Фосфорити жовнові Фосфорит в жовнях		648.966 358.757	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
		Діл. Південний кар'єр	Фосфорити жовнові Фосфорит в жовнях		815.928 476.548	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
		Діл. Південна частина Північного кар'єру	Фосфорити жовнові Фосфорит в жовнях		1456.721 824.481	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0

Державний баланс запасів корисних копалин 110Сапропель										
Експлуатаційні										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Біле Родовище на балансі ТОВ "Зендер-Україна" Державна служба геології та надр України	Від р.д. Стара Вижівка на ПнЗх 20 км, від с. Любохини на ПнЗх 1 км Зооеновий, організований. Д. КГРЕ, 1983р.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	656	0	0	0	0	
Прибич Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любомль на ПнЗх 32 км, від с. Галдин на ПдСх 2 км, від с. Столинські Смоляри на Пн 2 км, від с. Смоляри Свितязькі на ПдЗх 0,6 км. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Зооеновий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	212	0	0	0	0	
		Діл. Прибич	Сапропель		171	0	0	0	0	(
		Діл. Решта площі	Сапропель		41	0	0	0	0	(

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Синове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Стара Вижівка на Сх 18 км, від с. Синове на ПдСх, від с. Соколище і с. Шкrobi на ПнЗх. . П. ГЕО, ВК "Геолог", 2012 р. П.ГЕО, "Екологічний консалтинг "Надра", 2014 р. Зооеновий, організований, організований.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1419.63	0	0	0	0	
			Сапропель		1017	0	0	0	0	(
			Сапропель		402.63	0	0	0	0	(

Резервні										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Іванівське (Щенятин) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Іваничі на ПнСх 4 км, від с. Іванівка на ПдСх 1 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ІВАНІЧІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1034	0	0	0	0	
Біле Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р. д. Маневичі на П 21 км; від с.Карасин ПнЗх 4 км; від с. Лишнівка ПдСх 3 км. Змішано-водоростевий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північгеологія".	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	53	0	0	0	0	
Безіменне	Від р.д. Рожичне на Зх	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	570	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	23 км, від с. Вічині на ПнЗх 2 км, від с. Тристеня на Пд 0,4 км. Дет. КГРЕ 1988-1989 рр. Вапнистий.									
Болотне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Маневичі наЗх 16 км; від с. Троянівка на Пд 2 км; від с. Черськ на ПдСх 4.5 км. Органо-залізистий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північгеологія".	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	44	0	0	0	0	
Болотне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Турійськ на Пд Сх в 20 км, від с. Озеряни на Пн 3 км, від с. Пересіка на Пд 2 км. Вапнистий. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	448	0	0	0	0	
Борове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Рожиче на Пн Сх в 14 км, с. Сокіл на Пд Сх в 3,5 км, с. Крижівка на Пд в 1,5 км. Органо-глинистий, органо-вапнистий, вапнистий. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	64	0	0	0	0	
Броно Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на ПнСх 25 км, ПнЗх окраїна с. Самари. Органо-залізистий, вапнисто-залізистий, лімонітовий. Дет. КГРЕ 1987-1988 рр.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	272	0	59	0	0	
Вінець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на ПдСх 16 км, від с. Величче на	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	185	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Зх 2 км. Дет. ДГП "Північукргеологія" 1993 р. Органо-глинистий.									
Велика Близна Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пн Сх 21 км, від с.Піски Річицькі на Пн 2,5 км. Діатомовий. Дет. КГРЕ 1984-85 рр.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	126	0	50	0	0	
Велике Домашнє Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Стара Виживка на Пн Зх 15 км, в с. Кримне. Дет. КГРЕ 1992-95 р.р. Органо-глинистий, діатомовий, лімонітовий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	966	0	155	0	0	
Велике Згоранське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любомль на Пн в 16 км, у Пн частині с. Згорани. Дет. КГРЕ 1987 р. Вапнистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1663	0	0	0	0	
Велике Облаське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ковель на Пн 12 км, від с. Облани на Пн 1,3 км. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Органо-вапнистий, органо-глинистий, змішано-водоростевий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	102	0	0	0	0	
Велике Піщанське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любомль на Пн Зх в 45 км, від с.м.т. Шацьк на Пн Зх в 15 км, на північній околиці с. Піща. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Органо-глинистий, зоогеновий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	410	0	0	0	0	

Вино Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р. ц. Маневичі на ПнЗх 12 км, від с.Градиськ на Пд в 3.0 км, від с. Городок на ПдЗх 8.5 км. Зоогеново-водоростевий, органо-глинистий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північгеологія".	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	124	0	0	0	0
Виторож Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Зх 19.5 км, від с. Любохини на ПдЗх 1 км Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Вапнистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	340	0	0	0	0
Волянське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц.Ратне на Пн Сх 54 км, Пд окраїна с.Хабарище, від с. Волянське на Сх 0,3 км. Дет. КГРЕ 1987-1988 рр. Діатомовий, органо-вапнистий, органо-залізистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1018	0	0	0	0
Ворончинське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Рожище на ПнЗх 28 км, в с. Ворончин. Дет. КГРЕ 1988-1989 рр. Вапнистий.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	468	0	0	0	0
Глухівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на ПнСх 17 км, від с. Текля на Пн 4 км, Зх окраїна с. Глухи. Дет. КГРЕ 1983 р. Органо-глинистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	291	0	0	0	0
	Від р.ц. Турійськ на Пд								

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Гнялбище Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 21 км, від с. Озеряни на Пн Сх в 4 км, в Пн С частині с. Пересіка. Дет КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	407	0	0	0	0	
Горожанське (Народне) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Турійськ на Пн Зх 12 км, від с. Дольськ на Пн Зх 0,5 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	274	0	0	0	0	
Грибне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Пн Зх 17 км, в північній частині с. Любохини. Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Вапнистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	668	0	0	0	0	
Гривенське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Маневичі на Пн Зх 24 км, від с. Лишнівка на Пн 2 км. Дет. КГРЕ 1984-85 рр. Органо-вапнистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	581	0	0	0	0	
Дашно Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на ПдСх 16 км, від с. Дашно на Зх 0,5 км. Дет. ДГП "Північукргеологія". Вапнистий, органо-вапнистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	512	0	0	0	0	
Димине Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Пн Зх 0,5 км, від с. Кримно на Пд 0,5 км, від с. Любохини на Зх 0,5 км. Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Органо-вапнистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	420	0	0	0	0	
Добре	Від р.ц. Любешів на Пн	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	40	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Зх 24 км, від с. Борки на Пн 4,5 км. Дет. КГРЕ 1988-89 р.р. Торфянистий, органо-вапнистий.									
Добре Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Камінь-Каширський на Пд Зх 1,5 км, від с. Підріччя на Пд 2 км. Дет. КГРЕ 1992-1994 р. Органо-глинистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	167	0	0	0	0	
Довге Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Маневичі Пн в 18,0 км; від с. Карасин на ПнСх 1,5 км, біля північної околиці с. Замостя. Органо-глинистий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північгеологія".	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	114	0	0	0	0	
Засвяття Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пн Сх 25 км, від с. Оріхове на Пн 2,5 км, від с. Березники на Пн Сх 1 км. Дет. КГРЕ 1987-88 р.р. Органо-глинистий, органо-залістий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	287	0	0	0	0	
Зяцьке Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Стара Виживка на Сх 20 км, від с. Грабове на Пн 2,5 км, від з.ст. Вижива на Сх 21 км, від с.Ниці на ПдЗх 1,5 км. Розвідка, ДП "УГК", 2013 р. Органо-вапнистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	88	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Карасине Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Камінь-Каширський на Пд Зх 12,5 км, від с. Підріччя на ПдЗх 1,5 км, від с. Датинь на Пн Сх 3,5 км Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Зоогеновий, органо-глинистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	259	0	0	0	0	
Карасинець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від смт. Шацьк на Пн 2 км, від з. ст. Любомль на Пн 33 км, від с. Мельники на Пд 1,5 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Органо-вапнистий.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	381	0	0	0	0	
Качин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Камінь-Каширський на Пд Зх 18 км, в центрі с. Качин Дет. ДГП "Північукргеологія" 1992-1994 рр. Вапнистий, органо-вапнистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	463	0	0	0	0	
Кисобул Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пн 12 км, від с. Горники на П Сх 4 км, від с. Броди на Зх 1 км. Дет. КГРЕ 1987-88 р. Органо-глинистий, органо-залістий, лімонітовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	285	0	39	0	0	
Колпіне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Зх 22 км, в с. Заболоття. Дет. 1987-1988 рр. КГРЕ. Зоогеново-водоростевий, органо-глинистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	74	0	0	0	0	
Комлякове	Від р.д. Турійськ на Пд в	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	93	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	2,5 км, від с.Обенижі на ПнСх 1,5 км. Дет.КГРЕ, 1983-1984 р.р. Органо-вапнистий.									
Кричевицьке Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Пн Сх 22 км, від с. Кричевичі на Пн 5 км. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Органо-глинистий, органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	324	0	0	0	0	
Кустичі Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Турійськ на Зх 6 км, в с. Кустичі. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	299	0	0	0	0	
Ліновець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від смт. Шацьк на Зх 4 км,від з.ст. Любомль на ПнЗх 31 км, від с. Світязь на Пд 0,7 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Органо-залістий.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	203	0	0	0	0	
Лісне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Камінь-Каширський на Пд Сх 32 км, від с. Оленіно на Сх 9,5 км, від с. Лишнівка нв ПнСх 7,5 км. Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Органо-залістий, органо-вапнистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	147	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Лука Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Пн Зх 14 км, від с. Лютка на Пд Сх 1,5 км, від с. Дубечне на ПнЗх 0,5 км. Дет. ДГП "Північукргеологія" 1992-95 р.р. Органо-глинистий, органо-залістий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	391	0	0	0	0	
Луке Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Любешів на Пн Зх 33 км, від с. Ветли на Пн 4 км. Дет. КГРЕ 1988-89 р.р. Зоогеново-водоростевий, органо-вапнистий, вапнистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	488	0	0	0	0	
Луки Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Шацьк на Пн Зх 7 км, від з.ст. Любомль на ПнЗх 38 км. Розвідка,ДП "УГК", 2013 р. Органо-вапнистий.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	3417	0	0	0	0	
Луко Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пн Сх 25 км, біля Сх окраїни с. Самари. Дет. КГРЕ 1987-88 р.р. Органо-глинистий, зоогеново-водоростевий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	487	0	0	0	0	
Любань Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пд Сх 12 км, на Пн окраїні с. Замшани. Дет. КГРЕ 1983-84 р.р. Органо-глинистий, піскуватий-забалансовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	550	0	61	0	0	
Любитів Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пн Зх 22 км, від с. Кортеліси на Пн Зх в 3 км, від с. Годинь на Зх 1 км. Дет. КГРЕ 1987-88 р.р. Органо-глинистий, діатомовий, органо-залістий, лімонітовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	504	0	79	0	0	

Любитівське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Пд Сх 12 км, в с. Любитів. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Вапнистий, торфянистий, органо-глинистий, органо-вапнистий, змішано-водоростевий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	171	0	0	0	0
Мала Близна Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на ПнСх 18 км, від с.Річиця на ПнЗх 6 км, від с.Язави на ПнСх 2,5 км. Дет. КГРЕ 1987-88 р.р. Зоогеново-водоростевий, органо-глинистий, органо-залізистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	43	0	0	0	0
Мале Домашнє Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Вижівка на Пн Зх 16 км, від с. Любохнини на ПнЗх 0,5 км, від с. Кримно на Пд Зх 4,5 км Дет. КГРЕ 1983 р. Органо-вапнистий, вапнистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	852	0	0	0	0
Мале Згоранське	Від р.ц. Любомль на Пн 16 км, від с. Заозерне на	ЛЮБОМЛІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	120	0	0	0	0

Назва родовища та дані про надрокористувача	і Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 1,5 км, від с. Згорани на Пн 2 км. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Органо-глинистий, діатомовий.									
Мале Піщанське	Від р.ц. Шацьк на ПнЗх 16 км, від з.ст.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	181	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Любомль на ПнЗх 45 км, від с. Піща на Зх 1 км. Розвідка, ДП "УГК", 2013 р. Органо-глинистий.									
Межиліське	Від р.ц. Ковель на ПнСх 9,0 км, від с.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	20	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Білин на Пн 1 км. Органо-вапнистий. Дет. ДРГП "Північгеологія", 1999-2001 рр.									
Мошніє	Від р.ц. Любомль на Пн 42 км, від смт. Шацьк на Пн 9 км,від с.	ЛЮБОМЛІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	419	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Мельники на Пн 4 км. Дет. КГРЕ 1984 р. Зоогеновий, органо-залізистий.									
Мшане	Від р.ц. Стара Вижівка на ПнЗх 13 км, від з.ст.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	82	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Кримне на ПнЗх 2,5 км, від с. Дубечне на Зх 1,5 км, від с. Мокре на ПнСх 2,0 км. Розвідка, ДП "УГК", 2013 р. Залізистий, карбонатний.									
Мшане	Від р.ц. Ратне на Пн 6 км, від с.Гірники на Сх 2 км, від с. Броди на Пд 0,3 км, від с.Конище на Пн 2 км. Дет. КГРЕ 1987-88 р. П. ГЕО ТОВ "Геоінвест	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	430	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України ТОВ "Корнер Озерне"	Консалтинг", 2014 р. Органо-глинистий, органо-залізистий, діатомовий, лімонітовий.									

Неретва Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Турійськ на Зх 24 км, від с. Овлочин на Пн Зх 1,5 км, від с. Ставки на Пн Сх 2,5 км. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Вапнистий, торфянистий, органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	184	0	0	0	0
Озерце Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Шацьк на Пн 2,5 км, від з.ст. Любомль на Пн 33 км, від с. Мельники на Пд 1,5 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Глинисто-вапнистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	242	0	0	0	0
Озерянське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ковель на Сх 35 км, в с. Озерне. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	170	0	0	0	0
Озютичівське (Брусило) Родовище на балансі Державна	Від р.ц. Локачин на Пн 12 км, від с. Озютичі на Пд 0,3 км. Дет. КГРЕ	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	878	0	0	0	0

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
служба геології та надр України	1991-1992 рр. Вапнистий.									
Окунін Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Турійськ на Пн Зх 18 км, на Пд околиці с. Окунін. Дет. КГРЕ 1983-84 р.р. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	415	0	0	0	0	
Олешне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Шацьк на ПдСх 8 км, від з.ст. Любомль на ПнСх 25 км, від с. Плоске на ПдЗх 2,5 км, від с. Пехи на Пн 0,7 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Торф'янистий.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	120	0	0	0	0	
Ольбля Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Камінь-Каширський на ПнЗх 4,5 км, в с. Грудки. Дет. КГРЕ 1983-84 р.р. Органо-вапнистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	339	0	0	0	0	
Оріхове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на ПнСх 26 км, у Сх частині с.Оріхове, прилягає до Пн окраїни с.Межисить. Дет. КГРЕ, 1987-1988 рр. Діатомовий, органо-залізистий, органо-глинистий, лімонітовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	2084	0	703	0	0	
Оріхове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Сх в 20 км, від с. Соколище на ПдСх 3 км, від с. Підсинівка на Пд Зх 0,6 км. Дет. ДГП "Північукраїногеологія" 1992-95 р.р. Органо-глинистий, зоогеново-водоростевий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	333	0	0	0	0	
Оріховець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пн Сх 28 км, від с. Самари на Сх 2 км, від с. Вульки на Зх 8 км. Дет. КГРЕ 1983-1984 рр. Органо-глинистий, органо-залізистий, залізистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1283	0	80	0	0	
Острівське	Від р.ц. Шацьк на ПнЗх	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	2133	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	12 км, від з.ст. Любомль на ПнЗх 40 км, на Зх оклиці с. Острів'є. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Зооеновий.									
Охнич	Від р.ц. Маневичі на Пн 18 км, від с. Замостя на Пн 0,6 км, від с. Карасин на Пн Сх 1,5 км. Дет. КГРЕ 1984-86 р.р. Зооеновий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	333	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Охотничче (Хотин)	Від р.ц.Ковель на Пн 19 км, від с.Любче на Зх 0,2 км, від с.Заріччя на ПнЗх 2 км. Дет. КГРЕ, 1986-1987 рр. Торф'янистий, органо-вапнистий, змішано-водоростевий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	229	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Пісочне	Від р.ц. Стара Вижівка на Пн Зх 16 км, від с. Кримно на Зх 2 км. Дет. ДП	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1676	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабал.	добуток	Втрати	Всього
	"Північугргеологія" 1992-95 р.р. Вапнистий.									
Пересіка	Від р.ц. Турійськ на Пд Сх 21 км, від с. Озеряни на Пн 4 км, від с. Пересіка на Пн Зх 1,2 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	195	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Перковицьке	Від р.ц. Ковель на ПдЗх 14 км, на західній околиці с. Перековичі. Вапнистий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північугеологія".	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	142	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Плотичне	Від р.ц. Любешів на Пн Зх 52 км, від с. Ветли на ПнЗх 5 км, від с. Гірки на Пн Зх 15 км. Дет. КГРЕ 1980-81 р.р. Органо-вапнистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	196	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Повурське	Від р.ц. Ковель на Сх 36 км, від смт. Повурськ на Пд 4,5 км. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Органо-глинистий, змішано-водоростевий, вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	113	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Погоріле	Від р.ц. Турійськ на Пд Сх 22 км, від с. Озеряни на Пн Сх 5 км, на Пн околиці с. Пересіки. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	101	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Радожечі	Від р.ц. Ратне на Пн 5 км, на Пд околиці с.Бродьє, від с.Гірки на Сх 1км. Дет.КГРЕ 1983-84 р. Органо-глинистий, зооеновий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	448	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Речицьке	Від р.ц. Ратне на Пн Сх 18 км, в с. Речиця. Дет. КГРЕ 1987-88 р.р. Органо-глинистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	162	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Рогізне	Від р.ц. Любешів на Пн	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Зх 40 км, від с. Ветли на Пн Сх 2 км. Дет. КГРЕ 1981-82 р.р. Зоогеновий, органо-залізистий, органо-вапнистий.									
Рудне	Від р.п. Турійськ на Пд 4 км, від с. Обеніж на ПнСх 4 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	206	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Сільське 1	Від р.п. Ковель на Пн в 15км, в с.Доротище, від с.Облапи на Пн Сх 5км. Д. 1984-1985 рр. КГРЕ. Органо-вапнистий, торфянистий, органо-глинистий, змішано-водоростевий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	116	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Сільське 2	Від р.п. Ковель на Сх 8 км, в центрі с. Білин. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	377	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Святе	Від р.п. Ковель на Сх 7.5 км, від с. Білин на Пд 1.0 км. Вапнистий. Дет. 1999-2001 рр. ДРГП "Північгеологія".	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	52	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе	Від р.п. Стара Виживка на Пн 5 км, від с. Чевель на Пд 1,5 км. Дет. ДГП "Північукргеологія" 1992-95 р.р. Органо-глинистий, торфянистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	70	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе	Від р.п. Турійськ на Зх 12 км, від с. Дольськ на Пд Зх 1,5 км, від с. Перевали на Пд 3 км. Дет. КГРЕ 1983-84 р.р. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	630	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе (Мале)	Від р.п. Рожиче на Пн Сх 23,5 км, від с. Навіз на Пн Сх 2,8 км, від с. Грузятин на Зх 2 км. Дет. КГРЕ 1988-89 рр. Вапнистий, органо-вапнистий.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	14	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Северинець	Від р.п. Камінь-Каширський на Пн Зх 14 км, від с. Хоташів на Пд 0,6 км, від с. Добре на Пн 1,5 км. Дет. КГР 1992-1994 рр. Вапнистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	218	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Селецьке	Від р.п. Володимир-Волинський на Пд Сх 10 км, у Зх частині с. Селець. Дет. ДГП "Північукргеологія" 1991-1992 рр. Вапнистий.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	920	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Середнє	Від р.п. Рожиче на Пн	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	32	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 22,5 км, с. Навіз на Пн в 2 км, с. Грузятин на 3х в 3 км. С/г-добрило, підкормка, ветеринарія. Пром. хімієвиробництво. Дет. КГРЕ 1988-89 рр. Торф'янистий, зоогеново-водоростевий, органо-глинистий.									
Серхове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Стара Вишівка на Пд Сх 16,5 км, в с. Сереховичі. Дет. ДГП "Північургеологія" 1992-95 рр. Вапнянистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	301	0	0	0	0	
Сир'є Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Камінь-Каширський на Пн 3х 15 км, від с. Добре на Пн 3х 0,8 км. Дет. КГРЕ 1983-1984 рр. Органо-глинистий, діатомовий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	454	0	0	0	0	
Скомор'є Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р-ц К.-Каширський на Пд 34 км, від с. Радошівка на Пн 2 км. Дет. 1984-1985 рр. КГРЕ. Торф'янистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	208	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Скорінь Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Любешів на Пн 18 км, від с. Дольськ на Пн 3 км. Дет. КГРЕ 1981-1982 рр. Зоогеновий, органо-вапнянистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	1169	0	0	0	0	
Сомин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Ковель на ПнСх 24 км, від с.Кричевичі на Пн3х 3 км, від с.Скулин на ПнСх 4,5 км. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Органо-вапнянистий, змішано-водоростевий, вапнянистий, органо-глинист	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	335	0	0	0	0	
Соминець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п.Стара Вишівка на Пн3х 13,5 км, від с.Кримне на ПнСх 1,5 км, від с.Мокре на 3х 2 км. Дет. "Північургеологія" 1992-95 рр. Органо-вапнянистий, органо-глинистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	157	0	0	0	0	
Соминець Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Шацьк на Пн 3,0 км, від з.ст. Любомль на Пд3х2,0 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Органо-вапнянистий.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	540	0	0	0	0	
Сошичне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Камінь-Каширський на Пд 3х 10 км, від с. Підріччя на Пд Сх 2,5 км. Дет. КГРЕ 1992-1994 рр. Органо-глинистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	112	0	0	0	0	
Стрибуж	Від р.п. Ратне на Пн Сх	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	318	0	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	18 км, від с. Речиця на Пн 3х 3 км, від с. Підгір'я на 3х 3,5 км. Дет. ДГП "Північукргеологія" 1993 р. Органо-залізистий, органо-глинистий.								
Судченське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любешів на Пд Сх в 6 км, в с. Судче. Дет. КГРЕ 1989 р. Органо-глинистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	72	0	0	0	0
Тагачинське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Турійськ на Сх 9 км, від с. Тагачин на Пн 0,3 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	411	0	0	0	0
Теребовичі Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пн 20 км, на Сх окраїні с. Теребовичі. Дет. КГРЕ 1988 р. Органо-глинистий, органо-залізистий, лімонітовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	498	0	61	0	0
Тростне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Маневичі на Пн 20 км, від с. Карасин на Пн 2 км, від с. Лишівка на Пд Сх 4 км. Дет. КГРЕ 1984-85	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	148	0	0	0	0

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабал.	добуток	Втрати	Всього
	р.р. Органо-глинистий.									
Тростянецьке Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Володимир-Волинський на Пн 3х 4 км, від с. Устилуг на Пн Сх 4 км, від с. Тростянка на Пн Сх 1 км. Дет. КГРЕ 1991-1992 рр. Вапнистий.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	191	0	0	0	0	
Турічанське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Турійськ на 3х 16 км, від с. Дуліби на Пн 3х 1,5 км, від с. Турічани на Пн 3х 1,5 км. Дет. КГРЕ 1983-84 рр. Вапнистий, органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	167	0	0	0	0	
Турське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на 3х 22 км, на Пд Сх окраїні с. Тур, на Сх окраїні с. Заболоття. Дет. КГРЕ 1990-91 рр. Вапнисто-залізистий, лімонітовий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	5083	0	324	0	0	
Тучне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любешів на Пн 3х 42 км, від с. Ветли на Пн Сх 4 км. Д. 1981-1982 рр. КГРЕ. Зоогеновий, органо-залізистий, органо-вапнистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	155	0	0	0	0	
Ухове Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ковель на Сх 16 км, від с. Уховець на Пд 0,5 км. Дет. КГРЕ 1984-85 р.р. Органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	434	0	0	0	0	
Чисте Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пн 14 км, від с. Броди на Сх 0,3 км, від с. Гірки на Пн Сх в км. Дет. КГРЕ 1987-88 рр. Змішано-зоогеново-водоростевий, органо-глинистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	187	0	0	0	0	

Чорне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Ратне на Пд Зх 20 км, в Пн частині с. Заболоття. Дет. КГРЕ 1983-84 рр. Органо-глинистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	67	0	0	0	0
Чорне 1 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Шацьк на ПнЗх 10,5 км, від з.ст. Любомль на Пн 36 км, від с. Острів'я на Пд 2,0 км, від с. Пульмо на Пн 1,5 км. Розвідка ДП "УГК", 2013 р. Карбонатний.	ШАЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	270	0	0	0	0
Чорне 2 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любомль на Пн 30 км, на Пд Зх околиці смт. Шацьк, від с. Світязь на Сх 2 км. Дет. КГРЕ 1984-85 рр. Органо-вапнистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	869	0	0	0	0
Ягодинське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любомль на Зх 20 км, від с. Римачі на Зх 0,3 км. Дет. КГРЕ 1986 р. Вапнистий, органо-вапнистий, піскуватий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	2303	0	928	0	0
Янівське	Від р.д. Ковель на Пд 12 км, від с. Іванівка на	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	246	0	0	0	0

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Зх, від с. Білашів на Пд Зх 2,5 км. Дет. КГРЕ 1986-1987 рр. Вапнистий.									

Перспективні для розвідки										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Біле Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любешів на ПнЗх 39 км, від с. Вятла на ПнЗх 9 км. Частина території Білорусії. Органо-залізистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	1192	0	0	0	
Бариш Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Володимир-Волинський на ПнЗх 15 км, від с. Білин на Зх 3 км. Органо-вапнистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	60	0	0	0	
Безодне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Стара Виживка на ПнЗх 20 км, в Пн Зх частині с. Дубечне. Зоогенний. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	49	0	0	0	
Бережне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Турійськ на ПдСх 17км, від с.Озеряни на ПнЗх 2,5км, від с.Переска на Зх 2км. Зоогеновий. Пош.оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	51	0	0	0	
Бережновольське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.д. Любешів на Сх 6 км, на східній околиці с. Бережна Воля. Торф'янистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	6	0	0	
Божок	Від р.д. Горохів на Пд	ГОРОХІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	38	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	18 км, від с. Бужани на Зх в 3 км. Вапнистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.									
Брунець	Від р.д. Стара Вижівка на ПнЗх 30 км, від с. Любохини на Пн 2 км. Органо-вапнистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	40	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Бурків	Від р.д. Любешів на Зх 24 км, від с.Залаззя на Пн Зх в 4,5 км, від с.Видерта на ПнСх в 8 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Торфянистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	42	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Вічині	Від р.д. Рожище на Зх 21 км, від. с. Вічині на ПдСх 1 км, від с. Береськ на ПдЗх 1,5 км, від с. Кияж на Пд 4,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	69	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
	Від р.д. Ратне на Пн Зх	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	64	0	0	0	

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Веліхове	26,5 км, від с. Тур на ПнЗх 2,5 км. Органо-глинистий. Пошук. оцін КГРЕ 1983-1986 рр.									
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Велике	Від р.д. Ковель на ПнСх 12 км, від с. Черемошне на Пн 0,3 км. Органо-вапнистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	27	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Велике	Від р.д. Турійськ на Зх 25 км, в с. Овлочин. Органо-вапнистий. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	291	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Велище	Від р.д. Турійськ на ПдЗх 6 км, від с. Соловичі на ПдСх 1 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	190	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Веприк	Від р.д. Маневичі на Пн Зх 16 км, від с. Лишнівка на Зх 1,5 км. Пошук. оцін. 1983-1986 р.р. Органо-залізистий, торфянистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	61	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Герасимове	Від р.д. Любомль на Пн 40 км, від с. Острови на Сх 1,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Зоогенний.	ЛЮБОМЛІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	38	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Глибоке	Від р.д. Маневичі на Пн 9 км, від с. Городок на Пн 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	26	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Глинське	Від р.д. Маневичі на Пн 17 км, від с. Прилісне на ПнЗх 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-глинистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	83	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Городянське 1	Від р.д. Любомль на	ЛЮБОМЛІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	174	0	0	0	

(Панське) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	ПнСх 15 км, від с. Городянське на ПдСх 1,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.								
Городянське 2 Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Любомль на Пн Сх 15 км, від с. Городянське на Пд. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Зооеновий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	46	0	0	0
Гущанське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Любомль на ПнЗх 30 км, від с. Гуща на ПнСх 0,3 км. Пошук оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-залізнитий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	127	0	0	0
Довге Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Любомль на ПдСх 33 км, від смт. Шацьк на ПнСх 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Зооеновий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	115	0	0	0
Довге	Від р.п. Ратне на Зх 20 км, від смт. Заболоття	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	27	0	0	0

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	на ПнЗх 0,2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Діатомовий.									
Дольське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Турійське на ПнЗх 12 км, в с. Дольське. Пошук. оцін. КГРЕ 1983 - 1986 р.р. Органо-вапнистий.		Сапропель	тис.т	0	226	0	0	0	
Дудареве Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Володимир-Волинський на ПнЗх 15 км, від с. Устідуг на ПдСх 1,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Піскуватий.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	16	0	0	
Заболотське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Камінь-Каширський на ПдЗх 9 км, від с. Сошичне на Пд 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Торфянистий, зооеновий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	22	0	0	0	
Засвіття Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Маневичі на Пд 15 км, від с. Серхів на Пн 1,5 км, від с. Замостя на Пн Сх 5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Зооеновий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	68	0	0	0	
Засвинське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Маневичі на Пн 9 км, від с. Городок на ПнЗх 3,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Зооеновий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	62	0	0	0	
Звединка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Любомль на Пн 40 км, від смт. Шацьк на ПнСх 16 км, від с. Залісся на Пд 0,3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Змішано-водоростевий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	26	0	0	0	
Клюське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.п. Турійськ на Сх 4 км, від с. Ключьк на Пн 1 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	73	0	0	0	
Корець	Від р.п. Ратне на Пд Зх	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	15	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	24 км, на південній окраїні с. Заболоття. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Органо-залізистий.									
Кругле	Від р.ц. Любомль на ПнСх 32 км, від смт. Шацьк на ПнСх 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-вапнистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	134	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Куснищенське	Від р.ц. Любомль на ПнЗх 10 км, в с. Куснища. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Торфянистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	72	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Лісівське	Від р.ц. Маневичі на Сх 8,5 км, від с. Лісне на ПдЗх 3,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Торфянистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	40	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Локоття	Від р.ц. Маневичі на Пн Сх 20 км, від с. Серхів	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	25	0	0	0	

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	на ПнСх 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-глинистий.									
Люб'язь	Від р.ц. Любешів на Пн 5,5 км, на Сх околиці с. Люб'язь. Пошук. оцін. КГРЕ 1979-81 р.р. Лімонітовий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	4040	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Люцимер	Від р.ц. Любомль на Пн 30 км, від смт. Шацьк на Сх 0,2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-залізистий.	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	2025	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Маковець	Від р.ц. Володимир-Волинський на Пн Зх 24 км, від с. Писарева Воля на Пд Зх 1 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Вапнисто-залізистий, органо-залізистий.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	60	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Мале	Від р.ц. Ковель на Пн Сх 25,5 км, від с. Черемонне на Пн 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-залізистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	19	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Мале	Від р.ц. Турійськ на Зх 22 км, від с. Овлочин на Зх 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-глинистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	58	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Мале Облапське	Від р.ц. Ковель на Пн 13 км, біля с. Облапи на Сх. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	18	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Мишне	Від р.ц. Турійськ на Зх 15 км, від с. Перевали на ПнЗх 1 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	70	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Мочулине	Від р.ц. Камінь-	КАМІНЬ-	Сапропель	тис.т	0	89	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Каширський на Пд 8 км, від с. Нуйно на Пн 3х 4 км, від с. Підріччя на Пд Сх 4 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Змішано-водоростевий, торфянистий, зоогеновий.	КАШИРСЬКИЙ								
Мякотин	Від р.д. Ковель на Сх 20 км, від с. Мар'янівка на Пн 3х 1 км, від с. Уховець на Пн Сх 2,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Змішано-водоростевий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Наболоцьке	Від р.д. Камінь-Каширський на Пд Сх 12 км, від с. Радошинка на Пн Сх 2,5 км, від с. Сошичне на Пд 6 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-залізистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	35	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Озеро	Від р.д. Ківерці на Пн Сх 15 км, в центрі с. Озеро. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-глинистий.	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	87	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Озерце	Від р.д. Ківерці на Пн 3х 9 км, від с. Озерце на Пн 3х 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Торфянистий.	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	32	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Озерянське	Від р.д. Турійськ на Пд Сх 21 км, на Пн околиці с. Озеряни. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	223	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Озюрко	Від р.д. Камінь-Каширський на Пн Сх 15 км, від с. Пневно на 3х 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-глинистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	52	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Окорське	Від р.д. Локачі на Сх 15 км, до с. Окорськ на Пд примикає. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	1507	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Острівське	Від р.д. Стара Вижівка на Пн 3х 30 км, від с. Любохини на Пн 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-піскуватий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	45	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Охотники	Від р.д. Турійськ на Пн 3х 17 км, від с. Перевали на 3х 3 км, біля с. Охотники. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	185	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Пісочанське	Від р.д. Ковель на Сх 26 км, від смт. Поворськ на Пд 3х 6 км в с. Пісочне. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	46	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Пісочне	Від р.д. Стара Вижівка	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	126	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	на ПнСх 10 км, від с. Брунетівка на Пд Сх 2,5 км. Пошук. оцін. 1983-86 р.р. Органо-глинистий.									
Пісочне	Від р.ц. Турійськ на Пд Сх 19 км, від с. Озеряни на Пн 2,3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	113	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Павлівське	Від р.ц. Іваничі на Пд Сх 12 км, від с. Павлівка на Пн Сх в 1 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Вапнистий, органо-вапнистий.	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	586	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Паніне	Від р.ц. Маневичі на ПнСх 18 км, від с. Серхів на Пн 3х 2,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Торфянистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	36	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Перевирське	Від р.ц. Турійськ на Пд Сх 20 км, на Пн околиці с. Олександрія. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	638	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Редичі	Від р.ц. Маневичі на Пн 12 км, від с. Замостя на Пн Сх 8 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-глинистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	46	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Ритець	Від р.ц. Любомль Пн 35 км, від смт.Шацьк на ПнСх 14 км, від с.Кошари на Пн 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Змішано-водоростевий.	ЛЮБОМЛІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	20	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе	Від р.ц. Маневичі на Пн 15 км, від с. Карасін на Пн 3х 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Змішано-водоростевий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	60	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе	Від р.ц. Камінь-Каширський на Пд 3х 9 км, від с. Красилівка на Пд 3 км, від с. Підріччя на ПдСх 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-глинистий.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	80	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе 1	Від р.ц. Ратне на Пн3х 24 км, від с. Тур на Пн 0,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-глинистий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	229	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Святе 2	Від р.ц. Ратне на Пн Сх 35 км, від с. Волинське на Пд 5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Піскуватий.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	197	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Селище	Від р.ц. Турійськ на Пд 3х 4 км, від с. Соловичі на Пн Сх 1,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	73	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										
Сліпе 2	Від р.ц. Ковель на Пн	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	17	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Сх 33,5 км, в з.ст. Поворськ на Пн 5,5 км, від с. Зайчани на Пн 3х 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Торфянистий.									
Солинка Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Пн 3х 20 км, від с. Любохини на Пн 5 км, від с. Кримне на Пн 3х 4 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р. Органо-залізистий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	20	0	0	0	
Турійське Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Турійськ на Пн 3х 0.5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	60	0	0	0	
Туречню Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Ратне на Пн 3х 25 км, від с. Яревище на Пн Сх 5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 р.р.	РАТНІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	68	0	0	0	

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	Змішано-водоростевий.									
Хаюпичівське (Холопичівське) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Локачі на Пн Сх 10 км, від с. Холопичі на Пн 3х 0,3 км, від с. Затурці на 3х 6,5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органо-вапнистий.	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	370	0	0	0	
Хидча (Озерце) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Маневичі на Пн Сх 10 км, від с. Градинськ на Сх 3 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Торфянистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	22	0	0	0	
Хорохорин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від м. Луцьк на Пн 3х 27 км, в Пд частині с. Хорохорин, від с. Торчин на Пн 3х 6 км. Пош.-оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Піскуватий.	ЛУЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	0	37	0	0	
Хотин Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Стара Виживка на Пн Сх 30 км, від с. Глухи на Пд 3х 2,8 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Зооеновий.	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	115	0	0	0	
Червище (Шини) Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Любешів на Пд Сх 12 км, від с. Лобна на Пд 3х 5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Органо-вапнистий.	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	345	0	0	0	
Черемошне Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Маневичі на Пн 25 км, від с. Замостя на Пн 5 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Глинистий.	МАНЕВИЦЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	38	0	0	0	
Шистов Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	Від р.ц. Володимир-Волинський на Пд 4 км, від с. Заріччя на Пд 2,5 км, від с. Новосілка на Сх 3,5 км, біля с. Шистов. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Вапнисто-залізистий, піскуватий.	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	25	0	0	0	
Шкурацьке	Від р.ц. Ковель на	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	37	0	0	0	

Родовище на балансі Державна служба геології та надр України	ПнСх 27 км, від с. Шкурат на Пн Зх 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-1986 рр. Органовапнистий.									
Щуче	Від р.ц. Турійськ на Пд Сх 19 км, від с. Озеряни на Пн Зх 2 км. Пошук. оцін. КГРЕ 1983-86 рр. Зоогеновий.	ТУРІЙСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	0	24	0	0	0	
Родовище на балансі Державна служба геології та надр України										

Що розвідуються											
Назва родовища та дані про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
Ділянка Крушиницька		Від с.Крушинець на Зх	ЛЮБОМІЛЬСЬКИЙ	Сапропель	тис.т	423	0	0	0	0	
Родовище на балансі ТОВ "Гріненерго"											

Підгрупа Гірничорудні корисні копалини											
Державний баланс запасів корисних копалин 11 Бурштин											
Родовища, що розробляються:											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисн а копалин а	Одиниц я виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабал Ви	добуток	Втрати	Всього
КАМІНЬ-КАШИРСЬКЕ 1 КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС" ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, код 40422121; рег.№ 6174 від 02.02.2017 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Камінь-Каширський та Любешівський р-ни, в межиріччі рік Цир та Стохід	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Бурштин	кг	0	178194.5	0	27.4	0	27.
КАМІНЬ-КАШИРСЬКЕ 2 КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС" ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, код 40422121; рег.№ 6175 від 02.02.2017 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Камінь-Каширський та Любешівський р-ни	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Бурштин	кг	0	269908.9	0	25.8	0	25.
МАНЕВИЦЬКЕ 1 КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС" ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, код 40422121; рег.№ 6172 від 02.02.2017 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Маневицький р-н, північно-західніше та північно-східніше смт Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Бурштин	кг	0	289780.5	0	3294.29	0	3294.2
МАНЕВИЦЬКЕ 2 КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ВОЛИНЬПРИРОДРЕСУРС" ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, код 40422121; рег.№ 6173 від 02.02.2017 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Маневицький р-н, на ПдЗх та Сх від р/ц смт Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Бурштин	кг	0	250128.6	0	1362.94	0	1362.9

Підгрупа Будівельні корисні копалини											
Державний баланс запасів корисних копалин 37 Камінь будівельний											
Родовища, що розробляються:											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
МАЛООСНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АРТІЛЬ", код 32269842; рег.№ 4897 від 05.02.2009 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Маневицький р-н, 4 км на Сх від с. Мала Осниця	МАНЕВИЦЬКИЙ	Базальт	тис. куб.м	17966	0	0	0	0	
Державний баланс запасів корисних копалин 48 Крейда											
Родовища, що розробляються:											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
ГОРОДИЛЕЦЬКЕ		Волинська обл., Турійський р-н, 0,5 км на Зх від с. Городилець, 6,0 км на Пд Зх від м. Ковель	ТУРІЙСЬКИЙ	Крейда	тис.т	2900.73	0	0	0	0	
			Діл. Західна	Крейда		293.73	0	0	0	0	
			ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ФОМАЛЬГАУТ-ВОЛИНЬ", код 32578794; рег.№ 4057 від 17.10.2006 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 20 років.								
ЛУКІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПАН КРЕЙД", код 40514966; рег.№ 6161 від 15.12.2016 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.		Волинська обл., Турійський р-н, Сх. ок. с.м.т. Луків, 1-1,5 км на ПдЗх від з.ст. Мацеїв	ТУРІЙСЬКИЙ	Крейда	тис.т	10508.8	0	0	0	0	
Родовища, що не розробляються:											
Назва родовища та дан про надрокористувача	і	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
		Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
ГОРОХІВСЬКЕ		Волинська обл., Горохівський р-н, 2-5 км на ПдЗх від м. Горохів, 2,5 км на ПдЗх від з.ст. Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Крейда	тис.т	2137	0	0	0	0	
ЛИЩЕНСЬКЕ		Волинська обл., Луцький р-н, 1,5 км на ПнСх від с. Лише, 18 км на ПдСх від з.ст. Луцьк-Східний	ЛУЦЬКИЙ	Крейда	тис.т	2015	0	0	0	0	
НАТАЛИНСЬКЕ		Волинська обл., Горохівський р-н, 1,5 км на ПдСх від с. Наталина, 7 км на ПдСх від з.ст. Сенкевичівка	ГОРОХІВСЬКИЙ	Крейда	тис.т	731	0	0	0	0	
ПОЖАРКІВСЬКЕ		Волинська обл., Рожищенський р-н, 1,5 км на Пд від с. Пожарки, 9 км на ПнЗх від з.ст. Рожищев	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Крейда	тис.т	607.91	0	0	0	0	
САРНІВСЬКЕ		Волинська обл.,	ЛУЦЬКИЙ	Крейда	тис.т	2220	0	0	0	0	

	Луцький р-н, 1,5 км на ПдСх від с. Сарнівка, 25 км на Зх від з.ст. Луцьк									
ЮЛЯНІВСЬКЕ	Волинська обл., Ківерцівський р-н, 5 км на ПдЗх від з.ст. Ківерці, ПнЗх ок. с.	КІВЕРЦІВСЬКИЙ Діл. Ділянка	Крейда	тис.т	5911	0	0	0	0	
			Крейда		1607	0	0	0	0	(

Назва родовища та дані про надзакористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	Юляни	Північно-Західна								
		Діл. Ділянка №2	Крейда		4304	0	0	0	0	(

Державний баланс запасів корисних копалин 66 Пісок будівельний										
Родовища, що розробляються:										
Назва родовища та дані про надзакористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
ЗВІНІЯЧІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СЕНД БУД", код 42542251; рег.№ 6690 від 01.05.2023 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Луцький р-н, Пн Сх окоп. с Звіняче	ЛУЦЬКИЙ	Пісок для бетону та благоустрою, рекультивації і планування	тис. куб.м	42	0	0	0	0	
ЗГОРАНСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БУДІВЕЛЬНИК", код 13361478; рег.№ 5245 від 16.12.2010 р. (Видобування корисних копалин) на 17 років.	Волинська обл., Любомльський р-н, 3 км на Пд від с. Згорани, 12 км на Пн від м. Любомль	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва	тис. куб.м	45.92	0	0	39.77	3.03	42.
КОПИЛІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МІКС І Д", код 35683914; рег.№ 5754 від 05.04.2013 р. (Видобування корисних копалин) на 15 років.	Волинська обл., Маневицький р-н, 0,7 км на Пн від с. Копилля	МАНЕВИЦЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва, буд. розчинів та благоустрою	тис. куб.м	107.74	0	0	0	0	
КУЛЬЧИНСЬКЕ	Волинська обл., Ківерцівський р-н, 0,5	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Пісок для силкатної цегли	тис. куб.м	7198.4	8800	0	6.2	.5	6.

	км на Пн Зх від с. Кульчин, 12 км на Зх від з. ст. Ківерці	Діл. Розвідка 1966 р.	Пісок для силікатної цегли		986.95	0	0	0	0	(
		Діл. Серхів ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КУЛЬЧИНСЬКИЙ СИЛІКАТНИЙ ЗАВОД", код 5466878; рег. № 2546 від 21.09.2001 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 30 років.	Пісок для силікатної цегли		1775.45	0	0	6.2	.5	6.7
		Діл. Валер'янівка	Пісок для силікатної цегли		1926	0	0	0	0	(

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
		Діл. Чорний ліс	Пісок для силікатної цегли		0	5600	0	0	0	(
		Діл. Рудки	Пісок для силікатної цегли		0	3200	0	0	0	(
		Діл. Валер'янівка (Південна частина) ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛЕНД БУД СЕРВІС", код 42163981; рег. № 6692 від 04.05.2023 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 20 років.	Пісок для силікатної цегли		2510	0	0	0	0	(
МЕЛЬНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВОЛИНЬСЕРВІСБУД", код 39734726; рег. № 6406 від 12.06.2020 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Ковельський р-н, 1 км на Зх від с. Мельниця	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для благоустрою, рекультивації та планування	тис. куб.м	140.77	0	0	74.46	2.6	77.0
НОВОУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РЕНТЛЕНД ГРУП", код 42714605; рег. № 6645 від 23.09.2022 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Маневицький р-н, між. сс. Новоукраїнка та Мар'янівка	МАНЕВИЦЬКИЙ	Пісок для бетону та благоустрою, рекультивації і планування	тис. куб.м	430.7	729.4	0	0	0	
НОСАЧЕВИЧИВСЬКЕ Родовище на балансі ФОП Котюк Сергій Сергійович	Волинська обл., Рожищенський р-н, 8 км на Пн Сх від м. Рожище	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва, буд. розчинів та благоустрою	тис. куб.м	130.5	0	0	14	1.5	15.

ОМЕЛЬНЕНСЬКЕ ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЛУЦЬКИЙ ДОМОБУДІВЕЛЬНИЙ КОМБІНАТ", код 30089004; рег.№ 5242 від 08.12.2010 р. (Видобування корисних копалин) на 16 років.	Волинська обл., Ківерцівський р-н, 2,5 км на Пд Сх від с. Омельне, 19 км на Пн Сх від р/ц Ківерці	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва	тис. куб.м	201.8	0	0	0	0	
ПІДКАСІНЬ ПРИВАТНА ФІРМА "ТЕХНІКА", код 13366858; рег.№ 5475 від 01.02.2012 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Маневицький р-н, 1,2 км на Зх від с. Копилля	МАНЕВИЦЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва, буд. розчинів та благоустрою	тис. куб.м	308.09	0	0	45.4	7.8	53.
РАДОШИНСЬКЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСКА ЗАЛІЗНИЦЯ", код 40075815; рег.№ 4662 від 28.12.2007 р. (Видобування	Волинська обл., Ковельський р-н, 1,5 км на Пд Зх від с. Радошин 10 км на Пн Зх від з. ст. Любитів	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва	тис. куб.м	1147.37	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
корисних копалин) на 28 років.		Діл. №2 АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСКА ЗАЛІЗНИЦЯ", код 40075815; рег.№ 4662 від 28.12.2007 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 28 років.	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва		1147.37	0	0	0	0	(
СЕРЕХОВИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВОЛИНЬБУДМАТЕРІАЛИ", код 43629599; рег.№ 6576 від 13.10.2021 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Старовижівський р-н, 4 км на Зх від с. Сереховичі, 22 км на Пн Зх від м. Ковель	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Пісок для бетону гідротехнічного	тис. куб.м	4864	0	0	0	0	
СЕРЕХОВИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РЕНТЛЕНД ГРУП", код 42714605; рег.№ 6244 від 06.02.2018 р. (Видобування корисних копалин) на 14 років.	Волинська обл. Старовижівський р-н, 2,8 км на Пн Зх від с. Сереховичі (д-ка №1), 2,1 км на Пн Зх від с. Сереховичі (д-ка №2).	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ Діл. № 1 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РЕНТЛЕНД ГРУП", код 42714605; рег.№ 6244 від 06.02.2018 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 14 років. Діл. № 2 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "РЕНТЛЕНД ГРУП", код 42714605; рег.№ 6244 від 06.02.2018 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 14 років.	Пісок для бетону, дорожнього будівництва Пісок для бетону, дорожнього будівництва	тис. куб.м	280.3 53.9 226.4	0 0 0	0 0 0	76.2 76.2 0	7.5 7.5 0	83. 83.7 (

СОКІЛЬСЬКЕ	Волинська обл., Рожищенський р-н, 1 км на Пд Зх від с. Сокіл	РОЖИЩЕНСЬКИЙ Діл. Західна ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НАДРА", код 21749506; рег.№ 6681 від 22.03.2023 р. (Видобування корисних копалин) терміном на 20 років. Діл. Східна	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	1145.51	0	0	0	0	
			Пісок для силікатної цегли		914.1	0	0	0	0	(
			Пісок для силікатної цегли		231.41	0	0	0	0	(

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
СОКІЛЬСЬКЕ 2 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НАДРА", код 21749506; рег.№ 5491 від 13.03.2012 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл, Рожищенський р-н, 2 км на Пд Зх від с. Сокіл, 12 км на Пн Сх від р/ц Рожище	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва та благоустрою	тис. куб.м	826.33	0	0	15.5	2.42	17.9
ШКУРАТИВСЬКЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КОВЕЛЬСЬКИЙ ПІЩАНИЙ КАР'ЄР", код 43370805; рег.№ 6643 від 09.09.2022 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Ковельський р-н, 3,0 км на Пн від с. Шкурат	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва, буд. розчинів та благоустрою	тис. куб.м	360	0	0	0	0	

Родовища, що не розробляються:										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
ВАЛЕР'ЯНІВСЬКЕ 2	Волинська обл., Рожищенський р-н, Сх ок. с. Валер'янівка	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва	тис. куб.м	116.9	0	0	0	0	
ГЕКТАРІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 1 км на Зх від с. Гектари, 45 км на Пд Сх від м. Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів	тис. куб.м	851	0	0	0	0	
ГОРОДИЛЕЦЬКЕ	Волинська обл., Турійський р-н, 0,6 км на Зх від с. Городилець, 6 км на Пд Зх від м. Ковель	ТУРІЙСЬКИЙ	Пісок для силікатних блоків, цегли	тис. куб.м	3066.02	0	0	0	0	
			Діл. Західна Пісок для силікатних блоків, цегли		79.02	0	0	0	0	(
			Діл. Резерв Пісок для силікатних блоків, цегли		2987	0	0	0	0	(
ДОВГОНОСИ-КЛЕВЕЦЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, 12 км на Пд Зх від м. Ковель	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	536	0	0	0	0	
ЗАМОСТІВСЬКЕ	Волинська обл., Маневицький р-н, 0,5-1 км на північ від с. Замостя, 25 км на Пн від м. Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Пісок для благоустрою, рекультивації та планування	тис. куб.м	201	0	0	0	0	

ЗАРУДЧИНСЬКЕ	Волинська обл., Любешівський р-н, 2 км на Пн від с. Зарудчі, 30 км на Пн Сх від з. ст. Камінь-Каширський	ЛЮБЕШІВСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	359	0	0	0	0
ЙОСИПОВА ГОРА	Волинська обл., Ратнівський р-н, 2,2 км на Зх від сс. Тур, Заболоття, 1 км на Сх від автошляху Брест-Ковель	РАТНІВСЬКИЙ	Пісок для благоустрою, рекультивації та планування	тис. куб.м	4752	0	0	0	0
КАМІНЬ-КАШИРСЬКЕ	Волинська обл., Камінь-Каширський р-н, 3 км на Пн Сх від м.	КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	2197	0	0	0	0

Назва родовища та дані про надокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			А+В+С1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
	Камінь-Каширський									
КОВЕЛЬСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, Пн ок с. Вербка	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів	тис. куб.м	282	0	0	0	0	
КРИЖІВСЬКЕ	Волинська обл., Рожищенський р-н, 1 км на Пд Зх від с. Крижівка, 12 км на Пн від смт. Рожище	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів	тис. куб.м	841.43	0	0	0	0	
КУЛЬЧИНСЬКЕ 2	Волинська обл., Ківерцівський р-н, Сх ок. с. Кульчин, 9 км на Зх від з. ст. Ківерці	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	4595.5	0	0	0	0	
ЛУКІВСЬКЕ	Волинська обл., Рожищенський р-н, Сх ок. с. Луків, 1,6 км на Пн Сх від з. ст. Рожище	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів	тис. куб.м	1248	0	0	0	0	
МАНЕВИЦЬКЕ	Волинська обл., Маневицький р-н, Пн З ок. с. Маневичі, 1 км на Пн Зх від з. ст. Маневич	МАНЕВИЦЬКИЙ	Пісок для силікатних блоків	тис. куб.м	197	0	0	0	0	
НЕЗВІРІВСЬКЕ 1	Волинська обл., Рожищенський р-н, 0,4 км на Пд від с. Незвір	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва	тис. куб.м	391	0	0	0	0	
ОЗЮТИЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Локачинський р-н, 1,5 км на Пд від с. Озютічі	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Пісок для будівельних розчинів та дорожнього будівництва	тис. куб.м	147.14	0	0	0	0	
ПІДКАСИНЬ-3	Волинська обл., Луцький р-н, 1,3 км на Зх від с. Копилля	ЛУЦЬКИЙ	Пісок для благоустрою, рекультивації та планування	тис. куб.м	234	0	0	0	0	
РАДОШИНСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, 20 км на Пд Сх від м. Ковель	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для бетону, будівельних розчинів	тис. куб.м	2153	0	0	0	0	
РАДОШИНСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, 20 км на Пд Сх від з. ст. Ковель	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для бетону, будівельних розчинів	тис. куб.м	3292	0	0	0	0	
РАДОШИНСЬКЕ 2	Волинська обл., Ковельський р-н, 24 км на Пд Сх від м. Ковель, 1,5 км на Пн Зх від с. Радощин	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для дорожнього будівництва	тис. куб.м	473	0	0	0	0	
РАТНІВСЬКЕ	Волинська обл., Ратнівський р-н, 8 км на Зх від смт Ратне, 14 км на Пд Сх від з. ст. Заболоття	РАТНІВСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	4410	0	0	0	0	
РОЖИЩЕНСЬКЕ	Волинська обл.,	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Пісок для бетону	тис. куб.м	909	0	0	0	0	

	Рожитенський р-н, 2,5 км на Пд Зх від з. ст. Рожити									
СИРНИКІВСЬКЕ	Волинська обл., Луцький р-н, 0,5 км на Пн від с. Сирники, 14 км на Пн Зх від м. Луцьк	ЛУЦЬКИЙ	Пісок для благоустрою, рекультивації та планування	тис. куб.м	53.5	0	0	0	0	
СОКУЛЬСЬКЕ	Волинська обл., Рожитенський р-н, 15 км на Пн від з. ст. Рожити	РОЖИТЕНСЬКИЙ	Пісок для бетону	тис. куб.м	1053	0	422	0	0	

Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
СТАРО-ВИЖІВСЬКЕ	Волинська обл., Старовижівський р-н, 1,5 км на Зх від смт. Стара Виживка	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	9206.5	0	0	0	0	
СТАРО-КОШАРСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, 1,5 км на Сх від с. Старі Кошари	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок для силікатної цегли	тис. куб.м	1669	0	0	0	0	
ТУРОПІНСЬКЕ	Волинська обл., Турійський р-н, Зх і Сх околу с. Блаженик, Пд околу с. Туропин	ТУРІЙСЬКИЙ	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів	тис. куб.м	1008	0	0	0	0	
		Діл. № 1	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів		327	0	0	0	0	(
		Діл. № 2	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів		140	0	0	0	0	(
		Діл. № 4	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів		280	0	0	0	0	(
		Діл. № 6	Пісок для бетону, дорожнього будівництва, буд. розчинів		261	0	0	0	0	(

Державний баланс запасів корисних копалин 67 Пісок для пісочниць локомотивів										
Родовища, що не розробляються:										
Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
РАДОШІНСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, 20 км на Пд Сх від з. ст. Ковель	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Пісок	тис. куб.м	1412	0	0	0	0	

Державний баланс запасів корисних копалин 83 Сировина скляна										
Родовища, що не розробляються:										
Назва родовища та дані про надкористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
АНТОНІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 0,8 км на Пн-Зх від с. Антонівка, 35 км на Пд Сх від з. ст. Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Пісок кварцовий	тис.т	1014	0	0	0	0	
СТАРОГУТІВСЬКЕ	Волинська обл., Старовижівський р-н, 1 км на Зх Пд Зх від с. Стара Гута, 15 км на Зх Пд Зх від з. ст. Виживка	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Пісок кварцовий	тис.т	1095	0	0	0	0	

Державний баланс запасів корисних копалин 98 Сировина цегельно-черепична										
Родовища, що розробляються:										
Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. С2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
ВІЙНИЦЬКЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЗАХІД", код 20132169; рег.№ 5344 від 13.01.2011 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Локачинський р-н, 1,5 км на Сх від с. Війниця, 0,2 км на Пд та Зх від діючого Павловичівського цегельного заводу	ЛОКАЧІНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	240.19	0	0	8.05	1.12	9.1
ЛОБАЧІВСЬКЕ 2 ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАДРА ЛЮКС", код 41523070; рег.№ 6553 від 20.08.2021 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Горохівський р-н, 1 км на ПдСх від с. Лобачівка	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	509.1	0	0	12.8	0	12.
НОВО-КОРШІВСЬКЕ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЛУЦЬКИЙ ЦЕГЕЛЬНИЙ ЗАВОД №1" ЛТД, код 1284548; рег.№ 283 від 02.07.1995 р. (Видобування корисних копалин) на 33 років.	Волинська обл., Луцький р-н, 3 км на П від з.ст.Несвіч Волинський, 17 км на Пд Зх від м. Луцька	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	1778.8	949.6	0	0	0	
НОВО-КОРШІВСЬКЕ 2 МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО "ПОЛУМ'Я", код 13344310; рег.№ 5578 від 15.06.2012 р. (Видобування корисних копалин) на 20 років.	Волинська обл., Луцький р-н, 4 км на ПдСх від с.Коршів, 3 км на Пн від з.ст.Несвіч-Волинський, 12 км на ПдЗх від м. Луцька	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	726.54	0	0	30.45	1.41	31.8
ПОТОКІВСЬКЕ	Волинська обл., Старо-Вижівський р-н, 1,5 км на Сх від с. Дубечно, 3,2 км на Пн Сх від з.ст Кримно	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Глина	тис. куб.м	956.51	0	0	0	0	
			Суглинок	тис. куб.м	1303.22	0	0	0	0	
			Діл. ділянка № 1		577	0	0	0	0	0
			Суглинок		1172	0	0	0	0	0
			Діл. Основна		379.51	0	0	0	0	0
			Суглинок		131.22	0	0	0	0	0
ПУСТОМИТІВСЬКЕ Родовище на балансі Приватне підприємство "Бетакс"	Волинська обл., Горохівський р-н, 1,5 км на ПнЗх від с. Пустомити	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	109	0	0	0	0	

Родовища, що не розробляються:

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабаланс	добуток	Втрати	Всього
АРСЕНОВИЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Ковельський р-н, Пн ок с.Арсеновичі, 26 км на Сх від з.ст. Глоби	КОВЕЛЬСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	368	0	0	0	0	
БЕРЕСТЕЧКІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 0,4 км на Пн від с. Кутрів, 32 км на Пд Сх від з.ст.Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	860	0	0	0	0	
БРАНИВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, Сх ок с.Брани, 12 км на Пд Зх від м.Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	985	0	0	0	0	
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКЕ	Волинська обл., Володимир-Волинський р-н, 3 км на Сх від м.Володимир-Волинський	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	288	0	0	0	0	
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКЕ (СУХОДОЛ)	Волинська обл., Володимир Волинський р-н, 1 км на Пн Сх від с. Суходоли, 9 км на Пд Зх від з.ст. Володимир-Волинський	ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	5059	0	0	0	0	
ГАЛУЗІЇВСЬКЕ	Волинська обл., Маневицький р-н, 0,2 км на Пд Сх від с. Галузія, 17 км на Пн Сх від з.ст.Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	194	0	0	0	0	
ГОРОДНЕНСЬКЕ	Волинська обл., Любомильський р-н, 2,5 км на Сх від с. Городине, 11 км на Пн Сх від з.ст.Любомиль	ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ	Глина	тис. куб.м	911	0	0	0	0	
ГОРОДОЦЬКЕ	Волинська обл., Маневицький р-н, ок. с.Городок, 12 км на Пн від з.ст.Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	378	0	0	0	0	
ГОРОХІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 3 км на Пд ок. м.Горохів, 4 км на ПнЗх від з.ст. Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	1243	0	0	0	0	
ГОРОХІВСЬКЕ 1	Волинська обл., Горохівський р-н, Пн Зх ок. м.Горохів, 9 км на Пн Зх від з.ст.Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	3292	0	0	0	0	
ДУБЕЧНІВСЬКЕ	Волинська обл., Старовижівський р-н, 2 км на Пд Сх від с.Дубечно, 2 км на Сх від з.ст.Кримно	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Глина	тис. куб.м	1474.1	0	0	0	0	
			Глина		39	0	0	0	0	(
			Глина		192	0	0	0	0	(
			Глина		1243.1	0	0	0	0	(
ЗАБОРОЛЬСЬКЕ (ТОРЧИНСЬКЕ 2)	Волинська обл., Луцький р-н, 2 км на П Зх від с.Забороль, 5 км на Зх від м.Луцьк	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	5309	0	0	0	0	
ЗВИНЯЧЕНСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 1 км на Пд Сх від с. Звиняче, 14 км на Сх від м.Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	600	0	0	0	0	

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища	Корисна	Одиниця	Запаси на кінець 2022 року	Зміни за 2022 рік
---	---------------------------	---------	---------	----------------------------	-------------------

про надкористувача	Прив'язка	Район	копалина	виміру	A+B+C1	Кат. C2	Позабал	добуток	Втрати	Всього
КАДИЩЕНСЬКЕ	Волинська обл., Ківерцівський р-н, Пд ок. с.Кадище, 2 км на Пн Зх від з.ст.Цумань	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Глина	тис. куб.м	1237	0	873	0	0	
КОНОХІВСЬКЕ	Волинська обл., Локачинський р-н, 0,5 км на Пд Зх від с.Конюхи, 25 км на Пн Зх від з.ст.Звиняче	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	909	0	0	0	0	
КОСТЮХНІВСЬКЕ	Волинська обл., Маневицький р-н, Пд ок. с.Костюхівка, 17 км на Сх від смт Маневичі	МАНЕВИЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	120	0	0	0	0	
КРУХИНІЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Локачинський р-н, Пд ок. с.Крухиничі	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	556	0	0	0	0	
ЛАВРІВСЬКЕ	Волинська обл., Луцький р-н, Пд Зх окоп. с. Лаврів, 15 км на Пд Зх від м. Луцька	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	875.6	0	0	0	0	
ЛИЩЕНСЬКЕ	Волинська обл., Луцький р-н, Пн ок. с.Лище, 9км на Пд Сх від з.ст. Луцьк	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	1082	0	0	0	0	
ЛОБАЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 0,3 км на Пд Сх від с.Лобачів, 13 км на Пд від з.ст.Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	298.79	0	0	0	0	
ЛЮБЧЕНСЬКЕ	Волинська обл., Рожищенський р-н, 0,4 км на Пд Сх від с. Любче, 4 км на Пд Зх з.ст. Переспа	РОЖИЩЕНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	820	0	0	0	0	
НИЗКИНИЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Іваничеський р-н, 3 км на Пн від з.ст.Будятичі	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Глина	тис. куб.м	149	0	0	0	0	
			Суглинок	тис. куб.м	126	0	0	0	0	
НОВОЛІШНЯНСЬКЕ (ВОЛИНСЬКЕ)	Волинська обл., Іваничеський р-н, Пн ок. с.Нова Лішня, 15 км на Пн Зх від м. Іванчі	ІВАНИЧІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	465	0	0	0	0	
НОВОЛОБАЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 0,1 км на Зх від с.Волиця Лобочевська, 14 км на Пд Сх від з.ст. Горохів	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	816	0	0	0	0	
ОЛИЦЬКЕ	Волинська обл., Ківерцівський р-н, 3 км на Сх від с.Олика	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	2121	0	0	0	0	
ОЛИЦЬКЕ (розвідка 1965р.)	Волинська обл., Ківерцівський р-н, Пн Зх ок. с. Олика, 9 км на Пд від з.ст.Олика	КІВЕРЦІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	300	0	0	0	0	
ПАВЛОВИЧІВСЬКЕ	Волинська обл., Локачинський р-н, Пд Зх ок. с.Павловичі	ЛОКАЧИНСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	637.31	0	0	0	0	
ПЕРЕМІЛЬСЬКЕ	Волинська обл., Горохівський р-н, 0,5 км на Зх від с. Переміль, 5 км на Пн Зх від смт Берестечко	ГОРОХІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	843	0	0	0	0	
РОКИТНЯНСЬКЕ	Волинська обл., Старовижівський р-н, 0.5 км на Сх від с. Рокита, 15 км на Пн від р/ц Стара Вишівка	СТАРОВИЖІВСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	1046.81	267	0	0	0	

Назва родовища та дані про надрокористувача	Місцезнаходження родовища		Корисна копалина	Одиниця виміру	Запаси на кінець 2022 року			Зміни за 2022 рік		
	Прив'язка	Район			A+B+C1	Кат. C2	Позабал	добуток	Втрати	Всього
СЕЛЕЦЬКЕ	Волинська обл., Турійський р-н, Пн Сх ок. с.Селець, 13 км на Пд Сх від з.ст.Турійськ	ТУРІЙСЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	316	0	0	0	0	
ТОРЧИНСЬКЕ	Волинська обл., Луцький р-н, Пд Сх ок. м.Торчин, 25 км на Зх від з.ст.Луцьк	ЛУЦЬКИЙ	Суглинок	тис. куб.м	3824	0	0	0	0	

**згідно інформації Держгеонадра України на підставі відомостей, що внесені ДНВП «Геоінформ України» до електронної бази даних виданих спеціальних дозволів на користування надрами станом на 30.01.2024 року.*

7.2. Система моніторингу геологічного середовища

Підземні води є складовою частиною геологічного середовища. Державна система моніторингу підземних вод – це система проведення спостережень, збирання обробки, підготовки та передавання інформації про стан підземних вод, прогнозування його змін у природних умовах та під впливом господарської діяльності та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам гідрогеологічної обстановки та дотримання вимог екологічної безпеки.

У 2006 році на території Волинської області було затверджено Державною геологічною службою України 25 спостережних пунктів (с.п.) державного рівня моніторингу підземних вод (12 с.п. – на ґрунтові води, 9 с.п. – на міжпластові, 4 с.п. – на ділянках водозаборів). У 2018 році було проведено інвентаризацію свердловин державного рівня моніторингу, в результаті якої виявлено 10 с.п. - ліквідовано, 10 с.п. – потребують прочистки до глибини заданими буріння, стан 5 свердловин - не відомий. Станом на 01.01.2019 року у робочому стані знаходиться 8 свердловин.

У попередні роки на даній території було виявлено три осередки забруднення. З 2010 року даних до ДНВП «Геоінформ України» не надходило.

Разом з тим, спостереження за екзогенними та ендегенними геодинамічними процесами на території області можуть проводити Волинська геологічна експедиція та Рівненська комплексна геологічна корпорація ДП «Українська геологічна компанія». Проте, від зазначених організації інформація, необхідна для формування щомісячного та щоквартального моніторингу стану довкілля регіону, не надходить у зв'язку з відсутністю фінансування на проведення зазначених спостережень.

7.2.1. Підземні води: ресурси, використання, якість

Прогнозні ресурси підземних вод в Волинській області складають 2639,23 тис. м³/добу з мінералізацією до 1 г/дм³.

Волинська область розташована в межах Волино-Подільського артезіанського басейну. Основний водоносний горизонт підземних питних і технічних вод приурочений до відкладів верхньої крейди, місцями в комплексі з девонськими відкладами, представлених крейдою, мергелем тріщинуватим та вапняком. За хімічним складом води гідрокарбонатні магнієво-кальцієві. У 2017 році ДКЗ України затвердила балансові експлуатаційні запаси підземних питних

вод на родовищах:

- Луцьке (ділянка Північно-Східна) у відкладах мергельно-крейдової товщі верхньої крейди у кількості 0,582 тис. м³/добу за категоріями: А – 0,175 тис. м³/добу, В – 0,175 тис. м³/добу, С1 – 0,232 тис. м³/добу;

- Павлівське (ділянка Павлівська) у відкладах мергельно-крейдової товщі верхньої крейди у кількості 0,452 тис. м³/добу за категоріями: А – 0,098 тис. м³/добу, В – 0,354 тис. м³/добу.

Сума приросту балансових експлуатаційних запасів підземних питних вод в області склала 1,034 тис. м³/добу за категоріями А+В+С1. На території області розвідані та взяті на облік балансові експлуатаційні запаси підземних питних і технічних вод, які затверджені ДКЗ СРСР, ТКЗ України, ДКЗ України на 10 родовищах, які включають 25 ділянок з експлуатаційними запасами у кількості 332,289 тис. м³/добу за сумою категорій А+В+С1 та 21,800 тис. м³/добу – за категорією С2. У 2017 році розроблялись 17 ділянок, з них використовувались 17, не розроблялись 8 ділянок.

На території області розвідані та взяті на облік балансові експлуатаційні запаси питних і технічних підземних вод, які затверджені ДКЗ СРСР, ТКЗ України, ДКЗ України по 22 ділянках з експлуатаційними запасами у кількості 329,855 тис. м³/добу за категоріями А+В+С₁ та 21,80 тис. м³/добу - за категорією С₂. Розвіданість ресурсу становить 14%.

Основні водоносні горизонти мінеральних підземних вод Волинської області приурочені до пісковиків кембрію та поліської світи протерозою, а також до відкладів верхнього девону, представлених вапняками. Мінеральні води відносяться до типу бромних, маломінералізованих без специфічних компонентів і властивостей та природно-столових. Виробуток становив 6,948 м³/добу. Одне з таких родовищ мінеральних вод – це «Лісова пісня», де на базі однойменного санаторію споруджено свердловину «Шацьк» глибиною 1258,0 м. За встановленою гідрохімічною зональністю в інтервалі глибин 1178–1252 м розкрита хлоридно-натрієва ропа з мінералізацією 70,2 г/дм³. Продуктивність свердловини незначна – 0,57 м³/год, при цьому рівень води знижується до глибини 172,0 м. Вода може використовуватися для лікувальних потреб при змішуванні з пріснішою, що циркулює у водоносних комплексах, які залягають вище.

Загалом, водозабори області працюють в сталому гідродинамічному та гідрохімічному режимі без перевищення розрахункових величин.

ВОЛИНЬСЬКА СТАН МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ										
№	Корисна копалина	Кількість родовищ (ділянок)		Одиниця виміру	Балансові запаси на 01.01.2022 р.				Погаш ено запас ів	
		Всього	Розроб- люється		всього		що розробляються		Видо- буток	В т р а - т и
					A+B+C1	C2	A+B+C1	C2		

ПІДЗЕМНІ ВОДИ*										
1	Води питні і технічні Від всього в Україні, %	26 1.71	17 1.12	тис.м3/добу	332.289 2.19	2.19	200.567		70.608 5.42	4.130 5.83
2	Води мінеральні Від всього в Україні, %	4 1.14		м3/добу	690.000 0.73		0.000 0.00			

* За даними бази даних «Державний водний кадастр» станом на 01.01.2022

7.2.2. Екзогенні геологічні процеси

У 2025 році моніторингові спостереження в межах Волинської області не проводились, тому останні дані отримані в 2021 році.

Територія Волинської області знаходиться в межах акумулятивно-денудаційних рівнин Волинського Полісся та Волинської височини. Геологічна будова, тектоніка, гідрогеологічні умови, кліматичні особливості, метеофактори обумовили широкий розвиток екзогенних геологічних процесів: карст, підтоплення, бічна ерозія, осідання денної поверхні над гірничими виробками та в районі водозаборів.

Поширення ЕГП на території Волинської області

N.º з/п	Вид ЕГП	Площа поширення, ТМСКМ²	Кількість проявів, шт	Ураженість, %
1	Карст (відклади, що здатні до карстування), з них: відкритого типу покритого типу перекритого типу	20,2 2,3 9,64 8,26	2016*	100,0 11,4 47,7 40,9
2	Підтоплення	15,6	59**	77,2
3	Лесові ґрунти, що здатні до просідання (І типу)	2,92		14,5
4	Ерозія бічна	1,99 км	17	16,1
5	Осідання на гірничих виробках	0,0262	2**	0,13

* поверхневі карстопрояви

** населений пункт

На Волинському Поліссі є всі умови для інтенсивного розвитку карстового процесу. Основними серед них є: наявність розчинних водою порід, їх водопровідність; наявність рухомих вод і їх розчинна здатність.

Інтенсивний розвиток карсту обумовлений близьким заляганням від денної поверхні крейдових відкладів. Потужність їх збільшується зі сходу на захід від декількох десятків метрів до 280-300 м (м.Любомль). Відклади крейди представлені білим мергелем, писальною крейдою та поширені на всій території області. Вони залягають вище базисів ерозії й нерідко відслонюються в долинах річок та на схилах підвищених ділянок вододілів.

Найбільше піддаються процесу карстування території з відкритим типом карсту — 2,3 тис.км² (11,4% території області) та покритим 9.64 тис.км²

(47,7%). У межах області обліковано 2016 поверхневих карстопроявів, вони розміщені, переважно, в зонах розломів, тектонічних порушень, глибоких ерозійних урізів. Серед карстових форм рельєфу найбільше розвинуті воронки та западини. Багато карстових форм, які розташовані на сільгоспугіддях, розорюються та знищуються під час проведення меліоративних робіт. Крім явно карстових форм, виявлена велика кількість понижень, які за морфологічними ознаками віднесені до западин невизначеного генезису.

На території області існує багато озер карстового походження, серед яких оз. Світязь, що має глибини до 58 м. Волинське Полісся є природно підтопленою територією, але додаткове техногенне навантаження в міських зонах (витоки з водонесучих мереж, неправильна забудова) призводить до підйому рівнів ґрунтових вод до критичних.

Сезонного природного підтоплення зазнають населені пункти, розташовані в заплавах річок та в найбільш понижених ділянках рельєфу південної частини області. Зважаючи на метеорологічні умови останніх років складається тенденція до поступового зменшення підтоплюваних територій.

Осідання земної поверхні над гірничими виробками зафіксовано в південно-західній частині Волинської області в результаті розробки покладів кам'яного вугілля в Львівсько- Волинському вугільному басейні. Тут на ділянці площею 26,2 км² відбуваються зміни напруженого стану гірських порід над виробленим простором. Зсунення та деформації гірських порід та земної поверхні при несприятливих умовах може викликати деформацію об'єктів, розташованих в зоні впливу гірських виробок. Глибина осідання земної поверхні сягає 2,5-3,0 м. В зоні підробки знаходиться місто Нововолинськ та навколишні населені пункти.

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років)

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування, тис. км ²	%	кількість карсто - проявів, од.	загальна кількість , од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа а активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2021	0,24	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2022	0,003	0,01	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2023	0,19	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2024	0,14	0,07	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2025	0,003	0,01	-	-	-	-	-	-	-	-	-

7.3. Дозвільна діяльність у сфері використання надр

Спеціальні дозволи на користування надрами надаються Державною службою геології та надр України відповідно до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 (в разі отримання спеціального дозволу без проведення аукціону) та «Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 (в разі отримання спеціального дозволу за процедурою продажу з аукціону).

Отримання дозволу на користування надрами, переоформлення, внесення змін до дозволу, продовження терміну дії повинно здійснюватись у разі виникнення підстав, передбачених чинним законодавством у сфері геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр.

Відповідно до відомостей, що обліковуються Державним науково-виробничим підприємством «Державний інформаційний геологічний фонд України» та внесені до електронної бази даних виданих спеціальних дозволів на користування надрами кількість виданих у 2025 році спеціальних дозволів на користування надрами на території Волинської області складає – 8, кількість анульованих дозволів – 3.

7.4. Геологічний контроль за вивченням та використанням надр

Здійснення державного контролю за геологічним вивченням та раціональним і ефективним використанням надр проводиться Державною службою геології та надр України.

7.5. Державна політика та заходи щодо геологічного вивчення та раціонального використання надр

2 листопада 2021 року між Державною службою геології та надр України, Волинською облдержадміністрацією та Волинською обласною радою підписаний Меморандум про співпрацю.

Відповідно до Меморандуму сторони співпрацюють із територіальними громадами області з метою геологічного вивчення та видобування корисних копалин на території регіону, залучення інвестицій та раціонального використання потенціалу надр Волині. Контрольоване використання надр області дасть можливість розвивати територіальні громади та наповнить їхні місцеві бюджети. Зокрема, йдеться про північні райони області, де є поклади корисних копалин і не має можливості розвивати сільське господарство.

8. Відходи

8.1. Структура утворення та накопичення відходів

Структура утворення та накопичення відходів — це кількісний і якісний розподіл залишків виробництва та споживання, що утворюються в результаті діяльності людини. Вона класифікується за джерелами походження, рівнем небезпеки та агрегатним станом для подальшого сортування і перероблювання.

Основним джерелом утворення відходів у Волинській області є підприємства гірничо-добувного, машинобудівного, будівельного, деревообробного комплексів.

Значний вплив на загальні обсяги утворення відходів мають процеси споживання населення, розвиток інфраструктури та господарська діяльність суб'єктів підприємництва.

Протягом 2025 року на території Волинської області утворювалися різні види відходів, у тому числі небезпечні відходи, що потребують спеціальних умов збирання, зберігання, транспортування та утилізації. До таких відходів належать відпрацьовані люмінесцентні лампи, акумулятори, нафтопродукти, шлами гальванічного виробництва. Крім того, в області утворюються відходи які є небезпечними (відходи деревообробної промисловості), а також побутові відходи.

З 09.07.2023 набув чинності Закон України від 20.06.2022 № 2320 «Про управління відходами». Згідно зі ст.17 ЗУ «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів.

Відходи поділяються на два класи:

- 1) небезпечні відходи;
- 2) відходи, що не є небезпечними.

Класифікація здійснюється відповідно до Національного переліку відходів і Порядку класифікації відходів з урахуванням Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними.

Показники утворення відходів у динаміці за 2023 - 2025 роки

Таблиця 8.2

№ з/п	Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
1	Обсяги утворення відходів:	582,493	398,474	506,787
	Промислові (у т.ч. гірничопромислові) відходи, т *	-	36,534	27,109
	Відходи за формою 14-МТП (номенклатура з 17 видів), т	-	-	-
	Небезпечні (токсичні) відходи(за формою звітності № 1 – небезпечні відходи), т	4,41	*	*
	Відходи житлово-комунального господарства, тис. м³	385,598	*	*
	Загальна кількість відходів, т	*	*	*
2	Інтенсивність утворення відходів:			

	Загальна кількість відходів на одиницю ВРП, кг/ 1 млн.грн	*	*	*
	Утворення небезпечних (токсичних) відходів I-III класів небезпеки на одиницю ВРП, кг/ 1 млн.грн**	*	*	*
	Утворення твердих побутових відходів на особу, м³/ на 1 чол.	0,001	*	*

* інформація не надається у зв'язку з відсутністю поданих Головним управлінням статистики у Волинській області статистичних даних за 2023, 2024 та 2025 роки з урахуванням Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

** інформація за 2025 рік з даними відповідно до Регіонального плану управління відходами.

8.2. Поводження з відходами (збирання, зберігання, утилізація та видалення)

На виконання вимог Національного плану управління відходами в області розроблено та рішенням Волинської обласної ради від 15 вересня 2022 року №18/8 затверджено Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2030 року (далі - Регіональний план).

Метою Регіонального плану управління відходами є - забезпечення сталого управління відходами в регіоні, а також забезпечення екологічної безпеки під час експлуатації об'єктів поводження з відходами та запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини. Регіональним планом охоплюються всі види відходів, визначені у Національному плані управління відходами до 2030 року.

Першочерговими завданнями передбачено:

- Зменшення рівня утворення відходів;
- Підвищення показника використання відходів, як вторинної сировини;
- Запровадження роздільного збору сміття;
- Зменшення кількості полігонів та сміттєзвалищ;
- Рекультивація існуючих полігонів;
- Модернізацію матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
- Підвищення ефективності використання бюджетних коштів для здійснення заходів у сфері поводження з відходами;
- Підвищення екологічної свідомості населення.

На виконання заходів Регіонального плану на території територіальних громад утворені робочі групи з реалізації Регіонального плану, а також до місцевих програм екологічного спрямування включені відповідні заходи щодо управління твердими побутовими відходами або розроблені програми поводження з твердими побутовими відходами.

Станом на 01.01.2026 року на території області, за даними територіальних громад, кількість сміттєзвалищ становить 467 одиниць, із загальною площею 79,3 га.

З 467 діючих місць видалення відходів: 11 полігонів побутових відходів та 456 сміттєзвалищ.

З 11 діючих полігонів ТПВ - 4 полігони (м. Луцьк, смт Шацьк, смт

Любешів, смт Локачі) переповнені, полігони у м. Нововолинськ, м. Ковель та м. Володимир заповнені від 80 до 100%, решта - 4 полігони спроможні на певний період (від 2 до 7 років) забезпечити потребу своїх населених пунктів у розміщенні побутових відходів.

Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ у 2025 році становить 342 од. із загальною площею 19.8 га, орієнтовний обсяг утворених побутових відходів становить 0,05 млн м³.

До кінця року було ліквідовано 327 од. несанкціонованих сміттєзвалищ із загальною площею 18.9 га, орієнтовний обсяг зібраних побутових відходів становить 0,04 млн м³.

Основним способом видалення побутових відходів в області є їх захоронення на сміттєзвалищах.

Система роздільного збирання відходів впроваджується в основному на ПЕТ- пляшки.

Частковим роздільним збиранням побутових відходів охоплено орієнтовно понад 70 % населення.

На території Луцької міської територіальної громади розміщені контейнери для збору небезпечних відходів. У 2025 році встановлено 5 контейнерів для відпрацьованих батарейок та побутових акумуляторів та 5 контейнерів - для ртутних термометрів та люмінесцентних ламп (м. Луцьк, вул. Богдана Хмельницького, 40А; м. Луцьк, вул. Івана Газюка, 13А; с. Жидичин, вул. Данила Галицького, 17; с. Княгининок, вул. Соборна, 77; с. Забороль, вул. Володимирська, 34А).

Упродовж 2025 року на території Луцької міської територіальної громади від мешканців громади зібрано 0,225 т відпрацьованих люмінесцентних лам та 0,007 т термометрів, які передано на утилізацію спеціалізованим підприємствам.

У місті Ковель розміщено 25 приймальних пунктів небезпечних відходів.

За 2025 рік Ковельською міською територіальною громадою було зібрано 0,24 т відпрацьованих батарейок, люмінесцентних ламп та термометрів.

В містах обласного значення та районних центрах діють пункти з прийому вторинної сировини. Виробничу діяльність з переробки макулатури в області здійснює ТОВ «Луцька картонно-паперова фабрика». Кількість переробленої макулатури у 2025 році на ТОВ «ЛКПФ» складає 75325,685 т, закуплено макулатури 74850,696 т.

Значна кількість небезпечних відходів, яка утворилася в 2025 році на території області була передана підприємствам, діяльність яких пов'язана із збиранням, видаленням та утилізацією відходів. Так, відпрацьовані люмінесцентні лампи, які були зібрані протягом року МП «Альфа» від підприємств і установ Волинської області, становлять 3049 шт.

Основні показники поводження з відходами I-IV класів небезпеки

Таблиця 8.3 (тис. т)

№ з/п	Показники	2023	2024	2025 **
1	Утворилося	397,9	398,474	506,787
2	Одержано від інших підприємств	355,502	*	423,958
3	у тому числі з інших країн	--		
4	Використано	251,362	*	405,577
5	Знешкоджено (знищено)	-		
6	у тому числі спалено	27,623	30,6917	*
7	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	109,971	251,362	*
8	Передано іншим підприємствам	189,429	152,611	*
9	у тому числі іншим країнам	-	-	-
10	Направлено в місця неорганізованого складування за межі підприємств	-	-	-
11	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	*	*	*
12	Наявність на кінець року у сховищах організованого складування та на території підприємств	8,730	*	*

* інформація не надається у зв'язку з відсутністю поданих Головним управлінням статистики у Волинській області статистичних даних за 2022, 2023 та 2024 роки з урахуванням Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

** інформація за 2025 рік відповідно до Регіонального плану управління відходами.

Інформація про кількість полігонів та сміттєзвалищ ТПВ, яка надана органами місцевого самоврядування станом на 01.01.2023 року (у розрізі районів та міст обласного значення), подана в таблиці 8.4.

Інформація про кількість сміттєзвалищ (полігонів) *

Таблиця 8.4

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Кількість)	Площі під твердими побутовими відходами, га	Зміни площі (+/-) у відношенні до попереднього року
1	2	3	4	5
	Полігони:	11	30,445 (проектна)	
	в тому числі:			
1	Володимирський район	3	7,79	
2	м. Ковель	4	10,26	
3	Луцький район	2	6,235	
4	м. Камінь-Каширський	2	6,16	
	Заводи по переробці твердих побутових відходів:	-	-	-

* інформація станом на 2023 рік, оскільки з 9 липня 2023 року набув чинності Закон України «Про управління відходами», відповідно до вимог якого паспортизація відходів та місць видалення відходів не передбачена.

В області існує проблема поводження з твердими побутовими відходами, яких на території області за рік накопичується близько 1,0 млн тон. Збирання побутових відходів не носить систематичного і організованого характеру.

Основним способом видалення твердих побутових відходів є їх захоронення на сміттєзвалищах, що в переважній більшості не відповідає санітарно-екологічним нормам. На даний час в області існує унітарна система збирання відходів, при якій всі побутові відходи збираються в одну ємність. Ситуацію ускладнює відсутність ефективної системи збору та формування окремих видів відходів як вторинної сировини. Як результат, на сміттєзвалище потрапляє значна кількість матеріалів, які мають високу ресурсну цінність та підлягають переробці (скло, папір, метал).

Частковим роздільним збиранням побутових відходів охоплено орієнтовно до 70% населення.

На даний час таке збирання проводиться в містах Луцьку, Ковелі, Володимирі, Нововолинську, Горохові, Ківерцях, селищах міського типу Шацьк, Локачі, Турійськ, Олика та в окремих населених пунктах області.

В окремих населених пунктах, крім ПЕТ – пляшки, ще роздільно збирається скло.

8.3. Транскордонне перевезення небезпечних відходів

Відповідно до вимог постанови Кабінету України від 17.09.2024 № 1067 «Про затвердження Порядку надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів та висновку на транскордонне перевезення відходів» суб'єкт господарювання для здійснення транскордонного перевезення відходів, передбачених частиною першою статті 43 Закону України «Про управління відходами», зобов'язаний отримати письмову згоду, а в разі перевезення інших відходів - отримати висновок.

Суб'єкт господарювання подає заяву про отримання висновку на транскордонне перевезення відходів (заяву про припинення дії такого висновку) в електронній формі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування, інформаційну систему управління відходами.

Статтею 27, 28 та 29 Закону України «Про управління відходами» передбачено, що суб'єкт господарювання у сфері управління відходами для провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами зобов'язаний:

1) мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами;

2) провадити діяльність на об'єктах оброблення відходів, які відповідають вимогам законодавства. Види відходів, що підлягають обробленню на таких об'єктах, повинні відповідати дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Видача дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та

надання відмови у видачі здійснюються безоплатно протягом 30 календарних днів з дня одержання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, заяви та відомостей і документів, передбачених цим Законом.

Враховуючи вищезазначене, інформація щодо транскордонного переміщення небезпечних відходів за 2025 рік відсутня.

8.4. Державна політика та заходи у сфері поводження з відходами

Волинською облдержадміністрацією, з урахуванням вимог Національного плану, розроблено та, рішенням обласної ради від 15 вересня 2022 року № 18/8, затверджено Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2030 року (далі - Регіональний план).

Робочою групою із реалізації Регіонального плану, утвореною наказом начальника обласної військової адміністрації від 21 травня 202 року № 526, узгоджено План заходів із реалізації Регіонального плану на 2025 рік.

Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації на підставі звітів, надісланих органами місцевого самоврядування та інших виконавців заходів Регіонального плану, проводився щоквартальний аналіз виконання Плану заходів. Узагальнена інформація за 2025 рік виглядає наступним чином.

В територіальних громадах утворені робочі групи з реалізації Регіонального плану. До місцевих програм екологічного спрямування включені відповідні заходи щодо управління побутовими відходами або розроблено програми поводження з побутовими відходами.

Крім того, на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2023 року № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами» у Горохівській, Устилузькій, Ковельській міських та Маневицькій селищній територіальних громадах розроблено та затверджено місцеві плани управління відходами, а також у Володимирській, Ківерцівській міських, Старовиживській, Ратнівській, Олицькій, Іваничівській, Любешівській, Локачинській селищних, Боратинській, Дубівській, Сошичненській сільських територіальних громадах розробляються місцеві плани управління відходами.

Положення Регіонального плану враховуються при розробці містобудівної документації: комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів, детальних планів території або оновленні та внесенні змін до них.

Облдержадміністрацією для територіальних громад проведено:

спільно з Агенцією регіонального розвитку Волинської області, за участі українських та міжнародних експертів у сфері управління відходами в режимі онлайн - нараду на тему: «Управління ТПВ Волині»;

семінар – практикум із напрацюванням пропозицій до Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2033 року (захід за підтримки швейцарсько-українського проєкту UCORD об'єднав представників обласної влади, громад, бізнесу, експертного середовища та міжнародних

партнерів).

Окрім того, представники ОДА взяли участь у робочих зустрічах, організованих Проектом UCORD, з громадами з питань формування нової системи управління відходами на території Луцького, Володимирського, Ковельського та Камінь-Каширського районів.

В грудні 2025 року відбувся підсумковий семінар за результатами роботи над Регіональним планом управління відходами у Волинській області до 2033 року, організований за підтримки Швейцарсько-українського проєкту «Згуртованість та регіональний розвиток України», UCORD.

Проводяться заходи з підвищення обізнаності з управління відходами у шкільних та дошкільних навчальних закладах, природоохоронні акції, у школах та садочках до планів роботи включено заходи щодо культури поводження з побутовими відходами та їх впливу на людину. Запроваджується збір пластикових пляшок, відпрацьованих батарейок та компостування рослинних рештків (за кошти місцевих бюджетів придбані ящики-компостери).

У навчальних закладах Луцької територіальної громади встановлено 105 шт. компостерів, проводяться позакласні заходи щодо роздільного збору відходів органіки. «Зелені» відходи (скошена трава) вивозяться в селище Рокині на приватне підприємство для компостування.

З метою зменшення кількості біовідходів, які потрапляють в природне середовище і спалюються, в місті (громаді) Горохів розроблено Індивідуальний план управління біовідходами в місті Горохів на 2025-2028 роки. План управління біовідходами буде використано як розділ Місцевого плану управління відходами Горохівської громади.

Розроблено електронний «Порадник доброго господаря» про основи та правила компостування. Інформацію щодо правил компостування біовідходів розміщено на сайті: <http://agrovolyn.gov.ua> у розділі «До відома аграріїв».

Також, в територіальних громадах запроваджено індивідуальне компостування біовідходів.

У Волинській області роботу екологічного спрямування успішно координує Волинський обласний еколого-натуралістичний центр Волинської обласної ради. На сьогодні в області працює понад 285 гуртків екологічного напрямку, до участі в яких залучено 4600 тис. вихованців з 35 територіальних громад області.

Центром проведено заходи:

акція «Зробимо планету чистою» – колективне прибирання територій та еко-освітні заходи; акція «Кругом озеро чисте за одну годину» – екологічне прибирання прибережної зони; акція «Не пали – компостуй»; акція «Друге життя відходів»; акція «Апсайклінг»; акція «Збір батарейок, скла та пластику»; акція «Зелена толока»; акція Всесвітній день прибирання «World Cleanup Day» під гаслом «Хай небо буде мирним, а Україна чистою!»; акція «Пластик – не сміття, а допомога» (збір пластикових кришечок); виховний захід з елементами тренінгу «Перші кроки до цивілізованого поводження з відходами», «Всесвітній день прибирання «Lets Do it Word»; всеукраїнська акція «День юного натураліста»; обласний зліт учнівських лісництв; всеукраїнська еколого-

патріотична гра «Паросток».

Волинським обласним еколого-натуралістичним центром Волинської обласної ради включено в навчальну програму та проведено тематичний захід «Сміття сортуй – планету рятуй», а саме інтерактивні уроки, презентації та практичні заняття з роздільного збору відходів; «Побутові відходи та їх вплив на людину».

Ковельською міською територіальною громадою розглянуто питання будівництва полігону відходів, що не є небезпечними.

Завершено виготовлення проектно-кошторисної документації «Нове будівництво полігону твердих побутових відходів в урочищі Люблинець Ковельської територіальної громади». Проектом передбачається будівництво полігону твердих побутових відходів (ТПВ) загальною місткістю 192680 м³. Потужність полігону – 20,0 тис.т/рік (100 тис. м³/рік) невідсортованих твердих побутових відходів. На території полігону встановлюється сортувальна станція, заводського виготовлення, потужністю 7 т/год, яка передбачає відбір із сміття цінної вторинної сировини з подальшою відправкою на кінцеві пункти переробки.

На даний час пройдена процедура оцінки впливу на довкілля. Отримано позитивний експертний звіт від 24 січня 2025 року № 24/01-01/25 щодо розгляду проектно-кошторисної документації на будівництво «Нове будівництво полігону твердих побутових відходів в урочищі Люблинець Ковельської територіальної громади».

У Луцькій громаді розроблено та затверджено план заходів щодо приведення об'єктів оброблення та видалення твердих побутових відходів у відповідність із встановленими вимогами. Об'єкти оброблення та видалення відходів приведено у відповідність із встановленими вимогами та законодавством. Розроблено Інструкцію з експлуатації полігону для збору твердих побутових відходів та Програму контролю та моніторингу викидів забруднюючих речовин в с. Брище, згідно яких працює сміттесортувальна станція, здійснюється дегазація, влаштовано протифільтраційний екран, систему збору фільтрату, здійснюється моніторинг накопичення фільтрату через систему оглядових колодязів та свердловин, здійснюється пересипання карт полігону ґрунтом та обваловка по периметру. Здійснюється очищення фільтрату.

За звітний період відсортовано та передано на переробку 9,66 тонн скла, 10 тонн будівельних відходів та 1,564 тонни металу.

У 2025 році виконано заходів у сфері поводження з відходами на суму 6438,906 тис. гривень, серед яких за кошти обласного та місцевих бюджетів (в т.ч. фондів ОНПС) в сумі 3930,356 тис. гривень проведено: впорядкування та ліквідацію сміттєзвалищ на території громад (2282,072 тис. гривень), переобладнання майданчиків (645,734 тис. гривень) та закупівлю контейнерів 862,75 тис. гривень, передачу Луцькою МТГ небезпечних відходів (відпрацьовані побутові батарейки та акумулятори) та відпрацьованих автомобільних шин на утилізацію (34,5 тис. гривень), розроблено 9 проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок для цілей, пов'язаних з управлінням відходами у Забродівській СТГ (105,3) та інші заходи.

Територіальними громадами області ведеться постійна робота по оновленню та модернізації матеріально-технічної бази для збору та вивезення твердих побутових відходів.

У Луцькій громаді в межах території полігону побутових відходів с.Брище працюють ущільнювач відходів BOMAG BC 972 RB-2 (57471 AC) та навантажувач телескопічний JCB 531-70 AG (5AAKGKR3464555).

Придбано 10 штук (1100 л) смітєвих контейнерів, придбано смітєвоз VOLVO з маніпулятором для обслуговування підземних контейнерів, встановлено підземні та напівпідземні контейнери на п'яти локаціях в м. Луцьк.

У Турійській ТГ- за кошти місцевого бюджету придбано смітєвоз для Турійського ЖКП.

На базі центру управління відходами «Чисте довкілля» на двох локаціях працюють зони:

для збирання меблів, які можна повторно використати у вжитку чи використати як паливо для твердопаливних котлів.

для збору одягу який був у вжитку для передачі його малозабезпеченим верствам населення.

для збору побутової техніки та ін.

Реалізовується проєкт реконструкції міських КОС, який включає будівництво цеху із зневоднення мулу. Забезпечено екологічно безпечне функціонування МВВ (розміщення осаду стічних вод) КП «Луцькводоканал». Відповідно до технологічного режиму триває вивезення мулових осадів на сільськогосподарські угіддя та звільнення мулових карт від накопиченого мулу. Новоутворені мулові осади зневоднюються на дегідраторі без зберігання на мулових картах. Проводиться обробка мулових мас біопрепаратами.

Ковельською та Луцькою міськими територіальними громадами проведено аналіз складу осадів стічних вод від комунальних очисних споруд та отримано висновки, що осад стічних вод відповідає параметрам органічного добрива. Осад з мулових майданчиків очисних споруд вивозиться на сільськогосподарські угіддя відповідно до укладених договорів.

Управління небезпечними побутовими відходами характеризується наявністю базової інфраструктури вилучення та чіткою орієнтацією на екологічно безпечне видалення або оброблення, з огляду на ризики для довкілля та здоров'я населення. На території Луцької МТГ функціонують три підприємства, що здійснюють переробку використаних автомобільних шин.

У суб'єктів господарювання, підконтрольних Держпродспоживслужбі, відходи (побічні продукти) тваринного походження накопичуються та зберігаються на спеціально обладнаних майданчиках та у морозильних камерах.

Згідно державного реєстру операторів потужностей (об'єктів), що використовуються для промислового утримання (розведення) тварин, на території області зареєстровано 225 господарств: 115 господарств утримання (розведення) ВРХ, 46 господарств розведення свиней, 13 господарств утримання коней, 10 господарств утримання ДРХ, 41 господарство із розведення птиці, функціонує 4 потужності з обробки та переробки побічних продуктів тваринного походження III категорії.

Печі-утилізатори органічних залишків встановлені на ТзОВ "Віра-1" (розведення свиней м'ясної породи) та на ТОВ "Луцька аграрна компанія" (розведення курей).

На виконання наказу Міністерства охорони здоров'я України №1827 від 31.10.2024 року «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», з метою попередження негативного впливу медичних відходів на здоров'я населення та довкілля виконано ряд заходів та завдань. Наказом генерального директора від 04 вересня 2025 року №349 -од призначено відповідальну особу за організацію системи управління медичними відходами в ДУ «Волинський ОЦКПХ МОЗ». Розроблено та затверджено схему управління відходами в ДУ «Волинський ОЦКПХ МОЗ», де визначені відповідальні особи за управління медичними відходами по структурних підрозділах, а також список осіб залучених до управління медичними відходами в структурних підрозділах установи. Розроблені та затверджені оновлені стандартні операційні процедури на кожен етап управління медичними відходами.

Відповідно до Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 - 2026», затвердженої наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами), Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2030 року, затвердженого рішенням обласної ради від 15 вересня 2021 року № 18/8, та місцевих програм екологічного спрямування у 2025 році проведено заходів на суму 6 438,906 тис. гривень, з них:

за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища в сумі 178,984 тис. гривень облаштовано майданчик для екологічного, безпечного та роздільного збирання твердих побутових відходів із заміною контейнерів у Луцькому геріатричному пансіонаті на вул. Теремнівська, 70 у м. Луцьку Волинської області

за кошти місцевих бюджетів (в т.ч. фондів ОНПС) в сумі 3930,356 тис. гривень проведено: впорядкування та ліквідацію сміттєзвалищ на території громад (2282,072 тис. гривень), переобладнання майданчиків (645,734 тис. гривень) та закупівлю контейнерів 862,75 тис. гривень, передачу Луцькою МТГ небезпечних відходів (відпрацьовані побутові батарейки та акумулятори) та відпрацьованих автомобільних шин на утилізацію (34,5 тис. гривень), розроблено 9 проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок для цілей, пов'язаних з управлінням відходами у Забродівській СТГ (105,3 тис.гривень) та інші заходи.

за власні кошти підприємств ТзОВ «БАС МОТОР» та ПрАТ «СКФ Україна» в сумі 2508,55 тис. гривень - виконано заходи щодо забезпечення екологічно безпечного збирання, зберігання та утилізації відходів.

9. Екологічна безпека

9.1 Об'єкти підвищеної небезпеки

Повний та актуальний перелік об'єктів підвищеної небезпеки (ОПН) Волинської області на 2025–2026 роки є конфіденційною інформацією з обмеженим доступом. У зв'язку з дією правового режиму воєнного стану в Україні, ДСНС та органи державної влади не публікують у відкритих джерелах точні адреси, назви підприємств та обсяги небезпечних речовин, щоб запобігти ворожим ударам по критичній інфраструктурі.

Проте вся інформація про ОПН регіону систематизована та ведеться в електронному форматі, а підприємства класифікуються за чіткими категоріями.

Усі об'єкти підвищеної небезпеки Волинської області реєструються виключно в електронному вигляді. Автоматизований облік здійснює Державний електронний реєстр об'єктів підвищеної небезпеки на базі ДСНС.

Суб'єкти господарювання Волині зобов'язані самостійно проводити ідентифікацію своїх об'єктів через особисті кабінети на порталі ДСНС.

Традиційно до об'єктів підвищеної небезпеки в регіоні належать підприємства таких галузей:

- хімічно-небезпечні об'єкти: підприємства, що використовують у виробництві або водоочищенні хлор, аміак та інші токсичні речовини (зокрема, деякі комунальні підприємства водопостачання).
- об'єкти нафтогазової та паливної галузі: великі нафтобази, склади паливно-мастильних матеріалів, газонаповнювальні станції та мережі АЗС/АГНКС.
- енергетичні об'єкти: магістральні підстанції та підприємства, що забезпечують постачання електроенергії та тепла.
- промислові та аграрні підприємства: окремі об'єкти переробної та добувної промисловості, а також великі склади зберігання рідких добрив чи засобів захисту рослин (пестицидів).

9.3. Радіаційна безпека

Найбільшу потенційну небезпеку для людини та навколишнього природного середовища при провадженні діяльності у сфері використання ядерної енергії несе використання радіоактивних матеріалів (ядерних матеріалів, радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання, радіоактивних відходів).

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби у Волинській області у зв'язку з втратою чинності Закону України № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та введенням в дію Закону України № 2573-IX «Про систему громадського здоров'я», Головним управлінням Санітарні паспорти на право експлуатації рентгенівських кабінетів (зберігання та експлуатації пересувних і переносних (палатних) рентгенівських апаратів) та Санітарні паспорти на право проведення робіт з джерелами іонізуючого випромінювання уставами та підприємствами області у 2025 році не видавались.

Радіаційних аварій або інцидентів, пов'язаних з провадженням

суб'єктами діяльності з використання радіоактивних матеріалів (радіонуклідних ДІВ) та випадків виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу на території області у 2025 році не зафіксовано.

9.3.1. Стан радіаційного забруднення території адміністративно-територіальної одиниці

До 1986 року регіон Волинського Полісся відрізнявся найнижчим рівнем антропогенного навантаження і вважався одним із найчистіших в екологічному аспекті.

В результаті аварії на Чорнобильській АЕС підвищеного радіоактивного забруднення зазнала територія трьох північних районів області – Камінь-Каширського, Любешівського і Маневицького (до проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні).

До розміщення Чорнобильської АЕС середні рівні забруднення ґрунту цезієм-137 складали 0,046 Кі/км², стронцієм - 0,037 Кі/км², аналогічними вони були і на території області. За даними радіологічних досліджень, радіоактивного забруднення зазнала вся територія області. В порівнянні з доаварійним періодом забруднення цезієм загалом по області зросло в 5-10 разів, а на території підвищеного радіоактивного забруднення – від 20 до 50 разів.

За результатами проведених досліджень по уточненню радіаційного стану на території області шляхом здійснення аерогаммаспектрозйомки у 1990 році, наземного обстеження у 1990-1993 роках усіх 1316 населених пунктів області, включаючи хутори, сільськогосподарських угідь в 192 господарствах на прощі близько 500 тис. га, лісів Держлісфонду на площі 200 тис. га міжгосподарських лісів на площі 180 тис. га, 491 водних об'єктів, було встановлено дійсний стан радіоактивного забруднення території області. Радіоактивне забруднення – це наявність або поширення радіоактивних речовин понад їх природний вміст у навколишнього середовищі та/чи на тілі людини.

Щільність забруднення ¹³⁷Cs населених пунктів області коливається від 0,2 до 2 Кі/км².

Загальна площа території області зі щільністю забруднення ¹³⁷Cs від 1 до 5 Кі/км² складає близько 60 тис.га, серед них - близько 12 тис.га сільськогосподарських угідь. Площа міжколгоспних лісових масивів зі щільністю забруднення від 1 до 5 Кі/км² складає 15,3 тис.га, з них – у Камінь-Каширському районі – 6,3 тис.га, у Любешівському районі – 3,2 тис.га, у Маневицькому районі – 4,9 тис.га, у Ковельському- 0,75 тис.га. Площа лісів Держлісфонду із забрудненням цезієм-137 складає 27,6 тис.га, з них у Маневицькому районі – 21,0 тис.га, Камінь-Каширському районі – 3,05 тис.га, у Любешівському – 3,02 тис.га (до проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні).

Радіоактивне забруднення води у річках, озерах та ставках не перевищує 0,25 пКі/л ¹³⁷Cs та ⁹⁰S 20 пКі/л при допустимих концентраціях - ¹³⁷Cs 500 пКі/л та ⁹⁰S – 100 пКі/л.

Відповідно до п.3 ст.2 Закону України «Про правовий режим території,

що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» - зона гарантованого добровільного відселення – це територія зі щільністю забруднення ґрунту понад доаварійний період ізотопами цезію від 5,0 до 15,0 Кі/км, або стронцію від 0,15 до 3,0 Кі/км², або плутонію від 0,01 до 0,1 Кі/км², де розрахункова ефективна еквівалентна доза опромінення людини з урахуванням коефіцієнту міграції радіонуклідів у рослини та інших факторів може перевищувати 1,0 мЗв (0,1 бер) за рік понад дозу, яку вона одержала у доаварійний період.

Відповідно додатку № 1 постанови Кабінету Міністрів Української РСР № 106 від 23 липня 1991 року згідно з розрахунками доз додаткового опромінення с.Галузія і Прилісне Маневицького району були віднесені до зони безумовно (обов'язкового) відселення, до зони гарантованого добровільного відселення було віднесено 64 населені пункти Камінь-Каширського району, пізніше було включено с.Кримно, 47 населених пунктів Любешівського району, 53 населені пункти Маневицького району (до проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні).

Починаючи з 1993 року, сумарна еквівалентна доза опромінення в цих населених пунктах не відповідала критерію 2 зони, тому постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2004 року № 622 до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» було внесено зміни, якими села Галузія і Прилісне колишнього Маневицького району переведено із зони безумовного (обов'язкового) відселення до зони гарантованого добровільного відселення.

На підставі експертних висновків Національної комісії з радіаційного захисту населення «Про радіологічний стан населених пунктів Волинської області» за 2012 рік, у Волинській області критерію 3 зони гарантованого (добровільного) відселення (паспортна доза більше 1 мЗв) відповідає 3 населених пункти Маневицького району: с.Галузія, с.Серхів, с.Велика Яблунька, критерію 4 зони посиленого радіоекологічного контролю (паспортна доза від 0,5 до 1 мЗв) відповідає: 14 населених пунктів Камінь-Каширського району, 4 населених пункти Любешівського району, 33 населених пункти Маневицького району (до проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні).

Відповідно до змін, внесених до статті 2 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» Законом України від 28 грудня 2014 року № 76-VIII «Про внесення змін України та визнанням такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» зону посиленого радіологічного контролю виключено із переліку зон, забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Однак, статус радіоактивно забруднених територій у Волинській області на підставі експертних висновків Національної комісії з радіаційного захисту населення «Про радіологічний стан населених пунктів Волинської області» за 2012 рік не змінено.

В межах реалізації заходів щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи в області налагоджено та проводиться постійний та дієвий контроль

за станом забруднення продуктів харчування сільськогосподарської та лісгосподарської сировини радіологами мережі радіаційного контролю України. Фінансування заходів програми «Радіологічний захист населення та екологічне оздоровлення територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Станом на 1 січня 2026 року до зони радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи відноситься 167 населених пунктів області: 55 населених пунктів у Камінь-Каширській міській раді, 41 населений пункт у Любешівській селищній раді, 36 населених пунктів у Маневицькій селищній раді, 11 населених пунктів у Прилісненській сільській раді, 12 населених пунктів у Сошичненській сільській раді Камінь - Каширського району та 12 населених пунктів у Колківській селищній раді Луцького району, яким надано статус третьої зони гарантованого (добровільного) відселення.

Радіологічний контроль за якістю продукції, що виробляється на забруднених територіях, проводили 8 радіологів державної мережі радіологічного контролю.

Протягом 2025 року проведені дослідження 14038 проб різноманітної сільськогосподарської, лісгосподарської продукції, сировини у всіх населених пунктах зони радіоактивного забруднення. Виявлено перевищення допустимих рівнів вмісту цезію-137 у 188 пробах свіжих та сухих лісових грибів.

Максимальний рівень забруднення сухих грибів цезієм-137 становив 7751 Бк/кг у с. Віл Любешівської селищної територіальної громади Камінь-Каширського району.

Кількість проведених досліджень наведено в таблиці 9.1:

Таблиця 9.1

Назва продукції	Кількість проб, що досліджено	Кількість перевищень ДР-2006	Виявлені мак. рівні забр. Бк/л,кг	Допуст. рівень забруд. згідно ДР-2006 Бк/л,кг
Молоко	4054	-	82	100
Гриби та ягоди лісові сухі	1255	105	7751	2500
Гриби та ягоди лісові свіжі	608	83	3380	500
<i>В т.ч.</i>	11643	-	-	
<i>сільськогосподарської</i>				
<i>- лісгосподарської</i>	2395	188	-	
Всього по зоні забруднення	14038	188	7751	

Слід відмітити, що рівень забруднення сухих лісових грибів залишається досить високим.

На сучасному етапі основна частина дози опромінення населення, яке

проживає на забруднених територіях, обумовлена внутрішнім опроміненням за рахунок вмісту радіонуклідів штучного походження в основних продуктах харчування (молоці, овочах, лісових ягодах і грибах). Встановлено, що надходження радіоактивного цезію до організму людини з харчовими продуктами в умовах того чи іншого населеного пункту залежить не стільки від щільності забруднення цезієм, скільки від повноти проведення протирадіаційних заходів, особливості харчового раціону. Тому, основним заходом запобігання внутрішнього опромінення є радіаційний контроль харчових продуктів і сировини, заборона виробництва та вживання місцевих продуктів з вмістом радіонуклідів вище допустимих рівнів, вилучення з раціонів харчування найбільш забруднених грибів, лісових ягід, молока, м'яса, овочів.

9.5. Державна політика та заходи з забезпечення екологічної безпеки

Екологічна безпека складається з:

- екологічного аудиту;
- моніторингу;
- прогнозу розвитку екологічної ситуації;
- екологічного менеджменту.

Серед основних заходів —ті, які спрямовані на виявлення екологічно небезпечних об'єктів і видів діяльності, природних зон і територій, що характеризуються погіршенням екологічної ситуації, з метою профілактики запобігання їх шкідливого впливу на здоров'я людини і навколишнє природне середовище. До них належать такі заходи: державна реєстрація паспортизації екологічно небезпечних підприємств і сертифікація екологічно небезпечної продукції, моделювання і прогнозування змін стану навколишнього природного середовища, інформування населення та органів державної влади про стан навколишнього природного середовища тощо.

Зокрема, інформація щодо результатів здійснення моніторингу стану атмосферного повітря, ґрунтів та водних об'єктів на території області у вигляді аналітичних довідок щомісяця та щокварталу оприлюднюється у формі публічної інформації та відкритих даних на сторінці управління офіційного вебсайту Волинської облдержадміністрації у рубриці «Стан довкілля та природоохоронна діяльність» підрубриці «Моніторинг».

Окрім того, на виконання вимог статей 25, 25¹ Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», з метою забезпечення належного інформування населення про стан довкілля, управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації здійснюється підготовка та формування Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Волинської області та Екологічного паспорта регіону за звітний період з наступним обов'язковим оприлюдненням на офіційних інформаційних ресурсах.

10. Промисловість та її вплив на навколишнє природне середовище

10.1. Структура та обсяги промислового виробництва

Хоча Волинська область є аграрною, промисловість є важливою складовою господарського комплексу. Для області – це пріоритетна і перспективна галузь, якою створюється понад 15,4 відсотків валової доданої вартості області.

Економічний потенціал області формують підприємства таких галузей промисловості: харчової, машинобудівної, деревообробної та виробництва паперу, виробництва гумових та пластмасових виробів, виробництва меблів, металургійного виробництва, текстильного виробництва та виробництва одягу, добувної і хімічної галузей.

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну понад 80 відсотків суб'єктів господарювання області відновили свою роботу, а деякі змогли наростити виробничі потужності.

Промисловий комплекс Волинської області у 2025 році демонструє адаптацію до воєнних реалій, спираючись на переробну галузь, машинобудування та деревообробку. Економічний потенціал регіону формують понад 800 промислових підприємств (з яких 119 — великі та середні, що генерують понад 90% усього випуску). Попри складні макроекономічні умови та загальнонаціональну тенденцію до незначного коливання промислового індексу (в межах 97-98% відносно попереднього року), область утримує стабільні позиції на внутрішньому та експортному ринках.

Промисловий комплекс Волині складається з кількох стратегічних напрямів:

1. Харчова та переробна промисловість — ключова складова регіону та основа його продовольчої безпеки. Сукупна річна виручка компаній у цьому сегменті на Волині становить близько 35,4 млрд грн. У 2025 році сектор посилюється завдяки запуску нових потужностей: у червні введено в експлуатацію нову стартову виробничу лінію на понад 300 робочих місць із планованим обсягом виробництва 8,6 тис. тонн (786 млн грн), де 70% орієнтовано на експорт.
2. Машинобудування та електротехніка — високотехнологічне ядро області, представлене такими гігантами, як ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна» (виробництво бортових кабельних мереж для автомобілів) та ПАТ «СКФ Україна» (виробництво підшипників). У 2025 році в цьому секторі (в межах загальноукраїнського тренду) фіксується високий попит на вимірювальні прилади, електронні компоненти, плати та електророзподільну апаратуру.
3. Деревообробна галузь та меблеве виробництво — базується на місцевих лісових ресурсах. Одним із лідерів є компанія ТОВ «Кроноспан УА» (виробництво листових матеріалів із деревини) та ТзОВ «Цунамі». За підсумками 2025 року з Волині за кордон було експортовано 339,2 тис. кубічних метрів деревини (найбільші покупці — Польща, Естонія та Нідерланди). Першість серед постачальників сировини на експорт утримує Поліський лісовий офіс ДП «Ліси України».
4. Постачання електроенергії, газу та пари — забезпечує життєдіяльність промисловості та житлового сектора. У зв'язку з реструктуризацією

енергетичного ринку, увага зміщена на енергоефективність та диверсифікацію джерел.

5. Добувна промисловість — представлена видобутком кам'яного вугілля (Волинський басейн), торфу та будівельних матеріалів.

10.2. Вплив на навколишнє середовище

Вплив промислового виробництва на довкілля вкрай негативний. У результаті виробничих процесів виникає велика кількість відходів, які повертаються в природне середовище. Промисловість здійснює забруднення всіх оболонок Землі: літосфери (захоронення шкідливих твердих відходів, зміна рельєфу: терикони, відвали, кар'єри), гідросфери (забруднення промисловими стоками), атмосфери (викиди в атмосферу), біосфери (у результаті забруднення зникає велика кількість організмів).

Основними забруднювачами повітря були підприємства харчової промисловості, сільського та лісового господарства, підприємства з видобування природного газу та нафтопереробки, а також здійснення діяльності у сфері транспорту. На них припадає понад 60% загальнообласних викидів.

10.2.1. Гірничодобувна промисловість

Добувна промисловість представлена видобутком кам'яного вугілля (Волинський басейн), торфу та будівельних матеріалів. Наразі в області триває реалізація Плану дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону до 2030 року, що передбачає поступове переорієнтування шахтарських моногородів.

Добувну галузь в промисловості Волинської області представляють чотири вугільних підприємства: шахта «Бужанська», шахта №9 «Нововолинська», шахта №1 «Нововолинська» та шахта №10 «Нововолинська».

На сьогодні в умовах військового часу ДП «Шахта №9 «Нововолинська», працюючи в режимі підготовки до ліквідації, забезпечує видобуток вугілля та вирішує ряд питань соціально правового характеру. А це - своєчасна виплата заробітної плати, погашено заборгованість по електроенергії, забезпечується сплата ПДВ, ЄСВ, здійснюється матеріальна і грошова допомога ЗСУ, загиблим та ветеранам шахти.

На шахті №1 «Нововолинська» продовжується процес підготовки до ліквідації, проводяться роботи відповідно до нормативних документів. Державним науково-дослідним, проектно-конструкторським і проектним інститутом вугільної промисловості «УКРНДІПРОЕКТ» розроблено проєкт ліквідації шахти №1 «Нововолинська».

Шахта № 10 «Нововолинська» у Волинській області у 2025 році залишалася єдиним незавершеним будівництвом та вугільним підприємством-довгобудом в Україні зі ступенем готовності близько 87–90%.

Обласною військовою адміністрацією спільно з Нововолинською, Литовезькою та Поромівською територіальними громадами сформовані та надані до Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

пропозиції до завдань та заходів з виконання проєкту Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України на період до 2030 року по Волинській області на загальну суму 41 729,6 млн гривень.

У березні 2025 року було ухвалено План дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, який охоплює питання майбутнього неперспективних та незавершених шахт краю. Питання стабільної роботи вугільних підприємств області, збереження робочих місць, вчасної оплати праці, наповнення місцевих і державного бюджетів та перспективи їх розвитку завжди в центрі уваги обласної військової адміністрації.

Загалом, добувна промисловість і розроблення кар'єрів на Волині у 2025 році представлена видобутком бурштину, торфу, будівельних матеріалів (пісок, щебінь, крейда, глина) та геологорозвідкою перспективних мінералів.

10.2.2. Металургійна промисловість

Основу металургійного напрямку та ливарного виробництва на Волині формують локальні приватні компанії:

- ТОВ «Завод «Промлит» (м. Нововолинськ) — спеціалізується на литті чорних і кольорових металів, є частиною Західної ливарної групи. ТОВ «Завод «Промлит» займається литтям кольорових і чорних металів, а саме: полотен пластинчастих живильників, церковних дзвонів, чанів для купання. Відпрацьована технологія виготовлення дзвонів вагою від 0,5 до 8000 кг. Підприємство брало участь у міжнародних виставках Польщі та інших країн.

За 25-літню історію виготовлення дзвонів завод став відомим не тільки в регіоні, а й далеко за межами України. Дзвони підприємства з величчю звучать у всіх єпархіях України (в т.ч. Золотоверхому Михайлівському соборі, чоловічому Свято-Троїцькому монастирі), в Білорусії, Грузії, Польщі, Франції, Канаді, Чехії, США, Словаччині, Молдові.

У 2025 році підприємство продовжувало розширювати свою виробничу інфраструктуру (зокрема оформлення та викуп земельних ділянок під виробничими корпусами) та інтегрувати елементи зеленої енергетики завдяки сонячним потужностям.

- ТОВ «Завод «Горсталь» (м. Горохів) — спеціалізується переважно на чавунному литті та обслуговуванні машинобудівних потреб регіону.

- ПАТ «Нововолинський ливарний завод» - один з найбільших ливарних заводів західного регіону України з понад 45-річним досвідом. Підприємство займається сталевим, чавунним, кольоровим металевим литвом, відливанням дзвонів, переплавом брухту чорних та кольорових металів. Завод забезпечує повний цикл виробництва сталевого та чавунного литва, а також деталей для залізничного транспорту й машинобудування. На підприємстві впроваджено та сертифіковано систему управління якістю.

- ТОВ «Механічно-ливарний завод» займається литвом з чорних та кольорових сплавів, виготовлення запчастин до гірничорудної, кранової, авто та сільськогосподарської техніки. Орієнтований на дрібносерійне та індивідуальне лиття металів (сталь, чавун, алюміній, мідь) з подальшою токарно-фрезерною обробкою.

- ТОВ «Промтехносплав-КР» — входить до лідерів ніші кольорової металургії та виготовлення сплавів у Волинській області.

Обробку листового металу, профілювання та штампування здійснюють:

- ТОВ «Сталь Волинь» та ТОВ «Скулин Профіль» — потужні заводи з холодного штампування, гнуття та порізки листового металу. Вони забезпечують регіон будівельними металоконструкціями та профілями, продемонструвавши значні обсяги доходу за звітні періоди.

- ТОВ «Ренопласт» — представник волинського металообробного сектору, залучений у випуск металевих виробів промислового призначення.

- ТОВ «Армакс МГ» (м. Ківерці) — завод, що закриває потреби у лазерній порізці, професійному зварюванні та виготовленні нестандартних металоконструкцій (у тому числі з нержавіючої сталі).

Серед суміжних заводів (великі споживачі металопрокату), які формально відносяться до машинобудування, але мають власні потужні металообробні комплекси:

- ПАТ «СКФ Україна» (м. Луцьк) — єдиний в Україні завод із випуску конічних та голчастих роликів підшипників, що потребує тонкої та високоточної металургійної обробки спецсталей.

- СП ТОВ «Модерн-Експо» (м. Луцьк) — міжнародний виробник торгового обладнання, який використовує тисячі тонн металопрокату для штампування, гнуття та зварювання стелажних систем.

10.2.3. Хімічна та нафтохімічна промисловість

Регіональний хімічний комплекс орієнтований здебільшого на виробництво готової споживчої продукції, пластмас та обслуговування аграрного сектору. Оскільки великих нафтохімічних комбінатів первинного синтезу (як у сусідній Рівненській чи Черкаській областях) на Волині немає, місцеві підприємства здебільшого переробляють готову чи імпортну сировину.

Провідним осередком промисловості є місто Луцьк, де зареєстровано 119 компаній та ФОП, що працюють у хімічному секторі.

Виробничий потенціал області у 2025 році розподілявся за такими ключовими сегментами:

1. Виробництво пластмасових та гумових виробів: виготовлення тари, пакування, ПВХ-профілів та побутових виробів із пластику.

Цей сегмент генерує основний виробничий виторг хімічного сектору регіону. ТОВ «ПЛАСТХІМ УКРАЇНА» - це абсолютний лідер хімічної галузі Волині за обсягами реалізації. У 2025 році компанія задекларувала рекордну виручку у розмірі понад 1,51 мільярда гривень. Підприємство спеціалізується на виробництві гнучких пакувальних матеріалів та виробів із пластмас.

2. Лакофарбова продукція та побутова хімія: виробництво будівельних сумішей, фарб, лаків та засобів очищення.

ТОВ «ТЕРІХЕМ ТЕРВАКОСКИ» це друге за масштабами хімічне підприємство області з річним виторгом близько 664,6 мільйона гривень. Компанія є потужним виробником високоякісних конденсаторних поліпропіленових плівок.

ПрАТ «Західна промислова група»: відомий локальний виробник побутової хімії, пластиліну, акварельних фарб, гуаші та різноманітних виробів із пластику для дітей і побуту.

3. Паливно-енергетичний та нафтопродуктовий сектор: нафтохімія в області представлена не переробними заводами, а потужними трейдинговими та логістичними структурами. Компанії фінансово-промислової групи «Континіум» (мережа АЗК WOG: ТОВ «Петрол Партнер», ТОВ «Вест Петрол Маркет») у 2025 році знову увійшли до переліку найприбутковіших підприємств як Волині, так і всієї України, забезпечуючи постачання пального та нафтопродуктів.

10.2.4. Харчова промисловість

Харчова та переробна галузь нашої області – це вагомий сектор промислового потенціалу, безпосередній інвестор аграрного бізнесу, визначальна бюджетно-формуєча складова. Її частка у загальному обсязі реалізації промислової продукції регіону становить більше чверті. Галузь представлена підприємствами хлібопекарської, м'ясної, молочної, кондитерської, спиртової та іншої спеціалізації. Значна частина виробництва орієнтована на експорт.

За січень-вересень 2025 року експорт продукції харчової та агропродукції становив 320,2 млн доларів США (36 % від загального експорту області), імпорту – 87,0 млн доларів США (5% імпорту), що забезпечило позитивне сальдо зовнішньої торгівлі в розмірі 233,2 млн доларів США.

Серед основних країн-партнерів – країни Європейського Союзу, Близького Сходу, Середньої Азії, а також Північна Америка. Географічне розташування Волині, розвинена логістична інфраструктура та прикордонне положення є додатковими конкурентними перевагами для просування продукції на зовнішні ринки.

Активна участь підприємств області у міжнародних виставкових заходах сприяє зміцненню позицій волинської продукції на зовнішніх ринках.

Провідні українські компанії представили свою продукцію на міжнародній виставці BIOFACH 2025 у м. Нюрнберг (Німеччина). Учасником українського колективного стенду було і волинське органічне підприємство – ТОВ «Торіс», яке презентувало заморожені органічні ягоди.

На світовій продовольчій виставці Gulfood 2025 у м. Дубай (ОАЕ) цього року було вперше представлено Національний молочний стенд України. Серед п'яти учасників – ТзОВ «Ратнівський молокозавод».

У лютому 2025 року ПрАТ «Луцьк Фудз» на виставці Gulfood 2025 у м. Дубай (ОАЕ) вперше презентувало продукцію ТМ «Руна», зокрема томатні соуси, що викликали зацікавлення серед представників роздрібних мереж Канади.

20-21 травня цього ж року компанія «Луцьк Фудз» уже традиційно представляла українську бакалійну продукцію в Амстердамі на щорічній міжнародній виставці PLMA «World of Private Label», що зібрала понад 32 тисячі професіоналів галузі з більш ніж 120 країн світу. Особливої уваги

отримав майонез 67% і став справжнім фаворитом серед відвідувачів. Представники з Британії, Литви, Нідерландів і Бельгії виявили особливий інтерес до продукції підприємства, а з Румунії – одразу замовили всі позиції лінійки «Соуси країн світу», як зразки для своєї країни.

Бренд преміальної української горілки Ukrainian Spirit (ТОВ «Вест Вей») отримав престижні нагороди на одному з найавторитетніших світових дегустаційних конкурсів — Wine & Spirits Tasting Competition 2025 (США): «DOUBLE GOLD MEDAL» за продукт Ukrainian Spirit Класична та «BRONZE MEDAL» за Ukrainian Spirit Перцівка. Компанія також представила свою продукцію на виставці ProWein 2025 (м. Дюссельдор) – провідній світовій виставці алкогольної продукції, яка є ключовою платформою для зустрічей виробників, дистриб'юторів та експертів індустрії.

Переробні підприємства є основою економіки регіону та інвестують у розвиток області, створюють робочі місця і демонструють приклад відповідального бізнесу.

У 2025 році в області реалізовано низку важливих інвестиційних ініціатив: всього за 30 місяців після ухвалення інвестиційного рішення, компанія Nestlé запустила у с. Смолигів Торчинської громади лінію виробництва вермішелі швидкого приготування. Особливістю є те, що підприємство виросло з нуля – це було першим подібним досвідом для компанії в Україні.

Стартова виробнича лінія вже введена в експлуатацію в червні 2025 року. Це понад 300 робочих місць із конкурентною заробітною платнею, суттєвий внесок у бюджет через сплату податків та стартовий майданчик для подальшого розширення виробництва. Обсяги річного виробництва – 8,6 тис. тонн (786 млн грн), з яких 70% – на експорт. Проєкт реалізується у межах формування європейського регіонального хабу компанії, у якому буде створено 1500 робочих місць. Будується друга черга – цех для виготовлення спецій. Загальна сума інвестицій – понад 2 млрд грн (42 млн швейцарських франків).

ТОВ «ОПОС-ТОРГ» відкрило новий виробничий хаб, який включає два напрями – заморожені напівфабрикати для людей та сублимовані ласощі для тварин під брендом Cosset. 60% продукції орієнтовано на експорт до країн ЄС, Великої Британії, Канади, країн Бенілюксу, Скандинавії та Балтії. Інвестовано понад 5,5 млн євро, також взяла кредит за програмою «5-7-9%». Підприємство створить 30 робочих місць, а вже наступного року розраховує сплатити понад 15 млн грн податків.

Компанія Avesterra Group на базі ПрАТ «Володимир-Волинська птахофабрика» відкрила новий переробний завод потужністю 13 500 бройлерів на годину. Загальна площа – майже 30 тис. м², підприємство обладнане сучасними очисними спорудами із мембранною фільтрацією (потужністю 3500 куб.м/добу). Інвестовано 60 млн євро.

Компанія Avesterra Group входить до топ-4 виробників курятини в Україні, забезпечує роботою понад 1500 працівників та продовжує інвестувати у розвиток виробничих потужностей.

Компанія Avesterra Group (ТОВ «Луцька аграрна компанія») увійшла до

переліку лідерів серед виробників м'яса і м'ясної продукції за обсягами сплачених податків у 2025 році. За 2025 рік підприємства компанії сплатили до державного та регіонального бюджетів близько 500 млн грн податків.

Також до рейтингу кращих платників податків, які роблять неоціненний внесок в бюджет нашої країни серед виробників м'яса і м'ясної продукції за 2025 рік, увійшли ще два волинських підприємства ТОВ «Дмитрук-Фудз» та ФГ «Поляна М».

З метою розвитку малого і середнього бізнесу в харчовій та переробній галузі, підприємства області активно користуються інструментами державної підтримки. Упродовж 2025 року два місцевих виробники (ТОВ «ОПОС-ТОРГ» і ПП «Голуб») отримали грантову підтримку на розвиток переробних підприємств на загальну суму 13,6 млн гривень, що дозволило створити додатково 20 робочих місць.

Вагомий внесок в економічний потенціал та розвиток харчової та переробної галузі області роблять такі підприємства як: ПрАТ «Теремно Хліб», ПрАТ «Луцьк Фудз», ТОВ «Волиньхолдінг», ТДВ «Рожищенський сирзавод», ТОВ «Вілія-продукт», ТзОВ «Птахокомплекс «Губин», ТОВ «Луцька аграрна компанія», ТОВ «Дмитрук-Фудз», ФГ «Поляна М», ТОВ «Вербена», ТзОВ «Забіяка», ТОВ «Вест Вей» та інші.

10.3. Державна політика та заходи з екологізації промислового виробництва

Екологізація промислового виробництва Волині у 2025 році була спрямована на впровадження енергоефективних технологій, перехід підприємств на європейські стандарти та зменшення промислового навантаження на довкілля в умовах воєнного стану.

Протягом 2025 року великі промислові оператори області активно адаптувалися до нових вимог екологічного контролю.

На підприємствах регіону зросла потреба у фахівцях із впровадження Систем екологічного менеджменту (СЕМ) відповідно до міжнародного стандарту ISO 14001.

Заводи харчової, текстильної та деревообробної промисловості фокусувалися на ідентифікації екологічних ризиків та отриманні нових інтегрованих дозволів на викиди.

Важливою частиною екологізації виробництва Волині став розвиток екологічно чистого та органічного підприємництва. У липні 2025 року область стала майданчиком для всеукраїнських практичних тренінгів із державного контролю в органічній сфері. Провідні волинські підприємства (наприклад, «Ягоди Волині» та «Шанс-Вік») продемонстрували успішний досвід заготівлі та виробництва екологічної продукції без використання хімікатів, що суттєво знижує пестицидне навантаження на ґрунти Волині.

11. Сільське господарство та його вплив на навколишнє природне середовище

11.1. Тенденції розвитку сільського господарства

За підсумками 2025 року агропромисловий комплекс Волині продовжував працювати в умовах стабілізації та адаптації до нових економічних викликів.

Попри виклики воєнного часу, галузь демонструє адаптивність, нарощує податкові надходження та продовжує залучати інвестиції у розвиток.

Сьогодні аграрний сектор Волині — це потужна мережа виробників, що включає понад 1000 агропідприємств. Особливу роль відіграє фермерський рух: в області функціонує 700 фермерських господарств. Вагомий внесок у продовольчу безпеку забезпечують 144,6 тисячі особистих селянських господарств.

Позитивною тенденцією 2025 року стало зростання кількості суб'єктів господарювання: зареєстровано 6 нових сімейних фермерських господарств (ФОП) та 7 фермерських господарств зі статусом юридичних осіб.

Волинські аграрії завершили 2025 рік з вагомим результатом — зібрано 1,5 мільйона тонн зернових та зернобобових культур. Середня урожайність склала 55,6 ц/га.

Структура виробництва основних культур:

пшениця: 764,5 тис. тонн;

цукровий буряк: 578,5 тис. тонн;

кукурудза на зерно: 467,5 тис. тонн;

соя: 214,6 тис. тонн;

ріпак: 131,7 тис. тонн;

соняшник: 80,4 тис. тонн.

Вже закладено фундамент під урожай наступного року: озимими культурами засіяно 161,5 тис. га, що майже на 10 тис. га більше за показник минулого року. Зокрема, площі під пшеницею та тритикале становлять 140 тис га.

Виробництвом сільськогосподарської продукції в області займаються понад 1000 агропідприємств, із них – 700 фермерських господарств, а також понад 144,6 тисячі особистих селянських господарств.

Щодо розвитку тваринництва, то у господарствах усіх категорій області станом на 01 жовтня 2025 року утримувалось: 91,2 тисячі голів ВРХ в т.ч. 56,4 тисячі корів, 176,5 тисячі свиней, 9305 тисяч голів птиці.

Господарствами усіх категорій за 9 місяців 2025 року реалізовано на забій 108,5 тисячі тонн живої маси сільськогосподарських тварин, вироблено 214 тисяч тонн молока та 162 млн шт. яєць.

Станом на 01.09.2025 року усіма категоріями господарств зібрано більше 900 тисяч тонн зернових та зернобобових з площі понад 200 тис. га, середня урожайність 44,9 ц/га. За обсягами виробництва, найбільше зібрано пшениці – більше як 700 тис. тонн та ріпаку – 125,7 тис. тонн.

Площа посіву озимих культур – 161,5 тис. га (майже на 10 тис. га більше до рівня 2025 року) з них 140 тис. га пшениці та тритикале, 9,5 тис. га ячменю, 12 тис. га жита, 45 тис. га ріпаку.

Галузь тваринництва демонструє стабільність у секторі птахівництва, де поголів'я зросло на 5,8% (8,7 млн голів). У той же час, поголів'я ВРХ становить 87,2 тис. голів, свиней - 167,7 тис. голів. За 11 місяців року вироблено 249,6 тис. тонн молока та 179,7 млн штук яєць (+2%).

Важливим інвестиційним кейсом року стало фінансування капітального будівництва. Зокрема, господарство ФГ «Перлина Турії» отримало 7,8 млн грн з державного бюджету як часткове відшкодування вартості будівництва та реконструкції тваринницьких об'єктів. Такі кроки сприяють відновленню потенціалу молочного скотарства в регіоні.

Агропродукція залишається одним з головних експортних товарів області. За 8 місяців 2025 року експортовано товарів на суму 320 млн доларів США, що становить 36% від загального експорту Волині. Позитивне сальдо торгівлі агропродукцією сягнуло 2230 млн доларів США. Основу експорту (65%) складає продукція рослинництва.

Суттєво зросли доходи власників земельних паїв. Нарахована орендна плата у 2025 році склала 1,4 млрд грн, а її середній розмір за 1 га зріс до 5,2 тис. грн (на 800 грн більше, ніж торік). До бюджетів громад надійшло 202,6 млн грн ПДФО від оренди землі.

В 2025 році аграрії сплатили до бюджетів усіх рівнів 1,9 млрд грн, що на 48% (630 млн грн) більше, ніж у період 2024 році.

Пріоритетними напрямками розвитку аграрного сектору економіки області є виробництво зернових та технічних культур, картоплі та овочів, м'яса та молока.

Для підтримки агропромислового сектору, в області реалізовується Комплексна програма розвитку агропромислового комплексу Волинської області на 2023–2026 роки.

11.2. Вплив на наколишнє середовище

11.2.1. Внесення мінеральних і органічних добрив на оброблювані землі та під багаторічні насадження

Внесення мінеральних добрив у Волинській області у 2025 році стало ключовим фактором досягнення рекордного врожаю зернових і зернобобових культур на рівні 1,5 млн тонн.

Попри виклики воєнного стану, подорожчання ресурсів та складні погодні умови, аграрії регіону змогли забезпечити посіви основними поживними елементами. Загалом по Україні споживання мінеральних добрив у 2025 році перевищило 5,2 млн тонн, з яких близько 63% склав імпорт (переважно азотних добрив).

Азотні добрива (карбамід, КАС, селітра) - традиційно становили найбільшу частку в структурі весняного підживлення. Основні обсяги вносилися під ранні зернові (пшениця, ячмінь) та кукурудзу. Комплексні добрива (NPK/NP) та сульфат амонію: Застосовувалися переважно під час припосівного (стартового) внесення, де особливий акцент робився на фосфорні та сірчані компоненти для розвитку кореневої системи.

Малі й середні виробники області активно залучали безповоротну

допомогу через Державний аграрний реєстр (ДАР). Зокрема, діяли урядові програми компенсацій (до 1000 грн за гектар на купівлю комплексних мінеральних добрив українського виробництва). За кількістю аграріїв, що скористалися ДАР, Волинь посіла 3-тє місце в Україні.

11.2.2. Використання пестицидів

У 2025 році за оперативними даними усіма категоріями господарств (включаючи сільгосппідприємства) Волинської області для захисту сільськогосподарських культур було використано 978,1 тонни засобів захисту рослин (пестицидів).

З цієї загальної кількості окремо 24,8 тонни припало на біологічні препарати. Роботи зі захисту рослин в області було виконано на площі 1047,3 тис. га (в перерахунку на один слід), зокрема:

- проти бур'янів (гербіциди) — 352,5 тис. га
- проти хвороб (фунгіциди) — 347,4 тис. га
- проти шкідників (інсектициди) — 268,4 тис. га
- десикація культур — 33,3 тис. га

Дані базуються на відомостях офіційного звіту Управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби у Волинській області за підсумками діяльності у 2025 році.

11.2.3. Зрошення та осушення земель

Меліорація - це система заходів, пов'язаних із корінним поліпшенням властивостей ґрунтів і спрямованих на підвищення їхньої родючості. Внутрішньогосподарська меліоративна мережа забезпечує захист територій від затоплення і підтоплення поверхневими і паводковими водами, забезпечує зволоження пожежонебезпечних ділянок.

Загальна площа осушених земель становила 416,6 тис.га, в тому числі 236,6 тис.га осушено гончарним дренажем. Осушувально-зволожувальні меліоративні системи займають площу – 156,9 тис.га, на 47,9 тис.га побудовані польдерні системи.

Загальна протяжність відкритої мережі каналів становить 18,5 тис. км, в тому числі 4,6 тис. км міжгосподарських, 13,9 тис. км внутрішньогосподарських.

Протяжність дамб 360 км, із них міжгосподарських 288 км, внутрішньогосподарських - 72 кілометри. В складі осушувальних систем нараховується понад 800 кілометрів експлуатаційних доріг, 15252 гідротехнічні споруди, з них 2601- на балансі Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області.

Для відведення надлишкових вод з польдерних систем та заакумулювання води у водосховищах на міжгосподарській мережі функціонує 46 насосних станцій, в тому числі 44 стаціонарних.

В області нараховується 11 водосховищ загальною площею 2,166 тис.га, повним об'ємом 39,245 млн. м³, корисним - 23,59 млн. м³,

Для здійснення контролю за рівнями ґрунтових вод та меліоративним

станом осушених земель і прилеглих до них територій функціонує 1170 свердловин.

З метою забезпечення зволоження осушених торфовищ у пожежонебезпечні періоди року розроблено і було задіяно в роботі 62 схеми заакумулювання води в каналах меліоративних систем на загальній площі 20 тис. гектарів.

11.2.4. Тенденції в тваринництві

Тваринництво – особлива галузь сільського господарства, стан розвитку якої вагомо впливає на економічний потенціал агропромислового розвитку області.

Вплив тваринництва на забруднення навколишнього середовища невеликий і загроза з його боку для змін клімату незначна, оскільки спостерігається позитивна динаміка скорочення цього впливу.

Екологічне значення галузі полягає в забезпеченні землеробства органічними добривами, внесення у ґрунт яких повертає в природу значну кількість органічної маси, сприяє підвищенню його родючості, вмісту гумусу, розвитку мікрофлори. Свиначий гній після переробки личинками мух стає цінним органічним добривом, яке має нематодоцидну дію. Особливо воно цінне для закритого ґрунту. Внесення біоперегною в ґрунт зменшує чисельність галової нематоди і затримує строки її появи.

Одним із напрямів скорочення негативного впливу на довкілля полягає в утилізації відходів у сільському господарстві шляхом отримання біогазу.

Також важливим аспектом являється розвиток органічного виробництва, що забезпечує населення безпечною, екологічно чистою та високоякісною тваринницькою продукцією.

11.3. Органічне сільське господарство

Органічне сільське господарство - це цілісні системи управління сільськогосподарським виробництвом, які сприяють поліпшенню стану агроєкологічних систем, включаючи біорізноманіття і діяльність ґрунтових мікроорганізмів. Органічна діяльність полягає у повній відмові від застосування ГМО, антибіотиків, отрутохімікатів та мінеральних добрив. Це призводить до підвищення природної біологічної активності у ґрунті, відновлення балансу поживних речовин, підсилюються відновлювальні властивості, нормалізується робота живих організмів, відбувається приріст гумусу, і як результат - збільшення урожайності сільськогосподарських культур.

На Волині органічне виробництво – це 5,2 тисячі гектарів сільськогосподарських земель (органічних і перехідного періоду), на яких працюють 32 сертифікованих операторів органічної продукції, посвідчених сертифікатом «Органік стандарт».

Практично всі волинські господарства сертифіковані на виробництво продукції рослинництва, і лише ТОВ «Старий Порицьк» – на виробництво продукції рослинництва і тваринництва. Це єдине підприємство на Волині, що

виробляє органічну молочну продукцію (органічну сироварню відкрито ще у 2016 році). Саме у цьому господарстві можна побачити високотехнологічні методи органічного виробництва, які вони успішно впроваджують.

Питання органічного виробництва та органічного сільського господарства є одним з пріоритетних завдань Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року, а саме щодо популяризації споживання органічної продукції та здорового способу життя, а також диверсифікації аграрного виробництва, вирощування нішевих культур, в т.ч. органічної продукції.

12. Енергетика та її вплив на наколишнє природне середовище

12.1. Структура виробництва та використання енергії

Волинська область не має великих теплових електростанцій (ТЕС/ТЕЦ) на вугіллі. Основне виробництво електроенергії в Західній енергосистемі забезпечують Рівненська АЕС, гідроенергетика та імпорту/транзит. Волинь споживає електроенергію переважно від об'єднаної системи, з локальними джерелами. Більшу частину енергії область імпортує.

Основною енергопостачальною організацією Волинської області є ПрАТ «Волиньобленерго», яке обслуговує понад 400 000 клієнтів, 389 150 побутових та більше 14 500 юридичних споживачів. Вона забезпечує транспортування та розподіл електричної енергії до споживачів по всій території Волинської області.

12.2. Ефективність енергоспоживання та енергозбереження

Головним плановим документом розвитку Волині на довгострокову перспективу є Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року, затверджена рішенням сесії обласної ради від 12.03.2020 № 29/16.

У сучасних умовах забезпечення енергетичної безпеки та ефективного використання ресурсів в області приділяється значна увага питанням енергозабезпечення та енергоефективності, а також область має значний потенціал у сфері розвитку альтернативної енергетики.

Щорічний усереднений рівень споживання енергетичних ресурсів на Волині ~ 300 тис. тонн нафтового еквіваленту (далі – т н.е.). Загальний потенціал джерел чистої енергії Волинської області – 92,75 тис. т н.е. Отже, його можна оцінити у 31% поточного рівня споживання.

Енергія сонця. Потенціал використання сонячної енергії є невисоким. Він становить близько 0,35 тис. т н.е. у разі використання енергії сонця для нагрівання води для санітарно-гігієнічних потреб. Величина середнього річного значення радіаційного балансу, тобто сонячної енергії, засвоєної діяльним шаром земної поверхні, становить 330 кВт · год/ м². Середньорічна кількість сумарної сонячної радіації, що потрапляє на 1 м² поверхні, знаходиться в межах від 1070 кВт·год/м². Радіаційний режим території характеризується зміною тривалості сонячного сяйва в середньому за рік від 1690 – 1850 годин. Розподіл потенційної енергії сонця - 2770 МВт. Потенціал річного виробітку електроенергії - 3324 млн кВт*год/рік.

Енергія вітру. Середня багаторічна швидкість вітру на території

Волинської області змінюється від 2,5 м/с до 5,7 м/с на висоті флюгера (≈ 10 м).

Параметр моделі вертикального профілю вітру α коливається в межах 0,09-0,29.

Розрахований коефіцієнт використання номінальної потужності (КВНП) для сучасних моделей вітрових електроустановок (ВЕС) змінюється від 0,21 до 0,53. Потенціал потужності ВЕС – 7 184 МВт.

Гідроенергія (малі річки). Волинській області притаманний один з найменших значень технічного потенціалу малих річок – 0,27 %. Технічний потенціал виробітку електроенергії малих ГЕС – 3,5 млн кВт*год/рік.

Геотермальна енергія. Територія Волинської області є потенційно перспективною для використання геотермальних ресурсів. Технічний потенціал електричної потужності геотермальних ресурсів – 40 МВт. Технічний потенціал виробітку електроенергії геотермальних ресурсів – 298 млн кВт*год /рік.

Енергія біомаси. Волинська область входить в трійку областей України з найбільшими ресурсами торфу. На територіях трьох поліських областей, до складу яких входить Волинь, виявлено і розвідано 836 родовищ (38 % всіх родовищ країни), а геологічні запаси торфу становлять 1,0 млрд. т. Технічно-досяжний енергетичний потенціал твердої біомаси у Волинській області – 724 тис. т н.е./рік. Технічно-досяжний потенціал енергетичних потужностей з використанням біомаси та торфу: теплопродуктивність опалювальних печей, котлів, котелень та ТЕЦ - 1910 МВт; електрична потужність ТЕЦ – 281 МВт.

Біогаз. Технічно-досяжний енергетичний потенціал біогазу у Волинській області: біогаз з відходів агропромислового комплексу – 33 тис. т н.е./рік; біогаз з полігонів твердих побутових відходів – 4,5 тис. т н.е./рік; біогаз з осаду каналізаційних стоків – 0,7 тис. т н.е./рік.

Відходи. Потенціал використання сільськогосподарських відходів становить 32,5 тис. т н.е.

Враховуючи зазначене, пріоритетними енергоресурсами для розвитку розподіленої генерації електричної енергії у регіоні є енергія біомаси (торф), енергія вітру та сонця.

В області працює ряд підприємств, що використовують відходи деревини для виробництва теплової енергії для власних потреб.

Крім того, в області працює більше 20 промислових підприємств, які виробляють паливні брикети, пелети та гранули з відходів деревини, відходів сільського господарства (агropелети, які виготовляє ТОВ «Кліар Енерджі»), енергетичної лози, торфу тощо та реалізують їх.

На території області здійснює свою виробничу діяльність з вирощування енергетичної лози ТзОВ «СаліксЕнерджі». Енергетична лоза висаджена на земельних ділянках площею близько 1700 гектарів. На сьогоднішній день компанія має свою виробничу базу площею понад 5 га і повний комплект власної техніки, яка дозволяє забезпечити весь спектр робіт з вирощування енергетичних рослин від підготовки, висадки плантацій, догляду за ними, до промислового збору врожаю.

Пріоритетним напрямком при виробництві теплової енергії в області є скорочення та заміщення споживання природного газу.

Волинська область активно впроваджує енергоефективні заходи, особливо через державну програму «Енергодім» Фонду енергоефективності. Програма передбачає гранти на суму до 70 % вартості робіт (утеплення, модернізація систем опалення, вікон тощо). Це дозволяє зменшити енергоспоживання в будинках.

Територіальні громади області розробляють муніципальні енергетичні плани з акцентом на бюджетний сектор та вуличне освітлення.

12.3. Вплив енергетичної галузі на наколишнє природнє середовище

Волинська область вважається однією з відносно благополучних в екологічному плані в Україні завдяки високій лісистості, болотам та меншій концентрації важкої промисловості.

На зменшення викидів забруднюючих речовин (твердих частинок, двоокису сірки, оксидів азоту) та парникових газів в атмосферне повітря, запобігання (мінімізації) забруднення поверхневих і підземних вод, зменшення забруднення земель, угідь, що відводяться під енергооб'єкти, склади та відвали, рекультивація земель, зайнятих об'єктами, що вичерпали свій ресурс, для їх подальшого використання спрямована політика впровадження біоенергетичних технологій в області.

12.4. Використання відновлювальних джерел енергії та розвиток альтернативної енергетики

Волинь має добрий потенціал для відновлювальних джерел енергії завдяки рівнинному рельєфу, біомасі (деревина, солома, відходи АПК) та невеликим річкам.

Значно прискорився розвиток сонячної та біоенергетики. У 2025 році Волинська область стала лідером України за встановленням вітрогенеруючих установок загальною потужністю понад 100 МВт.

Сонячна енергетика розвивається переважно через мережеві СЕС для бізнесу та домогосподарств.

Теплопостачальними підприємствами впроваджуються заходи зі зменшення використання природного газу та підвищення ефективності теплового господарства.

В окремих громадах затверджено програми, які стимулюють мешканців багатоповерхових будинків та об'єднання співвласників багатоквартирного будинку до термомодернізації.

В області спільно з органами місцевого самоврядування та бізнесом проводиться робота з розвитку розподіленої генерації для забезпечення локальних потреб у генерації і енергетичної безпеки України, зокрема в рамках впроваджених Кабінетом Міністрів України таких фінансових програм: програми кредитування під 0 % для фізичних осіб на придбання генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел, програми «Доступні кредити 5–7–9», а також програми «Грін Дім» від Фонду енергоефективності.

Станом на 01.04.2025 р. в області загальна встановлена потужність

електрогенеруючих установок становить 77,9 МВт. У порівнянні з кінцем 2024 року вона зросла орієнтовно на 14 %.

В умовах енергетичних викликів 2025 року волинські аграрії продовжили курс на енергонезалежність та впровадження відновлюваних джерел енергії. Перехід на «зелену» енергію дозволяє підприємствам не лише мінімізувати ризики під час можливих обмежень енергопостачання, а й суттєво знизити собівартість продукції у довгостроковій перспективі.

Варто зазначити, що на сьогодні в аграрному секторі області вже діє 31 сонячна електростанція (СЕС). Сумарна потужність цих об'єктів становить 4,8 МВт.

Також, в області розробляється «Регіональний енергетичний план Волинської області до 2030 року», який передбачає модернізацію та децентралізацію.

13. Транспорт та його вплив на навколишнє середовище

13.1. Транспортна мережа адміністративно-територіальної одиниці

Транспортна мережа Волинської області є ключовим логістичним вузлом України завдяки її прикордонному розташуванню та перетину міжнародних транспортних коридорів.

Автомобільний транспорт- це основний вид транспорту для пасажирських та вантажних перевезень у регіоні. Загальна протяжність автомобільних доріг складає понад 6200 км. Область перетинають важливі міжнародні траси, зокрема: «Київ-Ковель-Ягодин», «Доманове-Ковель-Чернівці-Тереблече».

У залізничному транспорті області головним вузлом є місто Ковель, через яке проходять шляхи до Польщі, Білорусі та вглиб України. Магістраль залізничних шляхів становить 670 км.

Волинь також має чотири транспортні виходи по автомагістралях (Дольськ, Доманове, Піща і Пулемець) та один залізничний вихід (Заболоття) у Білорусь і далі в країни Балтії, Польщу, північно-західні регіони Росії. Наявність двох залізничних (Ягодин, Ізов) і двох автомобільних переходів (Ягодин, Устилуг) через р. Західний Буг на кордоні з Польщею – вагома перевага транспортно-географічного положення області.

У Луцьку діє електротранспорт, де мережа тролейбусних ліній становить 110 км. Також по області розвинена маршрутна мережа (міські, приміські, міжміські) автобусні маршрути.

Річкове сполучення здійснюється переважно по річці Стир. Також у місті Луцьку розташований аеропорт, проте наразі він не задіяний для регулярних цивільних пасажирських перевезень.

Транспортна система Волинської області функціонує в умовах воєнного стану, фокусуючись на забезпеченні логістики в напрямку західного кордону (ЄС), обслуговуванні транзитних потоків та забезпеченні внутрішньообласних пасажирських перевезень.

Автомобільний транспорт є основним видом транспорту для регіону через близькість до кордону. Частка Волині та сусідніх західних областей у загальнодержавному обсязі вантажних автоперевезень залишається високою.

Відповідно до статистичних даних Головного управління статистики у Волинській області, обсяг вантажів перевезених всіма видами транспорту у 2025 році становить 5,0 млн. тонн, а загальна кількість перевезених пасажирів усіма видами транспорту становить 40,8 млн. осіб.

Залізнична мережа Волині (через станції м.Ковель, м.Володимир) відіграє критичну роль в експорті та імпорті товарів.

Для вирішення проблем із маршрутами в територіальних громадах ОВА здійснює конкурси на пасажирські перевезення.

Збільшилася роль перевезень до Польщі, Чехії, Німеччини та Нідерландів через Волинську область.

У Луцьку триває оновлення інфраструктури електротранспорту за підтримки Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

13.1.2. Склад парку та середній вік транспортних засобів

Станом на 2025 рік Волинська область залишалася одним із ключових регіонів України за темпами оновлення автопарку, значною мірою завдяки прикордонному розташуванню та активному імпорту вживаних автомобілів.

Автомобільний транспорт відіграє виключно важливу роль у пасажирських перевезеннях. За темпами розвитку автомобільні пасажирські перевезення займають перше місце.

У 2025 році сервісні центри МВС на Волині зареєстрували понад 26 000 транспортних засобів, що майже на 20% більше, ніж у 2024 році. З цієї кількості близько 23% (понад 6 000) становлять нові автомобілі, решта — вживані, ввезені з-за кордону.

Волинська область увійшла до п'ятірки регіонів-лідерів за реєстрацією електромобілів у 2025 році. Також Волинь активна у ввезенні вантажного транспорту та автобусів, що підтримує логістичні можливості області.

Середній вік легкових автомобілів, які перебувають у користуванні волинян, становить приблизно 16 років, і є нижчим, ніж на сході чи півдні країни.

Середній вік вживаних авто, ввезених в Україну протягом 2025 року, становить 9 років, при цьому область активно імпортує як молодші, так і старші транспортні засоби.

У Луцьку середній вік тролейбусного парку зменшився до 16 років. Волинська область є однією із інструментів для імпорту вживаних машин, (конкурує з Львівською та Рівненською областями), що забезпечує постійне, хоча й повільне, омолодження місцевого автопарку на тлі загального старіння автомобілів у країні.

13.2. Вплив транспорту на навколишнє середовище

Вплив транспорту на навколишнє середовище у Волинській області залишається значним, будучи основним джерелом забруднення атмосферного повітря та шумового навантаження, особливо у великих містах, таких як Луцьк.

Основним із заходів щодо зменшення впливу транспорту на довкілля є встановлення певних вимог до транспортних засобів та наявність у перевізників

– фізичних осіб-підприємців та підприємств, які здійснюють пасажирські перевезення, сертифікатів відповідності та екологічності. Вимоги до транспортного засобу повинні встановлюватися виключно Організаторами перевезень виходячи із необхідних умов організації перевезень пасажирів, екологічного стану місцевості та економічної доцільності застосування певного парку транспортних засобів.

Основними аспектами впливу є:

- забруднення повітря. Автомобільний транспорт забезпечує 90–95% усіх викидів шкідливих речовин в атмосферу міст області (чадний газ, окиси азоту, тверді частинки, легкі органічні сполуки).
- тенденція до зростання. Попри вищий статус екологічного благополуччя Волині порівняно з іншими регіонами (23-тє місце за рівнем забруднення в Україні), збільшення кількості приватних авто та транзитних перевезень у 2025 році посилює навантаження на довкілля.
- залізничний вплив. Залізничний транспорт у регіоні створює шумове забруднення (еквівалентні рівні звуку перевищують норми поблизу колій), використовує земельні ресурси під захисні лісонасадження та спричиняє електромагнітне випромінювання.
- воєнний стан. Продовжують діяти чинники, пов'язані з війною: підвищене перенавантаження на транспорт, що веде до швидшого зносу двигунів та збільшення викидів, а також кадрові дефіцити.

13.3. Державна політика та заходи щодо зменшення впливу транспорту на навколишнє середовище

Одним із найбільших забруднювачів довкілля в області є транспорт.

Заходи щодо зменшення впливу транспорту на довкілля у Волинській області базуються на впровадженні екологічно безпечного громадського транспорту, оптимізації дорожнього руху та розвитку велоінфраструктури.

Одними з основних заходів впливу є:

- закупівля нових тролейбусів. Продовження реалізації проектів (в т.ч. з ЄІБ «Міський громадський транспорт України II»), спрямованих на оновлення парку КП «Луцьке підприємство електротранспорту».
- впровадження автономних тролейбусів. Використання тролейбусів з автономним ходом (акумуляторами) для обслуговування маршрутів без контактної мережі.
- заміна автобусів на електробуси. Поступовий перехід на екологічні види транспорту, зокрема в рамках Національної транспортної стратегії до 2030 року.
- оптимізація схеми руху. Впровадження інтелектуальних транспортних систем для зменшення заторів та координація руху за допомогою GPS-навігації.
- контроль викидів. Посилення контролю за показниками викидів автобусів, що беруть участь у конкурсах на пасажирські перевезення.
- обмеження руху важкого транспорту. Використання обмежень для великовагового транспорту в літній період для збереження дорожнього покриття.

- цифровізація. Впровадження електронного квитка та цифровізація процесів, що має на меті оптимізацію пасажиропотоку та зменшення холостих пробігів транспорту.

Основною проблемою залишається висока частка застарілих автомобілів з низьким рівнем екологічної безпеки, що вимагає впровадження сталої транспортної політики та розвитку екологічного громадського транспорту.

14. Стале споживання та виробництво

14.1. Тенденції та характеристика споживання

Сьогодні сучасне глобалізоване суспільство налаштовує людей до все більшого і більшого споживання за допомогою різноманітних маркетингових технологій, внаслідок чого зростає навантаження на довкілля, вичерпуються ресурси. Завдяки технологічному розвитку можна вивести населення з виробничої кризи, але лише при умові зміни у ставленні людей до процесу споживання. Поставивши задоволення суспільних потреб вище задоволення особистих потреб споживача, можна забезпечити стабільність усієї геосистеми.

Волинь – сільськогосподарська область, де в достатній кількості виробляється продукції сільського господарства та забезпечується її переробка на продукти харчування.

Область повністю забезпечує регіональну потребу в продовольчому зерні, картоплі, овочах, молоці та цукрі. Є можливість реалізовувати сільськогосподарську продукцію за межі регіону.

У задоволенні потреб населення товарами значне місце належить ринкам. Найбільша кількість ринків зосереджена в обласному центрі, Ківерцівському районі та м. Володимир.

За сприянням місцевих органів влади в області періодично проводяться ярмарки з продажу сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів за цінами виробників із залученням фермерських та особистих селянських господарств, обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів, переробних підприємств, суб'єктів підприємницької діяльності. Створені належні умови для організації ними торгівлі власною продукцією.

В області проводиться постійна робота щодо залучення товаровиробників (власників особистих селянських господарств, фермерських господарств, переробних підприємств) до торгівлі власною продукцією за ціною виробника у вихідні і передсвяткові дні ярмарків з продажу сільськогосподарської продукції у містах, районних центрах, селищах і селах.

14.2. Запровадження елементів сталого споживання та виробництва

Запровадження елементів сталого споживання та виробництва (Ціль 12 ООН) у Волинській області у 2025 році набуло нового імпульсу завдяки оновленню стратегічних документів та реалізації великих інфраструктурних екологічних проєктів. Протягом 2025 року область активно адаптувала принципи «зеленої» економіки, енергоефективності та циркулярного виробництва під виклики воєнного часу.

Нижче наведено ключові напрямки, програми та практичні результати

впровадження сталого розвитку в регіоні за 2025 рік.

1. Стратегічне планування та нормативна база

Нова редакція Стратегії розвитку Волинської області: 31 липня 2025 року Волинська обласна рада затвердила Стратегію розвитку Волинської області на період до 2027 року у новій редакції. Документ фокусується на трансформації економіки за європейськими стандартами, зокрема на засадах ресурсозбереження.

План справедливої трансформації: активізувалася робота над Планом дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, де Ціллю №1 визначено формування в суспільстві екологічних цінностей та засад сталого споживання й виробництва в умовах закриття старих шахт.

2. Енергоефективність та відновлювана енергетика

Прорив у вітроенергетиці: протягом 2025 року Волинь стала лідером серед регіонів України за обсягом приєднаних потужностей вітрових електростанцій. Зокрема, компанія ОККО Group активно вводила в експлуатацію турбіни свого масштабного вітропарку сумарною потужністю 147 МВт, що суттєво збільшило частку «чистої» енергії у виробничому секторі області.

Екологічне споживання (енергозбереження): протягом 2025 року на території області підійшов до завершення масштабний проєкт з обміну ламп розжарювання на енергоефективні LED-лампи. Загалом на Волині через відділення Укрпошти було обміняно та підготовлено до екологічної утилізації понад 656 тисяч ламп, що відчутно знизило навантаження на енергосистему.

3. Стале сільське господарство

Аграрний сектор Волині у 2025 році продемонстрував високу стійкість (обсяги виробництва утрималися на рівні 100% порівняно з минулим роком, незважаючи на загальнонаціональний спад у більшості областей).

Розвиток фермерства: зафіксовано зростання малих форм господарювання, зокрема зареєстровано нові сімейні фермерські господарства. Фермери забезпечили значну частку сталого локального виробництва (наприклад, виростили 62% від усього обсягу овочевої продукції підприємств області).

Циркулярні підходи: агропідприємства впроваджували елементи точного землеробства для зменшення використання пестицидів та мінеральних добрив, що мінімізує забруднення ґрунтів.

15. Державне управління у сфері охорони навколишнього природного середовища

15.1. Національна та регіональна екологічна політика

Державна екологічна політика базується на поєднанні вирішення економічних і екологічних проблем, створенні умов та безпосередньої участі в розв'язанні екологічних проблем на регіональному та місцевому рівнях.

Волинь вважається в країні регіоном, де населення і влада традиційно дбають про збереження унікальних природних ландшафтів, раціональне використання ресурсів лісу, озер, боліт, надр, піклуються збереженням чистоти

атмосфери і води.

У звітному періоді основна увага діяльності Управління була зосереджена на пріоритетних питаннях, передбачених річним планом заходів з виконання покладених завдань на 2025 рік, згідно з політичними пріоритетами, стратегічними напрямками і завданнями щодо реалізації в області державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки.

15.2. Удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки

Удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки у 2025 році базується на продовженні забезпечення адаптації українського законодавства до вимог Європейського Союзу та впровадженні превентивної моделі контролю.

Протягом 2025 року регуляторні та практичні зміни в області відбувалися на двох рівнях: загальнонаціональному (через закони та урядові плани, обов'язкові для виконання в регіоні) та місцевому (шляхом оновлення регіональних програм і нормативних положень).

Нижче наведено ключові вектори реформування та нормативні нововведення, що діяли на Волині у 2025 році.

1. Коригування програми «Екологія 2023–2026»: наказом Волинської обласної військової адміністрації від 13.02.2025 № 31 внесено зміни до програми фінансування та розпорядженням обласної військової адміністрації від 18 лютого 2025 року № 129 затверджено Перелік природоохоронних заходів, що фінансуються у 2025 році за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища. На виконання програми громадами та підприємствами області у 2025 році було передбачено 125 933,403 тис. гривень, з яких фактично освоєно 141 373,843 тис. гривень на реалізацію заходів з охорони і раціонального використання водних ресурсів, атмосферного повітря, природних рослинних ресурсів та раціонального використання і зберігання відходів.

2. Нова редакція Положення про Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації: розпорядженням Волинської обласної військової адміністрації від 12.08.2025 № 471 було затверджено оновлене положення про профільне управління. Документ узгодив роботу місцевих органів із вимогами Закону України «Про адміністративну процедуру» та оптимізував процеси надання довіклієвих послуг в умовах воєнного стану.

3. Щодо Регіонального плану управління відходами до 2033 року: у серпні 2025 року спільно з Агенцією регіонального розвитку Волині розпочався масштабний процес оновлення дорожньої карти поводження з побутовими та промисловими відходами в районах області.

4. Оновлення Положення про Держекоінспекцію області: наприкінці року (наказ від 04.12.2025 № 197) було затверджено нормативну підставу для роботи Державної екологічної інспекції у Волинській області з метою підвищення прозорості перевірок.

Удосконалення екологічного регулювання дозволило екологічним інспекторам Волині вже на початку 2025 року розпочати комплексні планові перевірки територіальних громад області. Основний акцент змістився на аудит ліквідації стихійних сміттєзвалищ, дотримання умов винесення прибережних захисних смуг та легальність спецводокористування комунальними підприємствами.

У рамках цифровізації галузі на Волині активно впроваджувалися електронні системи подачі декларацій про відходи та отримання висновків з оцінки впливу на довкілля (ОВД), що нівелює корупційні ризики при взаємодії бізнесу та держави.

Серед загальнодержавних реформ, які впроваджені в регіоні:

1. У напрямку запровадження інтегрованих довкіллевих дозволів: у 2025 році Закон України № 3855-IX набув чинності в повному обсязі. Великі підприємства Волині перейшли на роботу за «єдиним вікном», що об'єднує дозволи на викиди, скиди у водойми та поводження з відходами.

2. У напрямку екологічного контролю: відповідно до Стратегії реформування системи держекоконтролю до 2029 року Уряд ухвалив операційний план на 2025–2027 роки. Розпочався перехід ДЕІ від штрафів («каральна модель») до патрулювання та превентивного запобігання порушенням лісового й водного законодавства.

3. У напрямку кліматичної адаптації: у лютому 2025 року схвалено Операційний план реалізації Стратегії екологічної безпеки. Запроваджено єдині цифрові інструменти: інтегрований реєстр довкіллевих дозволів, моніторинг лісів Полісся та індекс якості атмосферного повітря для інформування населення.

15.3. Державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища

Державний контроль за додержанням вимог природоохоронного законодавства в регіоні здійснюється Державною екологічною інспекцією у Волинській області.

Державна екологічна інспекція у Волинській області (далі - Інспекція) здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, громадянами України вимог природоохоронного законодавства на території області.

Інспектори проводили планові перевірки органів місцевого самоврядування щодо виконання делегованих повноважень у сфері довкілля. Зокрема, у жовтні 2025 року перевірялися Павлівська, Самарівська та Сошичненська сільські ради.

З метою виявлення стихійних сміттєзвалищ під час здійснення заходів контролю в територіальних громадах (наприклад, Олицькій, Поворській, Ратнівській) регулярно фіксувалися несанкціоновані накопичення побутових відходів.

У сфері охорони лісів та рослинності Інспекція фіксувала масові

порушення, такі як незаконні рубки дерев, зокрема на території Ковельського району та заказника «Гнила Липа». Проводилися рейди із запобігання браконьєрству, перевірялися місця продажу риби та вилучалися заборонені знаряддя лову.

Державний контроль за додержанням вимог природоохоронного законодавства у 2025 році

Таблиця

№ з/п	Назва заходу	Одиниця виміру	2025
1	2	3	
1	Кількість перевірених об'єктів контролю	од.	68
2	Кількість складених актів перевірок	од.	68
3	Кількість складених протоколів про адміністративне правопорушення		
3.1	усього	од.	913
3.2	у тому числі передано для розгляду у судові органи	од.	1
4	Притягнуто до адміністративної відповідальності		
4.1	усього	осіб	850
4.2	у тому числі у вигляді попередження	осіб	
5	Стягнуто адміністративних штрафів	грн	195809
6	Загальна сума розрахованих збитків		
6.1	усього	грн	17892104
6.2	у т.ч. нанесених невстановленими особами	грн	14775418
7	Пред'явлено претензійно-позовних матеріалів	од./грн	100/3266519
8	Стягнуто претензійно-позовних матеріалів	од./грн	121/5791364
9	Кількість переданих до судових органів позовів для прийняття рішення про тимчасову заборону (зупинення) діяльності	од.	-
10	Кількість прийнятих судовими органами рішень про тимчасову заборону (зупинення) діяльності	од.	-
11	Передано матеріалів до правоохоронних органів:		
11.1	усього	од.	14
11.2	до органів прокуратури	од.	-
11.3	до органів МВС, СБУ, інших	од.	14
11.4	з ознаками кримінального правопорушення	од.	14
12	Відкрито кримінальних проваджень	од.	-
13	Кількість об'єктів, на яких виявлено перевищення		
13.1	лімітів забору води із водного об'єкта	од.	-
13.2	лімітів використання води із водного об'єкта	од.	-
13.3	лімітів скиду забруднюючих речовин у водний об'єкт	од.	
13.4	нормативів граничнодопустимого скиду забруднюючих речовин із зворотними водами у водний об'єкт	од.	2
13.5	нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел в атмосферне повітря	од.	-
13.6	технологічних нормативів допустимого викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря	од.	-
13.7	лімітів та дозволів на спеціальне використання природних ресурсів на територіях та об'єктах	од.	-
13.8	лімітів на спеціальне використання мисливських тварин	од.	-
13.9	лімітів (квот) на спеціальне використання водних біоресурсів	од.	-
14	Внесено подань про припинення дії виданих дозволів	од.	-

15.4. Виконання державних цільових екологічних програм

Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначені основні стратегічні цілі та завдання державної екологічної політики.

З метою реалізації державної екологічної політики, стабілізації і поліпшення екологічного стану довкілля та зниження екологічних ризиків шляхом забезпечення охорони, раціонального використання і відтворення природних ресурсів в області діє Регіональна екологічна програма «Екологія 2023 - 2026» (далі - Програма), затверджена наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами).

Відповідно до Програми у 2025 році передбачено виконання природоохоронних заходів на суму 43 125,0 тис. гривень, у той же час, відповідно до звітів за січень – грудень 2025 року, наданих райдержадміністраціями, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами було заплановано виконання природоохоронних заходів у звітному періоді на суму 125 933,403 тис. гривень.

Фактичне спрямування коштів бюджетів усіх рівнів на виконання природоохоронних заходів у січні – грудні 2025 року становить 141 373,843 тис. гривень.

Тобто, у звітному періоді виконання заходів до запланованих показників програми становить – 328 %, а виконання до запланованого виконавцями на рік – 112 %.

Основними напрямками в проведенні природоохоронних заходів були заходи з охорони і раціонального використання водних ресурсів, атмосферного повітря, природних рослинних ресурсів та раціонального використання і зберігання відходів.

Розділ Регіональної екологічної програми «Екологія 2023-2026»	Сума коштів, спрямованих на виконання заходів у 2025 році, тис. гривень
Охорона і раціональне використання водних ресурсів	43 841,515
Охорона атмосферного повітря	2 740,98
Охорона і раціональне використання рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу	87 602,86
Збереження природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі	323,15
Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів	6 438,906

Екологічна освіта і наука, моніторинг довкілля, інформування населення та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля	426,432
---	---------

Відповідно до наданих звітів розподіл коштів, спрямованих на виконання природоохоронних заходів, передбачених Програмою, у січні – грудні 2025 року за джерелами фінансування виглядає наступним чином:

Фінансування природоохоронних заходів у 2025 році

тис. гривень

Джерела фінансування	Заплановано на 2025 рік	Фактично профінансовано у січні-грудні 2025 року	% фінансування
Державний бюджет	-	-	-
Державний фонд охорони навколишнього природного середовища	-	-	-
Обласний бюджет, в т. ч.:	10 439,439	9 295,268	89
обласний фонд охорони навколишнього природного середовища	10 439,439	9 295,268	89
Місцеві бюджети, в т. ч.:	26 040,664	25 325,234	97
місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища	6 863,045	6 863,045	100
Власні кошти підприємств	54 629,89	77 999,59	143
Залучені кошти (кошти грантів)	34 823,41	28 753,751	83

Кошти державного бюджету на виконання природоохоронних заходів у звітному періоді не виділялися.

Щодо коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (далі - обласний фонд ОНПС) слід зазначити наступне.

Граничний обсяг видатків на реалізацію заходів Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 – 2026» за рахунок коштів спеціального фонду обласного бюджету на 2025 рік встановлено в обсязі 10 444 361,66 гривень, з яких:

- 7 472 700,0 гривень - планові надходження на 2025 рік;
- 2 971 661,66 гривень - залишки, що утворилися станом на 01.01.2025

Пропозиції управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, як головного розпорядника коштів, щодо розподілу коштів обласного фонду ОНПС на виконання природоохоронних заходів у 2025 році розглянуто та погоджено на засіданні постійної комісії обласної ради з питань екології, раціонального використання природних ресурсів.

Відповідно до наказу обласної військової адміністрації від 12 грудня 2024 року № 322 «Про обласний бюджет на 2025 рік» (зі змінами) та розпорядження

обласної військової адміністрації від 18 лютого 2025 року № 129 «Про затвердження Переліку природоохоронних заходів, що фінансуються у 2025 році за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища» (зі змінами), кошти обласного фонду ОНПС розподілені:

- 1 129 892,0 гривень - управлінню екології та природних ресурсів облдержадміністрації;

- 3 496 547,0 гривень - департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації;

- 2 500 000,0 гривень - департаменту інфраструктури облдержадміністрації;

- 3 313 000,0 гривень - субвенція з обласного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію природоохоронних заходів (далі – Субвенція);

- 4 922,66 гривень – нерозподілений залишок.

За звітний період освоєння коштів обласного фонду ОНПС складає 9 295 268,46 гривень, що становить 89 %.

Зазначені кошти перераховані:

- департаментом соціального захисту населення облдержадміністрації за виконання робіт з реконструкції каналізаційної мережі Берестечківського психоневрологічного інтернату (1 996 647,0 гривень) та поточного ремонту насосу КНС із заміною каналізаційних труб (1 131 432,94 гривень), поточного ремонту зовнішніх мереж каналізації із заміною каналізаційних труб (189 483,06 гривень), облаштування майданчика для екологічного, безпечного та роздільного збирання твердих побутових відходів із заміною контейнерів (178 984,0 гривень) для Луцького геріатричного пансіонату на вул. Теремнівська, 70 у м. Луцьку;

- управлінням інфраструктури облдержадміністрації за виконання робіт за проектом «Нове будівництво каналізаційної мережі центральної частини с. Пульмо Ковельського району Волинської області» (2 500 000,0 гривень);

- управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації відповідно до актів виконаних робіт за виготовлення презентаційної поліграфічної продукції на екологічну тематику (99 901,0 гривень), придбання мішків для сміття для проведення акцій та заходів щодо охорони навколишнього природного середовища (9 991,0 гривень) та розроблення Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2033 року (100 000,0 гривень).

Управлінням екології та природних ресурсів було проведено тендер в системі електронних державних закупівель ProZorro по предмету закупівлі «Розроблення Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2033 року» та за результатами аукціону визначено переможцем учасника Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Центр ЛТД» із ціновою пропозицією 980 000,0 грн з яким укладено договір про закупівлю. Керуючись пунктом 2.2 договору, у зв'язку з виникненням документально підтверджених об'єктивних обставин, зокрема неотримання на сьогоднішній день у повному обсязі первинних документів та інформації від територіальних громад та суб'єктів господарювання, та з метою якісного виконання умов договору строки виконання перенесено на 2026 рік.

Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації проводиться щомісячний аналіз використання коштів Субвенції відповідальними виконавцями, визначеними розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 18 лютого 2025 року № 129 «Про затвердження Переліку природоохоронних заходів, що фінансуються у 2025 році за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища» (зі змінами). Листом від 24.03.2025 № 458/1.15/2-25 управлінням було повідомлено отримувачам Субвенції про необхідність своєчасного освоєння коштів та інформування про їх освоєння.

Зазначеним вище Переліком, Субвенція на виконання природоохоронних заходів передбачалася в сумі 3 313 000,0 гривень, з яких освоєно 3 088 829,49 гривень, тобто 93 %.

Використання субвенції з обласного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію природоохоронних заходів у 2025 році

Назва природоохоронного заходу	Відповідальний виконавець (отримувач субвенції)	Сума наданої субвенції	Касові видатки (субвенція)	Примітка
Капітальний ремонт водовідвідної мережі та здійснення заходів щодо запобігання підтопленню території Берестечківської міської ради Луцького району Волинської області	Берестечківська міська територіальна громада	975 000,0	751 530,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 472 970,0 гривень
Поточний ремонт насосного відділення КНС (каналізаційної насосної станції) № 3 в селищі Люблинець Ковельського району Волинської області	Люблинецька селищна територіальна громада	294 000,0	293 299,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 125 700,0 гривень
Реконструкція водовідведення дощових та поверхневих вод в районі вул. Виноградна та провулку Відродження у м. Любомль Волинської області	Любомльська міська територіальна громада	560 000,0	560 000,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 572 283,0 гривень
Капітальний (поточний) ремонт внутрішньогосподарських каналів Красновольської осушувальної системи на території Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області	Дубівська сільська територіальна громада	504 000,0	504 000,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 216 000,0 гривень

Реконструкція котельного обладнання в котельні Закладу дошкільної освіти № 1 «Росинка» селища Шацьк (встановлення та заміна котла)	Шацька селищна територіальна громада	350 000,0	350 000,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 259 840,0 гривень
Реконструкція котельного обладнання в котельні КНП «Шацька лікарня Шацької селищної ради» (встановлення та заміна котлів)	Шацька селищна територіальна громада	630 000,0	630 000,0	Захід виконано, оплата проведена відповідно до актів виконаних робіт. Співфінансування з місцевого бюджету – 270 000,0 гривень, за рахунок власних коштів установи 38 540,0 гривень

Неосвоєні кошти будуть використані у 2026 році як вільні залишки обласного фонду ОНПС.

За рахунок коштів місцевих бюджетів (в тому числі фондів охорони навколишнього природного середовища) громадами виконувалися природоохоронні заходи щодо капітальних (поточних) ремонтів внутрішньогосподарських каналів на території Турійської, Сошичненської, Ратнівської, Рівненської, Маневецької, проведення робіт на каналізаційних мережах Ковельської МТГ та Локачинської СТГ, запобігання та ліквідації наслідків підтоплення окремих територій м. Ковеля, м. Камінь-Каширський та на території Оваднівської СТГ, проведення гідрохімічних лабораторних досліджень річок на території Ковельської МТГ, утримання в належному стані прибережної захисної смуги та водоохоронної зони р. Сапалаївка, інших водних об'єктів на території Луцької МТГ та оз. Гуцанське на території Рівненської СТГ, заходи по локалізації та ліквідації борщівника Сосновського на території Луцької та Ковельської МТГ, заходів щодо локалізації та ліквідації американського білого метелика на території Луцької МТГ, озелення на території Луцької МТГ, Ковельської МТГ, Берестечківської МТГ та Локачинської СТГ, збереження природно-заповідного фонду на території Луцької МТГ, впорядкування та ліквідація сміттєзвалищ на території Камінь-Каширської, Нововолинської, Горохівської, Берестечківської МТГ та Старовижівської, Турійської, Прилісненської, Любешівської, Колківської, Локачинської, Смідинської, Головинської, Зимнівської, Дубечненської СТГ та інших громад, придбання контейнерів для збору відходів на території Ківерцівської, Камінь-Каширської, Любомльської МТГ, Прилісненської та Шацької СТГ, проведення загально-міських заходів та акцій щодо охорони навколишнього природного середовища.

Ковельською територіальною громадою розпочато реалізацію проєкту «Співпраця на користь клімату – розвиток зеленої інфраструктури в Ленчні та Ковелі» в рамках Програми Interreg (Interreg VI-A) NEXТ Польща – Україна. У звітному періоді використані кошти міського бюджету в сумі 4 524,8 тис.

гривень та залучені кошти (кошти гранту) в сумі 9 832,0 тис. гривень.

За власні кошти, в рамках заходів Регіональної екологічної програми «Екологія 2023-2026», Філією «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» проведено заходи із лісорозведення та лісовідновлення на землях держлісфонду Волинської області на площі 1609,2 га (за звітний період виконано робіт на суму 71 214,5 тис. гривень); ПрАТ «СКФ Україна», ТзОВ «БАС Мотор», ДКП «Луцьктепло» та ТзОВ «Луцька КПФ» проводилися заходи щодо модернізації та обслуговування очисних споруд виробничих та зливових вод, зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря, забезпечення екологічно безпечного збирання, зберігання та утилізації відходів, озеленення території, підвищення кваліфікації працівників у сфері охорони довкілля.

15.5. Державна політика у сфері моніторингу навколишнього природного середовища

Суб'єктами системи екологічного моніторингу в області є спеціально уповноважені органи міністерств й відомств, структурні підрозділи, підприємства, установи та організації, які в своєму складі мають відповідні лабораторії, що мають свідоцтва про атестацію на проведення вимірювань складових довкілля, зокрема:

1. Державна екологічна інспекція у Волинській області
2. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області
3. Волинський обласний центр з гідрометеорології на чотирьох постах спостережень: ПСЗ 04 на вул. Шопена, 11, м. Луцьк, ПСЗ 05 на вул. Рівненській, м. Луцьк, ПСЗ 07 на вул. Конякіна, м. Луцьк. По програмі вивчення транскордонного забруднення моніторинг здійснюється на метеостанції Світязь Шацького району Волинської області.
4. Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області
5. ДУ «Волинський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Моніторинг довкілля на території області реалізується через незалежні відомчі мережі спостережень суб'єктів моніторингу, відповідно до своїх функціональних завдань за відомчими програмами і планами робіт.

Узагальнення результатів моніторингових спостережень (збір, обробка, систематизація та аналіз інформацій) від суб'єктів державної системи моніторингу довкілля здійснюється управлінням екології та природних ресурсів Волинської облдержадміністрації.

Для інформування населення про стан довкілля узагальнені результати моніторингових спостережень суб'єктів моніторингу довкілля (інформаційно-аналітичні огляди про стан довкілля у вигляді аналітичної довідки) регулярно раз на місяць (квартал) оприлюднюються на офіційному вебсайті Волинської обласної державної адміністрації за посиланням <https://voladm.gov.ua/category/monitoring/1/>

На виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», наказу Міністерства захисту довкілля та природних

ресурсів України від 25.02.2021 № 147 «Про затвердження форми Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.04.2021 за № 543/36165, наказу Міністерства внутрішніх справ України від 21.04.2021 № 300 «Про затвердження Порядку розміщення пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря в зонах та агломераціях», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.05.2021 за № 635/36257, а також з урахуванням Методичних рекомендацій з підготовки та затвердження програм державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, розроблених Міндовкілля України у рамках проєкту «Підтримка України у наближенні до законодавства ЄС у сфері захисту довкілля (якість атмосферного повітря, управління відходами)», розроблена та наказом начальника обласної військової адміністрації від 22 серпня 2022 року № 327 затверджена «Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря Волинської зони на 2021–2025 роки».

Система спостережень за станом довкілля

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостережень, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Волинський обласний центр з гідрометеорології	4 ПСЗ (3ПСЗ по м.Луцьку 1 ПСЗ по м.Світязь)	-	11 пунктів спостереження по програмі діагностичного та операційного моніторингу	-	-	-	-	-	5 точок по Луцькому району на пестициди
2	Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області	-		9	-	-	-	-	-	-

3	ДУ «Волинський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»	16	-	56	-	-	-	757	-	316
4	Волинська філія ДУ “Інститут охорони грунтів України”	-	-	-	-	-	-	-	-	35

15.6. Оцінка впливу на довкілля

З 18 грудня 2017 року набув чинності Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», яким визначено 2 категорії об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають ОВД. Такі суб'єкти господарювання без наявності висновку ОВД не мають права здійснювати заплановану діяльність. Крім того, об'єкти першої категорії підлягають обов'язковому розгляду щодо наявності підстав для здійснення оцінки трансграничного впливу на довкілля.

На виконання вимог вищезазначеного закону в управлінні створено відділ з оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки, яким протягом 2025 року розпочато 29 процедур з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, надано 29 висновків з оцінки впливу на довкілля та прийнято 9 рішень про відмову у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля, які внесено в Єдиний реєстр ОВД.

Варто зазначити, що з 12.10.2018 (з дати введення в дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку») розпочато практичну реалізацію процедури стратегічної екологічної оцінки документів державного планування (підготовлено зауваження та пропозиції до 72 заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та підготовлено зауваження та пропозиції до 48 проєктів документів державного планування та звітів про стратегічну екологічну оцінку, які внесено в Єдиний реєстр СЕО).

Окрім того, з 29.07.2023 набрав чинності пункт 2² статті 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (далі – Закон), який врегульовує питання проведення громадських слухань на період дії воєнного стану, зокрема:

«2². Тимчасово, на період дії воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, громадські слухання, передбачені

статтею 7 цього Закону, проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення».

До завершення воєнного стану, введеного відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» інформація у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля відображається частково.

15.7. Економічні засади природокористування

15.7.1. Економічні механізми природоохоронної діяльності

На Волині, як і в Україні в цілому, впроваджено основні засади економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності, базовими елементами якого є:

- екологічний податок;
- грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності;
- система фінансування природоохоронних заходів за рахунок коштів природоохоронних фондів різних рівнів (державного, обласного, місцевих);
- система рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів (водних, земельних, лісових, мінеральних, біологічних тощо).

Основні напрямки використання коштів природоохоронних фондів вказують на основні екологічні проблеми нашого регіону – це охорона та покращення стану водних ресурсів, атмосферного повітря, раціональне поводження з відходами та збереження природних комплексів.

Фактичні надходження екологічних платежів до спеціального фонду місцевих бюджетів у Волинській області за 2025 рік

(тис. гривень)

Назва платежу		2024 рік (на кінець бюджетного періоду)	Річні планові показники надходжень на 2025 рік	Фактично надійшло станом на 01.01.2026	Рівень виконання у відсотках
Залишок коштів спеціального фонду місцевих бюджетів на кінець бюджетного періоду		17 024,5	x	x	x
Екологічний податок (крім радіоактивних відходів) (19010100, 19010200, 19010300), у т.ч.	Екологічний податок, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (за винятком викидів в атмосферне повітря двоокису вуглецю) (19010100)	x	3 841,7	4 203,9	109,4
	Надходження від скидів забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти (19010200)	x	5 688,8	6 598,4	116,0
	Надходження від розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини (19010300)	x	1 632,4	1 862,4	114,1

	Разом	х	11 162,9	12 664,7	113,5
Збір за забруднення навколишнього природного середовища (19050000)		х	0,0	0,0	
Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності (24062100)		х	3 188,3	8 081,6	253,5
Всього		х	14 351,3	20 746,3	144,6

Надходження рентних платежів за використання природних ресурсів до бюджетів усіх рівнів за 2025 рік

(тис. гривень)

Назва ресурсу	Всього	в тому числі:	
		Державний бюджет	Місцевий бюджет
Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, всього: в т.ч.	114 093,6	43 434,8	70 658,8
рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування	68 944,1	43 434,8	25 509,3
рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	45 149,5	-	45 149,5
Рентна плата за спеціальне використання води	12 500,9	6 875,5	5 625,4
Рентна плата за користування надрами	129 132,2	109 413,8	19 718,4
Плата за використання інших природних ресурсів	-	-	-
Земельний податок, орендна плата за землю	772 699,4	366,3	772 333,1
Плата за оренду водних об'єктів на території області, які знаходяться в басейнах річок загальнодержавного значення	-	-	-
Всього по області	1 028 426,1	160 090,4	868 335,7

15.7.2. Стан фінансування сфери охорони навколишнього природного середовища

Головним розпорядником коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (далі - ОФОНПС) є управління екології та природних ресурсів Волинської облдержадміністрації.

Кошти ОФОНПС виділяються на підставі пропозицій, оформлених у вигляді запиту, поданих місцевими органами виконавчої влади та місцевими органами самоврядування з урахуванням наступних умов:

- відповідність заходам Регіональної екологічної програми «Екологія 2023 - 2026», затвердженої наказом голови обласної військової адміністрації від 20 лютого 2023 року № 59 (зі змінами);

- відповідність вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (зі змінами та доповненнями);

- пріоритетність у вирішенні екологічних проблем, зазначених у розроблених місцевих програмах екологічного спрямування та екологічних паспортах міських, сільських та селищних територіальних громад;

- забезпечення співфінансування з відповідних місцевих бюджетів (в тому числі місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища) згідно вимог розпорядження голови облдержадміністрації від 05 листопада 2019 року № 653 «Про внесення змін до Порядку надання та використання коштів субвенції з обласного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію природоохоронних заходів», яким встановлено, що основною умовою для надання зазначеної субвенції є забезпечення співфінансування з відповідних місцевих бюджетів, у тому числі місцевих фондів в обсязі не менше 30 відсотків фінансового ресурсу, необхідного для виконання природоохоронного заходу.

Управління опрацьовує надані пропозиції, формує Проект переліку природоохоронних заходів, які необхідно фінансувати з ОФОНПС у поточному році, та надає на розгляд постійної комісії Волинської обласної ради з питань екології, раціонального використання природних ресурсів.

У 2025 році розподіл коштів ОФОНПС в сумі 10 439439,0 гривень, відповідно до розпорядження обласної військової адміністрації від 18 лютого 2025 року № 129 «Про затвердження Переліку природоохоронних заходів, що фінансуються у 2025 році за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища» (зі змінами), виглядає наступним чином:

(тис. гривень)

Назва природоохоронного заходу	Відповідальний виконавець (отримувач коштів)	Затверджено Переліком	Освоєно станом на 01.01.2025
Розроблення Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2033 року (коригування Регіонального плану управління відходами у Волинській області до 2030 року)	управління екології та природних ресурсів ОДА	980 000,0	100 000,0
Виготовлення презентаційної поліграфічної продукції на екологічну тематику	управління екології та природних ресурсів ОДА	99 901,0	99 901,0
Проведення акцій та заходів щодо охорони навколишнього природного середовища (придбання мішків для сміття)	управління екології та природних ресурсів ОДА	9 991,0	9 991,0

Виготовлення звіту про стратегічну екологічну оцінку Регіональної схеми формування екологічної мережі Волинської області	управління екології та природних ресурсів ОДА	40 000,0	-
Реконструкція каналізаційної мережі Берестечківського психоневрологічного інтернату на вул. Паркова, 21 в м. Берестечку Луцького району Волинської області. Коригування	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	1 996 647,0	1 996 647,0
Поточний ремонт насосу КНС із заміною каналізаційних труб для Луцького геріатричного пансіонату на вул. Теремнівська, 70 в м. Луцьку	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	1 131 433,0	1 131 433,0
Поточний ремонт зовнішніх мереж каналізації із заміною каналізаційних труб Луцького геріатричного пансіонату на вул. Теремнівська, 70 у м. Луцьку Волинської області	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	189 483,0	189 483,0
Облаштування майданчика для екологічного, безпечного та роздільного збирання твердих побутових відходів із заміною контейнерів у Луцькому геріатричному пансіонаті на вул. Теремнівська, 70 у м. Луцьку Волинської області	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	178 984,0	178 984,0
Нове будівництво каналізаційної мережі центральної частини с. Пульмо Ковельського району Волинської області	Департамент інфраструктури облдержадміністрації	2 500 000,0	2 500 000,0
Капітальний ремонт водовідвідної мережі та здійснення заходів щодо запобігання підтопленню території Берестечківської міської ради Луцького району Волинської області	Берестечківська міська територіальна громада	975 000,0	751 530,0
Поточний ремонт насосного відділення КНС (каналізаційної насосної станції) № 3 в селищі Люблинець Ковельського району Волинської області	Люблинецька селищна територіальна громада	294 000,0	293 299,0
Реконструкція водовідведення дощових та поверхневих вод в районі вул. Виноградна та провулку Відродження у м. Любомль Волинської області	Любомльська міська територіальна громада	560 000,0	560 000,0
Капітальний (поточний) ремонт внутрішньогосподарських каналів Красновольської осушувальної системи на території Дубівської сільської ради Ковельського району Волинської області	Дубівська сільська територіальна громада	504 000,0	504 000,0

Реконструкція котельного обладнання в котельні Закладу дошкільної освіти № 1 «Росинка» селища Шацьк (встановлення та заміна котла)	Шацька селищна територіальна громада	350 000,0	350 000,0
Реконструкція котельного обладнання в котельні КНП «Шацька лікарня Шацької селищної ради» (встановлення та заміна котлів)	Шацька селищна територіальна громада	630 000,0	630 000,0
		10 439 439,0	9 295 268,0

За результатами виконання природоохоронних заходів у 2025 році залишок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища становив 1 144 171,0 гривень.

15.8. Технічне регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки

Технічне регулювання у сфері охорони довкілля, використання природних ресурсів та екологічної безпеки у Волинській області у 2025 році базується на адаптації українського законодавства до вимог Європейського Союзу, реформуванні системи екологічного моніторингу та посиленні контролю за використанням природно-заповідного фонду, водних і земельних ресурсів регіону.

Реалізація екологічної політики в області відбувалася через кілька ключових інструментів та реформ:

1. Реформа екологічного контролю: у червні 2025 року Кабінет Міністрів України ухвалив Стратегію реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони довкілля до 2029 року, що запустило трансформацію територіальних органів. Наприкінці року (грудень 2025) було затверджено нове Положення про Державну екологічну інспекцію у Волинській області.
2. Повернення екологічних перевірок: попри дію воєнного стану, у 2025 році було відновлено планові та позапланові перевірки органів місцевого самоврядування (громад) та бізнесу щодо дотримання лімітів використання ресурсів та поводження з відходами.
3. Регулювання земельних та водних ресурсів: протягом 2025 року територіальні громади Волині за рішеннями судів та приписами інспекції зобов'язали розробити проекти бережних захисних смуг, провести інвентаризацію самозаліснених земель та виконати обов'язкову рекультивацію порушених ділянок (наприклад, поблизу сіл Троянівка, Будки тощо).
4. Оцінка впливу на довкілля (ОВД): технічне регулювання господарської діяльності підприємств області продовжує здійснюватись через цифровізовані процедури ОВД (за допомогою Реєстру з ОВД) та Стратегічної екологічної оцінки (СЕО), що мінімізує корупційні ризики

під час видачі дозволів на викиди й водокористування.

5. Адаптація технічних регламентів хімічної безпеки: на загальнодержавному рівні, що безпосередньо впливає на промисловість Волині, впроваджувалися стандарти аналогічні до європейських регламентів REACH та CLP для класифікації й маркування хімічної продукції.

15.9. Державне регулювання природокористування

Державне регулювання природокористування на Волині у 2025 році здійснювалося через моніторинг стану довкілля, ліцензування спеціального використання ресурсів та фінансування Регіональної екологічної програми «Екологія 2023–2026». Ключова діяльність була зосереджена на посиленні контролю за бізнесом і раціональному управлінні водними та лісовими ресурсами регіону.

Регуляторна політика у 2025 році балансувала між екологічними стандартами та підтримкою економіки в умовах воєнного стану.

На базі Волинської обласної державної адміністрації функціонував постійний діалог з підприємцями, де роз'яснювалися правила нарахування екоподатку і система штрафів за порушення природоохоронного законодавства.

Державне регулювання охоплювало кілька критично важливих екологічних та економічних сфер: проводилися заходи проти виснаження підземних вод та здійснювався контроль якості води в транскордонних зонах (поблизу метеостанції «Світязь»), посилено контроль за заготівлею дикорослих ягід і грибів, а також за дотриманням лімітів на вирубку лісів. Особлива увага приділялася ліквідації стихійних сміттєзвалищ у громадах (зокрема Ратнівській) та затвердженню нових паспортів місць видалення відходів.

Відповідно до вимог Законів України «Про адміністративні послуги», «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг» (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.05.2022 № 391-2022-р), в частині надання публічних, в тому числі адміністративних послуг та видачі документів дозвільного характеру, управління, відповідно до покладених на нього завдань, протягом 2025 року забезпечувало:

- видачу дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами суб'єктам господарювання для об'єктів другої та третьої групи;
- анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами суб'єктам господарювання;
- видачу дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- анулювання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

- видачу висновку з оцінки впливу на довкілля.

З вказаного вище переліку послуг через автоматизовані інформаційні системи (ресурси), зокрема Реєстр з оцінки впливу на довкілля, здійснюється проведення оцінки впливу на довкілля.

15.10. Стан та перспективи наукових досліджень у галузі охорони навколишнього природного середовища

Наукові дослідження в галузі охорони довкілля здійснюють установи природоохоронного спрямування, наукові установи та навчальні заклади області. Крім того, підтримується співпраця з освітніми, державними та громадськими закладами.

Протягом 2025 року у вищих навчальних закладах області, в яких є кафедра «Екологія та охорона навколишнього середовища» триває проведення ряду наукових досліджень в галузі екології, які відображалися в монографіях, статтях, посібниках, науково-практичних конференціях.

Наукова діяльність кафедри екології та охорони навколишнього середовища Волинського національного університету імені Лесі Українки охоплює широкий спектр напрямів організації та виконання науково-дослідної роботи, активну участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних та університетських науково-практичних конференціях; підготовку та видання монографій, науково-практичних рекомендацій, публікацій статей, встановлення наукових зв'язків з вищими закладами України і зарубіжжя; науково-дослідну роботу студентів.

Наукові дослідження у сфері охорони довкілля у 2025 році зосереджувалися на оцінці водного балансу регіону, стані екосистем Волинського Полісся, управлінні лісовими ресурсами та реалізації регіональної екологічної програми.

Основні напрямки та результати досліджень:

- водні ресурси та гідроекологія: науковці провели кількісну оцінку водокористування та підтвердили бездефіцитність водного балансу області, де підземні води покривають основну частину потреб. Досліджено процеси евтрофікації та антропогенного навантаження на річкові долини (зокрема Прип'яті, Стиру, Турії) з урахуванням наслідків минулої меліорації.
- лісоресурсний потенціал: здійснено комплексний аналіз просторово-вікової структури та продуктивності соснових насаджень Волинського Полісся задля оптимізації ведення лісового господарства.

15.12. Участь громадськості в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються охорони навколишнього природного середовища

З метою реалізації державної політики у контексті відкритого та вільного доступу громадськості до процесу прийняття рішень з найважливіших суспільних процесів в області, управлінням здійснюється забезпечення проведення консультацій з громадськістю, зокрема публічних громадських обговорень (слухань) у відповідності з діючими нормами чинного законодавства.

Для підвищення ролі громадянського суспільства у різних сферах діяльності місцевих органів виконавчої влади управлінням створені сприятливі умови шляхом залучення представників інститутів громадянського суспільства під час впровадження реформ та прийняття нових нормативно-правових актів з питань охорони довкілля.

Протягом 2025 року в рамках взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю управління забезпечило участь та проведення 69 інформаційно-просвітницьких заходів із залученням телебачення, радіомовлення, мережі Інтернет, періодичних видань тощо.

У рамках проведення консультацій з громадськістю управлінням забезпечено:

- 3 засідання «круглих столів»: щодо виконання Регіональної екологічної програми «Екологія 2023-2026», щодо реалізації в області Регіонального плану управління відходами до 2030 року тощо;

- 1 інтернет-конференція (у відеоселекторному режимі) з актуальних питань щодо стану навколишнього природного середовища регіону;

- 36 громадських слухань (у форматі відеоконференції) з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності суб'єктів господарювання;

- 2 екологічні акції («День довкілля», загальноміська екологічна толока «Весна НаДії»);

- 2 семінари.

Крім того, управлінням забезпечується систематичне та своєчасне оприлюднення проєктів розпорядчих документів (за їх наявності), що підлягають громадському обговоренню, у встановлені законодавством терміни на офіційному вебсайті облдержадміністрації.

З метою забезпечення інформування громадськості про найважливіші події, явища і тенденції суспільно-політичного становища області, протягом звітного періоду на офіційному вебсайті Волинської облдержадміністрації, у межах компетенції, підготовлено та розміщено 36 статей на актуальну екологічну тематику, а також на офіційній сторінці управління у мережі Фейсбук – 33 публікації відповідно.

15.13. Екологічна освіта та інформування

Екологічна освіта та інформування на Волині у 2025 році реалізовувалися в межах Регіональної екологічної програми «Екологія 2023–2026», охоплюючи просвітницькі заходи, а також залучення громадськості до збереження довкілля. Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації та обласна рада спрямували значні кошти на виконання природоохоронних і просвітницьких заходів.

Основною метою екологічної освіти на сьогодні є формування екологічної свідомості та культури особистості дітей, усвідомлення себе частиною природи, відчуття відповідальності за неї, як за національне багатство, гармонізація стосунків у системі «людина-суспільство-природа».

Плідна співпраця управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації налагоджена із вищими навчальними закладами області.

Працівники вищих навчальних закладів беруть участь у роботі семінарів, є науковими керівниками учнівських науково-дослідницьких робіт. Налагоджена співпраця з громадськими екологічними організаціями області, які проводять цікаві масові заходи (конкурси, акції, операції).

Заклади позашкільної освіти, зокрема Волинський обласний еколого-натуралістичний центр, організовували практичні досліди, роботу учнівських лісництв («Greenwood», В'язівненське лісництво) та екологічні ініціативи в громадах.

Однією із традиційних форм залучення учнівської молоді до охорони природи є учнівські лісництва. Мета їх створення - плекати у дітей дбайливе ставлення до природи, розширення і поглиблення знань у галузі природничих наук.

Розвиток шкільних лісництв на Волині має вже більш ніж 50-річну історію і є однією з найефективніших форм природоохоронної та профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю. Саме у процесі засвоєння теоретичних основ із лісівництва, практичної, науково-дослідницької роботи на закріплених за учнівськими лісництвами ділянках державного лісового фонду, а також агітаційної діяльності формується позитивний природоохоронний світогляд особистості.

Практичну допомогу в організації вищезазначених заходах надає Волинське обласне управління лісового та мисливського господарства.

Провідною установою в галузі розвитку позашкільної біологічної, екологічної, аграрної освіти в області є Волинський обласний еколого-натуралістичний центр.

Загалом, робота педагогічного колективу ВОЕНЦ проводиться за такими напрямками:

- природоохоронний (координація роботи екологічних гуртків, клубів, експедицій; формування в учнівської молоді екологічної свідомості; залучення школярів до Міжнародних, Всеукраїнських та регіональних природоохоронних акцій);

- профорієнтаційний (сприяння самовизначенню школярів та свідомому вибору професій агробіологічного, екологічного спрямування через залучення їх до профільних творчих об'єднань школярів та посиленої суспільно-корисної праці);

- реабілітаційно-оздоровчий (проведення просвітницької роботи у напрямку реалізації проектів з боротьби та профілактики ВІЛ-інфекції, куріння, вживання алкоголю та наркотиків; організація роботи таборів відпочинку.

Організація діяльності груп гуртків, секцій та інших творчих об'єднань початкового, основного або вищого рівнів навчання здійснюється відповідно до типових навчальних планів і навчальних програм, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Протягом 2025 року проводились традиційні конкурси та зльоти (наприклад, обласний зліт екологічних театрів, акція «Зоряне екологічне сяйво») для підтримки талановитої молоді та педагогів-натуралістів.

15.14. Міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища

Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється на основі діючих міжнародних угод.

06 березня 2018 року на спільній робочій нараді відбулось підписання Меморандуму між Волинською обласною державною адміністрацією, Установою «Агенція регіонального розвитку» та Товариством з обмеженою відповідальністю «КЛВ-ЕКО» про співпрацю із впровадження проєкту будівництва заводу по переробці ТПВ і реалізації Стратегії управління відходами у Волинській області.

Крім того, програма «Interreg NEXT Польща-Україна 2021-2027» (далі – Програма) розрахована на спільні проєкти для поляків та українців з прикордонних громад. Гранти надаються за п'ятьма пріоритетами: довкілля (сприяння адаптації до зміни клімату, стійкість до стихійних лих, доступ до води, каналізування, захист природи, зменшення забруднення), здоров'я (доступ до меддопомоги, паліативна, геріатрична медицина), туризм, співпраця, а також розбудова прикордонної інфраструктури.

Варто зазначити, що це головний інструмент фінансування екологічних ініціатив в області. У рамках програми у 2025 році на Волині триває активна фаза реалізації низки великих екологічних проєктів, загальний бюджет фінансування для яких у сфері «Довкілля» становить близько 7,5 млн євро:

1. Безпечна каналізація задля здорового довкілля: спільна транскордонна програма Луцька та польського міста Білосток, спрямована на модернізацію очисних споруд та запобігання забрудненню водних ресурсів.
2. Дике життя у великому місті: проєкт захисту і промоції дикої природи та біорізноманіття на урбанізованих територіях (партнерство міст Луцьк та Жешув).
3. Протидія надзвичайним ситуаціям: екологічні проєкти (зокрема у Ківерцях та інших громадах області), спрямовані на підвищення спроможності громад реагувати на природні катаклізми та лісові пожежі, зумовлені змінами клімату.

Міжнародна технічна допомога спрямовується не лише на покращення довкілля, а й на виховання екологічної свідомості та впровадження «зелених» рішень:

1. Енергомодернізація нового центру STEM-освіти в Луцьку: проєкт, що фінансується іноземними партнерами (зокрема округом Ліппе, Німеччина) для популяризації практичних кліматичних заходів серед молоді.
2. Програма LIFE: Луцьк та окремі громади Волині долучаються до ініціативи «Міста Нуль Відходів в Україні», що адаптує європейські стандарти сортування та переробки сміття.

Висновки

Підсумовуючи, можна вважати, що основними екологічними проблемами області сьогодення залишаються проблеми, спричинені збройною агресією проти України та відповідно завдана шкода довкіллю.

Разом з тим, пріоритетними напрямками діяльності на наступний рік визначено:

1) в галузі дозвільного природокористування: посилення роботи органів виконавчої влади з питань охоплення суб'єктів господарювання дозвільними документами;

2) в галузі заповідної справи: погодження створення пам'яток природи у лісових насадженнях понад 120 років;

3) в галузі економіки природокористування: залучення коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища на виконання природоохоронних заходів в області.

СТРУКТУРА

доповіді про стан навколишнього природного середовища

Вступне слово	
1. Загальні відомості	3
1.1 Географічне розташування та кліматичні особливості території	
1.2 Соціальний та економічний розвиток території	
2. Атмосферне повітря	8
2.1 Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря	
2.1.1 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря	
2.1.2 Основні забруднювачі атмосферного повітря (за видами економічної діяльності)	
2.2 Транскордонне забруднення атмосферного повітря	
2.3 Якість атмосферного повітря в населених пунктах	
2.4 Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря	
2.5 Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття	
2.6 Державна політика та заходи у сфері поліпшення та відновлення стану атмосферного повітря	
3. Зміна клімату	15
3.1 Тенденції зміни клімату	
3.2 Політика та заходи у сфері скорочення антропогенних викидів парникових газів та адаптації до зміни клімату	
3.3 Політика та заходи у сфері охорони озонного шару	
4. Водні ресурси	19
4.1 Водні ресурси та їх використання	
4.1.1 Загальна характеристика	
4.1.2 Водокористування та водовідведення	
4.2 Забруднення поверхневих вод	
4.2.1 Скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти та очистка стічних вод	
4.2.2 Основні забруднювачі водних об'єктів (за сферами діяльності)	
4.2.3 Транскордонне забруднення поверхневих вод	
4.3 Стан поверхневих вод	
4.3.1 Екологічний стан та потенціал масивів поверхневих вод	
4.3.2 Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію	
4.3.3 Радіаційний стан поверхневих вод	
4.5 Державна політика та заходи щодо поліпшення стану водних об'єктів	
5. Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі	30
5.1.1 Загальна характеристика	
5.1.2 Загрози та вплив антропогенних чинників на структурні елементи екомережі, біологічне та ландшафтне різноманіття	

5.1.3	Заходи щодо збереження біологічного та ландшафтного різноманіття	
5.1.4	Формування національної екомережі	
5.1.5	Біобезпека та поводження з генетично модифікованими організмами	
5.2	Охорона, використання та відтворення рослинного світу	36
5.2.1	Загальна характеристика рослинного світу	
5.2.2	Охорона, використання та відтворення лісів та інших рослинних ресурсів	
5.2.3	Охорона та відтворення видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів	
5.2.4	Охорона рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України	
5.2.5	Охорона, використання та відтворення зелених насаджень	
5.2.6	Інвазійні чужорідні види рослин у флорі в межах адміністративно-територіальної одиниці	
5.3	Охорона, використання та відтворення тваринного світу	59
5.3.1	Загальна характеристика тваринного світу	
5.3.2	Стан і ведення мисливського господарства	
5.3.3	Стан і ведення рибного господарства	
5.3.4	Охорона та відтворення видів тварин, занесених до Червоної книги України, та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів	
5.3.5	Охорона, використання та відтворення водних біоресурсів	
5.3.6	Інвазійні чужорідні види тварин у фауні в межах адміністративно-територіальної одиниці	
5.4	Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні	76
5.4.1	Стан і перспективи розвитку природно-заповідного фонду	
5.4.2	Водно-болотні угіддя міжнародного значення	
5.4.3	Біосферні резервати та Всесвітня природна спадщина	
5.4.4	Формування Смарагдової мережі	
5.5	Еколого-освітня та рекреаційна діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	
5.6	Державна політика та заходи збереження біорізноманіття	
6.	Земельні ресурси та ґрунти	86
6.1.1	Структура та динаміка основних видів земельних угідь	
6.1.2	Стан ґрунтів	
6.1.3	Деградація земель	
6.2	Основні чинники антропогенного впливу на земельні ресурси та ґрунти	
6.3	Державна політика та заходи у сфері охорони земель	
7.	Надра	90
7.1.	Мінерально-сировинна база	
7.1.1.	Стан та використання мінерально-сировинної бази	

7.2.	Система моніторингу геологічного середовища	
7.2.1.	Підземні води: ресурси, використання, якість	
7.2.2.	Екзогенні геологічні процеси	
7.3.	Дозвільна діяльність у сфері використання надр	
7.4.	Геологічний контроль за вивченням та використанням надр	
7.5	Державна політика та заходи щодо геологічного вивчення та раціонального використання надр	
8.	Відходи	143
8.1	Структура утворення та накопичення відходів	
8.2	Поводження з відходами (збирання, зберігання, утилізація та видалення)	
8.3	Транскордонне перевезення небезпечних відходів	
8.4	Державна політика та заходи у сфері поведження з відходами	
9.	Екологічна безпека	
9.1	Екологічна безпека як складова національної безпеки	
9.2	Об'єкти підвищеної небезпеки	
9.3	Радіаційна безпека	
9.3.1	Стан радіаційного забруднення території адміністративно-територіальної одиниці	
9.3.2	Поведження з радіоактивними відходами	
10.	Промисловість та її вплив на навколишнє природне середовище	158
10.1	Структура та обсяги промислового виробництва	
10.2	Вплив на навколишнє середовище	
10.2.1	Гірничодобувна промисловість	
10.2.2	Металургійна промисловість	
10.2.3	Хімічна та нафтохімічна промисловість	
10.2.4	Харчова промисловість	
10.3	Державна політика та заходи з екологізації промислового виробництва	
11.	Сільське господарство та його вплив на навколишнє природне середовище	165
11.1	Тенденції розвитку сільського господарства	
11.2	Вплив на навколишнє середовище	
11.2.1	Внесення мінеральних і органічних добрив на оброблювані землі та під багаторічні насадження	
11.2.2	Використання пестицидів	
11.2.3	Зрошення та осушення земель	
11.2.4	Тенденції в тваринництві	
11.3	Органічне сільське господарство	
11.4	Державна політика та заходи з екологізації сільського господарства	
12.	Енергетика та її вплив на навколишнє природне середовище	169
12.1	Структура виробництва та використання енергії	
12.2	Ефективність енергоспоживання та енергозбереження	
12.3	Вплив енергетичної галузі на навколишнє природне середовище	

12.4 Використання відновлювальних джерел енергії та розвиток альтернативної енергетики	
12.5 Державна політика та заходи щодо зменшення впливу енергетики на навколишнє природне середовище	
13. Транспорт та його вплив на навколишнє середовище	172
13.1 Транспортна мережа адміністративно - територіальної одиниці	
13.1.1 Структура та обсяги транспортних перевезень	
13.1.2 Склад парку та середній вік транспортних засобів	
13.2 Вплив транспорту на навколишнє середовище	
13.3 Державна політика та заходи щодо зменшення впливу транспорту на навколишнє середовище	
14. Стале споживання та виробництво	
14.1. Тенденції та характеристика споживання	
14.2 Запровадження елементів сталого споживання та виробництва	
15. Державне управління у сфері охорони навколишнього природного середовища	177
15.1 Національна та регіональна екологічна політика	
15.2 Удосконалення нормативно-правового регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища	
15.3 Державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища	
15.4 Виконання державних цільових екологічних програм	
15.5 Державна політика у сфері моніторингу навколишнього природного середовища	
15.6 Оцінка впливу на довкілля	
15.7 Економічні засади природокористування	
15.7.1 Економічні механізми природоохоронної діяльності	
15.7.2 Стан фінансування сфери охорони навколишнього природного середовища	
15.8 Технічне регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки	
15.9 Державне регулювання природокористування	
15.10 Стан та перспективи наукових досліджень у галузі охорони навколишнього природного середовища	
15.11 Участь громадськості в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються охорони навколишнього природного середовища	
15.12 Екологічна освіта та інформування	
15.13 Міжнародне співробітництво у галузі охорони навколишнього природного середовища	
Висновки	198